

**ŽILINSKÁ UNIVERZITA
V ŽILINE**

Fakulta riadenia a informatiky

Návrh systému finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na
Slovensku

Proposal of a System of Financial Support for Sports in Self-governing Regions
and Local Governments in Slovakia

Diplomová práca

BC. MICHAL ŠARLÁK

Študijný program: Informačný manažment

Študijný odbor: Ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Žilinská univerzita v Žiline,

Vedúci diplomovej práce: doc. Ing. Michal Varmus, PhD.

Žilina 2023

ZADANIE TÉMY DIPLOMOVEJ PRÁCE.

Študijný program: Informačný manažment

Meno a priezvisko

Michal Šarlák

Osobné číslo

560782

Názov práce v slovenskom aj anglickom jazyku

Návrh systému finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku

Proposal of a System of Financial Support for Sports in Self-governing Regions and Local Governments in Slovakia

Zadanie úlohy, ciele, pokyny pre vypracovanie

(Ak je málo miesta, použite opačnú stranu)

Cieľ diplomovej práce:

Na základe teoretických poznatkov a relevantných údajov navrhnúť systém finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku.

Obsah:

Rámcová osnova riešenia problému:

1. Východiská riešenia, teoretické základy v skúmanej problematike a manažmentu v športe.
2. Metodologická časť riešeného problému.
3. Analýza a hodnotenie relevantných subjektov a faktorov.
4. Návrh riešenia.
5. Podmienky a riziká implementácie navrhovaného riešenia.
6. Ekonomické a mimoeconomické prínosy a vyhodnotenie návrhu riešenia.

Pokyny pre vypracovanie:

Diplomovú prácu treba vypracovať s reálnymi údajmi. Pri analýzach a vypracovaní práce treba postupovať podľa interných smerníc fakulty.

Meno a pracovisko vedúceho DP: doc. Ing. Michal Varmus, PhD., KMNT, ŽU

Meno a pracovisko tútora DP:

31 OKT. 2022

vedúci katedry
(dátum a podpis)

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Čestne vyhlasujem, že svoju diplomovú prácu som vypracoval samostatne s využitím dôsledne citovaných literárnych zdrojov a teoretických poznatkov od domácich, ako aj zahraničných autorov a vlastných skúseností a poznatkov nadobudnutých v priebehu štúdia. Obrázky a tabuľky, pri ktorých nie je uvedený citačný zdroj, sú výsledkom môjho vlastného spracovania.

Žilina, apríl 2023

.....
Michal Šarlák

POĎAKOVANIE

Ďakujem doc. Ing. Michalovi Varmusovi, PhD. za odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní diplomovej práce. Poďakovať by som sa chcel aj mojej rodine a známym, bez ktorých pomoci by táto práca zrejme nikdy nevznikla. Osobne by som chcel vyjadriť vďaku aj všetkým osobám či už zo športovej alebo inej sféry, ktorí sa aktívne podieľali na rozhovoroch a boli mi nápomocní v procese vytvárania analýzy a návrhov. V neposlednom rade by som sa chcel poďakovať aj všetkým ostatným profesorom Žilinskej univerzity v Žiline zato, že vďaka nim som mohol pretaviť poznatky a informácie z odboru ekonómie a manažmentu do vypracovania predkladanej diplomovej práce.

ABSTRAKT

Bc. ŠARLÁK, Michal: Návrh systému finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku. [diplomová práca]. – Žilinská univerzita. Fakulta riadenia a informatiky; Katedra manažérskych teórií. – Vedúci práce: doc. Ing. Michal Varmus, PhD. Stupeň odbornej kvalifikácie: inžinier. Študijný program: informačný manažment. Žilina. 2023. 121 s.

Predmetom predkladanej diplomovej práce je problematika venovaná téme financovania športu v rámci vyšších územných celkov a samospráv na Slovensku. Cieľom práce je na základe vykonaných analýz vytvoriť špecifický návrh financovania športu, ktorý by bol realistický a aplikovateľný do praxe regionálnych a lokálnych štruktúr financovania športu.

Diplomová práca je rozdelená do šiestich kapitol, ktorými sú východiská a teoretické poznatky o problematike, metodológia, hodnotenie aktuálneho financovania športu, návrh nového riešenia financovania športu, podmienky a riziká navrhovaného riešenia a prínosy a vyhodnotenie navrhovaného riešenia. Celé zloženie práce dokopy tvorí jednotný celok, ktorý reálne a výlučne na základe overiteľných informácií a faktov, vytvára realistický koncept skúmanej problematiky.

Kľúčové slová: Analýza. Financovanie. Podpora. Samospráva. Šport. Vyšší územný celok.

ABSTRACT

Bc. ŠARLÁK, Michal: Proposal of a System of Financial Support for Sports in Self-governing Regions and Local Governments in Slovakia. [diploma thesis]. – University of Žilina. Faculty of Management Science and Informatics; Department of Management Theories. – Supervisor: doc. Ing. Michal Varmus, PhD. Qualification level: Master. Study program: Information Management. Žilina. 2023. 121 p.

The subject of this thesis is the issue of the financing of sport within the higher territorial units and local governments in Slovakia. The aim of the thesis is to create a specific proposal for the financing of sport, which would be realistic and applicable to the practice of regional and local structures of sport financing.

The thesis is divided into six chapters, which are background and theoretical knowledge of the issue, methodology, evaluation of the current sport financing, proposal of a new solution for sport financing, conditions and risks of the proposed solution and benefits and evaluation of the proposed solution. The whole composition of the thesis together forms a unified body, which realistically and exclusively on the basis of verifiable information and facts, creates a realistic concept of the studied issue.

Keywords: Analysis. Financing. Local Governments. Self-governing Regions. Sport. Support.

OBSAH

ÚVOD	13
1 VÝCHODISKÁ A TEORETICKÉ POZNATKY O PROBLEMATIKE	14
1.1 FORMY FINANCOVANIA ŠPORTU	15
1.1.1 Financovanie štátom	17
1.1.2 Financovanie VÚC a mestom	18
1.1.3 Financovanie sponzoringom	18
1.2 FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE FINANCOVANIE ŠPORTU	23
1.2.1 Index vnímanej korupcie	24
1.2.2 Miera participácie obyvateľstva na športe	26
1.2.3 Miera aktívneho dobrovoľníctva v oblasti športu.....	28
1.2.4 Vývoj športového trhu	29
1.2.5 Financovanie športu v rámci Európskej únie.....	33
1.2.6 Športová infraštruktúra vo vybraných krajinách EÚ	35
1.2.7 Modely financovania športu vo vybraných krajinách.....	37
2 METODOLÓGIA	45
2.1 CIEĽ PRÁCE	45
2.2 POUŽITÉ METÓDY, TECHNIKY A POSTUPY	46
2.2.1 Aplikované postupy	46
2.2.2 Aplikované metódy a techniky	47
3 HODNOTENIE AKTUÁLNEHO FINANCOVANIA ŠPORTU	48
3.1 VZOREC NA FINANCOVANIE ŠPORTU	50
3.1.1 Športový úspech.....	51
3.1.2 Popularita športu	52
3.1.3 Mládež do 23 rokov	53
3.2 FINANCOVANIE ŠPORTU JEDNOTLIVÝMI ORGANIZÁCIAMI	54
3.2.1 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu.....	56
3.2.2 Ministerstvo vnútra	58
3.2.3 Ministerstvo obrany	59
3.2.4 Úrad vlády a čerpanie dotácií z rezervy predsedu vlády	60
3.2.5 Vyššie územné celky	61
3.2.6 Územné samosprávy	73
3.3 SUMARIZÁCIA ZISTENÍ	86
4 NÁVRH NOVÉHO RIEŠENIA FINANCOVANIA ŠPORTU	88
4.1 ZAVEDENIE VZORCA PUŠ NA ÚROVNI VÚC	88
4.2 ZAVEDENIE JEDNOTNÉHO MODELU ŠPORTOVÝCH DOTÁCIÍ MIEST	92

5	PODMIENKY A RIZIKÁ NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA	95
5.1	MATICA MOŽNÝCH RIZÍK ZLYHANIA NÁVRHOV	95
5.1.1	Finančné riziká.....	95
5.1.2	Politické riziká	95
5.1.3	Riziká zlyhania interných procesov	96
5.1.4	Technicko-technologické riziká.....	97
5.1.5	Riziká spojené so zásahom vyššej moci	97
5.1.6	Záverečné hodnotenie možných rizík	98
5.2	REPORT EURÓPSKEHO MANAŽMENTU RIZÍK.....	99
6	PRÍNOSY A VYHODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA.....	100
6.1	EKONOMICKÉ PRÍNOSY	101
6.2	MIMOEKONOMICKÉ PRÍNOSY	102
	ZÁVER	103
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	104
	ZOZNAM PRÍLOH	115

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 – Zainteresované strany v športe	14
Obrázok 2 – Hlavné finančné toky v športe v krajinách EÚ	16
Obrázok 3 – Vizualizácia sponzoringu v rámci dresov HKM Zvolen respektíve TSV Hartberg	20
Obrázok 4 – Príklad predaja práv na pomenovanie zariadenia	21
Obrázok 5 – Faktory ovplyvňujúce financovanie športu.....	23
Obrázok 6 – Index miery vnímanej korupcie v rámci štátov Európskej únie	24
Obrázok 7 – Miera participácie obyvateľstva na športe v roku 2019.....	26
Obrázok 8 – Miera participácie obyvateľstva na športe v roku 2022.....	27
Obrázok 9 – Miera aktívneho dobrovoľníctva v oblasti športu.....	28
Obrázok 10 – Model financovania športu vo Fínsku	39
Obrázok 11 – Model financovania športu v Dánsku	40
Obrázok 12 – Model financovania športu v Belgicku (Flámsko)	41
Obrázok 13 – Model financovania športu v Nemecku	43
Obrázok 14 – Model financovania športu v Česku	44
Obrázok 15 – Rozdelenie práce na jednotlivé logické časti.....	45
Obrázok 16 – Model financovania športu na Slovensku.....	49
Obrázok 17 – Schéma vzorca výpočtu podielu uznaného športu.....	50
Obrázok 18 – Váha a špecifikácia parametra počtu športovcov mládeže v rokoch 2013-2023.....	53
Obrázok 19 – Vizualizácia Atletického štadióna Dukla a jeho priľahlého okolia po rekonštrukcii	60
Obrázok 20 – Schéma financovania športu prostredníctvom dotačných schém VÚC	61
Obrázok 21 – Vizualizácia návrhu modelu jednotnej športovej dotačnej schémy miest	92
Obrázok 22 – Vizualizácia matice možných rizík zlyhania stratégie.....	98
Obrázok 23 – Top 15 kritických rizík pre organizácie na najbližších 12 mesiacov	99
Obrázok 24 – Prínosy navrhovaného riešenia	100

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 – Počet zamestnancov v športovom priemysle, v rámci EÚ.....	30
Tabuľka 2 – Vývoj počtu spoločností pôsobiacich v športovom priemysle.....	31
Tabuľka 3 – Celkové verejné výdavky alokované na šport v rámci krajín EÚ.....	33
Tabuľka 4 – Verejné výdavky na šport na jedného obyvateľa.....	34
Tabuľka 5 – Verejné výdavky na šport voči HDP krajiny	35
Tabuľka 6 – Porovnanie jednotlivých databáz športových zariadení vo vybraných krajinách EÚ.....	36
Tabuľka 7 – Porovnanie frekvencie výskytu športovej infraštruktúry vo vybraných krajinách EÚ	37
Tabuľka 8 – Koeficient významu výsledku	51
Tabuľka 9 – Koeficient medziročného útlmu.....	51
Tabuľka 10 – Rozloženie veľkosti financovania športu jednotlivými organizáciami (v mil.€).....	54
Tabuľka 11 – Rozloženie financií MŠVVaŠ SR na jednotlivé programy športu (v mil.€).....	57
Tabuľka 12 – Rozloženie financií MV SR na jednotlivé programy športu (v mil.€).....	58
Tabuľka 13 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Banská Bystrica.....	65
Tabuľka 14 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Bratislava.....	66
Tabuľka 15 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Košice.....	67
Tabuľka 16 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Nitra.....	68
Tabuľka 17 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Prešov	69
Tabuľka 18 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Trenčín	70
Tabuľka 19 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Trnava.....	71
Tabuľka 20 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Žilina	72
Tabuľka 21 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Banská Bystrica.....	78
Tabuľka 22 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Bratislava.....	79
Tabuľka 23 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Košice.....	80
Tabuľka 24 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Nitra.....	81
Tabuľka 25 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Prešov	82
Tabuľka 26 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Trenčín	83
Tabuľka 27 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Trnava.....	84
Tabuľka 28 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Žilina	85
Tabuľka 29 – Názorná vizualizácia návrhu implementácie PUŠ do finančných štruktúr VÚC	88
Tabuľka 30 – Zmena výšky financovania športu po zavedení návrhu	90
Tabuľka 31 – Kritéria hodnotenia žiadosti o športové dotácie mesta	93
Tabuľka 32 – Hodnotenie dopadov a pravdepodobnosti rizík	98

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 – Globálne výdavky na sponzoring podľa regiónov v rokoch 2014 až 2018 (v mld. €).....	19
Graf 2 – Globálne výdavky na sponzorské zmluvy v oblasti športu, v roku 2020 (v mld. €).....	22
Graf 3 – Vývoj indexu mieru vnímanej korupcie na Slovensku (obdobie 2012-2022).....	25
Graf 4 – Veľkosť športového trhu v Európe (v mld.€).....	29
Graf 5 – Vývoj počtu spoločností v odvetví športu a rekreácie na Slovensku	32
Graf 6 – Percentuálne rozloženie financovania športu jednotlivými organizáciami	55
Graf 7 – Percentuálne podiely jednotlivých programov MŠVVaŠ SR pre sekciu športu	57
Graf 8 – Percentuálne podiely jednotlivých programov MV SR pre sekciu športu	58
Graf 9 – Vývoj rozpočtu MO SR alokovaného na sekciu športu (v mil.€)	59
Graf 10 – Pridelená výška financií na šport prostredníctvom jednotlivých VÚC	62
Graf 11 – Percentuálne znázornenie podielu financií pridelených na šport jednotlivými VÚC	62
Graf 12 – Počet schválených dotácií, asociovaných so športom, jednotlivých VÚC.....	63
Graf 13 – Percentuálne znázornenie podielu dotácií schválených na šport jednotlivými VÚC	64
Graf 14 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií	64
Graf 15 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Banská Bystrica	65
Graf 16 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Bratislava.....	66
Graf 17 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Košice.....	67
Graf 18 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Nitra.....	68
Graf 19 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Prešov	69
Graf 20 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Trenčín.....	70
Graf 21 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Trnava.....	71
Graf 22 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Žilina	72
Graf 23 – Pridelená výška financií na šport prostredníctvom jednotlivých krajských miest	73
Graf 24 – Percentuálne znázornenie podielu financií pridelených na šport jednotlivými krajskými mestami	74
Graf 25 – Pridelená výška financií na šport prostredníctvom dotácií jednotlivých krajských miest ...	75
Graf 26 – Percentuálny podiel finančnej podpory pre šport v krajských mestách	75
Graf 27 – Počet schválených dotácií, asociovaných so športom, jednotlivých krajských miest.....	76
Graf 28 – Percentuálne znázornenie podielu dotácií schválených na šport jednotlivými krajskými mestami	77
Graf 29 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií krajských miest	77
Graf 30 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Banská Bystrica	78
Graf 31 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Bratislava.....	79
Graf 32 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Košice	80
Graf 33 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Nitra.....	81
Graf 34 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Prešov	82

Graf 35 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Trnava.....	83
Graf 36 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Trenčín.....	84
Graf 37 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Žilina.....	85
Graf 38 – Percentuálne vyhodnotenie podporených športov prostredníctvom VÚC po zavedení návrhu	91

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

Skratka	Anglický význam	Slovenský význam
BBSK	Banská Bystrica self-governing region	Banskobystrický samosprávny kraj
BSK	Bratislava self-governing region	Bratislavský samosprávny kraj
ESG	Environmental, social, and corporate governance	Environmentálne, sociálne a podnikové riadenie
FERMA	Federation of European Risk Management Associations	Federácia európskych združení pre riadenie rizík
KM	Regional town	Krajské mesto
KSK	Košice self-governing region	Košický samosprávny kraj
MF	Ministry of Finance	Ministerstvo financií
MO	Ministry of Defence	Ministerstvo obrany
MŠVVaŠ	Ministry of Education, Science, Research and Sport	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
MV	Ministry of the Interior	Ministerstvo vnútra
NSK	Nitra self-governing region	Nitriansky samosprávny kraj
NŠP	National Sports Project	Národný športový projekt
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
PČ	Cross-cutting activities	Prierezové činnosti
PSK	Prešov self-governing region	Prešovský samosprávny kraj
PUŠ	Allowance of recognised sport	Príspevok uznaného športu
SFZ	Slovak Football Association	Slovenský futbalový zväz
ŠI	Sports infrastructure	Športová infraštruktúra
ŠKP	Police Sports Club	Športový klub polície
ŠPV	Sport for all	Šport pre všetkých
TASR	Press Agency of the Slovak Republic	Tlačová agentúra Slovenskej republiky
TSK	Trenčín self-governing region	Trenčiansky samosprávny kraj
TTSK	Trnava self-governing region	Trnavský samosprávny kraj
UŠ	Recognised sports	Uznané športy
ÚTVP	Union of Physical Education Organisations of the Police of the Slovak Republic	Únia telovýchovných organizácií polície Slovenskej republiky
ÚV	Government Office	Úrad vlády
VÚC	Higher territorial unit	Vyšší územný celok
VV	General Committee	Valný výbor
VZN	General binding regulation	Všeobecne záväzné nariadenie
ŽSK	Žilina self-governing region	Žilinský samosprávny kraj

ÚVOD

V dnešnej dobe má šport významné miesto nielen v životoch jednotlivcov, ale aj vo verejnom priestore a spoločnosti ako celku. Šport pritom nielenže poskytuje možnosti zlepšenia fyzickej kondície a zdravia, ale aj príležitosti na rozvoj sociálnych a organizačných zručností, ako aj podporu regionálneho rozvoja a turizmu. Oblasť športu asi najlepšie vystihol Vladimír Synek, tzv. minister šťastia, ktorý odpovedá na otázku čo to je spoločenská zodpovednosť hry, nasledovne: „*Spoločenská zodpovednosť vytvára koncept humánnej a kultúrnej civilizácie a dáva ľuďstvu nádej, že tento ideál kultúry nie je utópiou. Možný je však len vtedy, ak sa homo sapiens, človek rozumný, zmení v homo ludens, človek hravý. Preto je hra trénažérom mieru.*“

Financovanie športu je však často problematické, pretože niektoré oblasti športu, najmä menej populárne športové odvetvia, majú často nedostatok finančných zdrojov na svoje fungovanie a rozvoj. V takýchto prípadoch môže finančná podpora od samospráv a regionálnych vládnych úradov (VÚC) zohrať kľúčovú rolu v zabezpečení financovania športu a jeho udržateľnosti.

Kľúčovou oblasťou tejto práce nie je len určitá kapitola, ale skôr celá práca ako kompaktný celok, v ktorom sa jednotlivé časti vzájomne dopĺňajú a na seba nadväzujú. Finančná podpora športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku je dôležitou a aktuálnou témou, ktorá má vplyv na rozvoj športu v krajine a na životy mnohých ľudí. Preto bolo dôležité preskúmať existujúce systémy financovania a navrhnúť nový systém, ktorý bude efektívne využívať finančné prostriedky a bude podporovať rozvoj športu na miestnej úrovni.

Cieľom tejto práce je navrhnúť systém finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku, ktorý by bol efektívny, transparentný a zabezpečil by primeranú finančnú podporu športových klubov a organizácií v rámci jednotlivých regiónov. Práca sa venuje analýze súčasného stavu financovania športu, popisu a porovnaniu rôznych foriem finančnej podpory športu a navrhnutiu optimálneho systému finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku.

Hlavným prínosom tejto práce je nie len vytvorenie samotného spomínaného návrhu financovania športu, ale aj spracovanie viac ako 4 000 športových dotácií VÚC a krajských miest, ktoré sú analyzované v rámci jadra práce. Práca sa tiež zameriava na výhody a nevýhody rôznych foriem finančnej podpory športu, ako aj na vplyv takéhoto systému na rozvoj športu a celkovú prosperitu regiónu.

Práca je postavená na šiestich kapitolách. V prvej kapitole sa práca zameriava na všeobecné východiská a teoretické aspekty finančnej podpory športu. Druhá kapitola popisuje metodológiu, ktorá bola použitá pri návrhu systému finančnej podpory športu. V tretej kapitole sa zámer orientuje na analýzu súčasného stavu, ktorá umožnila zhodnotiť súčasnú situáciu v oblasti financovania športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku. Štvrtá kapitola obsahuje samotné návrhy na zlepšenie finančnej podpory športu, ktoré boli vypracované na základe získaných poznatkov z predchádzajúcich kapitol. V piatej kapitole boli zhodnotené riziká, ktoré vyplývajú z návrhu. V poslednej kapitole sa už len zhodnotili prínosy navrhovaného systému finančnej podpory športu pre jednotlivé subjekty a pre celé športové prostredie na Slovensku.

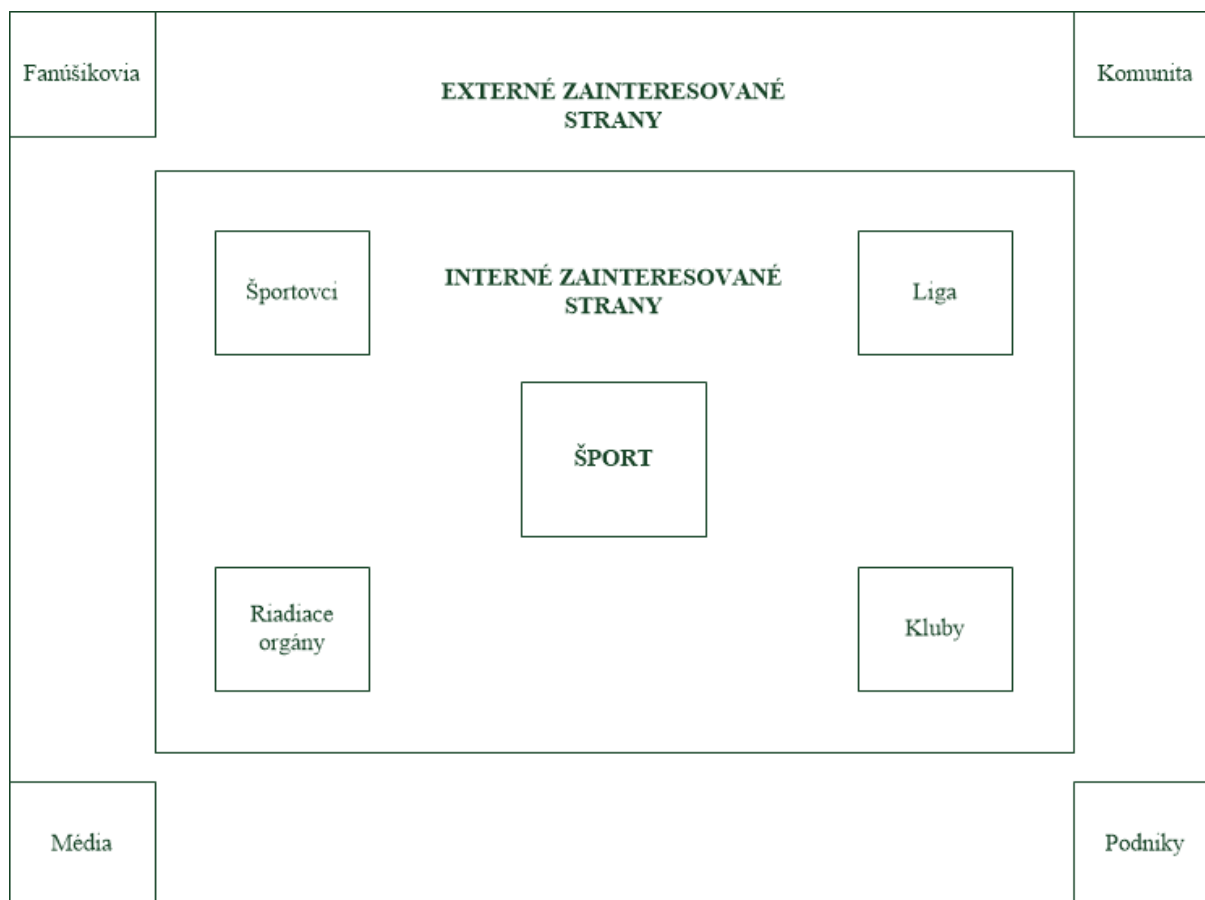
"Šport je dôležitý nielen preto, že nám prináša zdravie a radosť z pohybu, ale aj preto, že má nesmierny spoločenský a kultúrny význam. Financovanie športu nie je len otázkou peňazí, ale aj otázkou hodnôt a priorit."

Jacques Rogge, bývalý predseda Medzinárodného olympijského výboru

1 VÝCHODISKÁ A TEORETICKÉ POZNATKY O PROBLEMATIKE

Oblasť športu zahŕňa v sebe niekoľko **mnohopočetných aspektov**, ktoré ovplyvňujú nie len jeho celkový vývoj, ale aj okolie v ktorom sa šport prezentuje a vykonáva. To, že šport je skutočne **multifunkčným nástrojom**, ktorý má ďalekosiahle vplyvy a následky, dokazujú aj rôzne citácie známych osobností, ktorí pôsobili v rôznych sociálnych prostrediach. Napríklad Nelson Mandela (1994), juhoafrický revolučný bojovník proti apartheidu, povedal, že: „*Šport má schopnosť spojiť ľudí a prekonať jazykové a kultúrne bariéry.*“ Mia Hamm (2012), bývalá americká reprezentantka vo futbale, hovorí o športe ako prostriedku učenia, učenia, ktoré spočíva vo víťazení či porážke, s ktorými sa stretneme aj v iných oblastiach života. V neposlednom rade, ale dosť nadčasovom a aktuálnom, sa dá šport vnímať aj ako vojnu bez zbraní, čo vyslovil známy spisovateľ George Orwell (1945).

Pokračovať v týchto citáciách by sa dalo veľmi dlho, všetky však spája to, že poukazujú na už spomínané rôzne aspekty športu. V tomto smere sa dá hovoriť o schopnosti prekonávania bariér a zmierňovania napätia, až po významnosť športu pri osobnostnom raste a tímovej spolupráci. Faktom zostáva však to, že všetky tieto aspekty môžu na život jedinca či celej spoločnosti pôsobiť len vtedy ak sa šport teší **dostatočnej podpore**, a to ako z externého, tak aj z interného prostredia. Podľa autorov Varmus a kol. (2021), ktorí citovali štúdiu *Understanding Sport Management* (2017), je možné chápať **externé zainteresované skupiny**, v profesionálnom športe, ako fanúšikov, komunitu, médiu a podniky. Naopak **internú zložku prostredia** športu tvoria najmä riadiace orgány, športovci, liga a kluby. Každá z týchto zainteresovaných strán má v rámci modelu fungovania podpory športu svoju **vlastnú funkciu**. Celý tento model je možné vidieť v rámci obrázka 1 – *Zainteresované strany v športe*.

Obrázok 1 – Zainteresované strany v športe

Zdroj: Varmus a kol., *Strategic Sport Management – Sustainability of Sports Clubs* (2021)

Pokiaľ by sa mali selektívne vyberať postupne jednotlivé zainteresované strany a začali by sa štatisticky vyhodnocovať ich vplyvy na šport, dospelo by sa do spoločného bodu a konsenzu, že tento vplyv celkom jednoznačne rok čo rok neustále rastie a zväčšuje sa, čo už v roku 2010 zaznamenal vo svojej štúdií *Sports public relations* autor Thomas Isaacson. Ten istý autor zároveň dodáva, v závere svojej štúdie, že takto rastúci vplyv logicky zvyšuje aj **možnosti zamestnanosti** v tejto oblasti, **záujmu** ako takého a prítomnosť celkových naviazaných **financií** na šport. Dôležité je však to, že spoločným znakom všetkých spomenutých zainteresovaných strán je snaha o **dosiahnutie maximalizácie úspechu** prostredníctvom svojho vplyvu. (Adámik a Varmus, 2019) Tento úspech možno vnímať v rôznych inšanciách, ktoré už boli spomenuté vo všeobecnosti vyššie.

Príkladom fanúšikov (externá zainteresovaná strana) a ich vplyvu sa venovali autori knihy *Sports Economics* (2012), ktorí uvádzajú, že ak vezmeme do úvahy funkciu dopytu divákov/fanúšikov, potom sa zdá byť rozumné predpokladať, že sa **zvyšuje** ak:

- 1) kvalita/výkonnosť súťažiacich rastie (lepší hráči robia atraktívnejšie súťaže),
- 2) zvyšuje sa neistota výsledku (rastúca atraktivita a vyrovnanosť súťaže),
- 3) zvyšuje sa pravdepodobnosť, že vyhrá ich preferovaný hráč/ tím.

Jasne je možné z tohto jednoduchého príkladu usúdiť, že každá zainteresovaná strana v modeli športu má svoje očakávania, ktoré rastú spoločne s významnejším predpokladaným úspechom. Nato, aby však tento úspech bol vôbec možný je **primárne** potrebné, aby bol šport vo všetkých svojich zložkách **dostatočne finančne stabilizovaný a krytý**. Sekundárne je dôležitý aj vplyv rôznych ďalších faktorov, ako napríklad **korupcia, dobrovoľníctvo, participácia obyvateľstva na športe** či mnoho ďalších, ktoré sú účelovo späté so športom.

Štúdia *Connection between State Funding and International Sporting Success: The Case of Croatia* (2022), jasne segreguje tieto vyššie spomínané potreby (alebo podmienky) do troch úrovní, a to:

- a) **Makro úroveň** – bohatstvo národa, obyvateľstvo, sociálny a kultúrny kontext, geografické a klimatické rozdiely, stupeň urbanizácie, politický systém atď.
- b) **Medzi úroveň** – štátna a športová politika a vrátane politiky finančnej podpory, organizačný kontext športu, zapojenie obyvateľstva do športových programov prostredníctvom rôznych typov organizovanej účasti, dostupnosť športovej infraštruktúry, identifikácia talentov, zdravotná starostlivosť o športovcov atď.
- c) **Mikro úroveň** – športovci, ich genetické vlastnosti, motivácia a blízke okolie ako je napríklad podpora zo strany rodičov či priateľov a v neposlednom rade tréneri.

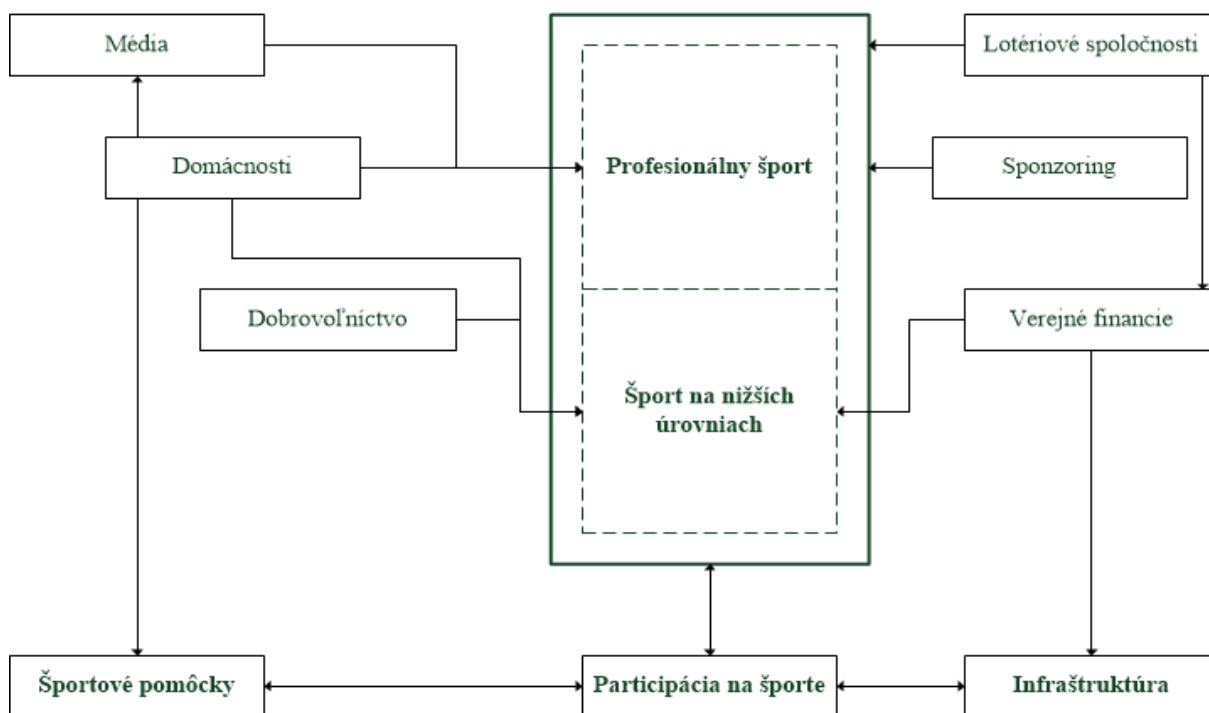
Hoci sú faktory na všetkých troch úrovniach **vzájomne prepojené, väčšinu faktorov na makro a mikro úrovni nemožno ovplyvniť a zmeniť**. Na druhej strane, faktory na medzi úrovni, ako napríklad množstvo a účinnosť financovania vrcholového športu z verejných zdrojov, možno zmeniť, pretože sú zakotvené v športových politikách. Napriek tomu sa väčšina výskumov zaoberá faktormi makro a mikro úrovne a len málokto skúma faktory medzi úrovne. Autori štúdie si myslia, že je to spôsobené najmä tým, že krajiny sa líšia spôsobom organizácie a financovania svojich športových systémov, čo komplikuje zber a analýzu údajov na účely komparácie. (Škorić a Obadić, 2022)

1.1 FORMY FINANCOVANIA ŠPORTU

Ekonomia športu, podľa Booth-a (2009), zvyčajne zasahuje do viacerých oblastí všeobecnej ekonomie a taktiež zahŕňa dôležité časti mikroekonómie aplikované na **športovú organizáciu, ekonomiku práce a verejné financie**. Športová ekonomia, ako ďalej dodáva

Booth (2009), môže objasniť, ktorý z troch hlavných prístupov zvyšovania konkurenčnej výhody, v profesionálnej lige tímových športov, bude pravdepodobne úspešný. V prípade športovej ekonomie je esenciálne poznať financovanie jednotlivých činiteľov, ktorí prispievajú na jednej strane k fungovaniu **profesionálnych klubov/ jednotlivcov tímu**, no na druhej strane aj k fungovaniu **športu na nižších úrovniach**.

Autori Škorić a Hodak, v štúdií *The system of sports financing and management in the Republic of Croatia* (2011), uvádzajú, že hlavné toky financovania športu v Európskej únii dokazujú, že potreby **amatérskeho športu** (najmä masové športové organizácie) sú financované prevažne z **verejných zdrojov**. Tieto prostriedky sa vo všeobecnosti používajú na **financovanie rozvoja infraštruktúry** (štadióny, športové haly atď.), zatiaľ čo ostatné potreby sa financujú prostredníctvom **dobrovoľníckej práce** a **výdavkov domácností**. **Profesionálny šport** získava svoje finančné prostriedky z rôznych **súkromných zdrojov**, ako sú **sponzori**, médiá, ale aj výdavky domácností, t. j. nákup vstupeniek, platenie členských príspevkov atď. Hoci od vydania danej štúdie prešlo už dvanásť rokov, stále možno hovoriť o tomto systéme financovania ako o aktuálnom. Spomínaný systém financovania športu možno bližšie vidieť na obrázku 2 – *Hlavné finančné toky v športe v krajinách EÚ*.

Obrázok 2 – Hlavné finančné toky v športe v krajinách EÚ

Zdroj: Škorić a Hodak, *The System of Sports Financing and Management in the Republic of Croatia* (2011)

V rámci definovania a priblíženia sa hlavnej otázke predkladanej práce, a to síce podpory financovania športu v Slovenskej republike, je dôležité povedať aké formy verejných zdrojov sú alokované do športu na Slovensku. Z hľadiska financovania športu, pomocou alokovania verejných zdrojov, v Slovenskej republike, možno podľa Kučeru a Nemca (2021) hovoriť o celkovo **štyroch formách financovania**, a to:

- 1) Asignačná daň;
- 2) Fondy európskej únie;
- 3) Rozpočty štátnych podnikov;
- 4) Rozpočet ústrednej správy a samosprávy a jeho kapitoly slúžiace na financovanie projektov, ktoré slúžia aj športovým aktivitám (nepriamo poskytnuté verejné zdroje). (Kučera a Nemec, 2021)

1.1.1 Financovanie štátom

Športové federácie sú podľa Urbaneja a kol. (2022) hlavnými podporovateľmi športu na národnej úrovni. Ich komplexné riadenie zahŕňa koordináciu vzťahov so súkromnými subjektmi, verejnou správou a medzinárodnými organizáciami. Ekonomická situácia krajiny a jej politiky podpory športu preto významne ovplyvňujú dosahovanie cieľov národných športových federácií, a teda aj ich udržateľnosť a vplyv na aktívnu populáciu. Dá sa teda tvrdiť, že **jeden z najdôležitejších spôsobov financovania športu** predstavujú verejné financie alokované zo štátnej pokladne. Toto tvrdenie dokazujú nie len slová autorov Urbaneja a kol., ale aj výsledky štúdie *Effectiveness of the Sports Management System in Europe: High Achievements, Public Funding and a Healthy Lifestyle* (2023), ktorá bola realizovaná na vzorke 30 európskych krajín, ukazuje, že každý alokovaný milión (v eurách) zvyšuje o **0,65%** množstvo účastníkov (atletov) na olympijských hrách, z danej krajiny. Ako autori štúdie dodávajú, **účinnosť riadenia športového systému** sa určuje podľa výsledkov športovcov na najvyšších športových podujatiach, čo vychádza z predpokladu, že čím väčší je počet účastníkov olympijských hier v rôznych druhoch súťažiach a väčší počet pódiových umiestnení, tým vyššia je kvalita riadenia športového systému v krajine. (Koibichuk a kol., 2023)

Častým problémom týchto financií je však otázka ich obmedzenosti a **maximálnej efektívnosti**. Autori knižnej publikácie s názvom *Governance and Policy in Sport Organizations* (2004), hovoria o tejto ne-efektívnosti týmito slovami: „*Štátne dotácie sú dôležitým zdrojom financovania športu, ale vzhľadom na obmedzené finančné prostriedky môžu byť tieto prostriedky prerozdelené neefektívne.*“ (Hums a MacLean, 2004) Booth (2009) ďalej dodáva, že vidí problém najmä v tom, ako vlády zvyčajne zdôvodňujú takmer každú takúto dotáciu (vo veľkej miere ide najmä o dotácie naviazané na športové podujatia) tým, že "podujatie" má významný hospodársky vplyv na ekonomiku krajiny. Štúdie ekonómov však zvyčajne dospeli k záveru, že "čistý" ekonomický vplyv takýchto podujatí je veľmi malý a orgány verejnej správy ho zvyčajne až priveľmi zveličujú.

Jednou z otázok financovania športu pomocou štátnych financií je aj ich **naviazanie na konkrétny druh športu**. Urbaneja a kol. (2022) popisujú toto správanie v dvoch rovinách, a to:

- a) **Štátom organizované správanie** – založené na prioritnej podpore určitých športov, veľká intervencia štátnych zásahov do smerovania politiky športu vybraných športových organizácií (charakteristické pre vnútrozemské krajiny).
- b) **Liberálne správanie** – založené na podpore veľkého množstva športov, samozrejma je prítomnosť kapitálového finančného systému a väčšia podpora sponzorského prostredia, ktoré je naviazané na fungovanie vybraných športových organizácií (charakteristické pre anglo-saské oblasti).

Otázkou prioritizácie sa zaoberali aj autori štúdie *Is prioritisation of funding in elite sport effective? An analysis of the investment strategies in 16 countries* (2019), ktorí zistili, že v **krátkodobom horizonte môže byť prioritizácia vybraných športov úspešným nástrojom** riadenia športových systémov. Na druhej strane sa však z **dlhodobého hľadiska** tento prístup zdá byť **neudržateľným a neefektívnym**. Autori ďalej však dodávajú, že vysoký vplyv na tomto má aj druh podporovaného športu. V závere zároveň odkazujú na fakt, že existujú dôkazy o tom, že štáty vo výskumnej vzorke sa nachádzajú v rôznych bodoch kontinua prioritizácie a diverzifikácie a čas-od-času dosahujú väčší alebo menší športový úspech. Napriek používaniu zdánlivo racionálnych opatrení v politike vrcholového športu, ovplyvnenej novým globalizovaným manažmentom, sa financovanie vrcholového športu nezdá byť vždy racionálne. Relatívne veľké sumy peňazí sa investujú do **kultúrne významných športov**, ako je napríklad futbal, ktoré majú málo príležitostí na zisk medailí. Podobne, napriek vysokému počtu dostupných medailí v atletike, nie všetky štáty ju uprednostňujú. Tieto zistenia naznačujú,

že pre rôzne národy majú **medaily v rôznych športoch rôznu hodnotu**, a tak aj systém správania sa štátu v prípade nastavenia finančnej podpory môže nadobúdať rôzne podoby. (De Bosscher a kol., 2019)

1.1.2 Financovanie VÚC a miestom

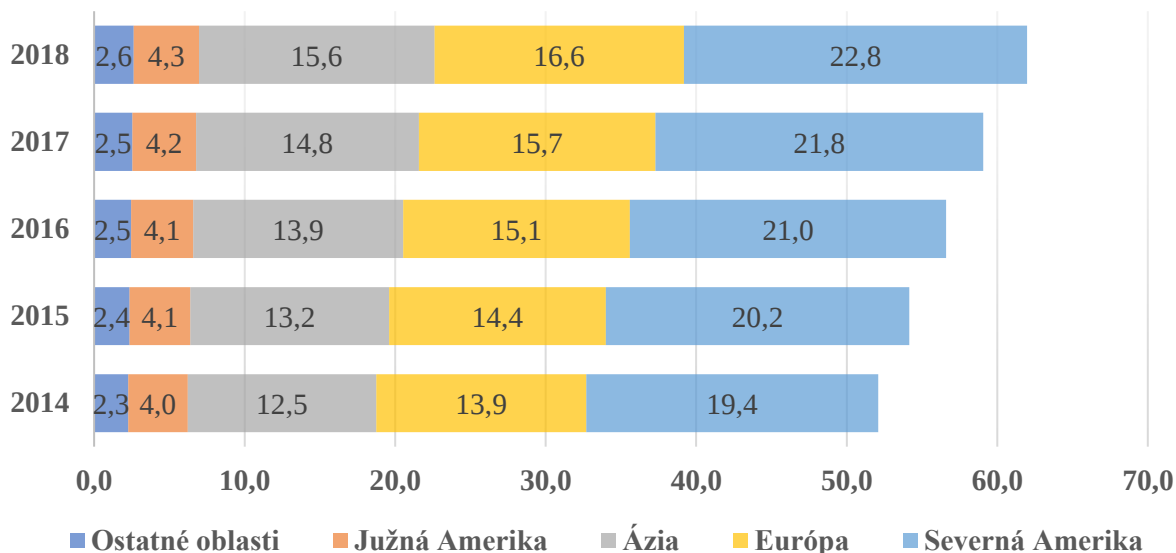
Verejné zdroje alokované, na šport, prostredníctvom VÚC a miest by mali logicky odbúravať hlavný problém štátnych dotácií, ktorý spočíva v ne-adresnosti a často aj v neefektívnosti vynaloženia financií, ako bolo spomenuté vyššie. Problémom tejto logickej hypotézy, ktorá vychádza z toho, že mestá a regióny poznajú riadenie športových klubov v ich oblastiach lepšie, je jej dokázanie. O zachytenie niečoho podobného sa snažila autorsky predkladaná bakalárska práca s názvom *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku* (2021) a neskôr aj článok *Analysis of Sport Support through Self-governing Regions and Local Governments in Slovakia* (2022). Z týchto dvoch autorských prác sa dá usúdiť, že minimálne **v podmienkach Slovenskej republiky predstavuje financovanie športu prostredníctvom VÚC a miest až 57,75%** všetkých alokovaných verejných zdrojov do športu (pre rozmedzie rokov 2015-2019). V tomto smere by sa dalo ešte vyzdvihnúť aj to, že **mestá ako samostatné jednotky alokovali až 99%** zo spojených financií miest a VÚC, čo len deklaruje ich jednoznačnú významnosť a bezprostrednosť potreby v procese financovania športu.

Pohľadom na Európsku úniu sa dá tvrdiť, že peniaze alokované do športu prostredníctvom VÚC a miest sú naviazané najmä na mládežnícke aktivity v športe. Zvyšné financovanie je odkázané na tzv. **dobrovoľnícke sektory**. (European Committee of the Regions, 2023) Problémom tohto odvetvia financovania je to, že sa mu nevenujú v dostatočnej miere a kooperácií najvyššie orgány verejnej moci, čo môže potom vo veľkom spektre ovplyvniť chod miestnych športových organizácií. Niečomu podobnému sa venovala aj štúdia *The perceptions of stakeholders in small-scale sporting events* (2019). Zo zistení tejto štúdie vyplýva, že pre úspech podujatí malého rozsahu je kľúčové zapojenie miestnych zainteresovaných strán do rozhodovacieho procesu. Okrem toho zapojenie zainteresovaných strán **zefektívňuje rozhodovacie procesy** pri organizovaní podujatia vo všetkých organizačných fázach. Zistenia zároveň vyzývajú manažérov podujatí a tvorcov politík, aby do procesov organizácie podujatí malého rozsahu zapojili miestne zainteresované strany. Bližšie sa financovaniu športu vybraných štátov venuje kapitola 1.3.2 – *Modely financovania športu vo vybraných krajinách*.

1.1.3 Financovanie sponzoringom

Sponzoring vo svete momentálne zaznamenáva kontinuálny rast alokovaných výdavkov spätých s touto činnosťou. Guttman (2022) vo svojej štúdií, *Spending on sponsorships worldwide by region 2009-2018*, uvádza, že len počas sledovaného obdobia medzi rokmi 2014-2018 (viď. Graf 1 – *Globálne výdavky na sponzoring podľa regiónov v rokoch 2014 až 2018 (v mld. €)*), dosiahli tieto výdavky celkovú hodnotu **283,9 miliárd EUR**. Najväčšie výdavky na sponzoring, už prakticky bežne, dosahuje **oblasť Severnej Ameriky**, ktorá za dané sledované obdobie alokovala až **105,1 miliardy EUR, teda 37,03%** (z celkovej sumy). **Európa** v tomto smere dlhodobo zaostáva na druhom mieste s celkovými alokovanými výdavkami, za sledované obdobie, v hodnote **75,7 miliardy EUR, v prepočte 26,67%** (z celkovej sumy). Dôvodom prečo je sponzoring z pohľadu Európy menší vo výdavkoch ako sponzoring z oblasti Severnej Ameriky, je podľa článku *Sport sponsorships: a growing trend* (2019), možné vidieť aj v hodnote jednotlivých podujatí, ktoré sú naviazané na sponzoring. Zamerajúc sa na hodnoty jednotlivých športových podujatí, sa do rebríčku denníku Forbes dostalo až **šesť podujatí pôsobiacich v rámci oblasti Severnej Ameriky** (Super Bowl, NCAA Men's Final Four, College Football Playoffs, WrestleMania, Kentucky Derby a MLB World Series). Zvyšné štyri priečky patria letným resp. zimným Olympijským hrám, Majstrovstvám sveta vo futbale a Lige

majstrov (jediné čisto európske podujatie). Treba navyše dodať, že v čase, keď bol tento rebríček zostavovaný, rok 2019, len samotný **Super Bowl** presahoval hodnotu **730,06 mil. EUR**, čo je oproti letným Olympijským hrám (350,99 mil. EUR) či Majstrovstvám sveta vo futbale (263,95 mil. EUR), neporovnateľne väčšia suma, a to aj napriek jedinečnosti a sledovanosti týchto dvoch vybraných podujatí. Ešte väčší rozdiel by sa dal sledovať v prípade **Ligy majstrov**, ktorej hodnota bola "len" **157,24 mil. EUR**. (Ozanian, 2019; Pestugia, 2019)

Graf 1 – Globálne výdavky na sponzoring podľa regiónov v rokoch 2014 až 2018 (v mld. €)

Zdroj: Guttman, *Spending on sponsorships worldwide by region 2009-2018* (2022)

Rozširovanie "nových médií" a flexibilita marketingového nástroja sponzoringu poskytujú spoločnostiam mnoho príležitostí, pokiaľ ide o **zvyšovanie povedomia o značke, budovanie vzťahov s verejnosťou, angažovanosť a propagačné aktivity, rozprávanie príbehov či udeľovanie licencií**. (Pestugia, 2019) V nadväznosti na tieto skutočnosti a v kontexte športového sponzoringu, je okrem športových podujatí nástrojom tohto sponzoringu aj napríklad **sponzoring športových súprav** (dresov) a **sponzoring športových objektov**. (*What is sports sponsorship*, 2022) Logicky treba poznamenať, že platí pravidlo, že čím je tím/jednotlivec v prestížnejšej súťaži tým viac je pre relevantných a veľkých sponzorov atraktívnejší.

Sponzoring dresov

Hoci má futbal tendenciu prinášať klubom najväčšie príjmy, pokiaľ ide o sponzorstvo dresov, sponzoring dresov je rozšírený takmer v každom športe. Je len málo príležitostí/podujatí, kde sa neobjavuje. Príkladom takýchto podujatí, najmä z hľadiska futbalu, sú Majstrovstvá sveta FIFA, Európsky pohár a Olympijské hry. (*What is sports sponsorship*, 2022)

Pohľadom na športové dresy sa dá tvrdiť, že sponzorstvo dresov je nie len veľmi zárobkovou formou, ale aj pomerne bežnou medzi tímami/jednotlivcami, najmä teda vo futbalovom svete. Napríklad v prípade anglickej najvyššej futbalovej súťaže, Premier League, toto spôsobuje to, že ide medzi sponzormi doslova o súťaž, kto ponúkne danému klubu viac. Toto dokumentuje aj štúdia *Annual revenue earned from shirt sponsorship deals by selected clubs in the Premier League in England in 2022/23, by club*, ktorá ukazuje, že v prípade najlepšieho kontraktu (Manchester city – Etihad) zinkasuje klub až **76,02 mil.€/ročne**. Na opačnom konci sa v tejto štúdií nachádza Newcastle United so sponzorom Fun88, ktorý klubu, na základe kontraktu o sponzorstve, vynakladá výdavky vo výške **5,63 mil.€/ročne**. (SportsPro, 2022)

Tieto sponzorské kontrakty, hlavne kvôli financiám z nich plynúcich, sú **nie vždy pre fanúšikov pozitívne**. Často vrhajú na klub aj negatívne pohľady, ktoré sú naviazané na početnosť sponzorov, ktorí vytvárajú potom nekoreláciu medzi tým aké hodnoty klub propaguje a aké naopak prezentuje aj vo forme dresov navonok (viď. *Obrázok 3 - Vizualizácia sponzoringu v rámci dresov HKM Zvolen respektíve TSV Hartberg*). (*The changing face of football sponsorship, 2020*)

Obrázok 3 – Vizualizácia sponzoringu v rámci dresov HKM Zvolen respektíve TSV Hartberg
Zdroj: Forfanshop (2020); Football Kit Archive (2023)

Sponzoring športových objektov

Príkladom sponzoringu športových objektov sú **reklamné tabule**, ktoré sa začali objavovať v 70. rokoch 20. storočia a odvtedy reklama, na tzv. obvode športoviska, tvorí väčšinové pozadie mnohých športových podujatí. Spočiatku boli tieto reklamy statické, potom sa začali viac používať rolovacie tabule a LED. Mnohí v športovom odvetví sa domnievajú, že ďalším krokom je **virtuálna reklama**, kde majitelia práv môžu predať to isté miesto v časovej osi LED mnohým regionálnym/nadregionálnym sponzorom, ktorí sa môžu zamerať na konkrétne geografické oblasti. Tento typ reklamy sa dá bežne vidieť vo futbale, hádzanej, ľadovom hokeji a F1, kde to prinieslo veľký efekt, a umožňuje to nové zdroje príjmov a zníženie bariér vstupu pre značky, ktoré chcú **osloviť len jednu konkrétnu časť sveta**. Rovnako ako pri každom sponzorstve však musí aj toto vytvárať pozitívny zážitok pre všetky zainteresované strany: fanúšika, značku a sponzora. (*What is sports sponsorship, 2022*)

Ďalšou rozšírenou formou tohto financovania je aj tzv. **predaj práv na pomenovanie zariadenia**, ktorý sa stal **atraktívnym nástrojom financovania zariadení**. Príkladmi zmlúv z praxe o poskytovaní práv na pomenovanie sú Allianz Arena v Mníchove (6 miliónov eur ročne, trvanie 15 rokov), Veltins-Arena v Gelsenkirchene (trvanie 10 rokov) a Rhein-Energie Stadion v Kolíne nad Rýnom (2,1 milióna eur ročne). Pokiaľ ide o Allianz Arenu, 30-35 % nákladov na výstavbu možno kompenzovať príjmami z práv na používanie názvov. (Breuer a kol., 2010; Koman a kol., 2023)

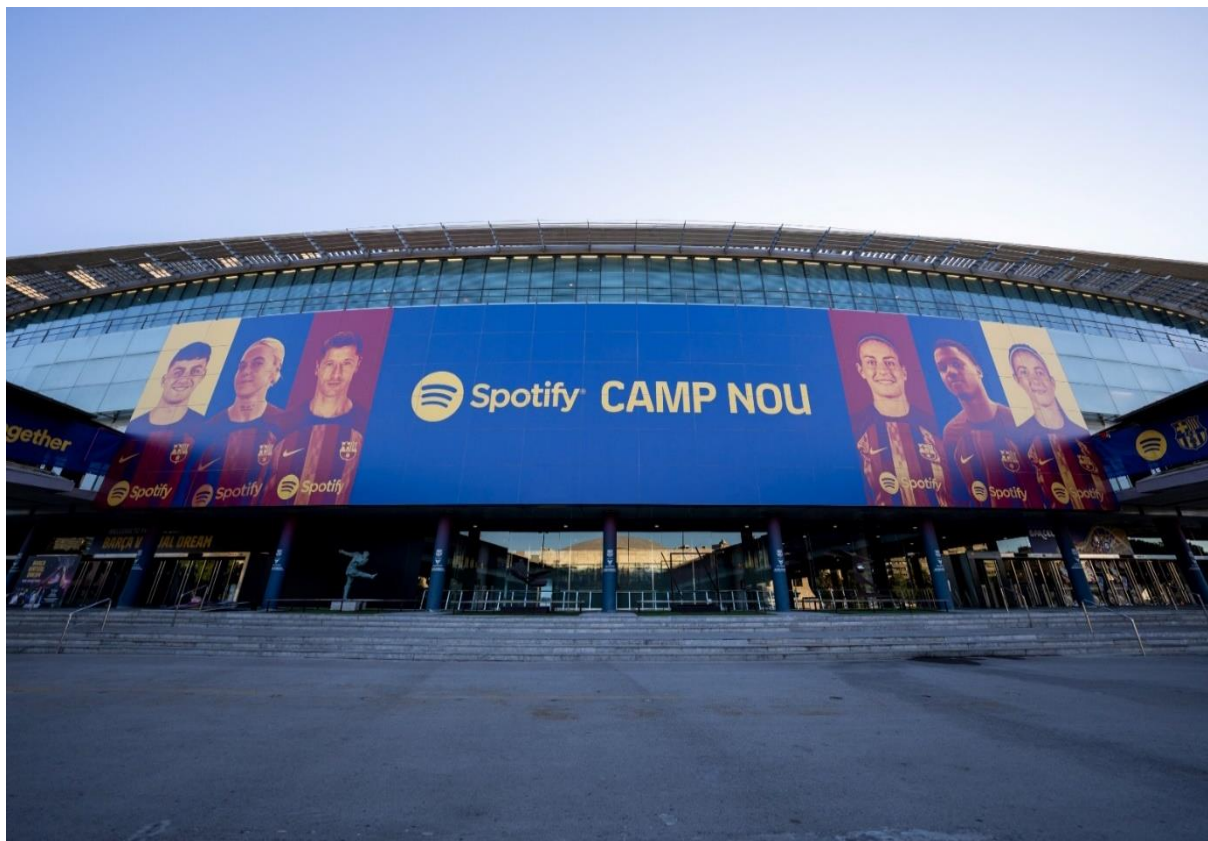
Dohody o právach na pomenovanie sú cenným zdrojom príjmov pre orgány verejnej moci alebo športové kluby, ak vlastnia príslušné práva. Obvykle, keď hovoríme o profesionálnom ligovom športe, hodnota práv na pomenovanie zodpovedá atraktivite tímu a ligy. V minulosti sa dohody o predaji práv na pomenovanie zariadenia vyskytovali najmä

v oblasti **profesionálneho futbalu v Nemecku**. Nemecko neskôr povýšilo tento predaj aj na **multifunkčné športoviská**, ktoré boli vhodné na predaj práv na pomenovanie, a to v tom prípade, ak potenciálny regionálny sponzor zodpovedal regionálnemu významu zariadenia. (Breuer a kol., 2010; Koman a kol., 2023)

V súčasnosti je tento model financovania športovej infraštruktúry moderný takmer na celom svete. Na Slovensku je príkladom predaja takýchto práv viacero. Vo veľkej miere sa ku tejto možnosti uchýľujú kluby alebo orgány verejnej moci až pokiaľ ide o **záchranu klubu**, ako samostatného komplexu. Z praxe možno spomenúť **príklad žilinského hokejového klubu**, ktorý keď bol vo vlastníctve mesta riešil dôležitú problémovú finančnú otázku a mesto sa pohrávalo s možnosťou predaja klubu do súkromných rúk, čo sa aj neskôr stalo realitou. V tej dobe, rok 2016, ich od tejto idey pomohla odlákať stávková kancelária Tipsport, ktorá ponúkla mestu lukratívnu ponuku na odkúpenie práv pomenovania zariadenia, ktorá by vykryla dotácie mesta na chod hokejového klubu. (Filek, 2016)

Aktuálne podobný prípad rezonoval aj v **Bratislave**, kde v prípade **zimného štadióna Ondreja Nepelu**, predalo mesto práva na pomenovanie taktiež stávkovej kancelárii Tipsport. Týmto spôsobom sa mesto vyhlo problémom v rámci financovania štadióna, ktoré by spôsobili obmedzené fungovanie v podobe uzatvorenia troch ľadových plôch v rámci mesta Bratislava. (TASR, 2022)

Zo sveta je dnes asi najznámejší prípad španielskeho veľkoklubu **FC Barcelona**, ktorý je vo veľkých finančných ťažkostiach. Tento španielsky klub hľadal cestu v predaji práv na pomenovanie zariadenia u hudobného streamovacieho giganta **Spotify**, čo sa mu aj podarilo a vďaka dohode si údajne má klub ročne polepšiť o čiastku 75 mil.€ ročne a celkovo až 310 mil.€ v období štyroch rokov. Zároveň klub týmto spôsobom propaguje to, že sa snaží vytvárať s fanúšikmi bližšie konexie a začleniť ich do jednej veľkej rodiny. (Schwamberg, 2022)

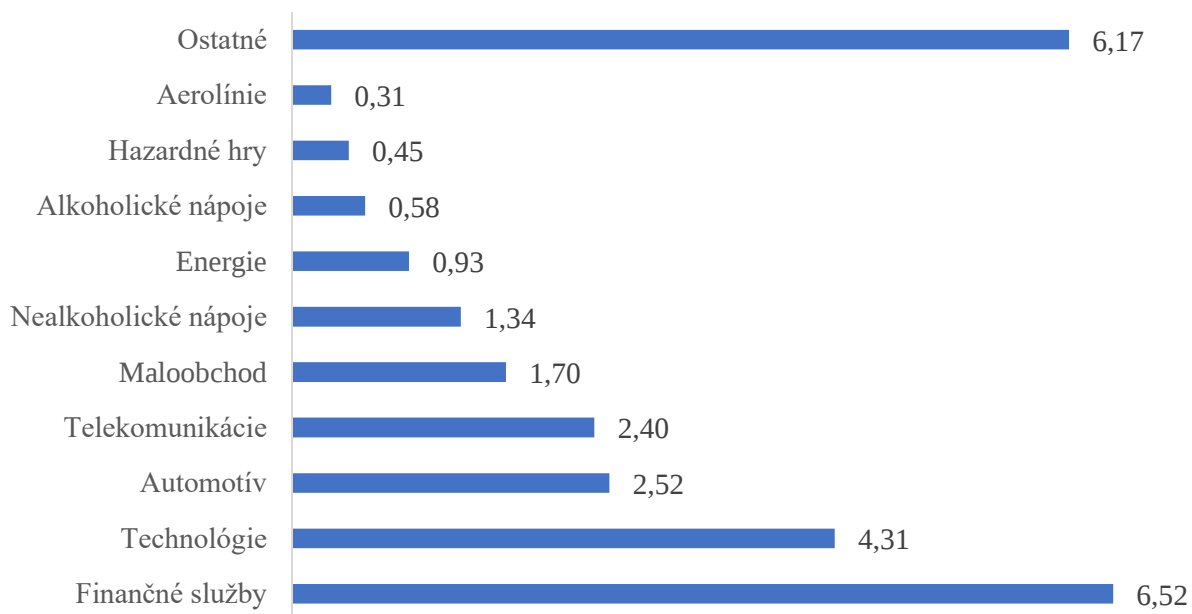

Obrázok 4 – Príklad predaja práv na pomenovanie zariadenia
Zdroj: FC Barcelona (2022)

Otázka morálnosti a etiky z pohľadu sponzoringu klubov/jedincov

Kuper a Szymanski vo svojej knihe *Soccernomics* (2014) uvádzajú, že v septembri 2013 Real Madrid oznámil rekordné príjmy vo výške **520,9 milióna EUR** za fiškálny rok 2012-2013. Čo bola v tej dobe suma vyššia, než akú kedy dosiahol ktorýkoľvek iný klub v akomkoľvek športe. Ako však dodávajú je to stále len **jedna osmina príjmov spoločnosti United Natural Foods** a sotva **0,2% príjmov spoločnosti Wal-Mart**. Fínsky finančný analytik Matias Möttölä vypočítal, že z hľadiska príjmov by bol Real Madrid stále len **120. najväčšou spoločnosťou vo Fínsku** (krajina, ktorá má len 5,5 milióna obyvateľov, teda približne toľko ako Slovensko). Čo z tohto zistenia vyplýva? Dá sa tvrdiť, že príjmy v športovom priemysle nie sú až také ziskové, akoby sa mohlo zdať na prvý pohľad a niektoré kluby sú tak doslova odkázané na sponzorské zmluvy, pokiaľ teda nie je dostatočné dotovanie verejných orgánov. Práve v tomto nastáva veľký problém, ktorý si možno neuvedomujú všetky zainteresované strany v športe rovnako.

Zo štúdie profesora Davida Forresta (2020), ktorý predkladal britskej vláde zistené informácie o **vzťahu medzi športovým a stávkovým sektorom**, vyplýva, že hazardné hry sa stávajú neoddeliteľnou súčasťou čoraz väčšieho počtu športov, pričom sa zároveň častejšie vytvárajú užšie vzťahy medzi prevádzkovateľmi a športovými klubmi, ligami a vysielateľmi. Aké riziká sú s tým spojené? Podľa profesora existuje teoretické riziko integrity. Napríklad prevádzkovateľ stávk, ktorý úzko s klubom spolupracuje, môže mať **prístup k dôverným informáciám**, ktoré by mohol využiť vo svoj prospech pri obchodovaní so zápasom. Ako však dodáva nemá podozrenie, že by to malo byť v praxi v športoch vo Veľkej Británii problém. Tento problém by však mohol nastať v budúcnosti, hlavne ak by sa štatistika zamerala na odvetvia, ktoré tvoria výdavky na sponzorské zmluvy v oblasti športu. Takáto štatistika bola spracovaná v rámci štúdie *Spending of sports sponsorship deals worldwide 2020, by industry*, z ktorej vyplýva, že až **28,04%** (1,03 miliardy EUR) všetkých sponzorských výdavkov tvoria práve spomínané **hazardné hry a alkoholické nápoje** (viď. *Graf 2 – Globálne výdavky na sponzorské zmluvy v oblasti športu, v roku 2020 (v mld. €)*). (Gough, 2022) Dá sa konštatovať, že toto zistenie je najmä znepokojivé pokiaľ by sa mali zachovať **pôvodné princípy a hodnoty športu**, ktoré bojujú aj proti tomuto druhu správania sa v spoločnosti.

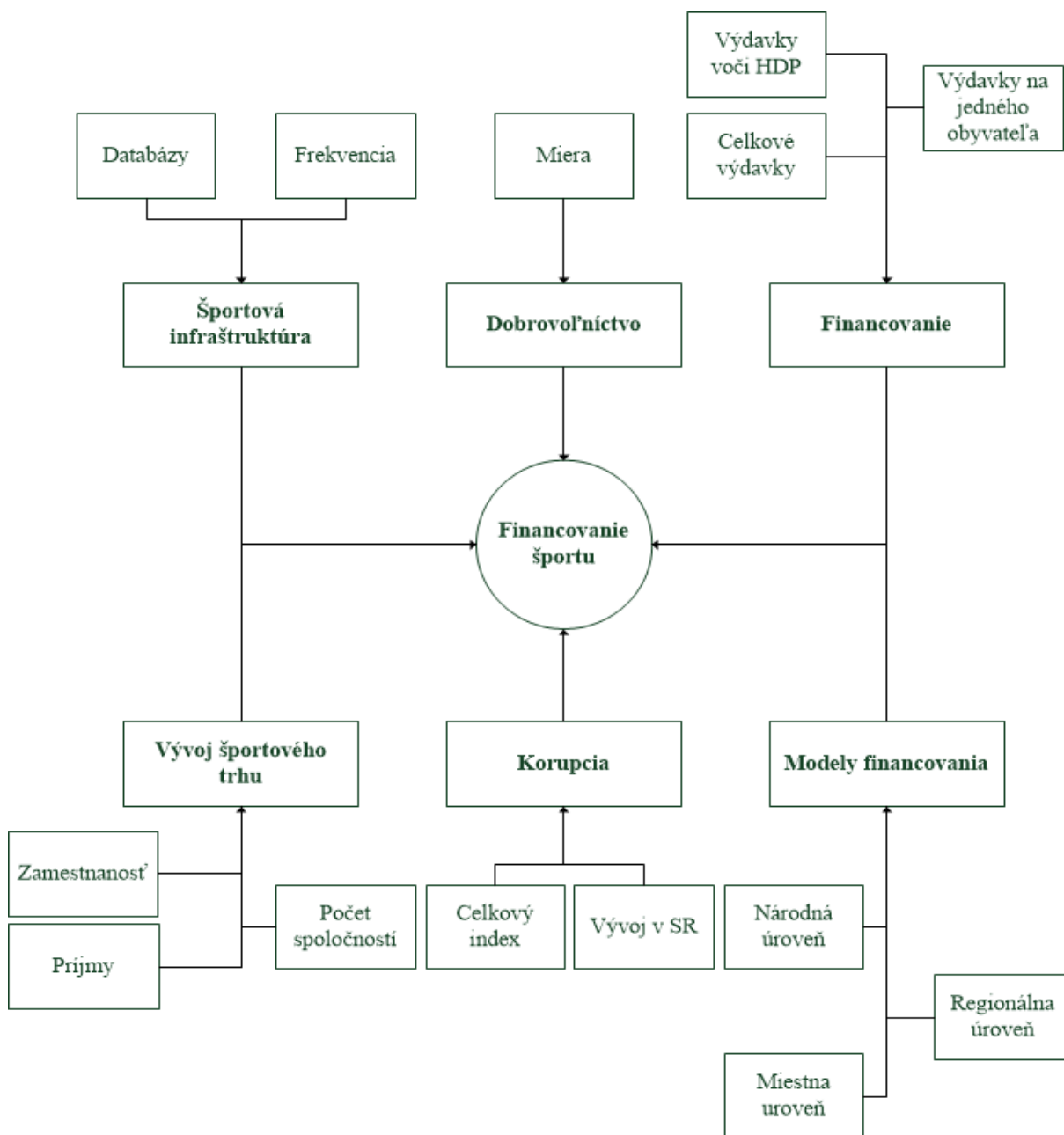

Graf 2 – Globálne výdavky na sponzorské zmluvy v oblasti športu, v roku 2020 (v mld. €)
Zdroj: Gough, *Spending of sports sponsorship deals worldwide 2020, by industry* (2022)

1.2 FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE FINANCOVANIE ŠPORTU

Alokovanie peňazí do športu nesie v sebe rôzne faktory, ako to bolo prezentované v úvode práce. Tieto faktory nie sú také náročné na určenie ako skôr tie, ktoré ovplyvňujú financovanie športu ako celku. Dôvodom je to, že mnoho štúdií zo sveta športového manažmentu vidí primárny problém financovania **v rôznych aspektoch a na rôznych úrovniach**, čo logicky potom nedovoľuje vytvárať jednotný konsenzus a závery. Najrelevantnejšie tieto faktory, ale azda zachytila štúdia *How the Economic and Financial Situation of the Community Affects Sport Clubs' Resources: Evidence from Multi-Level Models* (2015), ktorá sa v skratke venovala týmto faktorom: Dobrovoľníctvo, zamestnanosť, finančná situácia, stratégia, členská základňa, športová infraštruktúra (Breuer a Wicker, 2015)

V kontexte práce a v nadväznosti na predchádzajúcu uvedenú štúdiu, sa práca venuje týmto aspektom uvedeným v rámci *Obrázok č. 5 – Faktory ovplyvňujúce financovanie športu*.

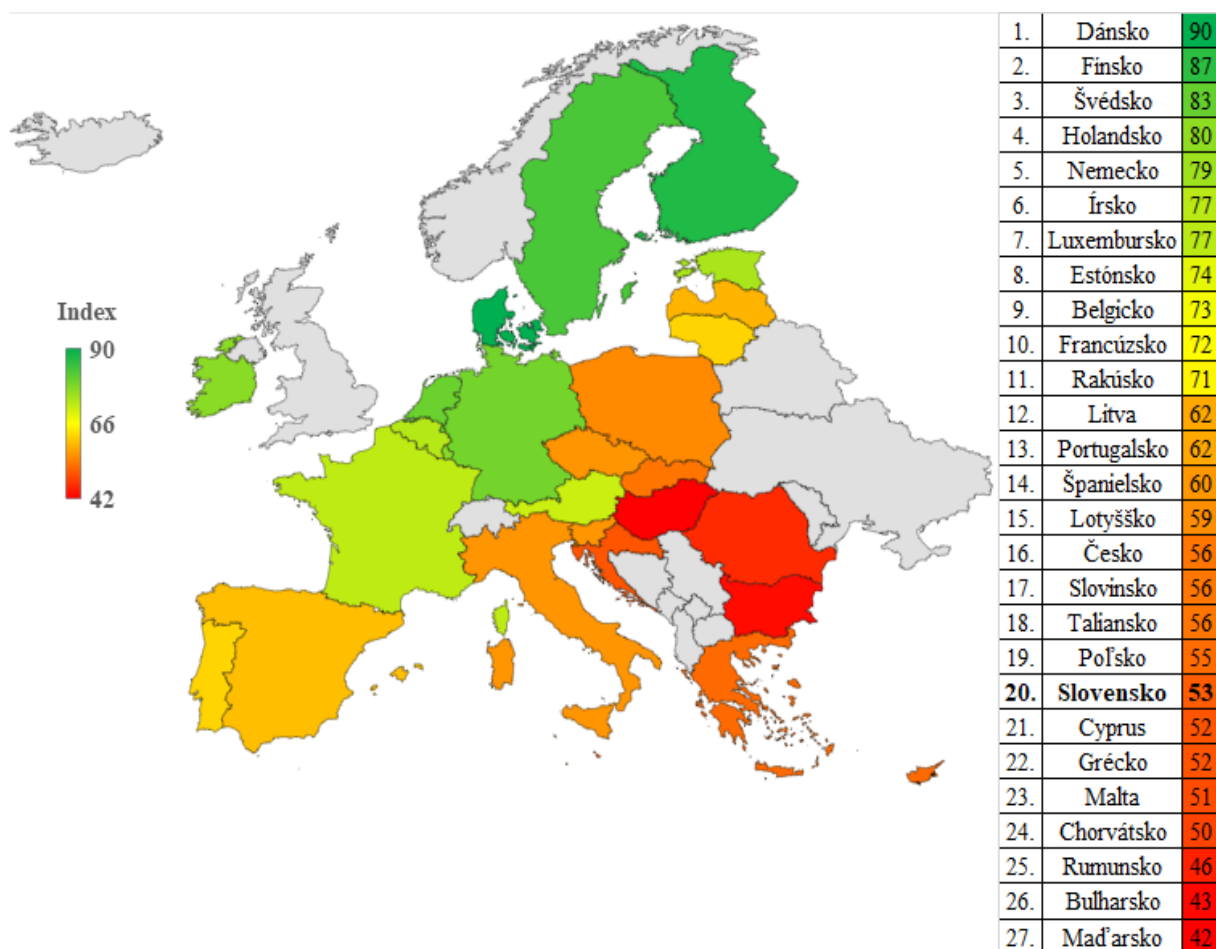
Obrázok 5 – Faktory ovplyvňujúce financovanie športu
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

1.2.1 Index vnímanej korupcie

Korupcia je jedným z faktorov, ktoré ovplyvňujú konkurencieschopnosť a **výkonnosť hospodárstva**. Miera korupcie **priamo ovplyvňuje efektívnosť verejných výdavkov**, ale má aj **nepriamy vplyv**. Soukupová (2016) uvádza, že korupcia znižuje ekonomický rast tým, že obmedzuje rozvoj malých a stredných podnikov, čo má vážne dôsledky na už spomínané verejné financie. Z tohto tvrdenia vyplýva, že keďže podnikatelia musia venovať svoj čas na podplácanie úradníkov, prínos malých a stredných podnikov pre ekonomický rast sa plne nerealizuje. Ďalej dodáva, že v dôsledku tohto zneužívania zdrojov sa **hospodársky rast** na vzorke krajín znižuje v priemere o **0,4 percentuálneho bodu**.

Merať korupciu alebo popisovať jej úroveň je veľmi zložitý proces, ktorý je ťažko zachytiteľný s úplnou presnosťou a reliabilitou. Vo svete je už zaužívaným faktom to, že úroveň korupcie sa meria pomocou **indexu vnímania korupcie** (CPI), ktorý zverejňuje Transparency International. Tento index CPI hodnotí 180 krajín a území na celom svete podľa vnímanej úrovne korupcie vo verejnom sektore na stupnici od 0 (veľmi skorumpované) do 100 (veľmi čisté). (Transparency International, 2023)

V tomto hodnotení je dlhodobu na popredných miestach umiestnené **Dánsko** resp. **Fínsko** či **Švédsko**, ktoré dosahujú hodnoty blížiac sa na stupnici k **90-tke**. Oproti tomu Slovensko, ale aj ostatné štáty **V4** dlhodobo stagnujú, prípadne zaznamenávajú obdobia rastu a kontinuálne prepady v okolí hodnôt blížiacich sa k **rozmedziu medzi 50-60**. (Transparency International, 2023) Blížšie je možné vidieť hodnotenie všetkých krajín EÚ v rámci **Obrázok 6 – Index miery vnímanej korupcie v rámci štátov Európskej únie**.

Obrázok 6 – Index miery vnímanej korupcie v rámci štátov Európskej únie
Zdroj: Transparency International (2023)

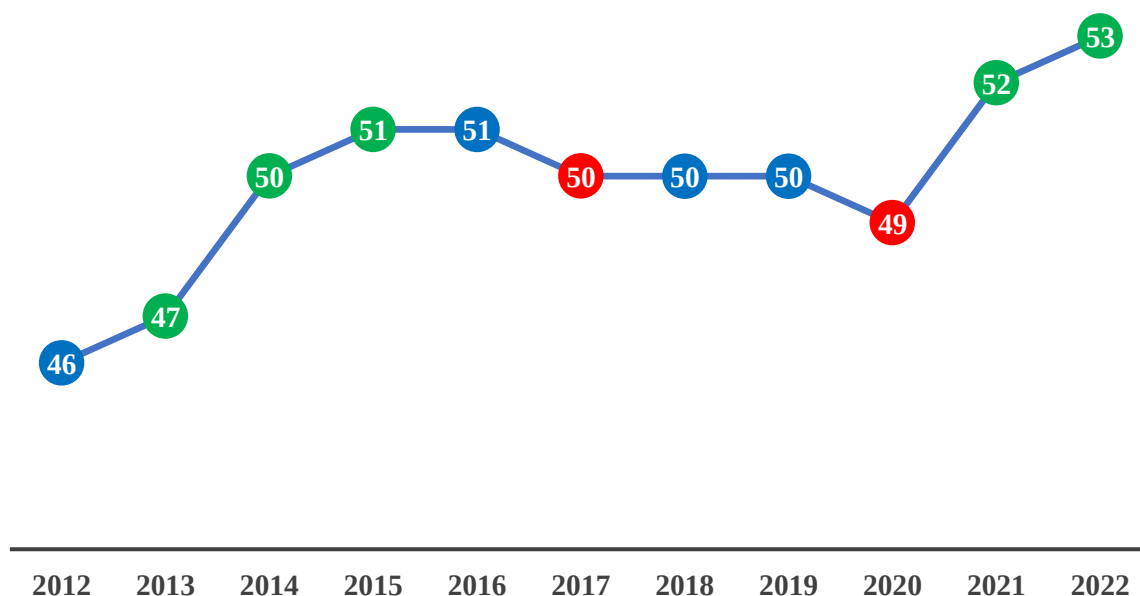
Korupcia v športe

Odvetvie športu prešlo v poslednom období rozsiahlymi zmenami. Globalizácia, obrovský prílev peňazí na najvyššiu úroveň profesionálneho športu, rýchly rast legálnych a nelegálnych športových stávk a výrazný technologický pokrok zmenili spôsob, akým sa šport hrá a aj jeho spotrebu. Tieto faktory mali veľký **vplyv aj na vývoj korupcie v športe**, a to tak ako na jej **rozsah** a na jej **formy**, ako aj na **úlohu**, ktorú zohrávajú medzinárodné organizácie, vlády a športové orgány **v boji proti tejto činnosti**. (Corruption and Economic Crime Branch, 2021)

Príklady tejto korupcie v športe je možné vidieť naprieč celým spektrom športu. Významným problém sa napríklad stala manipulácia ligových súťaží. **Celkový vývoj v športe** spôsobil to, že sa stal **zraniteľnejším** voči tomuto typu korupcie, pričom riziká sú čoraz zložitejšie. Štúdia *Global Report on Corruption in Sport* (2021) uvádza, že korupcia v športových organizáciách bola odhalená v **širokom rozsahu**, v neposlednom rade aj v súvislosti s udeľovaním práv na organizovanie významných športových podujatí. Hoci sa prijímajú opatrenia, je potrebné, podľa autorov štúdie, ďalšie posilnenie rámca.

Úloha skupín organizovaného zločinu pri korupcii v športe a pri prenikaní zločinu do športových organizácií, sa v dôsledku nedávneho vývoja v športe výrazne **zvýšila**. Zločinecké skupiny využívajú **zraniteľné miesta** súvisiace so zmenami s vývojom a **nedostatkami legislatívnych a regulačných rámcov**, ktorými sa riadi šport. Potreba posilniť legislatívne a regulačné rámce a nástroje upriamila pozornosť na športovú administratívu a autonómiu a na to, ako treba rozvíjať prístupy na účinný boj proti korupcii v športe. (Corruption and Economic Crime Branch, 2021)

Z prihliadnutím na všetky prezentované fakty je možné tvrdiť, že korupcia v športe na Slovensku sa celkom jednoznačne v nejakej miere a úrovni nachádza. Pokiaľ by sa vychádzalo čisto z hodnotenia CPI indexu vnímanej korupcie, dá sa konštatovať, že Slovensko (20. miesto z 27 krajín EÚ) je **veľmi náchylné** na korupciu ako takú. (*Transparency International*, 2023) Vývoj tohto indexu, z pohľadu SR ukazuje, že korupcie ako takej sa len veľmi ťažko zbavuje (viď. Graf 3 – Vývoj indexu mieru vnímanej korupcie na Slovensku (obdobie 2012-2022)).

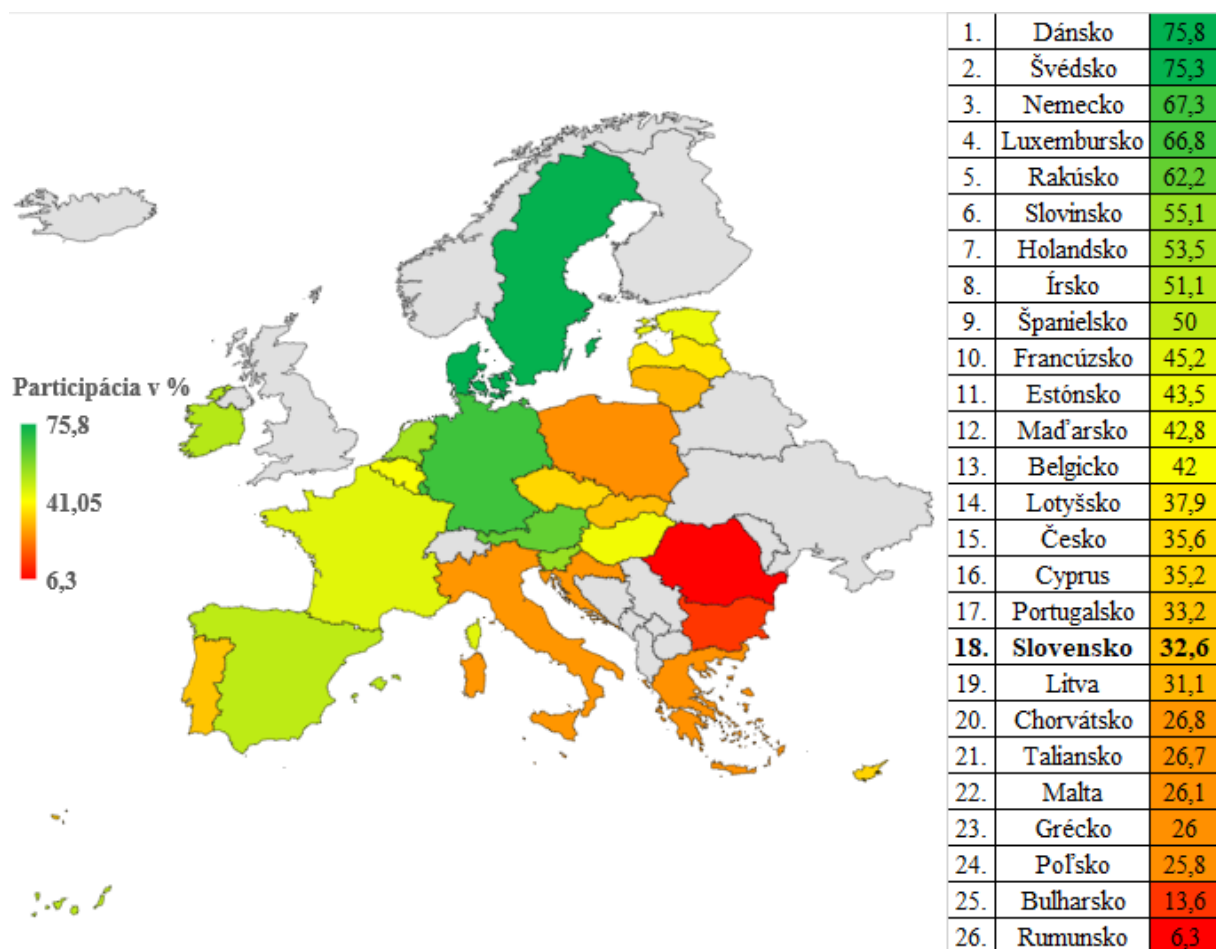
Graf 3 – Vývoj indexu mieru vnímanej korupcie na Slovensku (obdobie 2012-2022)
Zdroj: *Transparency International* (2023)

1.2.2 Miera participácie obyvateľstva na športe

Zdravý životný štýl, v podobe aktívneho športovania je podľa štúdie *Creating Sport Participation from Sport Events: Making It Happen* (2017), deklarovaným prínosom najmä **elitných športových podujatí**, aj keď fakty celkom jednoznačne zatiaľ toto tvrdenie nepotvrdzujú. Zistenia tejto štúdie sú v súlade s výsledkami rozvoja športu z olympijských hier v Los Angeles z roku 1984. Autori dospeli k záveru, že športové podujatia možno využiť na zvýšenie miery participácie obyvateľstva na športe len, ak sa vytvoria potrebné **kooperácie medzi športovými organizáciami, organizátormi podujatí a nešportovými zainteresovanými stranami** s cieľom začleniť každé podujatie do **marketingového mixu športových organizácií**. (Chaplin a kol., 2017)

Príkladom využívania a maximalizovania marketingového mixu športových organizácií je **Dánsko**. Dánsko sa dlhodobo snaží o to, aby stalo najaktívnejším národom na svete, pokiaľ ide o fyzickú aktivitu. Koncepcia športu podporuje cieľ, aby sa v roku 2025 **75% obyvateľov zúčastňovalo na športe/cvičení** a **50% bolo aktívnych v športových organizáciách** (*Danish Sports Policy Aims*, 2016).

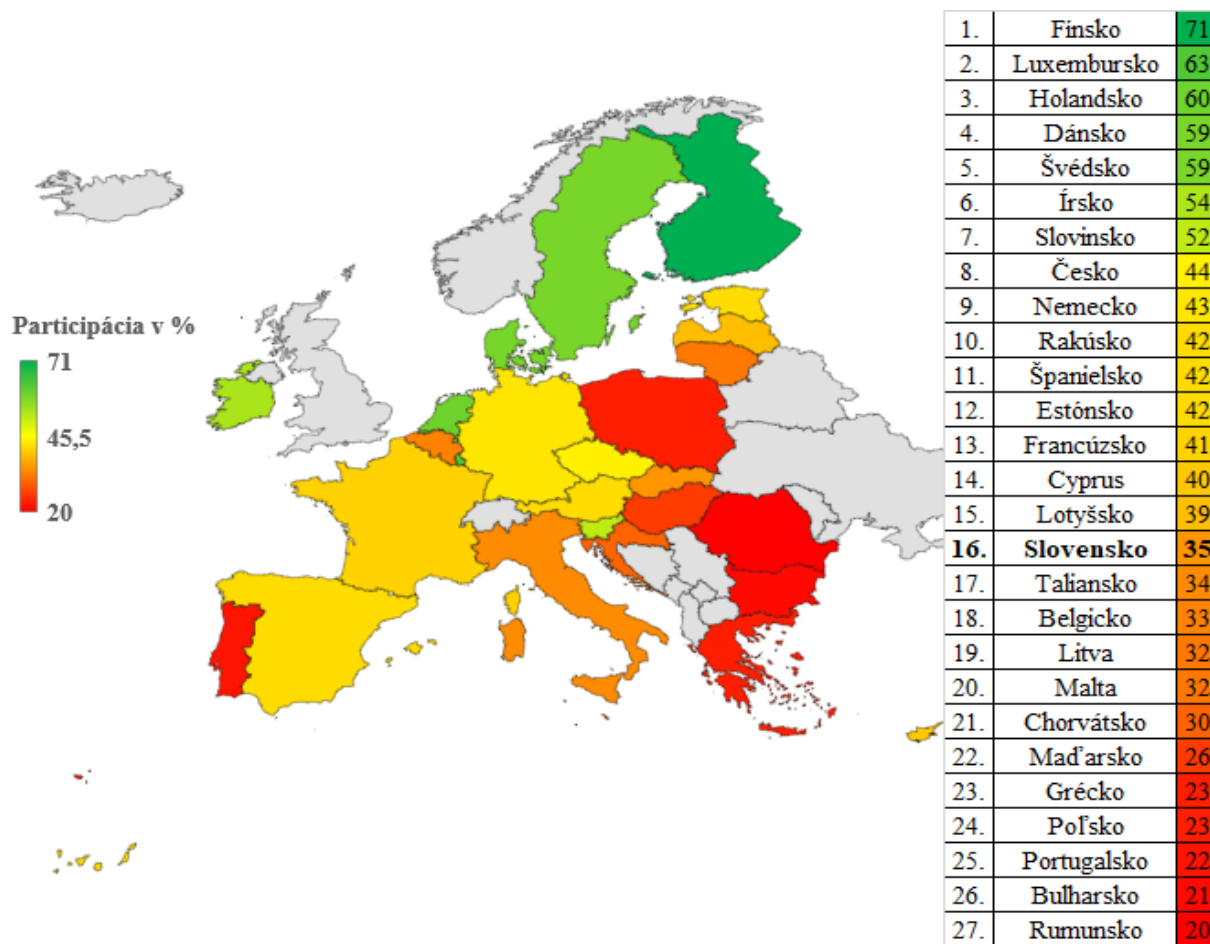
V roku 2019 bol spracovaný štatistický výskum, v rámci ktorého sa zistilo, že **Dánsko** a **Švédsko** dosahujú percentil **75,8** resp. **75,3** z hľadiska miery participácie obyvateľstva na športe. Tieto dva percentily predstavovali v tomto výskume dve najvyššie hodnoty. **Priemer EÚ**, vyplývajúci z výskumu predstavovala hodnota **41,05%**. **Slovensko** sa umiestnilo na pomyselnom 18. mieste, s participáciou obyvateľstva na športe v hodnote **32,6%**. (Eurostat, 2022)

Obrázok 7 – Miera participácie obyvateľstva na športe v roku 2019

Zdroj: Eurostat (2022)

Z iného prieskumu (2022) vyplynulo, že Respondenti vo Fínsku (71%), Luxembursku (63%), Holandsku (60%) a Dánsku a Švédsku (59% v oboch krajinách) najčastejšie cvičia alebo športujú aspoň raz týždenne. Naopak, viac ako polovica respondentov v ôsmich krajinách uviedla, že nikdy necvičí ani nešportuje, pričom najvyšší podiel je v Portugalsku (73%), Grécku (68%) a Poľsku (65%). V tomto prieskume je však otázný prepád percent Dánska resp. Švédska, ktoré by si pohoršilo oproti roku 2019 takmer o 16%, čo je pri nastavenej politike športu v týchto krajinách nepravdepodobné. Zrejme mohlo ísť len o nejakú chybu alebo odchýlku merania. (Eurobarometer, 2022)

Obrázok 8 – Miera participácie obyvateľstva na športe v roku 2022

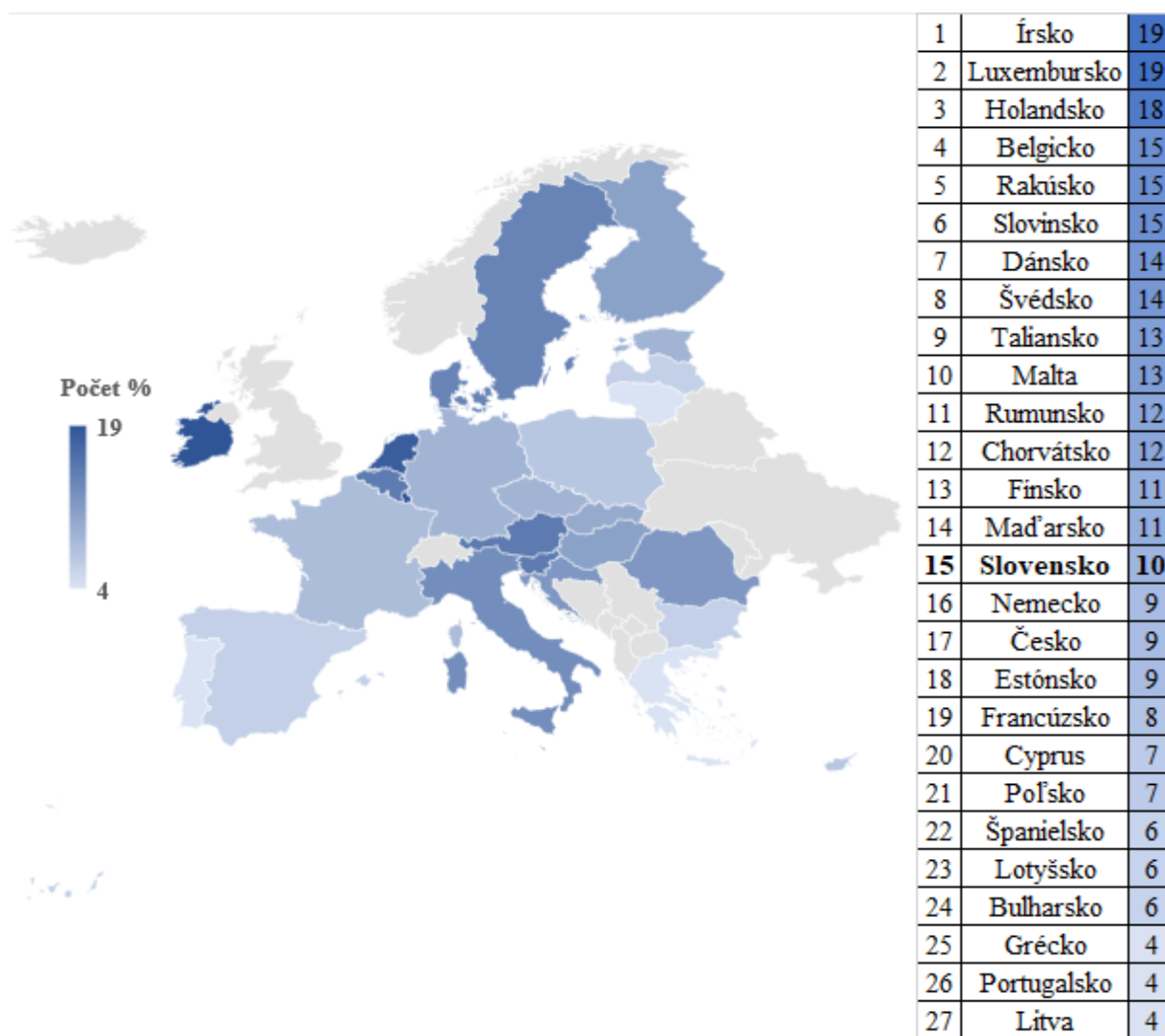
Zdroj: Eurobarometer (2022)

Môže teda vyplývať z týchto zistení a tvrdení, že Slovensko nedokáže efektívne doceliť maximalizáciu marketingového mixu športových podujatí a napríklad také Dánsko áno? Dôkazom môže byť fakt, ktorý uvádza periodikum Sportmedia, ktoré spomína Kodaň ako najzdravšie hlavné mesto Európskej únie za rok 2020. Toto ocenenie logicky súvisí aj s možnosťou aktívneho životného štýlu (športu). Taktiež možno poznamenať aj to, že Kodaň v poslednej dobe prilákala množstvo svetových športových podujatí, v spolupráci s organizáciami ako **IIHF**, **UEFA**, **UCI**, **BWF** či **WTF**, čo len dokazuje to, že Kodaň sa naozaj ešte viac pretransformovala na európske mesto športu (Dixon, 2021). Pohľadom do budúcnosti, možno dodať, že táto športová participácia mesta, nie je konečná. V blízkej dobe mesto ohlásilo budovanie ďalších multi športových hál, futbalových ihrísk či plaveckých bazénov, s tým, že hlavnú správu by prenechalo na podnikateľských subjektoch a financovanie výstavby by podporila dánska vláda, čo je bezprecedentne **ideálny model fungovania kooperácie** štátu, mesta a športových podnikateľských subjektoch (*Copenhagen offered major investment in public sports facilities, 2021*).

1.2.3 Miera aktívneho dobrovoľníctva v oblasti športu

Dobrovoľnícka činnosť v športe je dôležitá najmä v rámci **lokálnych komunít**, ako to dokumentuje úvod práce. Podľa zistení prieskumu Euro barometra (2022) **Len jeden z desiatich** Európanov (10%) sa v súčasnosti aktívne zapája alebo sa plánuje venovať dobrovoľníckym športovým aktivitám v najbližšom období. Tento výsledok zahŕňa **6%** respondentov, ktorí sa už zapojili do dobrovoľníckej práce na podporu športových aktivít, a **4%**, ktorí tak plánujú urobiť v nasledujúcich dvoch mesiacoch. (Eurobarometer, 2022)

Z tejto národnej analýzy taktiež vyplýva, že v 15 členských štátoch EÚ aspoň jeden z desiatich respondentov uviedol, že sa v súčasnosti venuje dobrovoľníckej práci, ktorá podporuje športové aktivity, alebo to plánuje urobiť v nasledujúcich dvoch mesiacoch. Takmer každý piaty respondent to tvrdí v **Írsku a Luxembursku (19%** v oboch krajinách) a v **Holandsku (18%)**. Na opačnom konci rebríčka sa v súčasnosti angažujú alebo plánujú angažovať len **4%** respondentov, čo prezentujú respondenti v krajinách ako Portugalsko, Grécko a Litva. **Slovensko** v tejto analýze predstavuje poslednú krajinu, ktorá spadá ešte do priemeru EÚ (**10%**). Analýza ukazuje, že na Slovensku sa aktívne dobrovoľníckej práci venujú 4% respondentov, 6% sa plánuje venovať (v horizonte dvoch mesiacov) a 13% sa venovalo v minulosti. Nie moc dobrým signálom je, ale to, že až 75% respondentov uviedlo, že takejto práci sa nevenovali a ani sa neplánujú venovať. (Eurobarometer, 2022)

Obrázok 9 – Miera aktívneho dobrovoľníctva v oblasti športu
Zdroj: Eurobarometer (2022)

1.2.4 Vývoj športového trhu

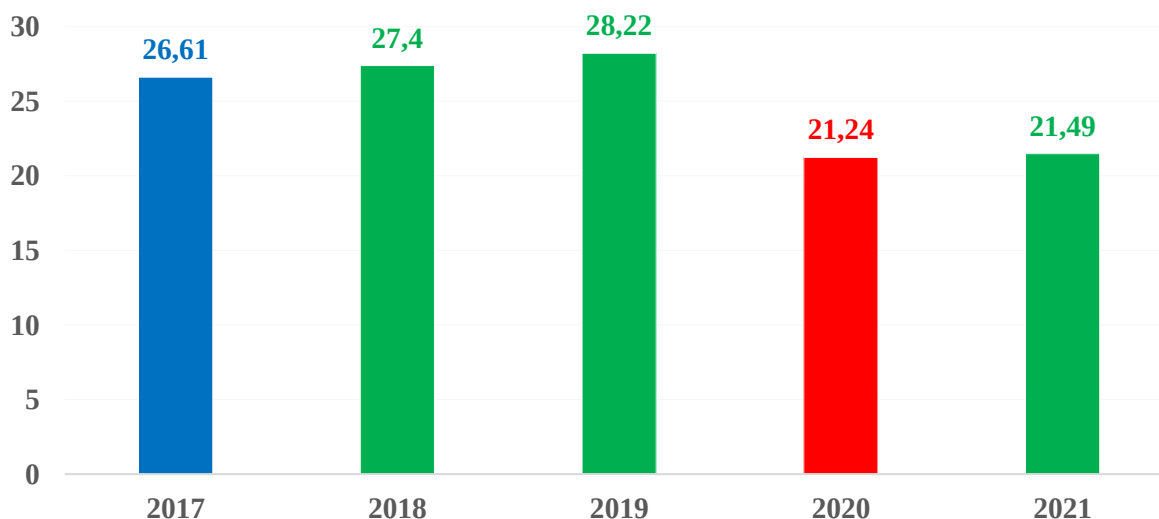
Na parameter vývoju športového priemyslu/trhu sa dá pozerat' v rôznych smeroch. Tento parameter označujú autori štúdie *Research on Parameter Estimation and Prediction of Sports Financial Market Volatility Model* (2022), významným parametrom **reprezentujúcim celkovú národnú silu** a aj ako **symbol sociálneho rastu a ľudského pokroku**. Dodávajú, že rast športového odvetvia je hlavným prostriedkom, vďaka ktorému musí byť šport v súčasnosti **trvalo udržateľný a prosperujúci**. (Jing a Song, 2022)

Na pozadí týchto faktorov sa práca zaoberá celkovo tromi hlavnými časťami vývoja športového trhu, a to: **Vývojom príjmov športového trhu, počtom zamestnancov v športovom priemysle** a v neposlednom rade **počtom spoločností pôsobiacich v športovom odvetví**.

Príjmy športového trhu

V roku 2021 sa hodnota európskeho trhu so zdravím a fitnessom (oficiálne označenie športového priemyslu) odhadovala na **21,49 mld. EUR**. Do roku 2026 sa očakáva, že trh dosiahne **30,74 mld. EUR**, čo je suma, ktorá bola predpovedaná na rok 2022 (pred pandémiou). (Gough, 2022) Predpokladá sa, že trh bude počas prognózovaného obdobia rásť **rýchlym tempom**, a to vďaka rôznym **najnovším trendom**, ako je napríklad rastúce využívanie virtuálnej reality pri tréningu, rastúce používanie nositeľných fitness zariadení, vývoj hybridných členstiev v posilňovni, technologický pokrok atď. (*European Health and Fitness Market: Size and Trends with Impact of COVID-19 and Forecast up to 2026*, 2022) Bližšie je možné vidieť vývoj športového priemyslu v rámci *Graf 4 – Veľkosť športového trhu v Európe (v mld.€)*.

Najdôležitejšou vecou, ktorú môže človek urobiť pre zlepšenie svojho zdravia a kondície, je dôsledné cvičenie. Cvičenie pomáha zlepšiť náladu, regulovať chuť do jedla a krátkodobo zlepšiť spánok. Z dlhodobého hľadiska znižuje riziko demencie, depresie, cukrovky, srdcových ochorení a mnohých druhov rakoviny. Pre ľudí, ktorí chcú zostať fyzicky aktívni, zdraví a fit, sú prospešné fitness kluby. Expanziu európskeho trhu so zdravím a fitnessom budú podporovať dôležité štrukturálne faktory, ako je urbanizácia, podpora verejného zdravia, fitness technológie a iniciatívy zamerané na voľno časové aktivity zamestnancov. V plánovanom období rokov 2022 - 2026 sa preto očakáva, že trh bude rásť tempom **7,25%**. (*European Health and Fitness Market: Size and Trends with Impact of COVID-19 and Forecast up to 2026*, 2022)

Graf 4 – Veľkosť športového trhu v Európe (v mld.€)

Zdroj: Gough, *Value of the European health and fitness industry 2017-2021* (2022)

Zamestnanosť na športovom trhu

Krivka zamestnanosti osôb v športe, v EÚ, pravidelne osciluje na úrovni **0,7 – 0,8%**. Z posledného prieskumu, ktorý sa viaže pod taktovku pracovnej skupiny Eurostat (2020), vyplýva, že k roku **2018** tento priemer činil **0,71%**. Celkovo bolo teda možné v EÚ, k roku 2018, približne evidovať **1,32 mil.** osôb zamestnaných v športe. Medzi krajiny, ktoré zamestnávajú najviac osôb v odvetví športu, prieskum radí **Švédsko, Fínsko, Španielsko, Írsko** či **Dánsko** (všetky krajiny nad 1%). Na opačnom póle je možné naopak vidieť krajiny ako Rumunsko, **Slovensko**, Bulharsko, Maďarsko, Poľsko či dokonca Belgicko (všetky krajiny pod 0,5%). (*Employment in sport, 2020*) Detailne je možné zamestnanosť v rámci *Tabuľka 1 – Počet zamestnancov v športovom priemysle, v rámci EÚ*.

Je dôležité poznamenať, že odhady zamestnanosti v športe boli získané s použitím **konzervatívneho prístupu**. Dôvodom je nemožnosť určiť skutočnú športovú časť tých činností a povolání, ktoré sú len čiastočne spojené so športom (a preto sú z odhadov vylúčené). Okrem toho nedostatok informácií o vedľajších zamestnaniach súvisiacich so športom neumožňuje ich zahrnutie do štatistiky zamestnanosti v športe (do úvahy sa berie len hlavné zamestnanie skúmaných osôb). (*Employment in sport, 2020*) Napríklad štúdia z roku 2012, ktorá popisuje stav vývoja kultúrneho sektora, pracuje v súvislosti so zamestnanosťou aj s číslami, ktoré spadajú pod športovú činnosť (napr. príprava a realizácia športových podujatí), ale zamestnanci sú evidovaní ako pracovníci ministerstiev kultúry. (*ESSnet-Culture Final Report, 2012*)

Tabuľka 1 – Počet zamestnancov v športovom priemysle, v rámci EÚ

ID	Krajina	%	Zamestnanci v tisícoch
1.	Švédsko	1,65	83,8
2.	Fínsko	1,26	32
3.	Španielsko	1,09	211,4
4.	Írsko	1,08	24,3
5.	Dánsko	1,02	29,2
6.	Holandsko	0,96	75,7
7.	Lotyšsko	0,93	8,4
8.	Estónsko	0,82	5,4
9.	Malta	0,77	1,8
10.	Portugalsko	0,77	37,7
11.	Luxembursko	0,75	1,9
12.	Francúzsko	0,69	183,6
13.	Česko	0,64	34,1
14.	Nemecko	0,61	254,8
15.	Cyprus	0,61	2,5
16.	Chorvátsko	0,59	9,7
17.	Litva	0,57	7,8
18.	Grécko	0,56	21,3
19.	Rakúsko	0,56	24,1
20.	Slovinsko	0,56	5,4
21.	Taliansko	0,5	116,6
22.	Belgicko	0,49	23,5
23.	Poľsko	0,46	74,7
24.	Maďarsko	0,42	18,9
25.	Bulharsko	0,41	13
26.	Slovensko	0,38	9,8
27.	Rumunsko	0,12	10,8
PRÍEMER	EÚ (27)	0,71	1 322,2

Zdroj: Eurostat (2020)

Počet spoločností pôsobiach v odvetví športu a rekreácie

Pracovná, štatistická skupina Eurostat uvádza, vo svojej pravidelne aktualizovanej demografii podnikov (posledná aktualizácia 21.12.2022), že počet podnikov pôsobiach v odvetví športu a rekreácie jemne poklesol z počtu 319 856 (2019) na **318 235** (2020) (viď. *Tabuľka 2 – Vývoj počtu spoločností pôsobiach v športovom priemysle*). Logický súvis možno hľadať s nastupujúcou pandémiou, ktorá spôsobila celkové spomalenie rastu počtu firiem, v tomto odvetví, za posledný sledovaný rok o **0,51%** v priemere. Pokiaľ by sa sledované obdobie zväčšilo na záber od roku 2011, možno tvrdiť, že priemerný nárast počtu spoločností pôsobiach v odvetví športu a rekreácie by každoročne vzrastal o zhruba **4,5%**. Najväčší nárast spoločností pôsobiach v tomto odvetví je možné evidovať v prípade **Francúzska** a **Španielska**, kde tento počet narástol o 48 932 (**240%**) resp. 17 712 (**161%**) podnikov. Percentuálne zaznamenalo najväčší nárast, ale paradoxne **Rumunsko**, ktorého počet podnikov sa zvýšil o 9 801 (**427%**). (*Business demography by size class, 2023*) Paradox je najmä to, že Rumunsko ako krajina dlhodobo vykazuje najmenší podiel zamestnancov zamestnaných v tomto odvetví (viď. *Tabuľka 1 – Počet zamestnancov v športovom priemysle, v rámci EÚ*).

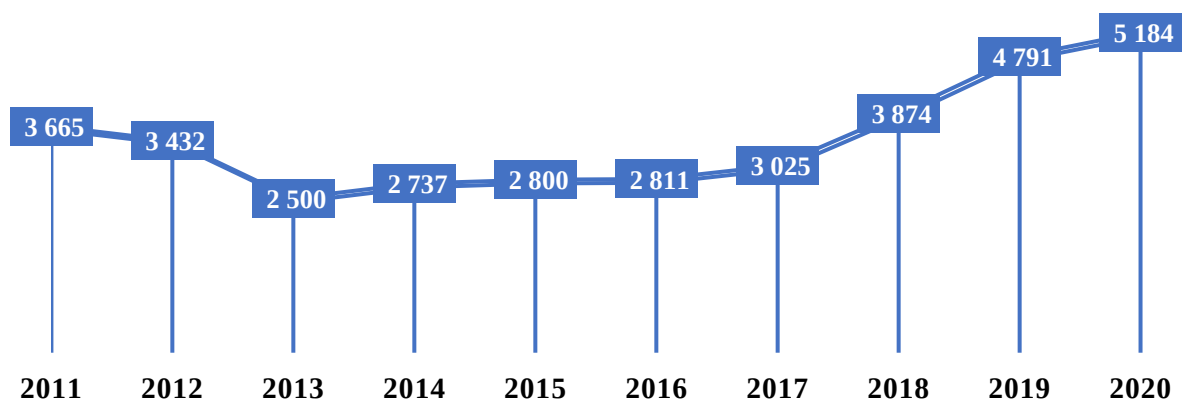
Opačný trend smerovania vývoja počtu podnikov zaznamenáva **Nemecko** a **Dánsko** ktorých počet firiem klesol o 14 096 (**36%**) resp. 1 024 (**38%**). Je ťažké povedať čo za týmto znižovaním počtu podnikov môže byť. Dôležité je však uvedomiť si to, že menší počet podnikov nemusí zákonite znamenať aj znižovanie počtu zamestnancov alebo celkového trhu športu v danej krajine. (*Business demography by size class, 2023*)

Tabuľka 2 – Vývoj počtu spoločností pôsobiach v športovom priemysle

Krajina / Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Poľsko	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN
Belgicko	6 213	6 129	NaN	NaN	NaN
Francúzsko	58 851	66 286	74 587	84 043	83 895
Španielsko	35 659	35 081	45 310	47 140	46 916
Taliansko	29 804	30 355	31 521	32 225	29 922
Holandsko	22 785	23 531	24 517	25 353	25 455
Nemecko	43 224	44 257	30 499	31 691	25 347
Česko	13 442	14 456	15 819	16 824	17 566
Portugalsko	9 612	11 282	12 443	13 069	13 118
Rumunsko	8 661	10 123	11 113	12 113	12 802
Grécko	6 899	8 423	9 695	10 533	11 315
Maďarsko	6 485	6 534	7 122	7 533	7 867
Fínsko	6 106	6 327	6 599	7 005	7 312
Rakúsko	5 410	5 927	6 293	6 541	6 332
Slovensko	2 811	3 025	3 874	4 791	5 184
Írsko	4 173	4 436	4 391	NaN	4 571
Bulharsko	6 035	6 236	6 619	4 084	3 637
Lotyšsko	2 883	3 094	3 058	3 212	3 190
Litva	2 229	2 298	2 501	2 774	2 870
Slovinsko	2 434	2 433	2 648	2 846	2 802
Dánsko	2 516	2 571	2 559	2 694	2 683
Chorvátsko	1 352	1 544	1 620	2 021	1 977
Estónsko	1 374	1 491	1 533	1 512	1 521
Cyprus	824	923	875	1 026	1 081
Malta	432	486	NaN	569	593
Luxembursko	237	241	262	257	279
(SUM) EÚ (27)	280 451	297 489	305 458	319 856	318 235

Zdroj: Eurostat (2023)

Slovensko ako samostatnú krajinu je v tejto kategórii ťažké charakterizovať. Vývoj je veľmi chaotický a za posledné obdobie (2016-2020) zažíva obrovský nárast v priemere o **12,25%/rok** (viď. Graf 5 – Vývoj počtu spoločností v odvetví športu a rekreácie na Slovensku). Oproti EÚ ide teda skoro o **8% vyšší rast**. Tento rast sa odrazil aj na pandémie, kedy sa dá pozorovať, že počet podnikov (ako v jednej z mála krajín EÚ) neklesol, ale naopak vzrástol o ďalších 7,58%. Celkový rast na Slovensku dosiahol od roku 2011 nárast o 1 519 podnikov (**141%**), čo môže byť, ale taktiež nemusí byť symbolom zdravého vývoja športového trhu na Slovensku. (*Business demography by size class*, 2023)

Graf 5 – Vývoj počtu spoločností v odvetví športu a rekreácie na Slovensku
Zdroj: Eurostat (2023)

Na základe výsledkov štúdie *Industry growth, firm size and the business environment* (2008) sa dá tvrdiť toto, že **dobré podnikateľské prostredie podporuje rast odvetví**, ktoré sú prirodzene zložené z malých firiem, viac ako odvetvia s veľkými firmami. Taktiež autori tvrdia, že v krajinách s nízkymi príjmami môžu odvetvia, v ktorých dominujú malé firmy, profitovať najmä z lepšej ochrany investorov a menej náročných opatrení na ochranu zamestnanosti. Tieto tvrdenia by mohli vysvetľovať prečo športový priemysel na Slovensku zažíva aktuálne rozmach. (Ayyagari a Maksimović, 2008)

Podľa výskumníkov Torrens-ovej univerzity z Austrálie (2020) dopomohol rastu v tejto oblasti **zvýšený dopyt po športovom oblečení** v rozvíjajúcich sa ekonomikách a rastúca účasť žien v športe. Možno taktiež pozorovať aj **rozšírenie televíznych licencií** do nových digitálnych technológií, čo prinieslo pridanú hodnotu spoločnostiam, ktoré tento priestor využívajú. Výskumníci uvádzajú aj to, že športové kluby, ako napríklad Real Madrid, vyvinuli nové, **úspešné prístupy k budovaniu značky** a podnikli kroky na rozšírenie povedomia o značke na rozvíjajúce sa trhy, čím si vytvorili nové publikum. V neposlednom rade **fitness zažíva rozmach** vďaka novým generáciám spotrebiteľov, ktorí si uvedomujú potrebu fyzického zdravia, ako aj vďaka rozvíjajúcim sa trhom, čo vedie k rastu participácie na športe. (*Why the Sports Industry is Booming in 2020 (and which key players are driving growth)*, 2020)

Dôležité je podľa autorov výskumu aj to, že nové športové podniky budú vznikať a rozširovať športové odvetvie najmä z týchto dôvodov:

- Rozvoj a **rast digitálnych technológií** vrátane nových streamovacích služieb.
- Rozširovanie **digitálneho stávkovania a hazardných hier**.
- **Popularita e-športu rastie** a očakáva sa, že s rozvojom sofistikovanejšej technológie VR bude naďalej rásť. (*Why the Sports Industry is Booming in 2020 (and which key players are driving growth)*, 2020)

1.2.5 Financovanie športu v rámci Európskej únie

Alokovanie financií na šport v rámci EÚ bolo viackrát autorsky spracované v rámci už spomínaných štúdií *Education and Knowledge in the Field of Sponsorship and General funding of Sports Infrastructure* (2023) resp. *Analysis of Sport Support Through Self-governing Regions and Local Governments in Slovakia* (2022) a aj v predkladanej bakalárskej práci *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku* (2021). Nato, aby tieto zistenia ponúkali **relevantný základ pre analytickú časť práce**, sú štatistické údaje rozdelené účelne do troch častí, a to verejné výdavky alokované na šport, verejné výdavky na šport na jedného obyvateľa a verejné výdavky na šport voči HDP krajiny.

Verejné výdavky alokované na šport

Celkové alokované financie na šport dosiahli v roku 2021, v priemere EÚ, hodnotu **2,07 mld. EUR**. Túto priemernú hodnotu však dosahuje len zhruba **8 krajín EÚ** (viď. *Tabuľka 3 – Celkové verejné výdavky alokované šport v rámci krajín EÚ*), ak by sa teda počítalo aj Belgicko (spodná hranica), čo nie je ani polovica Európskej únie. Na druhej strane je treba však brať do úvahy aj fakt, že každá krajina disponuje rôznou silou ekonomiky, a preto aj financie naviazané na chod športu môžu predstavovať rozdielne hodnoty, preto sú viac relevantnými aspektami štatistického merania hodnoty zaznamenané v rámci verejných výdavkov na šport na jedného obyvateľa resp. verejných výdavkov na šport voči HDP krajiny. (*General government expenditure by function (COFOG)*, 2023).

Tabuľka 3 – Celkové verejné výdavky alokované na šport v rámci krajín EÚ

ID	Krajina / Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Francúzsko	12 119	12 539	12 747	13 750	12 725	13 226
2.	Nemecko	7 370	7 927	8 431	8 892	9 452	9 834
3.	Taliansko	4 516	4 450	4 694	4 859	4 291	5 300
4.	Španielsko	4 205	4 488	4 777	5 165	4 750	5 179
5.	Holandsko	3 712	3 732	3 960	4 165	4 395	4 592
6.	Švédsko	2 563	2 558	2 589	2 749	3 043	3 185
7.	Poľsko	1 449	1 777	2 250	2 352	2 079	2 219
8.	Belgicko	1 656	1 679	1 926	1 933	1 752	1 924
9.	Maďarsko	1 279	1 464	1 330	1 572	1 740	1 349
10.	Fínsko	1 053	1 188	1 351	1 393	1 327	1 337
11.	Rakúsko	990	1 015	1 078	1 090	1 112	1 244
12.	Dánsko	1 099	1 108	1 166	1 214	1 235	1 239
13.	Česko	661	811	1 014	1 032	1 028	1 007
14.	Grécko	633	665	789	787	847	960
15.	Portugalsko	492	543	637	668	667	783
16.	Rumunsko	434	490	585	662	651	656
17.	Írsko	309	281	360	366	362	364
18.	Luxembursko	261	294	314	333	317	343
19.	Chorvátsko	200	150	160	176	185	213
20.	Estónsko	95	132	138	163	159	203
21.	Slovensko	123	127	175	218	189	190
22.	Litva	71	88	99	123	156	170
23.	Bulharsko	81	111	89	65	149	159
24.	Slovinsko	110	119	146	137	140	141
25.	Lotyšsko	64	87	93	76	66	71
26.	Cyprus	53	60	62	83	77	52
27.	Malta	10	22	30	28	22	37
Priemer	EÚ (27)	1 689	1 774	1 888	2 002	1 960	2 073

Zdroj: Eurostat (2023)

Verejné výdavky na šport na jedného obyvateľa

Z pohľadu alokácie verejných financií na šport, v prepočte na jedného obyvateľa, vychádza priemer v EÚ **130€** (pri počte obyvateľov cca 15,89 mil.). Tento priemer zodpovedá celkovým výdavkom 27 krajín EÚ k roku 2021 (viď. *Tabuľka 4 – Verejné výdavky na šport na jedného obyvateľa*). V tomto smere je jasne možné vidieť, že v tomto prepočte najviac alokujú financie krajiny ako **Luxembursko** (druhá najmenšia krajina EÚ), Švédsko, Holandsko či Fínsko. Opačnými prípadmi sú krajiny Bulharsko, Lotyšsko, Rumunsko či **Slovensko**, kde alokácia predstavuje sumu **34€/obyvateľa**. (*General government expenditure by function (COFOG), 2023*). Ak by sa Slovensko chcelo dorovnať priemeru EÚ muselo by alokovať takmer ďalších **528 mil.€** na šport. Celková suma by teda musela dosahovať pre predstavu približne rovnaké hodnoty ako dnes vláda vyčlenila samostatne na celé odvetvie vedy, výskumu a inovácií, v rámci slovenského plánu obnovy. (*Stimuly a Dotácie Plán Obnovy, 2023*) Reálnosť a reliabilita tejto sumy je teda zdá sa momentálne nemožná.

Tabuľka 4 – Verejné výdavky na šport na jedného obyvateľa

ID	Krajina / Rok	Populácia	Na 1 obyvateľa
1.	Luxembursko	0,45	763
2.	Švédsko	9,09	350
3.	Holandsko	16,32	281
4.	Fínsko	5,16	259
5.	Dánsko	5,37	231
6.	Francúzsko	59,77	221
7.	Belgicko	10,27	187
8.	Rakúsko	8,17	152
9.	Estónsko	1,41	144
10.	Maďarsko	10,08	134
11.	Španielsko	40,08	129
12.	Nemecko	83,25	118
13.	Česko	10,26	98
14.	Írsko	3,88	94
15.	Taliansko	57,71	92
16.	Malta	0,4	92
17.	Grécko	10,65	90
18.	Portugalsko	10,08	78
19.	Slovinsko	1,93	73
20.	Cyprus	0,78	66
21.	Poľsko	38,62	57
22.	Chorvátsko	4,4	48
23.	Litva	3,6	47
24.	Slovensko	5,55	34
25.	Rumunsko	21,7	30
26.	Lotyšsko	2,37	30
27.	Bulharsko	7,62	21
Priemer	EÚ (27)	15,89	130

Zdroj: Eurostat (2023)

Verejné výdavky na šport voči HDP krajiny

Poslednou meranou inštanciou v tejto štatistike sú výdavky na šport voči HDP vybraných krajín EÚ. **Priemerom EÚ je dlhodobá 0,4%** (viď. *Tabuľka 5 – Verejné výdavky na šport voči HDP krajiny*). Toto percento k roku 2021 dosahuje 15 krajín EÚ. **Slovensko** patrí aj v tejto štatistike medzi krajiny, ktoré sú na samom dne štatistiky a z dlhodobého hľadiska ani nevyzerá, že by sa niečo na tomto fakte malo meniť. Horšie na tom, z krajín EÚ, je len Írsko

(0,1%). Kontinuálne najväčšiu podporu naopak poskytuje **Maďarsko**, ktoré alokuje verejné výdavky zhruba na úrovni 1% voči HDP. V podstate ide o jedinú krajinu, ktorá aktívne a dlhodobo presahuje hranicu spomínaného percenta. (*General government expenditure by function (COFOG), 2023*)

Tabuľka 5 – Verejné výdavky na šport voči HDP krajiny

ID	Krajina / Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Maďarsko	1,1	1,2	1	1,1	1,3	0,9
2.	Estónsko	0,4	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6
3.	Švédsko	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
4.	Grécko	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
5.	Francúzsko	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5
6.	Luxembursko	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
7.	Holandsko	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5
8.	Fínsko	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5
9.	Belgicko	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
10.	Česko	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4
11.	Dánsko	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
12.	Španielsko	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
13.	Chorvátsko	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
14.	Poľsko	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
15.	Portugalsko	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
16.	Nemecko	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
17.	Taliano	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
18.	Litva	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
19.	Rakúsko	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
20.	Rumunsko	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
21.	Slovinsko	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
22.	Bulharsko	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
23.	Cyprus	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2
24.	Lotyšsko	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
25.	Malta	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
26.	Slovensko	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
27.	Írsko	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Priemer EÚ (27)		0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Zdroj: Eurostat (2023)

1.2.6 Športová infraštruktúra vo vybraných krajinách EÚ

Faktor športovej infraštruktúry bol autorsky spracovaný v rámci už spomínanej štúdií *Education and Knowledge in the Field of Sponsorship and General funding of Sports Infrastructure* (2023), ktorá porovnávala športovú infraštruktúru **Slovenska** s tromi vybranými krajinami Európskej únie. Tieto krajiny boli **Česko** (výber na základe podobného sociálno-ekonomického nastavenia), **Dánsko** (výber na základe podobného vývoja a veľkosti populácie) a **Nemecko** (výber na základe hypotézy, ktorá predpokladala najlepší stav a “vzorové” nastavenie vývoja športovej infraštruktúry).

Databázové systémy vybraných krajín

Pohľadom na databázy športovej infraštruktúry vybraných štátov možno konštatovať, že z pomedzi vybraných krajín má **Dánsko** aktuálne najfunkčnejšiu databázu športovej infraštruktúry. Táto funkčnosť sa odráža na tom, že dánska databáza ponúka podrobné informácie pre športové subjekty, ktoré tak dokážu v reálnom čase veľmi rýchlo vyhodnocovať informácie v rámci databázy. Druhým pozitívom je aj podrobné podanie plánovaných

športových zariadení a poskytovanie informácií so sociálno-politickým prínosom, čo pre subjekty pôsobiace v športe znamená úsporu času a možnosť lepšieho plánovania budúcnosti. Z hľadiska nedokonalostí systému možno poznamenať, že hoci databáza športových zariadení Dánska funguje v rámci štatistickej databanky krajiny a venuje sa teda aj iným oblastiam prostredia štátu, (*Sports facilities by region, facility type and time*, 2023) podľa nemeckého dokumentu *Grundlagen für einen digitalen Sportstättenatlas* (2021), poskytuje táto databáza len čiastočné informácie potrebné pre ostatné účelové funkcie spojené s prácou športových subjektov. Podobne je vyhodnotená táto databáza aj v rámci možnosti využitia databázy na účely vedy ako takej. (Koman a kol., 2023)

Hoci **Nemecko** ako celok nemá vytvorenú samostatnú databázu športovej infraštruktúry, dá sa konštatovať, že tento faktor sa do konca roka 2023 celkom určite zmení. Nemecko pripravuje tzv. *Atlas digitálnych športových zariadení Nemecka*, ktorý by mal byť produktom duplikujúcim funkcie databáz Dánska a Fínska. V prvotnom kroku zavádzania je avizované to, že Nemecko sa bude sústreďovať na zavedenie podrobných informácií o plánovaných športových zariadeniach, a taktiež aj poskytovať podrobné informácie so sociálno-politickým prínosom. V rámci plánu taktiež nemecká vláda uvádza, že čiastočne sa bude snažiť poskytovať informácie pre ostatné služby spojené so športovými subjektami ako aj informácie pre potreby vedy. (Koman a kol., 2023; Thieme a Wallrodt, 2021; Palmen, 2021)

Štúdia ďalej hovorí, že **Slovensko a Česko**, v kategórii komparácie databáz vybraných krajín, predstavujú štáty, ktoré plánujú do budúcnosti mať isté modernejšie formy týchto dátových bánk, nie je však úplne jasné v akej finálnej podobe by sa mali nachádzať. Momentálne sa dá však konštatovať, že obe krajiny poskytujú **nepresné informácie pre športové kluby** a nie je vždy celkom jasné, aká je plánovaná výstavba/modernizácia či rekonštrukcia športových zariadení v krajine. Dôležitým aspektom je aj fakt, že absentujú informačné prvky naviazané na sociálno-ekonomický prínos, prácu pre vedecké účely či ostatné služby, ktoré dnes v moderných databázových systémoch úspešných športových krajín nechýbajú alebo sa minimálne pripravuje ich zavedenie. (Koman a kol., 2023) Nižšie je možné vidieť prehľadné porovnanie týchto vybraných databázových systémov v tabuľke č.6 - *Porovnanie jednotlivých databáz športových zariadení vo vybraných krajinách EÚ*.

Tabuľka 6 – Porovnanie jednotlivých databáz športových zariadení vo vybraných krajinách EÚ

Parameter/Krajina	Slovensko	Česko	Dánsko	Nemecko
Poskytovanie informácií so sociálno-politickým prínosom	Žiadne	Žiadne	Podrobné	Plánované Podrobné
Plánovanie športových zariadení	Čiastočné	Čiastočné	Podrobné	Plánované Podrobné
Informácie pre športové kluby	Čiastočné	Čiastočné	Podrobné	Plánované Čiastočné
Údaje pre ostatné služby	Žiadne	Žiadne	Čiastočné	Plánované Čiastočné
Databáza pre vedu	Žiadne	Žiadne	Čiastočné	Plánované Čiastočné

Zdroj: Koman a kol., *Education and Knowledge in the Field of Sponsorship and General funding of Sports Infrastructure* (2023)

Porovnanie frekvencie výskytu športovej infraštruktúry

Frekvencia výskytu športovej infraštruktúry ukazuje aké majú v danej krajine možnosti športovci, ale aj široká športujúca verejnosť, z hľadiska dostupnosti športovej infraštruktúry. V tomto merítku je ďaleko za Slovenskom, ale aj Českom, Nemecko (cca 230 000 športovísk) spoločne s Dánskom (11 896 športovísk), ktoré majú na 1 000 obyvateľov dostupných **2,78** resp. **2,07 športovísk**. Rozdiel pri týchto dvoch krajinách nastáva v pokrytí športovísk na rozlohu krajiny, kde Nemecko má zhruba **0,64** športoviska na jeden km², zatiaľ čo v prípade Dánska ide o číslo **0,28/km²**. Slovensko v týchto parametroch dosahuje pri počte 4 554 športovísk, prepočet **0,84 športoviska na 1 000 obyvateľov** a **0,09 športoviska na jednom km²**, čo sú z pomedzi vybraných krajín najmenšie hodnoty frekvencie výskytu. (Koman a kol., 2023) Bližšie je možné vidieť všetky krajiny v rámci tabuľky č.7 – *Porovnanie frekvencie výskytu športovej infraštruktúry vo vybraných krajinách EÚ*.

Tabuľka 7 – Porovnanie frekvencie výskytu športovej infraštruktúry vo vybraných krajinách EÚ

Krajina/Parameter	Počet obyvateľov	Rozloha (km ²)	Približný počet športovísk	Počet športovísk na 1000 obyvateľov	Počet športovísk na 1km ²
Slovensko	5,5 mil.	49 035	4 554	0,84	0,09
Česko	10,7 mil.	78 871	10 115	0,95	0,13
Dánsko	5,7 mil.	42 951	11 896	2,07	0,28
Nemecko	82,8 mil.	357 588	230 000	2,78	0,64

Zdroj: Koman a kol., *Education and Knowledge in the Field of Sponsorship and General funding of Sports Infrastructure* (2023)

1.2.7 Modely financovania športu vo vybraných krajinách

V dôsledku dôležitosti vykreslenia vzťah jednotlivých štátov k financovaniu športu, je esenciálne vybrať také štáty, ktoré pre Slovenskú republiku môžu predstavovať istý **referenčný vzor**. Z tohto popisu vystupujú najlepšie krajiny ako **Fínsko, Nemecko, Dánsko** či **Česko**, ktoré boli už predmetom predchádzajúcich kapitol. Tieto krajiny sú doplnené aj o Belgicko, a to najmä kvôli **regionálnemu modelu financovania v oblasti Flámska**, ktorý môže byť dôležitý v prípade regionálneho financovania v Slovenskej republike.

Fínsko

Fínsko je **decentralizovaný štát s centralizovanou správou**. To znamená, že aj keď je krajina rozdelená na 19 provincií a 310 obcí, ústredná vláda má najväčšiu moc a rozhodovaciu schopnosť. (Ilmanen a Vehmas, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023) Šport v tejto krajine sa riadi na základe zákona č. 390/2015 tzv. Liikuntalaki alebo aj v preklade zákon o športe. (Liikuntalaki, 2023)

a) Národná úroveň

Národná **lotériová spoločnosť** je **hlavným financovateľom fínskeho športu**. Zákon o použití výnosov z lotérií a stávkových hier je kľúčovým prvkom finančného rámca vo Fínsku. Uvádza sa v ňom, že **25% všetkých výnosov ide na šport**, čo je pre organizáciu športu vo Fínsku rozhodujúce. Ilmanen a Vehmas (2017) uvádzajú, že vládny rozpočet na šport, v roku 2015, predstavoval približne 149 mil. EUR. Všetky tieto peniaze pochádzali z lotériových fondov, nie z výplatných pásovk alebo daní ľudí. Peniaze na projekty tiež pochádzajú z lotérií. Tieto peniaze sa používajú na rôzne účely. Športové federácie spolu získali v roku 2015

približne 46 mil. EUR. Navyše sa z týchto peňazí dotuje výskum súvisiaci so športom, športové inštitúty a výstavba športových zariadení, ako aj ďalšie rôzne oblasti. (Ilmanen a Vehmas, 2017)

Za športovú politiku zodpovedá **Ministerstvo školstva a kultúry**, ktoré ju riadi, vytvára a koordinuje. Okrem toho dohliada na uplatňovanie etických noriem v športe vrátane antidopingových iniciatív a **financuje športovú politiku**. Ministerstvo tiež podporuje medzinárodnú spoluprácu. Národná rada pre šport realizuje iniciatívy a návrhy na rozvoj športového odvetvia a vyhodnocuje účinky štátnych opatrení. Vyjadruje sa aj k využívaniu materiálnych zdrojov. (Ilmanen a Vehmas, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

V oblasti mládeže Ministerstvo školstva a kultúry koordinuje iniciatívy mládežníckej politiky a verejnú prácu s mládežou. Odborný orgán pre prácu s mládežou a tzv. mládežníckou politikou, poskytuje usmernenia pre program rozvoja mládeže a dohliada na vykonávanie mládežníckej politiky. Vypracúva aktuálne údaje o mladých ľuďoch a ich životných podmienkach a navrhuje znenie programov a politík týkajúcich sa mládeže. (Ilmanen a Vehmas, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

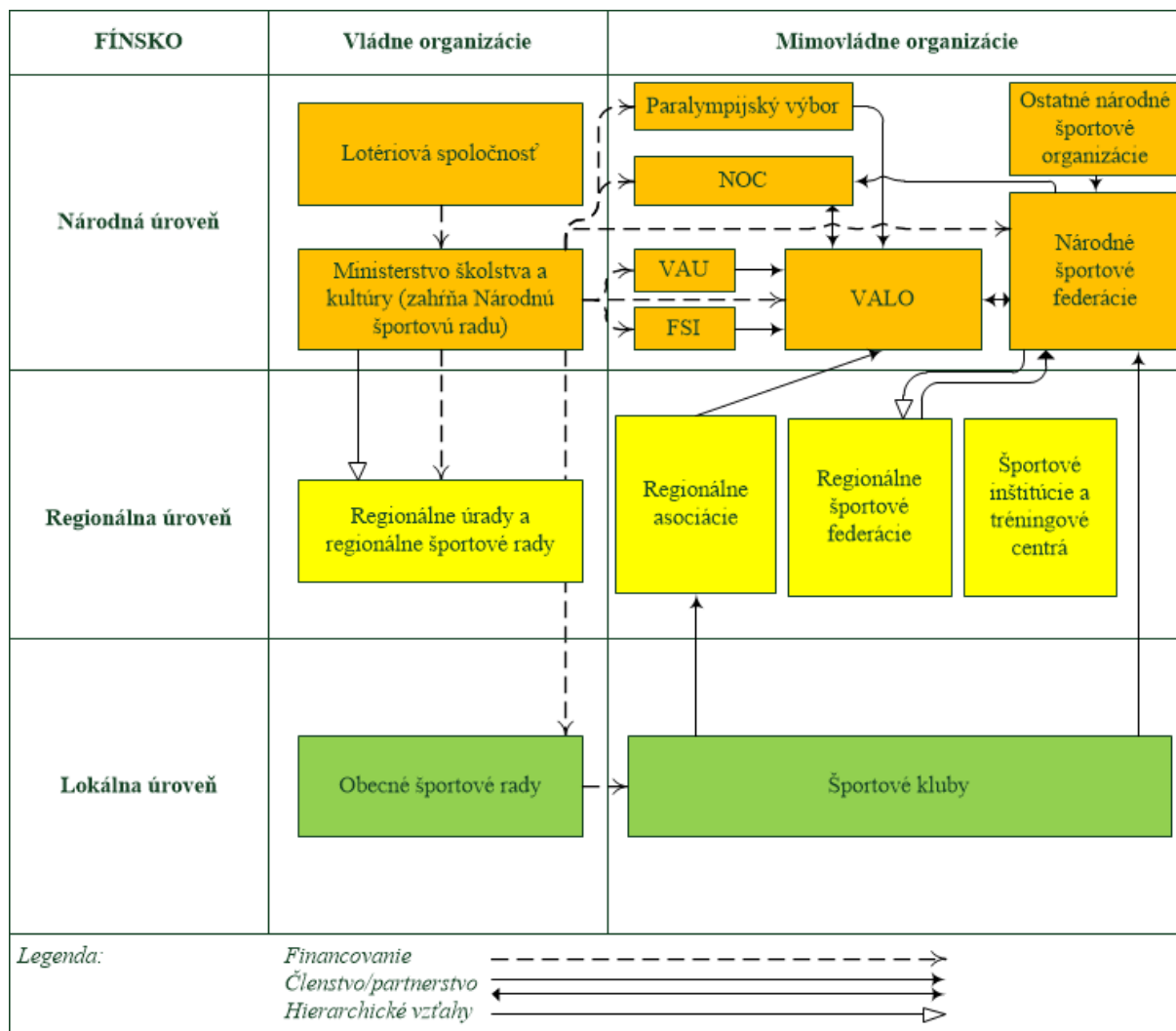
b) Regionálna a lokálna úroveň

Regionálne vládne organizácie dohliadajú na výstavbu športových zariadení, **poskytujú finančné prostriedky na iniciatívy v oblasti telesného rozvoja mládeže a detí**, realizujú národné programy v miestnych oblastiach, podporujú šport a zdravie špecializovaných skupín a posudzujú dostupnosť regionálnych služieb. Taktiež podporujú medzi-kultúrne aktivity, regionálnu a medzinárodnú spoluprácu. (Ilmanen a Vehmas, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Orgány regionálnej verejnej správy taktiež koordinujú politiku pre deti a mládež na regionálnej úrovni, poskytujú štátne dotácie a poradenstvo. Vytvárajú semináre pre mládež a voľnočasové aktivity, podporujú medzi sektorovú spoluprácu medzi štátnymi orgánmi, službami pre mládež a programami zapojenia detí a mládeže, hodnotia služby pre mládež, školia poskytovateľov služieb pre mládež a podporujú globálnu spoluprácu. (Ilmanen a Vehmas, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

V celej spolkovej krajine **existujú samostatné politiky pre mládež a šport**. Športová stratégia sa snaží vytvárať **priaznivé miestne podmienky** pre fyzickú aktivitu prostredníctvom organizovania športových služieb a výstavby a údržby športových zariadení. Okrem toho stratégia podporuje spoluprácu medzi obcami a regiónmi, ako aj aktivity občianskej spoločnosti. Obyvateľom sa poskytuje poradenstvo v dôležitých otázkach pohybovej aktivity a zákon o zdravotnej starostlivosti zahŕňa hodnotenie pohybovej aktivity obyvateľov. (Ilmanen a Vehmas, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Obce na miestnej úrovni pomáhajú športovým klubom **priamo poskytovaním dotácií a nepriamo poskytovaním cenovo dostupných športových zariadení**. Nezávisle od členstva v klube majú všetci občania prístup k bezplatným alebo cenovo dostupným športovým službám v obci. Keďže sú obce samosprávnymi subjektmi, organizujú verejné služby v súlade s rozhodnutiami jednotlivých miestnych zastupiteľstiev. Z toho tiež vyplýva, že je na nich, ako a do akej miery budú podporovať šport a telesné cvičenie vo svojej miestnej komunite. V tomto ohľade sa mestá čoraz viac diferencujú, pokiaľ ide o plánovanie športových a pohybových aktivít. Zatiaľ čo niektoré z nich obmedzujú správu športu na minimum, iné začleňujú šport a telesnú aktivitu do svojich programov služieb s cieľom zvýšiť blahobyt obyvateľstva. (Ilmanen a Vehmas, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023) Presnejší pohľad na model financovania a správy športu vo Fínsku ponúka *Obrázok 10 – Model financovania športu vo Fínsku*.

Obrázok 10 – Model financovania športu vo Fínsku

Zdroj: Vehmas a Ilmanen, Finland: From Steering to the Evaluation of Effectiveness (2017)

Dánsko

Dánsko s 5 regiónmi, 98 obcami, Faerskými ostrovmi, Grónskom a dvoma regiónmi s osobitným štatútom, je **unitárny štát s decentralizovanou vládou**. (Ibsen, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023) V krajine podľa Ibsen-a (2017) platí najmä **Zákon o podpore vrcholového športu**, ktorý je právnym základom pre Team Denmark.

a) Národná úroveň

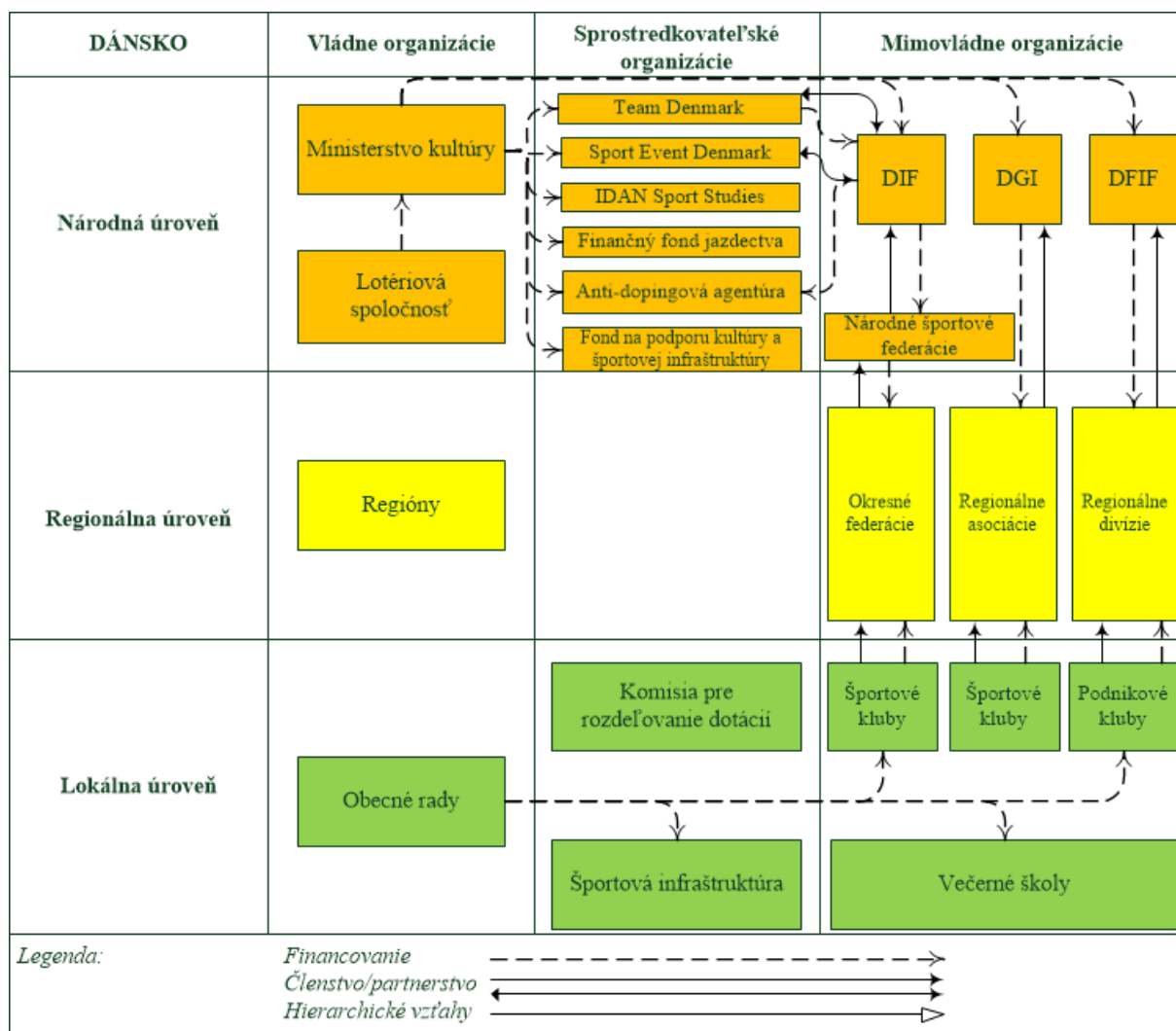
Dánska vláda je na národnej úrovni poverená rôznymi úlohami v oblasti mládeže, detí, kultúry, vzdelávania a športu. Systém vzdelávania a starostlivosti o deti v ranom veku je pod kontrolou ministerstva pre mládež a sociálne záležitosti. Ministerstvo kultúry podporuje kultúru mládeže a detí prostredníctvom programov, ako sú kultúrne či filmové akcie. Okrem toho vytvára zoznamy osvedčených postupov, zriaďuje digitálnu platformu pre kultúru a podporuje regionálne kultúrne služby. **Ministerstvo kultúry** má taktiež dohľad nad vrcholovým športom, propagáciou dánskych športových výkonov v súťažiach, antidopingové predpisy a monitoring a pokusy o boj proti dopingu. V oblasti športu **vláda podporuje aj neziskové organizácie**. (Ibsen, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Dôležitým prvkom dánskeho finančného systému športu je jeho participovanosť na národnej a miestnej úrovni. Tieto dve časti vytvárajú spoločne oddelené toky financovania.

Miestne športové kluby sú veľmi závislé od podpory obcí (predovšetkým od práva bezplatne využívať športové zariadenia) a nedostávajú žiadnu ekonomickú podporu od štátu alebo národných športových organizácií. **Národné organizácie** sú veľmi závislé od prebytku z národnej lotérie. Ekonomické vzťahy medzi národnou a miestnou úrovňou takmer neexistujú, s výnimkou malého členského príspevku, ktorý kluby platia federácii, za lacné poistenie, kurzy, účasť na turnajoch atď. (Ibsen, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

b) Regionálna a lokálna úroveň

Mestské samosprávy majú na starosti mládež a šport na miestnej úrovni. Patrí sem vytváranie a realizácia programov pre mládež v oblasti vzdelávania, sociálnych služieb a kultúry, ako aj podpora športových podujatí v okolí a dohľad nad správou športových zariadení. Regionálne orgány môžu vykonávať národnú mládežnícku politiku a zabezpečovať mládežnícke aktivity podľa potreby a na dobrovoľnej báze. Okrem toho vyše 16 000 športových klubov v Dánsku vedú predovšetkým dobrovoľníci, ktorí majú **nárok na bezplatnú pomoc od miestnych samospráv**. Dobrovoľníci majú tiež zabezpečené odborné znalosti v oblasti vzdelávania, sociálnych služieb a kultúry. Je dobré spomenúť, že regionálne orgány môžu taktiež takýmto dobrovoľníkom **poskytovať finančné prostriedky v akejkolvek oblasti športu**. (Ibsen, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

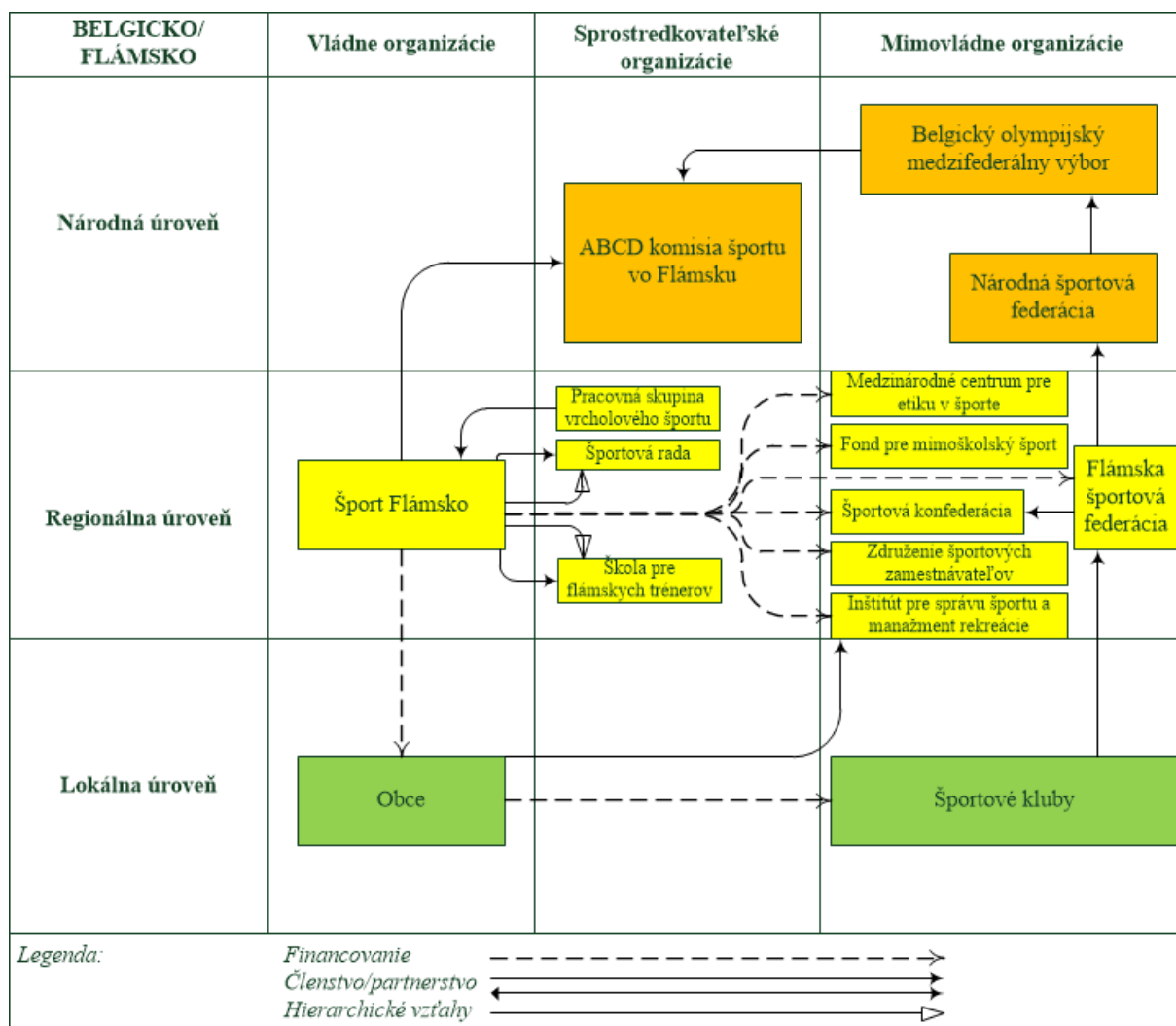
Obrázok 11 – Model financovania športu v Dánsku

Zdroj: Hallman a Petry, *Comparative sport development: Systems, participation and public policy* (2013)

Belgicko (Flámsko)

Belgicko predstavuje **federálny štát s komplikovaným administratívnym systémom**, ktorý tvoria tri regióny, tri tzv. komunity, 10 provincií a 581 obcí. (Billiet, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023) Claes a kol. (2017) dodávajú, že vládna politika voči športovým federáciám vo Flámsku bola vyjadrená v niekoľkých verziách dekrétu o športových federáciách (1977, 1999, 2001 a 2017), z ktorých každá zahŕňa revidovanú víziu športovej politiky.

Športové federácie vo Flámsku zohrávajú dôležitú úlohu pri poskytovaní športových aktivít. Takmer jeden a pol milióna Flámcov prichádza do kontaktu so športom aktívnym spôsobom prostredníctvom aktívnej organizácie športu klubmi. V tomto zmysle športové federácie plnia významnú sociálnu funkciu. Okrem toho federácie plnia mnohé ciele flámskej športovej politiky. Pri realizácii týchto úloh sú športové federácie do veľkej miery podporované flámskou vládou. Pokiaľ ide o podporu riadenia a manažmentu, hlavnú úlohu zohráva **Flámska športová konfederácia**, ako je stanovené vo vyhláske o športových federáciách Belgicka. (Billiet, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Obrázok 12 – Model financovania športu v Belgicku (Flámsko)

Zdroj: Scheerder a kol., *Belgium: Flanders – Sport Federations and Governmental Sport Bodies* (2013)

Podpora mládeže v Belgicku je založená čisto na tom ako komunity využívajú svoju právomoc vytvárať a realizovať politiku v oblasti mládeže. Taktiež majú zákonnú právomoc

zakladať organizácie, ktoré vzdelávajú deti a dohliadajú na ne. Miestne samosprávy, ako sú provincie a obce, môžu plánovať športové podujatia, ale za legislatívu a **financovanie v oblasti športu sú zodpovedné komunity**. Od 1. januára 2018 však flámske provincie už nemajú v tejto oblasti kompetencie. (Billiet, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Nemecko

Nemecko predstavuje **spolkový štát**, v ktorom majú tzv. spolkové krajiny zaručené vlastné ústavy, zatiaľ čo obce môžu vykonávať len obmedzenú samosprávu. Existuje celkom 16 spolkových krajín (Länder) a 401 krajov (Kreise), ktoré sa znovu delia ešte na 294 okresov (Landkreise) a 107 samostatných miest (kreisfreie Städte). Na najnižšej úrovni je možné evidovať aj 11 054 obcí (Gemeinden). (Breuer a Nowy, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023) Breuer a Nowy (2017) dodávajú, že legislatíva v Nemecku je ovplyvnená najmä **zákonom o športe** (Sportgesetz) a **zákonom o organizácii športu** (Organisationsgesetz).

a) Národná úroveň

Vláda je zodpovedná za **podporu vrcholového športu**, napríklad prostredníctvom národných športových základní (niekedy označovaných ako "Bundessportstützpunkte"), a za vytváranie podmienok pre správny rozvoj masového športu. Vláda ponúka aj finančnú podporu, a to aj pre športovcov so zdravotným postihnutím. (Breuer a Nowy, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Finančná podpora športu zo strany spolkovej vlády je založená na troch zásadách: **autonómia organizovaného športu**, **subsidiarita** a **partnerstvo**. Podľa zákona o rozpočte musia všetky športové kluby a zväzy vyčerpať všetky ostatné možnosti financovania predtým, ako sú oprávnené žiadať o vládne prostriedky. Spolkové financovanie sa spolieha na **sebestačnosť autonómneho športu** a iba dopĺňa aktivity poskytovaním optimálnych podmienok na tréning a súťaženie s cieľom zabezpečiť medzinárodné úspechy. (Breuer a Nowy, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

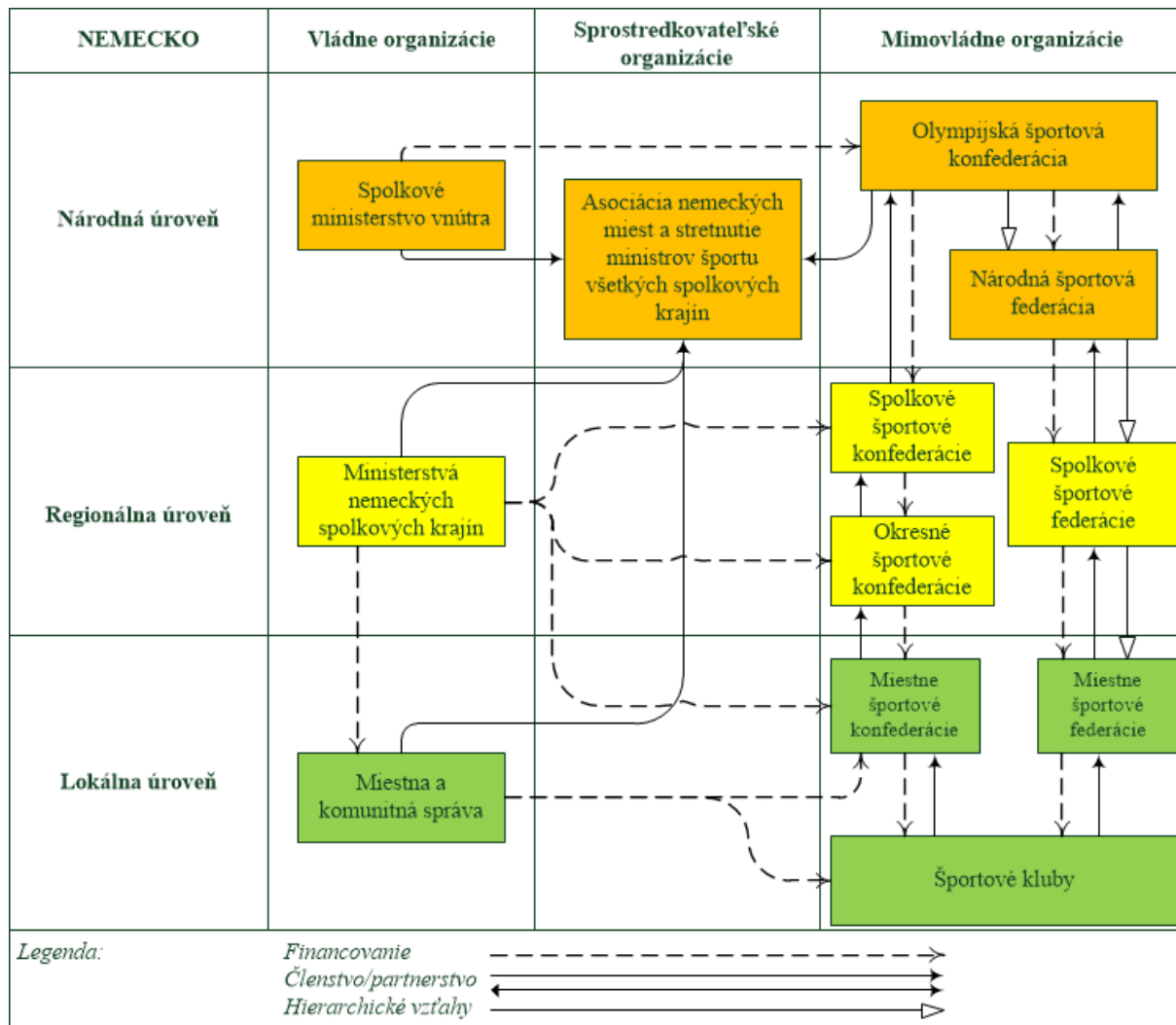
V zákone s názvom "*Kinder- & Jugendhilfegesetz*" sa uvádzajú povinnosti vlády v oblasti mládežníckej politiky, ktoré sú zamerané najmä na právne aspekty pomoci deťom a mládeži, ktoré zahŕňajú sociálne a finančné zložky mládežníckej politiky. Vláda však od roku 2006 už nemôže diktovať spolkovým krajinám, ako majú viesť svoje úrady v oblasti mládeže. Vláda je tiež zodpovedná za dohľad nad starostlivosťou o mládež, ktorá zahŕňa vzdelávanie v ranom detstve, a vo všeobecnosti vystupuje v mene mladých ľudí v iných oblastiach politiky vrátane zdravotníctva či práce. (Breuer a Nowy, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

b) Regionálna a lokálna úroveň

Podľa reformy, z roku 2006, majú teraz spolkové krajiny väčšie právomoci a zodpovednosť v oblasti politiky mládeže. Ide o rozvoj mládežníckych aktivít a formulovanie mládežníckych politík, pričom presné povinnosti sa v jednotlivých regiónoch líšia. Okrem toho spolkové krajiny dotujú mládežnícke organizácie a sú priamo zodpovedné za **podporu masovej účasti na športe** a za **zabezpečenie financovania športových projektov a programov**. To môže okrem iného znamenať aj prispievanie na fungovanie športových tímov ako celkov alebo nákup športových zariadení. (Breuer a Nowy, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Mestská samospráva ponúka rámec pre mládežnícke organizácie a neangažované skupiny zapojené do mládežníckej politiky. Samosprávy sú tiež zodpovedné za vytváranie programov pre sociálnu prácu a prácu s mládežou, ako aj za zavádzanie mládežníckej politiky

do praxe. Okrem toho mestská samospráva **buduje a spravuje verejné športové zariadenia** v súlade so svojou športovou politikou. Môže ísť o výstavbu a údržbu parkov, športových zariadení alebo komunitných centier na športové podujatia. Na podporu fyzickej aktivity a športových aktivít v obci môže samospráva tiež **poskytovať finančné príspevky regionálnym športovým ligám a klubom**. (Breuer a Nowy, 2017; Claes a kol., 2017; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Obrázok 13 – Model financovania športu v Nemecku

Zdroj: Breuer a Nowy, Germany: Autonomy, Partnership and Subsidiarity (2017)

Česko

Česko je **unitárny štát**, ktorý funguje na podobných socio-ekonomických princípoch ako Slovensko. V krajine je 6 258 obcí a 14 krajov, z ktorých každý má vlastnú miestnu samosprávu, ale všetky sú v konečnom dôsledku riadené národnou vládou. (KPMG, 2018; Európska komisia, 2023) Legislatívu športu upravuje **Zákon č. 115/2001 Sb., o podpore športu**. (MŠMT, 2023)

a) Národná úroveň

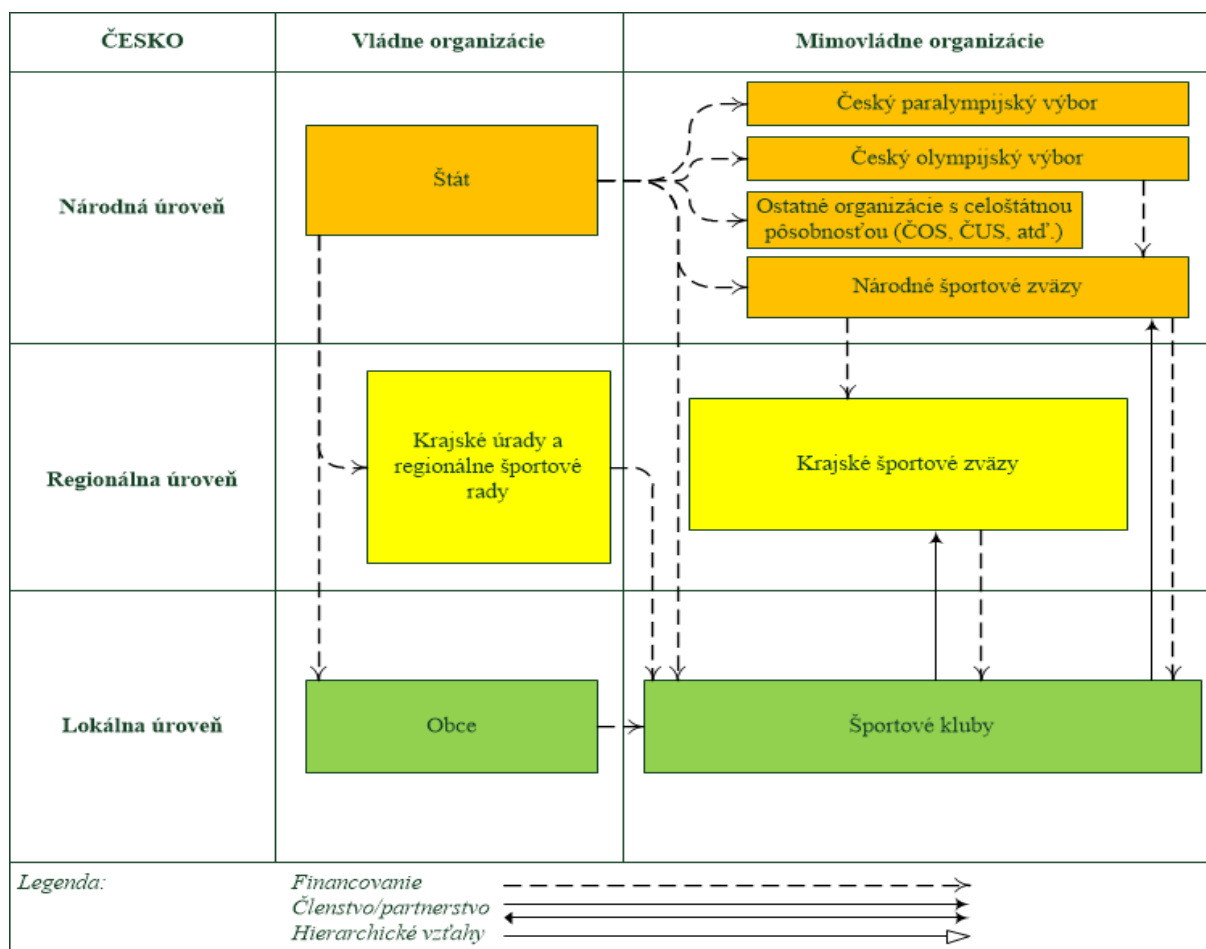
Plán štátnej politiky v oblasti športu v Českej republike vytvára **Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy**, ktoré následne schvaľuje vláda Českej republiky. Toto ministerstvo je zodpovedné za koordináciu a organizáciu športu na celoštátnej úrovni. Úloha ministerstva je kľúčová, pretože koordinuje realizáciu vládou schváleného plánu, zabezpečuje **financovanie**

športu zo štátneho rozpočtu a následne dohliada na jeho využívanie. Vytvára tiež podmienky pre šport detí a mládeže, rozvoj športu pre všetkých, šport zdravotne postihnutých občanov, účasť športovcov Českej republiky na medzinárodných súťažiach a taktiež vytvára antidopingový program. (KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

b) Regionálna a lokálna úroveň

Kraje a samosprávy podporujú mládežnícke, športové a telovýchovné aktivity dotáciami z určených zdrojov. Môže ísť o **poskytovanie finančných prostriedkov** skupinám alebo iniciatívam, ktoré podporujú rozvoj mladých ľudí alebo ponúkajú možnosti športových a pohybových aktivít. Kraje tiež **poskytujú priame dotácie na programy mládeže, športu a telesnej výchovy** s cieľom pomôcť pokryť náklady na pomôcky, zariadenia alebo iné výdavky spojené s týmito aktivitami. (KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Podľa autoriek Martiny a Renáty Haláskovej (2020) na rozdiel od západných krajín **neexistujú** v Českej republike **presné údaje** o tom, koľko peňazí ide na šport z regionálnych zdrojov. Väčšina verejných zdrojov sa v Českej republike prerozdeľuje na miestnej a regionálnej úrovni (samosprávnych krajov a obcí), ale formy prerozdeľovania sú často **nejasné** a **netransparentné**. Ďalej dodávajú, že väčšina samosprávnych krajov v Českej republike vykazuje **trend zvyšovania podielu športu** a znižovania výdavkov na voľnočasové aktivity z regionálnych rozpočtov v roku 2018, v porovnaní s rokom 2010; vo vzťahu ku Koncepcii Šport 2025. Analýza potvrdila aj rozdiely vo verejných výdavkoch určených na šport, rekreáciu a voľnočasové aktivity na obyvateľa v samosprávnych krajoch Českej republiky vo vzťahu k celkovým výdavkom krajov na obyvateľa. (Halásková, M. a Halásková R., 2020)

Obrázok 14 – Model financovania športu v Česku

Zdroj: KPMG, Koncepcia financovania športu v Slovenskej republike (2017)

2 METODOLÓGIA

Hlavným zámerom diplomovej práce je návrh systému finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku. **Cieľom** tejto metodologickej časti je opísať postupy, metódy a techniky, ktoré boli použité na dosiahnutie tohto cieľa. Zámer je smerovaný na výber vhodných metód, ktoré pomohli analyzovať a porovnať rôzne možnosti návrhu systému finančnej podpory pre športové aktivity v rámci VÚC a samospráv na Slovensku.

2.1 CIEĽ PRÁCE

Primárnym cieľom diplomovej práce bolo **preskúmanie a riešenie problematiky návrhu systému finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku**, v zmysle vytvorenia nového a komplexného prístupu z hľadiska vedy a praxe športového manažmentu.

V rámci riešenej problematiky diplomovej práce, bola práca rozdelená na **šesť hlavných kapitol**, z ktorých teda jednu tvorí aj metodológia. Toto rozdelenie práce vychádzalo predovšetkým zo všeobecného zadania diplomovej práce. Logickými krokmi tieto kapitoly prechádzajú z teoretického pozadia do analytického a v úplnom závere aj návrhovo-hodnotiaceho charakteru. Cieľom každej z týchto častí bolo presne popísať nie len odborné znalosti jednotlivých autorov alebo informácie prameniace z rôznych štúdií či analýz, ale prispieť aj autorským subjektívnym pohľadom, ktorý mal celej práci dodať prídavnú hodnotu. Rozdelenie práce je možné vidieť v rámci *Obrázok 15 – Rozdelenie práce na jednotlivé logické časti*.

Obrázok 15 – Rozdelenie práce na jednotlivé logické časti
Zdroj: Vlastné spracovanie

2.2 POUŽITÉ METÓDY, TECHNIKY A POSTUPY

Autorovi bola zverená oblasť skúmania systému finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku, na základe už predchádzajúcej predkladanej bakalárskej práce, kde sa zaoberal analýzou podpory športu zo strany VÚC a samospráv na Slovensku. Táto práca poskytla dôležité analytické informácie, ktoré sú využívané pre skúmanie financovania športovej infraštruktúry v SR. Základným predpokladom úspechu diplomovej práce je správne využitie vedeckých metód, najmä teda logických metód, ktoré sú kľúčové pre zostavenie celkového výstupu analýzy a návrhov.

2.2.1 Aplikované postupy

Pri tvorbe diplomovej práce bolo kľúčovým prvým krokom **vymedzenie hlavného problému**, ktorý v súčasnej situácii na Slovensku predstavuje významnú tému pre skúmanie. Vypracovanie tohto problému má význam z hľadiska budovania budúcich analýz a nastavenia systému finančnej podpory športu v rámci VÚC a samospráv na Slovensku.

V druhom kroku diplomovej práce bola realizovaná **štúdia literatúry**, ktorá sa zaoberala daným problémom buď teoreticky alebo analyticky. Tento prístup umožnil získať aktuálny prehľad o skúmanej problematike, využitím informácií z predchádzajúcich prác iných autorov. Primárnym zdrojom tejto literatúry boli **odborné články** a **štatistiky** autorov, zverejnené v rámci databázy Web of Science a európskej štatistickej skupiny Eurostat.

Následne po stanovení hlavného problému a štúdiu relevantnej literatúry bolo možné prejsť na tretí krok tvorby práce, ktorý zahŕňal **formuláciu hlavných** (primárnych) **cieľov**. Tieto ciele boli navrhnuté s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť a validitu celej práce.

Po stanovení cieľov práce sa zameranie presunulo na **výber vhodných metód skúmania**. Vzhľadom k tomu, že hlavným výstupom práce sú analytické informácie, voľba metód bola zameraná predovšetkým na výber logických vedeckých metód, ako napríklad ekonomická komparácia, syntéza, dedukcia alebo iné metódy, ktoré sú bližšie popísané v nasledujúcej kapitole práce.

Ďalším krokom pri tvorbe práce bolo **zhromaždenie už naštudovaných dát** z rôznych zdrojov, ako sú rozpočtové kapitoly ministerstiev, štatistické výstupy príslušných orgánov, databázy športových subjektov, legislatívne rámce a iné. Tieto zdroje literatúry zahŕňajú Scopus, Web of Science, Statista, MDPI, Springer a mnoho ďalších. Zozbierané dáta boli následne **analyzované** pomocou tabuľkového editora Excel, kde boli vytvorené tabuľky a grafy pre analytické výstupy.

Predposledným krokom diplomovej práce bolo **vytvorenie dvoch samostatných návrhov**, ktoré vychádzajú z analýzy práce a zameriavajú sa na VÚC a mestá na Slovensku. Oba návrhy boli **ohodnotené** z pohľadu výsledného dopadu a aj **rizika**, ktoré sú s nimi spájané. Prídavnou hodnotou rizikového vyhodnotenia bolo poňatie rizík z dvoch strán, a to ako zo subjektívnej stránky autora, tak aj z odbornej stránky asociácie FERMA.

Posledným krokom bolo už len spísanie jednotlivých **ekonomických a mimoekonomických prínosov**, ktoré vyplývajú z návrhu a mohli by do istej miery byť dôvodom prečo sú tieto návrhy skutočne reálne aplikovateľné, validné, overiteľné a realistické z pohľadu financovania športu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výsledkom celého procesu tvorby práce boli **jednotné závery a odporúčania**, ktoré sú prezentovateľné a logicky interpretovateľné v súvislosti s hlavným skúmaným problémom. Nevyhnutnou súčasťou práce je aj úprava obsahu a textu v súlade s požiadavkami Fakulty riadenia a informatiky Žilinskej univerzity v Žiline.

2.2.2 Aplikované metódy a techniky

V diplomovej práci sú použité rôzne metódy a techniky skúmania, najmä v analytickej časti. Patria medzi ne logické metódy ekonomickej komparácie, syntézy, analýzy, indukcie, dedukcie, porovnávanie a zovšeobecňovanie. Všetky tieto metódy majú svoju dôležitosť a nie je možné považovať ani jednu z nich za nadradenú. Taktiež sú **vzájomne prepojené** a len dokopy dokážu poskytnúť reálny obraz a relevantné základy pre výsledky práce. Tento prístup zabezpečuje, že výsledky práce budú založené na spoľahlivých a dôveryhodných informáciách, čím sa zvyšuje ich kvalita a hodnota.

Analýza je metóda, ktorá umožňuje rozbiť ekonomický jav na jednotlivé prvky a procesy a dôkladne skúmať ich podstatu s cieľom lepšie ich pochopiť. Týmto spôsobom sa získava detailný pohľad na fungovanie ekonomických procesov a umožňuje sa zistiť, akým spôsobom môžu byť jednotlivé prvky a procesy vylepšené alebo optimalizované. (Kucharčíková a kol., 2015, s.8)

Syntéza sa líši od analýzy tým, že umožňuje poznať skúmaný jav ako celok, skúmaním jeho štruktúry a vzťahov medzi jednotlivými časťami. Týmto spôsobom sa dá získať komplexnejší a súhrnný pohľad na daný jav a lepšie pochopiť jeho celkovú podstatu. Syntéza a analýza sú navzájom prepojené a dopĺňajú sa, pretože kým analýza sa zameriava na detailné rozloženie javu na jednotlivé prvky, syntéza umožňuje získať celkový pohľad na daný jav. Spolu tvoria nevyhnutnú jednotu a umožňujú podrobnejšie a komplexnejšie skúmanie javov a procesov. (Kucharčíková a kol., 2015, s.8)

Ekonomická komparácia je metóda, ktorá sa zameriava na porovnávanie ekonomických javov a procesov z hľadiska času a priestoru. Cieľom tejto metódy je identifikovať rozdiely alebo podobnosti medzi týmito javmi a procesmi, a analyzovať ich vlastnosti a charakteristiky. Porovnávanie umožňuje získať lepšie porozumenie daným javom a procesom, čím sa dá lepšie predpovedať ich vývoj v budúcnosti a pripraviť adekvátne reakcie na zmeny. (Kucharčíková a kol., 2015, s.9)

Indukcia je proces vytvárania všeobecných záverov na základe konkrétnych pozorovaní a skúseností, ktoré vedú k tvorbe teórií a vedeckých zákonov. Je to základná metóda vedy a umožňuje odvodiť závery na základe empirických pozorovaní a experimentov.. (Ristvej a Kampová, 2010)

Dedukcia sa opiera o predpoklady, ktoré sú všeobecné a aplikuje ich na konkrétne situácie, či už všeobecné alebo čiastkové. Zatiaľ čo indukcia vychádza z pozorovania jednotlivých prípadov a vyvodzuje z nich všeobecné závery, dedukcia ide opačným smerom – od všeobecných pravidiel k jednotlivým záverom. Dedukcia teda slúži na overenie platnosti všeobecných pravidiel v konkrétnych situáciách. (Ristvej a Kampová, 2010)

Porovnávanie slúži k určeniu podobností a rozdielov medzi skúmaným a už známymi predmetmi. Táto metóda má veľký význam pri objasňovaní zmien, vývoja a zákonitostí vývoja skúmaného javu. Je nutné dodržiavať pravidlá porovnávania, napríklad porovnávať iba podobné javy, nie len zhodné znaky, ale aj rozdiely. Porovnávanie môže poskytnúť dôležité informácie o skúmanom javu a pomôže pri tvorbe relevantných záverov. (Ristvej a Kampová, 2010)

Zovšeobecňovanie je metóda, ktorá sa líši od abstrakcie, pretože sa zameriava na prechod od jedinečného k všeobecnému. Využíva sa na zjednotenie údajov na základe zhodných znakov. Pri použití tejto metódy je dôležité dodržať súvislosti medzi reálnymi predmetmi a javmi, a zároveň aj vzájomné súvislosti medzi jedinečnými a všeobecnými javmi v každej skutočnosti. (Ristvej a Kampová, 2010)

3 HODNOTENIE AKTUÁLNEHO FINANCOVANIA ŠPORTU

Slovensko je štát, ktorý funguje ako **jeden politický subjekt**, pričom **správa je rozdelená medzi kraje a obce**. Krajina má osem samosprávnych krajov, 79 okresov a 2 926 obcí. (Európska komisia, 2023) Šport v krajine je regulovaný na základe **zákona č. 440/2015**, tzv. **zákon o športe**. (*Zákon č. 440/2015 o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov*, 2023)

a) Národná úroveň

Ústredná vláda na Slovensku je zodpovedná za **riadenie a koordináciu záležitostí súvisiacich so športom** vrátane tvorby celoštátnych politík, legislatívy a finančných podmienok pre rozvoj športu. Spolupracuje aj s mimovládnyimi organizáciami a poskytuje dotácie športovým zväzom zo štátneho rozpočtu. Vláda je zodpovedná aj za **športové vzdelávanie a medzinárodnú spoluprácu**. Okrem toho je ústredná vláda zodpovedná za **mládežnícku politiku**, čo zahŕňa prípravu koncepčných a rozhodujúcich materiálov a koordináciu činnosti vlády SR pri plánovaní a realizácii mládežníckej politiky. Taktiež zabezpečujú technickú, organizačnú a obsahovú podporu činnosti medzivládnej pracovnej skupiny pre mládežnícku politiku. Ústredná vláda **pripravuje legislatívu a podmienky finančnej podpory mládežníckych organizácií** a ďalších inštitúcií, ktoré poskytujú služby deťom a mládeži. Toto predstavuje významný parameter, ktorý zohráva ústrednú úlohu pri **nastavovaní športovej propagácie** v rámci mládežníckych kategórií. (Varmus a kol., 2018; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Ďalej ústredná vláda **garantuje spoluprácu medzi vládnu a miestnu úroveň mládežníckej politiky** a vytvára podmienky pre prácu detských a mládežníckych organizácií. Koordinujú aj prácu Akreditačnej komisie pre programy práce s mládežou vrátane vydávania osvedčení pre akreditované inštitúcie. Na podporu týchto aktivít ústredná vláda vydáva výskumné, analytické a prognostické dokumenty a organizuje pracovné semináre, konferencie a školenia pre zástupcov krajov, miest a obcí spolu s pracovníkmi s mládežou a mládežou. (Varmus a kol., 2018; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

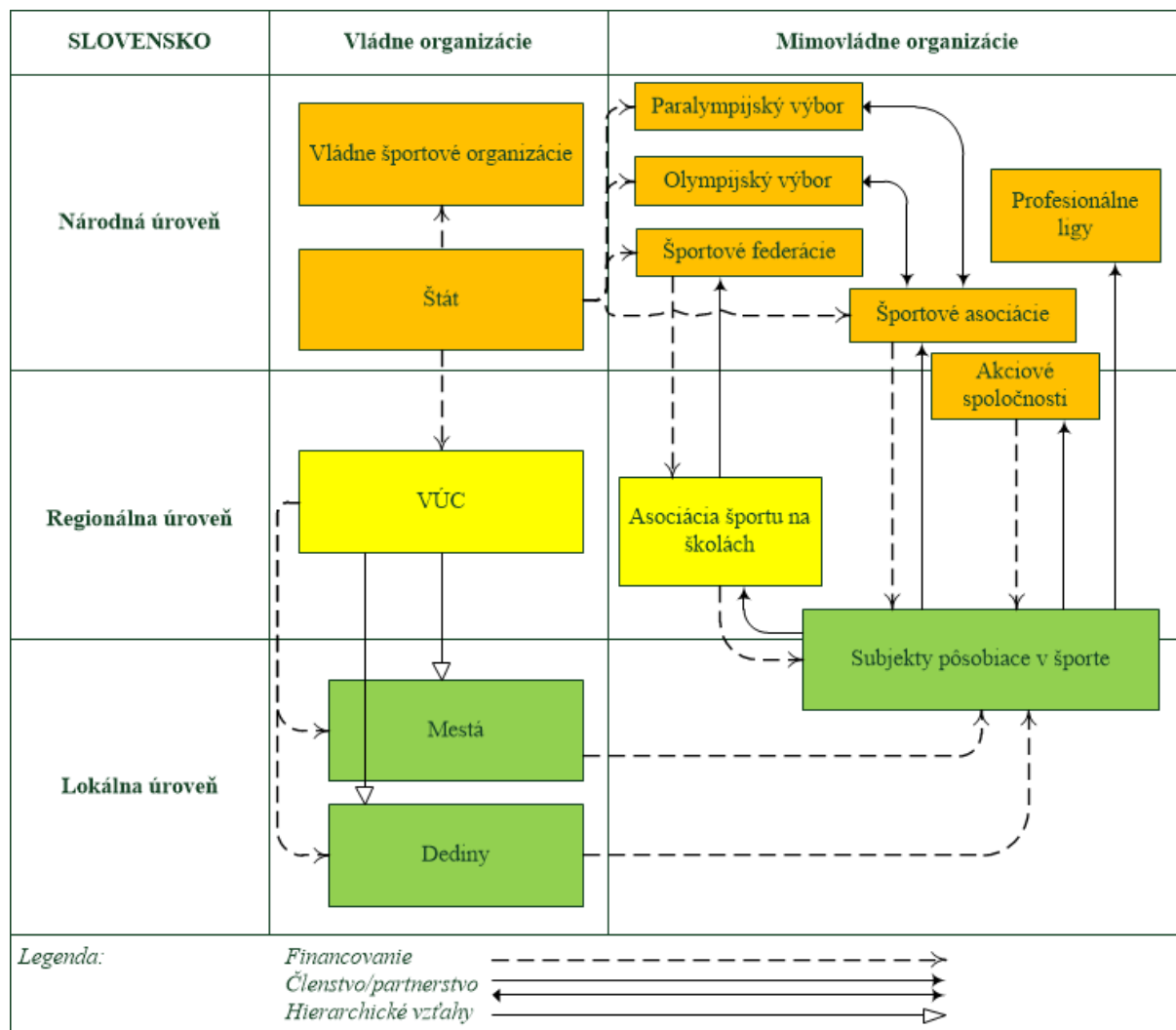
Financovanie športu ako samostatnej kategórie, spadá najmä pod úlohu **Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR**. (MŠVVaŠ SR, 2023) To však neznamená, že na národnej úrovni sa na ňom, z určitej časti, nepodieľajú aj ostatné ministerstvá. Napríklad **rezort vnútra** financuje športové kluby polície, **rezort obrany** alokuje financie na vojenské športové centrum a netreba zabúdať ani na samotný **Úrad vlády** a čerpanie dotácií z rezervy predsedu vlády, ktorý financuje rôzne športové projekty. (MV SR, 2023; MO SR, 2023; Úrad vlády SR, 2023)

b) Regionálna a lokálna úroveň

Na regionálnej úrovni na Slovensku sú samosprávne orgány zodpovedné za **vypracovanie stratégie rozvoja športu v regióne**. Podporujú výstavbu, **modernizáciu, rekonštrukciu, údržbu a prevádzku športovej infraštruktúry** v regióne, v spolupráci s národnými športovými zväzmi, športovými organizáciami a obcami v rámci regiónu. Regionálne orgány tiež zabezpečujú využívanie športovej infraštruktúry v regionálnych stredných školách a poskytujú športovú infraštruktúru, ktorá umožňuje občanom so zameraním na mládež využívať športové zariadenia. V spolupráci so športovými združeniami a športovými klubmi majú možnosť zriadiť športové centrá na realizáciu športu pre všetkých pod vedením trénera. Okrem toho podporujú organizovanie športových súťaží a zariadení pre osoby so zdravotným postihnutím a vytvárajú podmienky pre športové aktivity osôb so zdravotným postihnutím. Regionálne orgány tiež udeľujú ceny uznávaným športovcom a športovým odborníkom regiónu. (Varmus a kol., 2018; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Na miestnej úrovni sú samosprávy zodpovedné za **rozvoj koncepcie telesnej kultúry**, výber a vzdelávanie športových talentov, **podporu organizovania športových podujatí**

miestneho významu, vytváranie podmienok na rozvoj športu pre všetkých a podporu iniciatív v oblasti športových aktivít. Taktiež **spravujú a kontrolujú využívanie finančných prostriedkov** poskytnutých na telesnú kultúru a spolupracujú s organizáciami občianskej spoločnosti, obcami a inými právnickými osobami pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. V oblasti mládežníckej politiky obce podporujú spoločenský život mládeže prostredníctvom rôznych služieb, najmä informáciami o spôsoboch trávenia voľného času, ubytovaní, vzdelávaní a perspektívach budúceho povolania. Analyzujú činnosť inštitúcií a služieb pre deti a mládež v obci a monitorujú a hodnotia účinnosť opatrení týkajúcich sa mládeže. Tieto inštitúcie voľného času mládeže zohrávajú významnú úlohu v prípade **propagácie športu** a fyzických aktivít, preto je dôležité, aby fungovali v kontexte **regionálnej/miestnej športovej politiky**. (Varmus a kol., 2018; KPMG, 2018; Európska komisia, 2023)

Obrázok 16 – Model financovania športu na Slovensku

Zdroj: Varmus a kol., *Ensuring the Long-Term Sustainability Cooperation with Stakeholders of Sports Organizations in SLOVAKIA* (2018)

Systém financovania športu na SR je možné vidieť v rámci obrázka vyššie (viď. Obrázok 15 – Model financovania športu na Slovensku). Z tohto obrázka je možné taktiež vyčítať to, že financovanie športu podlieha **prepojeniu** medzi **vládnou, regionálnou a lokálnou úrovňou riadenia správy**. Toto prepojenie by malo vychádzať najmä z nastavenej celkovej politiky financovania športu štátom, ktoré je vo veľkej časti tvorené **vzorcom na financovanie športu**.

3.1 VZOREC NA FINANCOVANIE ŠPORTU

Podiel uznaného športu alebo aj v skratke často označovaný **PUŠ**, vznikol ako reakcia na zákon o športe, ktorý mal priniesť **transparentnosť financovania** a alokovania financií. Tento podiel je vyjadrený vo forme vzorca, ktorý sa skladá z troch základných častí. Prvá časť predstavuje **športový úspech** a závisí od koeficientu významu výsledku v kategórii dospelých resp. koeficientu významu výsledku v kategórii mládeže. Celkovo táto časť tvorí **40%** z celého vzorca. Druhá časť vzorca je tvorená **záujmom o šport** alebo aj inak povedané **popularitou športu**. V rámci tejto kategórie sa nastavil tzv. zahraničný záujem o šport a domáci záujem o šport, pričom **domáci záujem** zohráva primárnu úlohu v tejto kategórii, a preto tvorí až **70%**, zatiaľ čo **zahraničný záujem** zvyšných **30%**. Znova ako v prípade prvej kategórie aj tu sa dá povedať, že celkovo táto časť tvorí **40%** z celého vzorca. Poslednou časťou PUŠ je **priemer počtu aktívnych športovcov v uznanom športe vo veku do 23 rokov**. Táto časť logicky tvorí zvyšných **20%** vzorca. (Blažo a kol., 2018; Greguška, 2019; Laposová, 2022; *Zákon o športe*, 2023)

Simplifikovane by sa dal tento zápis PUŠ napísať ako **P = športový úspech * záujem o šport + členská základňa do 23 rokov**. V preklade to teda znamená teda to, že čím väčší úspech v športe s väčším záujmom, tým lepšia reprezentácia SR a tým väčší príspevok v konečnom smere alebo resp. aj to, že čím je vyššia členská základňa mládeže tým je príspevok taktiež väčší. (Greguška, 2021) Celú túto schému vzorca, rozoberanú v tejto kapitole zachytáva *Obrázok 16 – Schéma vzorca výpočtu podielu uznaného športu*.

VZOREC VÝPOČTU PODIELU UZNANÉHO ŠPORTU (PUŠ)	
$P = (A * KVVD + A * KVM) * (B * ZD + C * ZZ) + (1 - 2 * A) * M23$	
<i>P je podiel príslušného uznaného športu</i> <i>A je percentuálne vyjadrenie váhy dosiahnutého športového úspechu (40%)</i> <i>B je percentuálne vyjadrenie váhy domáceho záujmu o šport (70%)</i> <i>C je percentuálne vyjadrenie váhy zahraničného záujmu o šport (30%)</i> <i>KVVD je koeficient významu výsledku v kategórii dospelých</i> <i>KVM je koeficient významu výsledku v kategórii mládeže</i> <i>ZD je domáci záujem o príslušný uznaný šport</i> <i>ZZ je zahraničný záujem o príslušný uznaný šport</i> <i>M23 je priemer počtu aktívnych športovcov</i>	
$P = \text{ÚSPECH} * \text{ZÁUJEM} + \text{MLÁDEŽ DO 23 ROKOV}$ 80% 20%	ÚSPECH MLÁDEŽE * POPULARITA 40% + ÚSPECH DOSPELÝCH * POPULARITA 40% + MLÁDEŽ DO 23 ROKOV 20%

Obrázok 17 – Schéma vzorca výpočtu podielu uznaného športu
Zdroj: Greguška (2021)

Vzorec ako celok sa veľmi zložito autorsky vysvetľuje, keďže sa neustále vyvíja a je predmetom rôznych legislatívnych úprav. Čo dokumentovala aj Žaneta Surmajová (2022), generálna riaditeľka legislatívno-právnej sekcie MŠVVaŠ, členka Rady UčPS, Komora na riešenie sporov (SFZ) – podpredsedkyňa, ktorá v rámci panelovej diskusie podujatia Šport a právo 2022, vystúpila v časti Šport a legislatíva s prezentáciou, kde hovorí o celkovo **13 novelách zákona od roku 2016**, ktoré neboli len technického charakteru.

Tím UČPS (rozumej ako učená právnická spoločnosť), ešte v roku 2018, prišiel s vysvetlením vzorca pre celú športovú, ale aj laickú obec, ktorá sa stretáva s touto problematikou, a to najmä preto, že aj v medzirezortnom pripomienkovom konaní bola **požiadavka na lepšie vysvetlenie vzorca**, ktorá sa však z pohľadu MŠVVaŠ nestala dostatočnou prioritou. (Greguška a kol., 2018)

3.1.1 Športový úspech

Kritériá merania športových úspechov v individuálnych a kolektívnych športoch sa líšia. Pri **individuálnych športoch** sa berie do úvahy umiestnenie Slovenskej republiky v medzinárodnom rebríčku zverejnenom príslušnou športovou organizáciou alebo počet výsledkov, ktoré dosiahli slovenskí športovci na významných súťažiach za posledné štyri roky. Ak medzinárodný rebríček nie je k dispozícii, zohľadňujú sa výsledky z majstrovstiev sveta. V **kolektívnych športoch** sa pri výpočte športových úspechov používa umiestnenie Slovenskej republiky v medzinárodnom rebríčku alebo jej výsledky na významných súťažiach, ako sú majstrovstvá sveta a Európy. Ak medzinárodný rebríček nie je k dispozícii, zohľadňuje sa oprávnenosť krajiny zúčastniť sa na majstrovstvách Európy. (Zákon o športe, 2023)

Tabuľka 8 – Koeficient významu výsledku

Ú	KVVD/ KVVM	Ú	KVVD/ KVVM	Ú	KVVD/ KVVM	Ú	KVVD/ KVVM	Ú	KVVD/ KVVM
1	100,3	21	9,9	41	3,7	61	1,7	81	0,7
2	79,7	22	9,3	42	3,5	62	1,6	82	0,7
3	64,6	23	8,7	43	3,4	63	1,5	83	0,7
4	53,5	24	8,2	44	3,2	64	1,5	84	0,6
5	45,2	25	7,8	45	3,1	65	1,4	85	0,6
6	38,8	26	7,4	46	3	66	1,4	86	0,6
7	33,7	27	7	47	2,9	67	1,3	87	0,5
8	29,7	28	6,6	48	2,8	68	1,3	88	0,5
9	26,4	29	6,3	49	2,7	69	1,2	89	0,5
10	23,7	30	6	50	2,6	70	1,2	90	0,4
11	21,4	31	5,7	51	2,5	71	1,1	91	0,4
12	19,4	32	5,5	52	2,4	72	1,1	92	0,4
13	17,7	33	5,2	53	2,3	73	1	93	0,4
14	16,3	34	5	54	2,2	74	1	94	0,3
15	15	35	4,8	55	2,1	75	0,9	95	0,3
16	13,9	36	4,5	56	2	76	0,9	96	0,3
17	12,9	37	4,4	57	2	77	0,9	97	0,3
18	12	38	4,2	58	1,9	78	0,8	98	0,2
19	11,2	39	4	59	1,8	79	0,8	99	0,2
20	10,5	40	3,8	60	1,7	80	0,8	100	0,2

Zdroj: Zákon č. 440/2015 Z. z., Zákon o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (2023)

Pri výpočte umiestnenia Slovenskej republiky v rebríčkoch a na majstrovstvách sa výsledky upravujú pomocou tzv. **koeficientu medziročného poklesu** ($K_{MRÚ}$), ktorý je uvedený v tabuľke 9. Táto úprava zohľadňuje prirodzený pokles výkonnosti v čase. Ak však príslušná medzinárodná športová organizácia už zahŕňa medziročný pokles do svojich rebríčkov, úprava $K_{MRÚ}$ sa nepoužije. Koeficient $K_{MRÚ}$ pomáha zabezpečiť, aby sa pri určovaní športových úspechov nepripisovala starším **výsledkom neprimeraná váha**. (Zákon o športe, 2023)

Tabuľka 9 – Koeficient medziročného útlmu

Rok	R-3	R-2	R-1	R
$K_{MRÚ}$	10 %	20 %	30 %	40 %

Zdroj: Zákon č. 440/2015 Z. z., Zákon o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (2023)

3.1.2 Popularita športu

Parameter domácej popularity športu je narozdiel od úspechu veľmi **kontroverzným parametrom**, ktorý sa meria na základe **prieskumov verejnej mienky** spoločnosťou Ipsos. V poslednej správe z tohto merania bola metodológia prieskumu založená na 70% online dopytovania a 30% osobného dopytovania. Reprezentatívna vzorka bola prezentovaná obyvateľmi Slovenskej republiky, ktorí predstavovali celkovo 1093 respondentov. Nástrojom prieskumu bol klasický dotazník, ktorého dĺžka sa odhadovala na 5 minút. Konkrétne sa prieskum zameriava na tri cieľové oblasti, a to:

- 1) **Sledovanie jednotlivých športov.**
- 2) **Praktizovanie jednotlivých športov.**
- 3) **Odporúčanie jednotlivých športov svojim deťom.** (MŠVVaŠ SR, 2021; Ipsos 2021)

Zo zverejnených informácií sa dá zostaviť približná podoba spomínaného dotazníka (mimo otázku D2), ktorý kopíruje tri otázky v každej zo zmienených oblastí. (MŠVVaŠ SR, 2021; Ipsos 2021)

S1. Ktoré z nasledujúcich športov sledujete v elektronických médiách (televízia, internet, rozhlas) alebo osobnou účasťou na podujatí ako divák? Vyberte prosím maximálne 10 športov, ktoré preferujete, v období, kedy je ich možné sledovať. Pri výbere športov môžete ľubovoľne kombinovať športy zo zoznamu so športami, ktoré sa na zozname nenachádzajú.

S2. Ako často jednotlivé športy sledujete v elektronických médiách (televízia, internet, rozhlas) alebo osobnou účasťou na podujatí ako divák v období, kedy je ich možné sledovať?

S3. Zo športov, ktoré sledujete, vyberte prosím 3, ktoré najviac preferujete. Najpreferovanejší označte ako prvý a pokračujte pozíciami 2 a 3 - vytvorte tak rebríček.

P1. Ktorému športu sa Vy osobne súťažne alebo rekreačne venujete (napríklad ako športovec, rozhodca, organizátor)? Vyberte prosím maximálne 10 športov, ktoré preferujete, v období, kedy je ich možné praktizovať. Pri výbere športov môžete ľubovoľne kombinovať športy zo zoznamu so športami, ktoré sa na zozname nenachádzajú.

P2. Ako často sa Vy osobne venujete jednotlivým športom v období, kedy je možné tieto športy praktizovať?

P3. Zo športov, ktorým sa venujete, vyberte prosím 3, ktoré najviac preferujete. Najpreferovanejší označte ako prvý a pokračujte pozíciami 2 a 3 – vytvorte tak rebríček

D1. Ktoré športy by ste odporúčili svojmu dieťaťu ako pravidelnú pohybovú aktivitu? Vyberte prosím maximálne 10 športov. Pri výbere športov môžete ľubovoľne kombinovať športy zo zoznamu so športami, ktoré sa na zozname nenachádzajú.

D3. Zo športov, ktoré by ste svojmu dieťaťu odporúčili, vyberte prosím 3, ktoré najviac preferujete. Najpreferovanejší označte ako prvý a pokračujte pozíciami 2 a 3 – vytvorte tak rebríček.

Ivan Greguška (2019), projektový manažér Slovenského tenisového zväzu, dodáva, že podľa prílohy č.3 k zákonu o športe sa má domáci záujem o šport skúmať **každé dva roky** do 1 mesiaca od ukončenia olympijských hier.

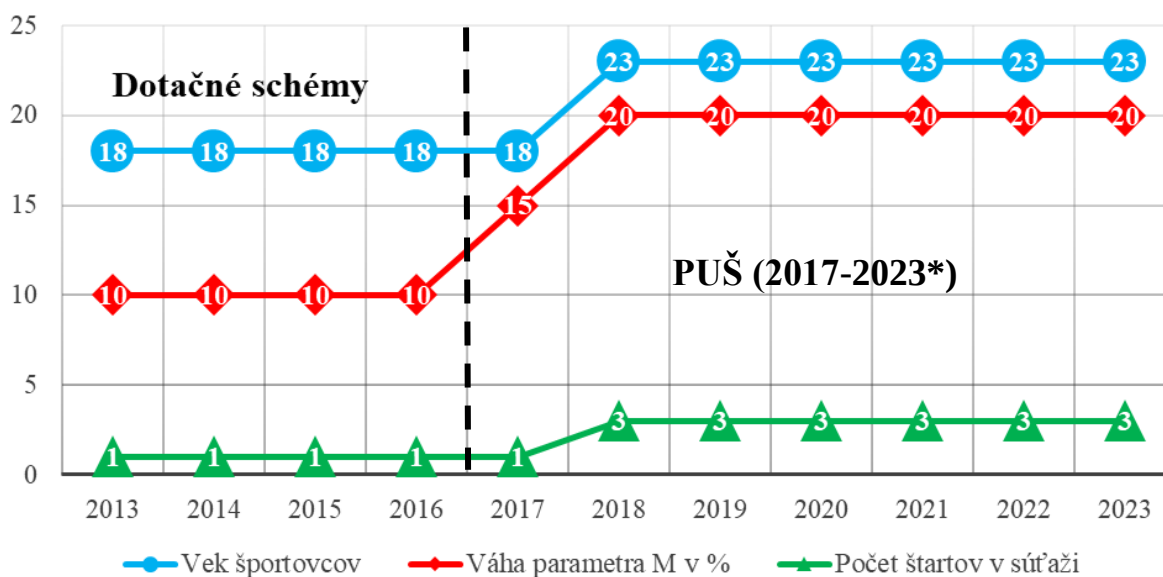
Úroveň **zahraničného záujmu** o konkrétny uznávaný šport sa hodnotí predovšetkým prostredníctvom prieskumov zahraničného publika masmediálnych komunikačných prostriedkov, ktoré vykonáva ministerstvo školstva **každé dva roky** k 30. septembru. Výsledky týchto prieskumov sa zverejňujú na webovej stránke ministerstva do jedného mesiaca od dátumu prieskumu. (TASR, 2021)

3.1.3 Mládež do 23 rokov

Počet aktívnych športovcov do 23 rokov predstavuje parameter, ktorý je v podstate jediným z pomedzi všetkých ostatných, kde jeho základná zložka merania (aktívny športovec) má **rovnakú váhu** vo výpočte PUŠ, bez ohľadu na druh športu. Štát má za to, že je vo verejnom záujme budovanie zdravšej a fyzicky aktívnej spoločnosti, a aj preto je odvetvie detí a mládeže jednou z najpodstatnejších tém. Tento parameter by mal byť podporovacím prvkom pre zapojenie detí a mládeže do športu alebo ináč povedané samotný štát sa snaží kvázi teda o zapojenie čo najväčšej skupiny detí a mládeže do športových aktivít takouto formou. (Blažo a Greguška, 2021)

V minulosti bol tento parameter počítaný na kategórii mládeže do 18 rokov, kde za aktívneho športovca bol považovaný každý športovec, ktorý mal aspoň jeden oficiálny štart v danom športe k predchádzajúcemu roku. Táto kategória bola upravená na **vekovú skupinu 23 rokov** až v priebehu druhého roka účinnosti PUŠ, a teda aj zákona o športe. V tom čase sa zmenila aj **definícia aktívneho športovca**, ktorý je podľa zákona o športe (2023), z paragrafu 4, ods. 6, každý športovec, ktorý sa v poslednom roku zúčastnil **aspoň troch súťaží** organizovaných športovou organizáciou, za ktorú je registrovaný v zdrojovej evidencii. Odvtedy (rok 2018) sa v podstate neprehodnocovala a nemenila nijako veková štruktúra. (Blažo a Greguška, 2021; *Zákon o športe, 2023*)

Špecifickými zmenami prešla váha tohto parametra, ktorá bola stanovená ešte pred účinnosťou PUŠ-u na 10%. Prvý rok zákona o športe priniesol zmenu najprv na 15% a v druhom roku až na **20% celkovej váhy PUŠ-u**. (Blažo a Greguška, 2021) Bližšie je možné pozorovať spomenuté parametre výpočtu tejto časti vzorca v rámci *Obrázok 17 – Váha a špecifikácia parametra počtu športovcov mládeže v rokoch 2013-2023*.

Obrázok 18 – Váha a špecifikácia parametra počtu športovcov mládeže v rokoch 2013-2023

Zdroj: Blažo a Greguška, 2021; doplnené o roky 2021-2023

Evidenciu počtu aktívnych športovcov do 23 rokov každoročne posielaajú jednotlivé športové zväzy priamo MŠVVaŠ SR. To znamená, že evidencia nie je nijakým spôsobom zatiaľ preberaná z informačného systému športu. V tejto rovine ministerstvo vyžaduje preto od jednotlivých športových zväzov uvádzanie len pravdivých informácií pod hrozbou možnosti trestno-právnych následkov. Príkladom je možnosť uloženia pokuty vo výške od 100 eur do 5 000 eur či dokonca zákaz činnosti až na dva roky. (Blažo a Greguška, 2021)

3.2 FINANCOVANIE ŠPORTU JEDNOTLIVÝMI ORGANIZÁCIAMI

Zdroje alokované do športu, ako už bolo viackrát v práci uvedené, pridelujú jednak jednotlivé ministerstvá, no netreba zabúdať na druhej strane ani na obce a VÚC. V rámci hodnotenia veľkosti financovania športu, bola vytvorená analýza financovania, ktorá je zobrazená v *Tabuľka 10 – Rozloženie veľkosti financovania športu jednotlivými organizáciami*. Táto analýza bola založená na rokoch 2017 – 2021. Dôvodom ohraničenia analýzy je to, že táto práca sa snaží narábať s obdobím, kedy bol zavedený PUŠ (2017) a následne pozorovať akým spôsobom sa vyvíjalo financovanie športu ako celku. Je dobré poznamenať, že rok 2022 nebol predmetom analýzy nakoľko **neboli dostupné kompletne dáta v rámci VÚC a obcí**, ktoré značne ovplyvňujú celkové financovanie športu. Do budúcich analýz predstavuje aj tento fakt, jeden z prvkov, na ktorých možno stavať **potencionálne kontinuálne výskumné činnosti**.

V spomínanej **štatistickej analýze** je možné vidieť, že prídely financií na šport sa len veľmi pomaly zväčšuje. Napríklad v roku 2018 bol prídely financií dokonca menší ako v sledovanom roku 2017. Určite vývoju financií nepomohla ani pandémia, kedy rozpočet narástol síce o takmer 2 milióny, čo možno tiež z časti považovať za dobrý signál, ale na druhej strane, ako vyplynulo z teoretickej časti práce, viaceré krajiny EÚ chránili športové odvetvie, v tomto odvetvi, omnoho lepšie ako SR (viď. *Tabuľka 4 – Verejné výdavky na šport na jedného obyvateľa; Tabuľka 5 – Verejné výdavky na šport voči HDP krajiny*)

Ak by sa bral dovahy celkový percentuálny rast rozpočtu medzi obdobím roku 2017 až rokom 2021, zistilo by sa, že rast predstavuje hodnotu necelých **25,4%**. Ťažko povedať či ide o veľké alebo malé percentuálne posuny. Realnosť, validita a kredibilita tohto financovania spočíva v iných medziach, a síce v tom, ako dokážu byť dané financie efektívne a transparentne využité, čo z veľkej časti nedokáže štát reálne kontrolovať úplne dokonale.

Pre porovnanie je dobré vizualizovať to, že najväčší prídely financií pravidelne prúdi z vreciek **obcí a VÚC**, konkrétne pre toto sledované obdobie to činilo **646,42 mil. €**. (MF SR, 2023) Problémom tohto odvetvia je jeho pomalý vývoj, ktorý ako bolo naznačené mohol covid spomaliť, no na druhej strane ani v post covidovej dobe nie je vidno enormný rast. V autorskej bakalárskej práci sa uvádzalo, že MŠVVaŠ SR ako nástroj najvyššej pomoci, kvázi zaostáva za obcami a VÚC, pomerne vysokým percentom. Dopĺňujúc však najmä rok 2021, je možné pozorovať, že MŠVVaŠ SR svojou intervenciou a zriadením Fondu na podporu športu, výrazne navýšilo svoju podporu športu taktiež a dorovnáva sa v hodnotovom postavení obciam a VÚC. (MŠVVaŠ SR, 2023) Z pomedzi ostatných činiteľov, je dobré spomenúť najmä Ministerstvo obrany, ktoré sa môže zdať byť ako nepodstatné v celkovom merítku financovania športu, no predstavuje veľmi dôležitý prvok pri podpore vojenského športového centra Dukla, ktoré vychovalo 8 olympijských víťazov a pričínalo sa o **1100 medailí z medzinárodného súťažného fóra**, z toho 72 len za minulé rok. (VŠC Dukla, 2023; MO, 2023)

Tabuľka 10 – Rozloženie veľkosti financovania športu jednotlivými organizáciami (v mil.€)

Rok	MŠVVaŠ	MV	MO	ÚVaČD	Obce a VÚC	Celkom
2017	105,97	0,72	5,48	-	107,57	219,74
2018	68,61	0,76	6,09	9,00	132,28	216,74
2019	99,35	1,02	6,55	10,03	139,18	256,13
2020	117,63	-	14,74	-	130,64	263,01
2021	141,41	0,75	15,50	-	136,75	294,41
Celkom	532,97	3,25	48,36	19,03	646,42	1 250,03

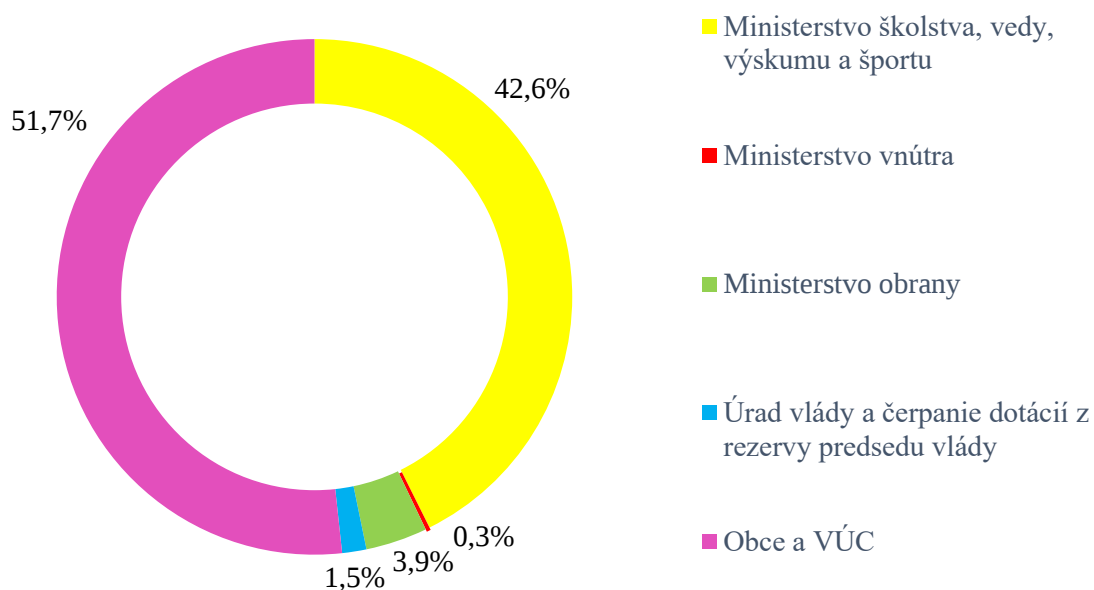
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Z percentuálneho vyjadrenia vyplýva, že **obce a VÚC** stále tvoria väčšinových **51,7%** celkového rozpočtu alokovaného na šport. Oproti bakalárskej práci ide však o zníženie z vtedy zistených **57,75%**, čo celkovo činí **pokles 6,05%**. (*Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Do budúcnosti bude zaujímavé sledovať ako sa bude tento trend dôležitosti financovania obcí a VÚC, v percentuálnom ponímaní, vyvíjať. Bližšie sa tejto zložke financovania venuje práca aj v návrhovej časti, z ktorej vyplývajú dva konkrétne návrhy riešenia financovania športu na regionálnej resp. miestnej úrovni.

V pomere, v ktorom percentuálne klesol podiel obcí a VÚC na financovaní športu, takmer totožne vzrástol podiel **MŠVVaŠ SR**, ktoré poskočilo z pôvodných **36,33%** na **42,6%**. Ide teda o **rast 6,27%**. (*Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Tieto pomerne vysoké percentá ukazujú jasne to, že pre MŠVVaŠ SR je financovanie športu jednou z hlavných priorít, narozdiel od spomenutých ministerstiev vnútra resp. obrany, čo je celkom aj logické vyjadrenie. Taktiež aj toto percentuálne pridelenie a jeho vývoj môže byť záujmom budúceho výskumu, ktoré môže ukázať dlhodobé nastavenie pomerného financovania športu na SR.

Pri pohľade na ostatné inštitúcie je dobré spomenúť, že jediné **ministerstvo obrany** navýšilo celkový podiel na financovaní športu, a to konkrétne o **1%**. Hoci ide na prvý pohľad o malú sumu, toto percento dopomohlo k výstavbe moderného atletického štadióna a rôznych ďalších účelovo spojených športových objektov VŠC Dukla, ktoré sú spomenuté v samostatnej kapitole pri financovaní Ministerstva obrany. Celková zmena percent šla z **2,87%** na konečných **3,9%**. Oproti tomu zmena percentuálneho podielu Ministerstva vnútra resp. **Úradu vlády** a inštitúcie čerpania dotácií z rezervy predsedu vlády **klesla o 1,15%** (z pôvodných 2,65%) resp. o **0,1%** (z pôvodných 0,4%). (*Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Tieto inštitúcie nezastrešujú však mimoriadne dôležité oblasti financovania športu, a preto je aj ich pokles percent možné brať z dlhodobého hľadiska neutrálne.

Celkové percentuálne podiely, vyplývajúce z *Tabuľka 10 – Rozloženie veľkosti financovania športu jednotlivými organizáciami (v mil.€)*, je možné vizuálne sledovať v rámci *Graf 6 – Percentuálne rozloženie financovania športu jednotlivými organizáciami*.

Graf 6 – Percentuálne rozloženie financovania športu jednotlivými organizáciami

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

3.2.1 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu

Alokovanie financií ústredným orgánom MŠVVaŠ SR predstavuje celkovú hodnotu **532,97 mil.€**. Najväčší podiel financií celkovo ide na uznané športy (ozn. UŠ), ktoré sú financované vďaka spomínanému PUŠ. Ako je možné pozorovať tieto financie sú posledné tri roky na rovnakej úrovni a pohybujú sa v okolí 56-58 mil.€. Celkové financie prezentovali v období rokov 2017-2021, pre tento program, **251,39 mil.€**. (MŠVVaŠ SR, 2023)

Druhým najväčším odvetvím je odvetvie tzv. **športovej infraštruktúry**, ktorej sa práca z časti venovala v rámci kapitoly 1.2.6 *Športová infraštruktúra vo vybraných krajinách EÚ*. Táto samostatná kategória je venovaná najmä financovaniu projektu *Futbalové štadióny 2013-2022 UV SR č. 115 z 27.2.2013*. (MŠVVaŠ SR, 2023)

Ako tretí v poradí je možný evidovať **program 021**, ktorý slúži na implementáciu politík v sekcii športu. Menovite ide z tohto programu najviac financií na Fond na podporu športu, v ktorom vystupujú ďalej:

- 1) *Príspevok podľa Zákona č. 310/2019 Z. z. o fonde na podporu športu,*
- 2) *Príspevok podľa UV SR č. 103 z 24. februára 2021 k návrhu na zrušenie a zmenu niektorých úloh z uznesení vlády SR, ktorým sa zmenila suma príspevku, schváleného UV SR č. 625 z 18. novembra 2019 k návrhu projektu modernizácie, rekonštrukcie a budovania športovej infraštruktúry z 26 500 000 eur na 25 700 000 eur,*
- 3) *Príspevok podľa rozpočtového opatrenia MF SR č. 72/2021 na poskytnutie mimoriadnej pomoci prostredníctvom Fondu na podporu športu na zmiernenie dopadov obmedzení spôsobených pandémiou COVID-19 na prevádzkovateľov športovej infraštruktúry a profesionálny šport.* (MŠVVaŠ SR, 2023)

V neposlednom rade je táto sekcia tvorená aj tzv. príspevkom za zásluhy športovcov (podľa Zákona č. 228/2019 Z. z. o príspevku za zásluhy v oblasti športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov...). (MŠVVaŠ SR, 2023)

Poslednou veľkou kategóriou, z pohľadu veľkosti financií, je kategória tzv. **národných športových projektov**. Táto kategória bola celkovo financovaná v hodnote **65,59 mil.€**. Medzi príklady takýchto národných športových projektov za rok 2021, možno uviesť zabezpečenie športovej prípravy a účasti Štefana Svitka na podujatí Dakar 2022 v Saudskej Arábii, zabezpečenie prípravy a účasti športovej reprezentácie na Hrách XXXII. olympiády v Tokiu, zabezpečenie prípravy a účasti športovej reprezentácie na XVI. paralympijských hrách v Tokiu, odmeny trénerom mládeže za medailové umiestnenia ich športovcov na významných medzinárodných podujatiach v roku 2020 či podpora aktivít a úloh v oblasti univerzitného športu v roku 2021 a mnoho ďalších. (MŠVVaŠ SR, 2023)

Medzi finančne menej ohodnotené programy možno, z pohľadu MŠVVaŠ SR, radiť **šport pre všetkých a prierezové činnosti**. Zatiaľ čo kategória šport pre všetkých zastrešuje najmä ciele Asociácie športu pre všetkých Slovenskej republiky, a teda aj napr. propagáciu ľudského práva na pohyb, podporovanie dobrovoľníkov, organizovanie národných konferencií športu pre všetkých či zvyšovanie povedomia Slovákov o prospešnosti športu a pohybových aktivít; prierezové činnosti sú smerované najmä na činnosti Antidopingovej agentúry SR a Národného športového centra. V tomto smere možno spomenúť napríklad výdavky spojené s prevádzkou či výdavky spojené s informačným systémom a informačnými technológiami. (Asociácia športu pre všetkých SR, 2023; MŠVVaŠ SR, 2023) Celkové rozdelenie finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR na jednotlivé programy športu možno vidieť zachytené v rámci *Tabuľka 11 – Rozloženie financií MŠVVaŠ SR na jednotlivé programy športu (v mil.€)*.

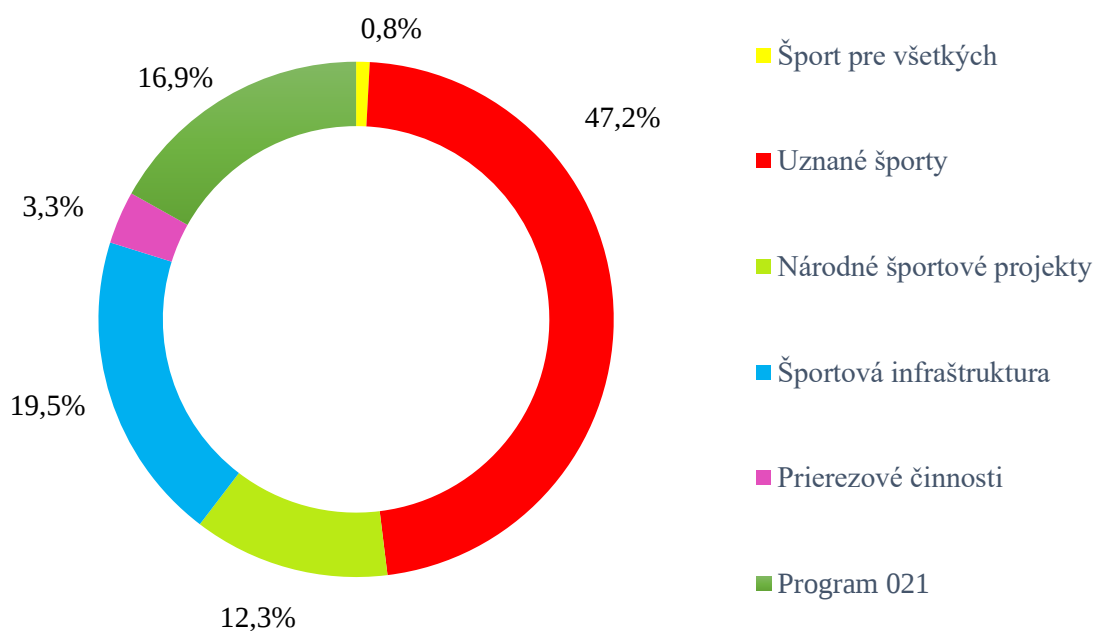
Tabuľka 11 – Rozloženie financií MŠVVaŠ SR na jednotlivé programy športu (v mil.€)

Rok	ŠPV	UŠ	NŠP	ŠI	PČ	P_021	Celkom
2017	1,55	36,29	10,03	53,35	4,75	-	105,97
2018	1,26	44,63	12,58	7,25	2,89	-	68,62
2019	1,45	56,55	12,88	25,00	3,47	-	99,35
2020	0,25	57,23	15,19	9,00	2,69	33,27	117,63
2021	0,44	56,68	14,91	9,00	3,80	56,58	141,41
Celkom	4,95	251,39	65,59	103,60	17,59	89,85	532,97

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Percentuálna vizualizácia podielu jednotlivých programov ukazuje, že najväčší význam má program uznaných športov. Tento program tvorí takmer polovicu všetkých finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR alokovaných na šport. Oproti bakalárskej práci sa tento podiel však **zmenšil z pôvodných 53% o 5,8%**. Hlavným dôvodom je najmä zrejme pribudnutie programu 021, ktorý je vyčlenený predovšetkým na **Fond na podporu športu**. V konečnom dôsledku len tento samotný program pokrýva 16,9% všetkých alokovaných financií na šport, čo len dokazuje jeho významnosť v tak krátkom čase od zavedenia do finančnej sekcie MŠVVaŠ SR. Viac ako tento program poskytuje, mimo zmieňovaného programu pre uznané športy, len program športovej infraštruktúry, ktorý pokrýval viac-menej len jeden veľký projekt, z hľadiska infraštruktúry športu na Slovensku. Vplyvom tejto zmeny sa mimochodom program športovej infraštruktúry podielovo zmenšil o 6,5% z pôvodných 26%. Menšie skoky možno logicky evidovať aj v prípade programu národných športových projektov, prierezových činností a športu pre všetkých, ktorých podiely sa zmenšili o 1,7%; 1,7% a 1,8% z pôvodných 14%; 5% a 2%. (Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021)

Celkové percentuálne podiely, vyplývajúce z Tabuľka 11 – Rozloženie financií MŠVVaŠ SR na jednotlivé programy športu (v mil.€), je možné vizuálne sledovať v rámci Graf 6 – Percentuálne rozloženie financovania športu jednotlivými organizáciami.

Graf 7 – Percentuálne podiely jednotlivých programov MŠVVaŠ SR pre sekciu športu

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

3.2.2 Ministerstvo vnútra

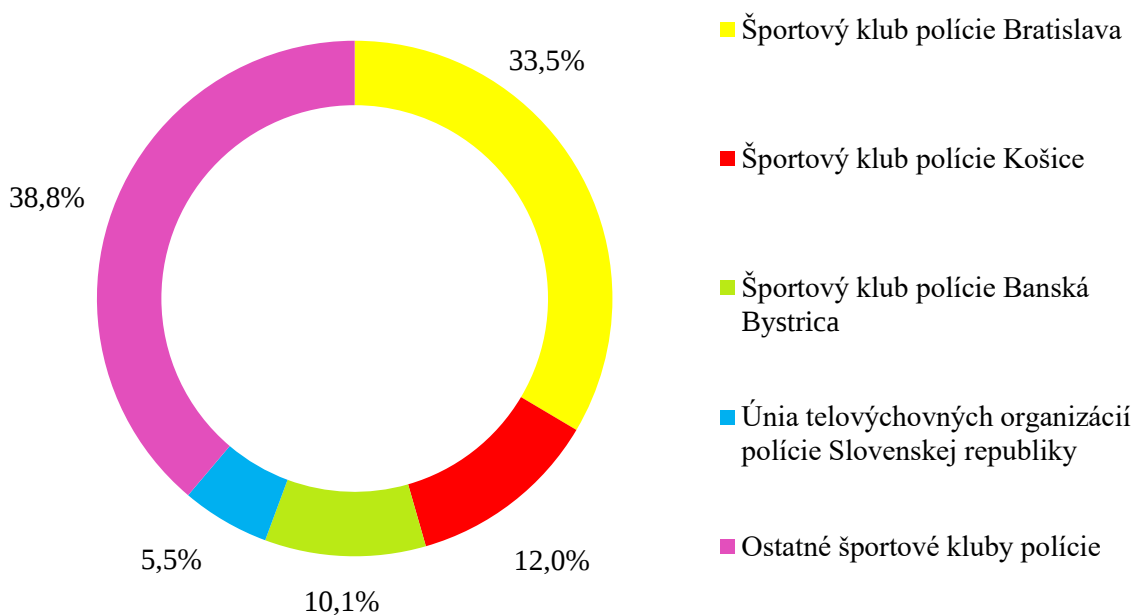
Rezort vnútra je z pohľadu financovania športu nie príliš podstatným prvkom. Financovanie rezortu sa primárne sústreďuje na **športové kluby polície** a úniu telovýchovných organizácií polície SR. Alokovanie financií do športu, aj preto predstavuje **pravidelne hodnotu okolo 750 tis.€**. Jediným príkladom nulového financovania bol rok 2020, počas ktorého začalo obdobie pandemickej krízy. (MV SR, 2023) Čo je možné aj pozorovať v rámci *Tabuľka 12 – Rozloženie financií MV SR na jednotlivé programy športu (v mil.€)*.

Tabuľka 12 – Rozloženie financií MV SR na jednotlivé programy športu (v mil.€)

Rok	ŠKP BA	ŠKP KE	ŠKP BB	ÚTVP SR	OŠKP	Celkom
2017	0,30	0,16	0,04	0,05	0,18	0,72
2018	0,26	0,10	0,11	0,05	0,25	0,76
2019	0,27	0,07	0,09	0,05	0,54	1,02
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,26	0,07	0,09	0,05	0,29	0,75
Celkom	1,09	0,39	0,33	0,18	1,26	3,25

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Najväčšiu individuálnu zložku financovania pokrýva **Športový klub polície Bratislava**, konkrétne **1,09 mil.€**. Konštantne je na tento klub vynakladaný najväčší podiel a inak tomu nebolo ani pri analýze v rámci bakalárskej práce (pokles o 0,5% podielu). Nasledovaný je postupne Športovým klubom polície Košice (pokles o 3%), ktorého rozpočet sa rok čo rok postupne znižuje, Športovým klubom polície Banská Bystrica (pokles o 1,9%), ktorý má pomerne rovnaký podiel aj výšku z celkového financovania športu rezortom vnútra a na poslednom samotnou Úniou telovýchovných organizácií polície SR (pokles o 0,5%). Ostatné športové kluby polície zaznamenali nárast podielu na financovaní v hodnote 5,8%. (*Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely je možné vidieť v rámci *Graf 9 – Percentuálne podiely jednotlivých programov MV SR pre sekciu športu*.

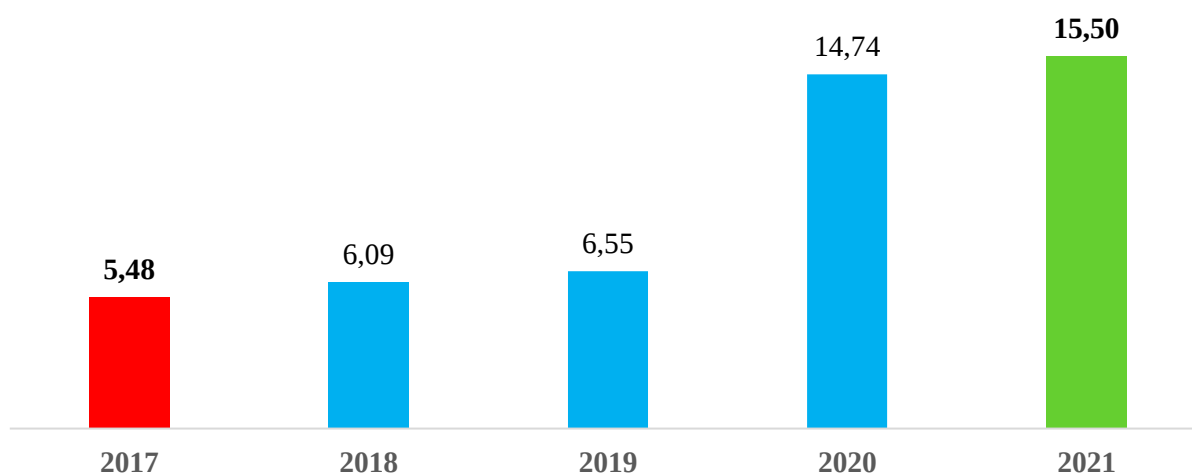

Graf 8 – Percentuálne podiely jednotlivých programov MV SR pre sekciu športu

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

3.2.3 Ministerstvo obrany

Rezort obrany prezentuje dôležitú úlohu pri podpore športovcov VŠC Dukla, ako to už bolo aj spomínané vyššie. Celkový rozpočet za roky 2017-2021 činil **48,36 mil.€**. Hoci sa môže zdať, že ide o malý a nepodstatný rozpočet, tento rozpočet zohráva esenciálnu úlohu pri **rozvoji elitného športu na Slovensku**. Na podobné myšlienky nadväzuje autorsky aj bakalárska práca, ktorá podrobnejšie rozoberá aj pozadie početnosti podporených športov, preto sa v tejto časti diplomovej práce tomuto autor nevenuje. Zámerom tejto časti je vizualizácia vývoja rozpočtu rezortu obrany, alokovaného na šport. Tu je možné vidieť, že obdobie rokov **2020-2021** prinieslo navýšenie financií takmer o polovicu oproti minulým sledovaným rokom. Len za tieto dva roky financie predstavovali čiastku **30,24 mil.€**. Spôsobené to je najmä tým, že sa začalo dlho očakávané financovanie rekonštrukcie **Národného atletického štadióna na Štiavničkách**. (MO SR, 2023) Celkový vývoj financií je možné vidieť v rámci *Graf 10 – Vývoj rozpočtu MO SR alokovaného na sekciu športu (v mil.€)*.

Graf 9 – Vývoj rozpočtu MO SR alokovaného na sekciu športu (v mil.€)

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Výsledkom financovania rezortu obrany je aktuálne už postavený štadión na Štiavničkách, ktorý bol oproti pôvodnému plánu dofinancovaný o ďalších 1,2 mil.€, aby spĺňal kritéria UEFA kategórie 3. Toto dofinancovanie prinieslo aj nárast kapacity z pôvodných 7 700 miest na 8 000 a po dokončení rekonštrukcie hlavného štadióna dokonca má prísť, podľa primátora mesta Banská Bystrica, Jána Noska aj k projektu prestrešenia všetkých tribún. (Blaško, 2021; SITA, 2021). Oproti pôvodnému plánu taktiež štadión disponuje zväčšeným počtom športovísk a tiež aj novovybudovaným tréningovým štadiónom. V publikácii denníka Teraz.sk sa uvádza aj názor Romana Benčíka, bývalého riaditeľa VŠC Dukla, ktorý povedal: „Nie je samozrejmosťou, že sa športu dostáva takejto pozornosti a podpory zo strany zriaďovateľa, preto chcem v mene športovcov poďakovať rezortu obrany. Na modernizácii tohto stánku spolupracovali aj ďalšie subjekty, či už je to Slovenský futbalový zväz, Slovenský atletický zväz a mesto Banská Bystrica. Všetci nám vychádzali v ústrety, vrátane ďalších štátnych inštitúcií. Som rád, že sme sa s časovým problémom ukončenia výstavby stretávali čo najmenej a to bol jeden z dôležitých momentov, kedy sa nám podarilo všetko včas, aby sme dnes mohli konštatovať, že sme na najmodernejšom atletickom štadióne, kde sa dá aj plnohodnotne hrať futbal, teda najvyššia súťaž, ako aj ďalšie mládežnícke medzinárodné podujatia.“ (TASR, 2021; SITA 2021)

Vyjadrenie Romana Benčíka sa naplnilo, keď sa v Banskej Bystrici odohrali tri zápasy základnej skupiny B, **majstrovstiev Európy hráčov vo futbale**, do 19 rokov. (Blaško, 2022)

Ďalším významným podujatím bol aj **Európsky olympijský festival mládeže**, na ktorom sa predstavilo vyše 2302 športovcov zo 48 krajín. (EYOF, 2022) Pripravované sú do budúcnosti aj **majstrovstvá Európy v atletike do 18 rokov**. (*V Banskej Bystrici sa uskutočnia majstrovstvá Európy v atletike do 18 rokov*, 2022) Do budúcnosti sa počíta s dobudovaním moderného tréningovo-diagnostického centra, s úplnou halou pre džudo a komplexnou rekonštrukciou Športovej haly Dukla. (Voleková, 2023) Všetky tieto investície a rekonštrukcie súvisia s cieľom vytvorenia atraktívnejšieho a efektívnejšieho miesta pre šport v rámci VŠC Dukla.

Obrázok 19 – Vizualizácia Atletického štadióna Dukla a jeho príľahlého okolia po rekonštrukcii
Zdroj: MO SR (2023)

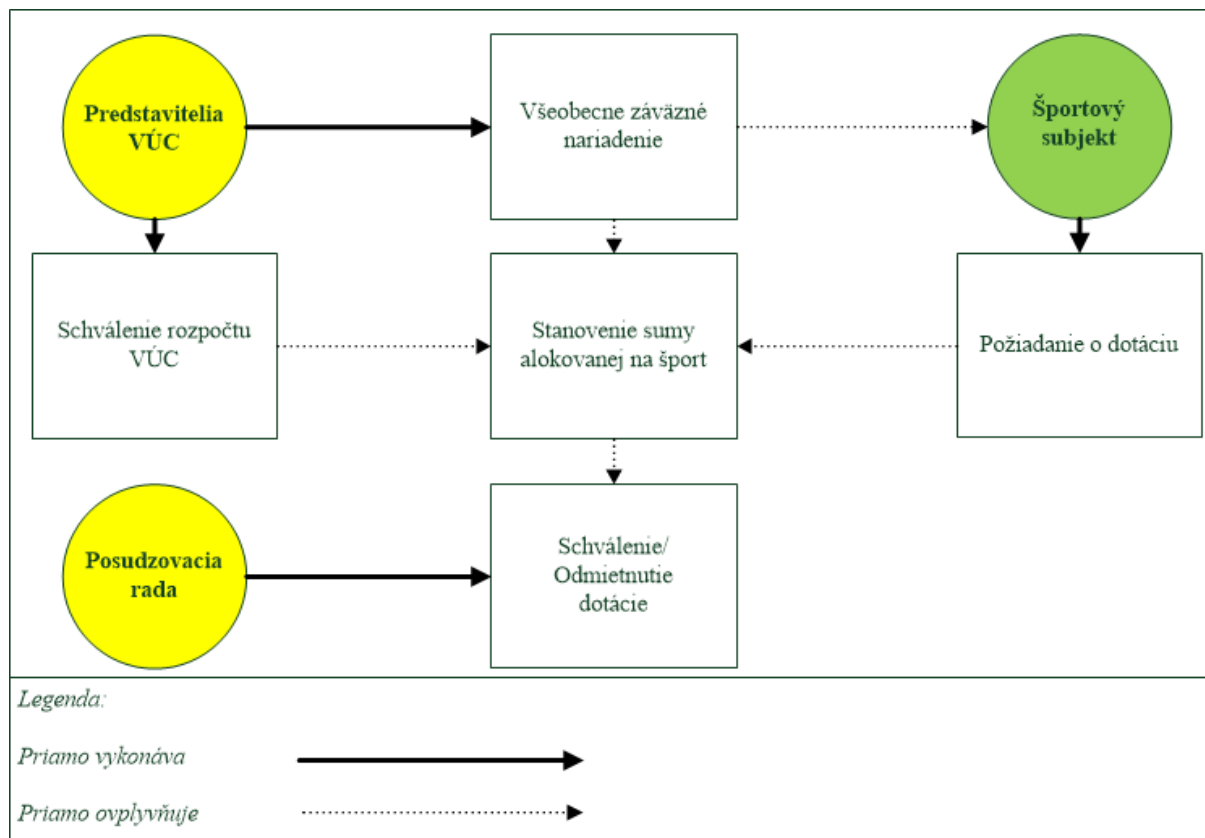
3.2.4 Úrad vlády a čerpanie dotácií z rezervy predsedu vlády

Financovanie prostredníctvom Úradu vlády a inštitúcie čerpania dotácií z rezervy predsedu vlády je veľmi nepravidelné a často sa na tento typ financovania nedá celkom isto spoliehať. Kompetencie za návrh pridelenia týchto dotácií, na podporu športových aktivít, má vo svojej úlohe MŠVVaŠ SR. V sledovanom období napríklad **len dvakrát bol finančne podporený šport**, a to konkrétne v rokoch 2018 a 2019. (ÚV SR, 2023) Tieto dotácie a financie však treba brať ako čisto pridelené vo výnimočných alebo až mimoriadnych situáciách. Naskytuje sa však otázka či napríklad rok 2020 resp. 2021 tiež nepredstavoval takéto obdobie, keďže väčšina športových subjektov sa vtedy pohybovala na hrane prežitia.

Pridelovanie dotácií v tejto inštitúcii je často spojené s projektami, ktoré majú určitým spôsobom pomôcť k zvýšeniu úrovne športu na Slovensku. Medzi konkrétne prípady dotácií možno uviesť napríklad organizáciu športových podujatí (podpora organizácie Majstrovstiev Európy žien – CEV EuroVolley 2019), modernizáciu športových zariadení (vybudovanie multifunkčného ihriska v obci Valča), podporu výcviku a tréningu športovcov (nákup časomier pre hasičské športové súťaže), propagáciu športu alebo podporu projektov súvisiacich so zlepšením zdravia obyvateľstva a prevenciou zdravotných problémov (projekt: "Poďme športovať - v lete i v zime") . (ÚV SR, 2023)

3.2.5 Vyššie územné celky

Téme spôsobu financovania vyšších územných celkov alebo teda VÚC, sa diplomová práca už nebude venovať úplne podrobne. Hlavným dôvodom je vysvetlenie detailného postupu v rámci bakalárskej práce, kedy bol vedený osobný rozhovor s podpredsedom Žilinského samosprávneho kraja, pánom Ing. Petrom Weberom. Na zhrnutie rozhovoru a priblíženie výstupov z tohto rozhovoru je použitá namiesto detailného opisu pripnutá schéma v rámci *Obrázok 19 – Schéma financovania športu prostredníctvom dotačných schém VÚC.*

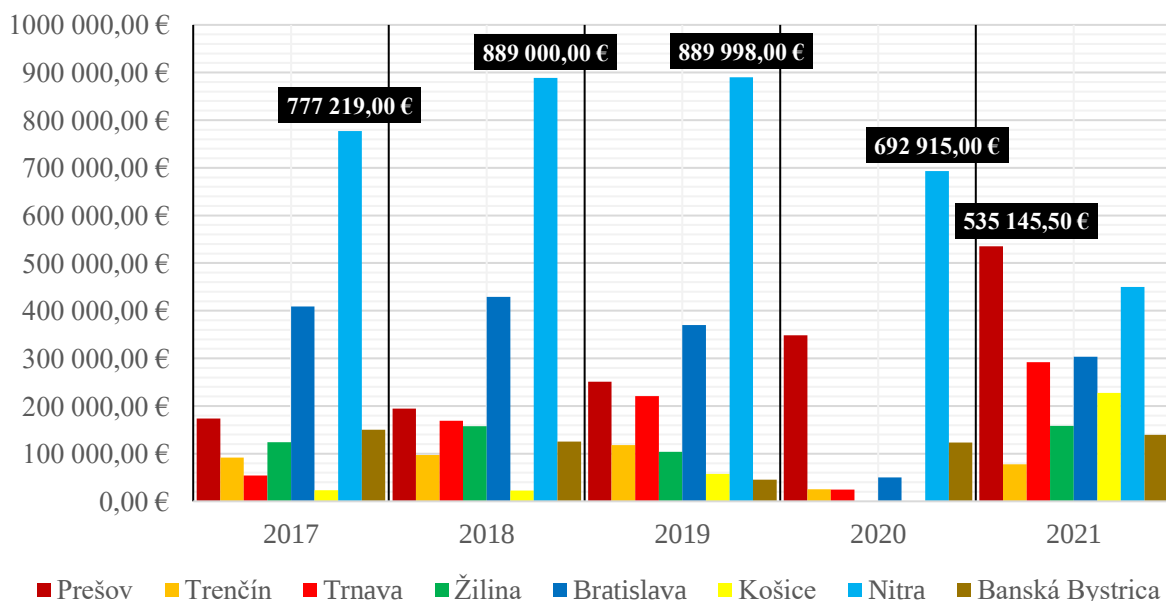
Obrázok 20 – Schéma financovania športu prostredníctvom dotačných schém VÚC

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Podobne ako v predchádzajúcich prípadoch (inštitúciách financovania) aj v tomto sa analýza financovania VÚC zameriava na obdobie rokov 2017-2021. V týchto rokoch bolo celkovo pridelených **9,39 mil.€**. “Najplodnejším” rokom na financovanie športu, bol rok **2021**, kedy sa celkovo alokovalo až **2,18 mil.€** na jednotlivé programy športu. Naopak na opačnej strane možno evidovať rok **2020**, kedy financovanie predstavovalo sumu **1,26 mil.€**. Zároveň tento fakt poukazuje nato, že program športu bol skutočne krátený počas pandémie, čo bolo aj predmetom kritiky spôsobu financovania v predloženej bakalárskej práci. (MF SR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*)

Z pohľadu najštedrejších donorov financií na šport vyčnieva **VÚC Nitra**, ktorá v sledovanom období až 4-krát bola ďaleko najväčším podporovateľom športu. Spolu za toto obdobie predstavitelia VÚC Nitra alokovali sumu **3,70 mil.€**. Postupne by sa za touto VÚC dali zaradiť **VÚC Bratislava** so sumou **1,56 mil.€**, **VÚC Prešov** so sumou **1,50 mil.€**, **VÚC Trnava** so sumou **0,76 mil.€**, **VÚC Banská Bystrica** so sumou **0,58 mil.€**, **VÚC Žilina** so sumou **0,54 mil.€**, **VÚC Trenčín** so sumou **0,41 mil.€** a **VÚC Košice** so sumou **0,33 mil.€**. Tieto rozdiely v sumách jasne preukazujú to, že **financovanie VÚC nie je jednotne nastavené** a dokonca v niektorých krajoch (viď. príklad Košíc) nezodpovedajú pomerovej podpore, v dostatočnej miere, k demografickej štruktúre veľkosti obyvateľstva v kraji. (MF SR, 2023; *Analýza podpory*

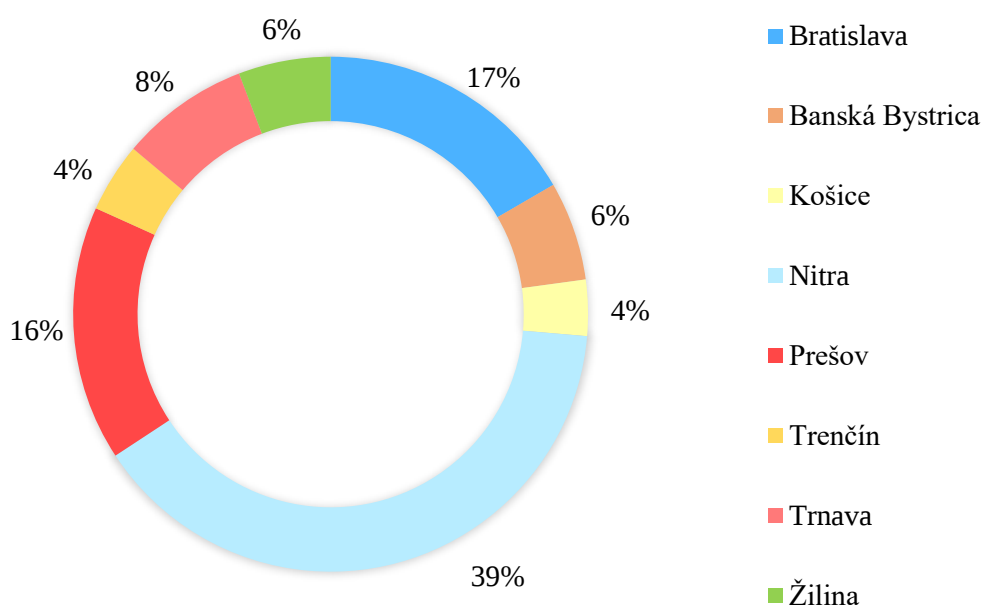
športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021) Bližšie je možné vidieť finančné podiely jednotlivých VÚC, alokovaných na šport, v rámci Graf 11 – Pridelená výška financií na šport prostredníctvom jednotlivých VÚC.

Graf 10 – Pridelená výška financií na šport prostredníctvom jednotlivých VÚC

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

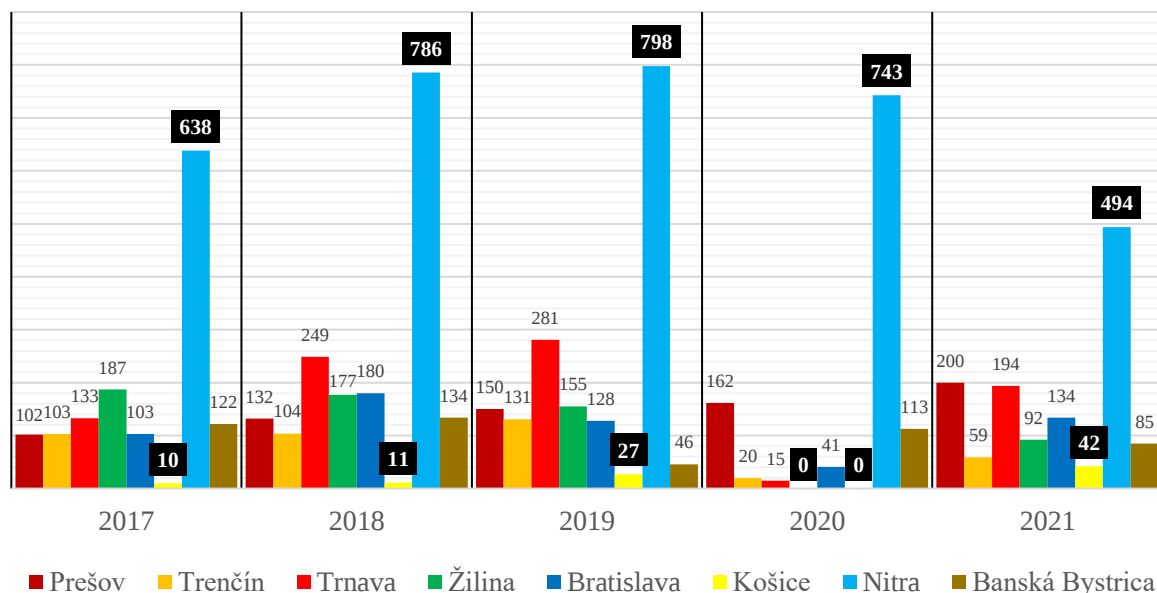
Nadväzujúc na predchádzajúce zistenia možno povedať, že až takmer **40% všetkých financií tvoria finančné zdroje VÚC Nitra**. Spoločne s VÚC Bratislava dokonca tvoria **56%**, teda väčšinu zo všetkých zdrojov. Premietnuté na percentá je ešte lepšie viditeľné, že ostatné VÚC ďaleko zaostávajú so svojimi dotačnými programami (viď. opäť príklad Košíc či Trenčína). Kompletné percentuálne podiely zobrazuje Graf 12 – Percentuálne znázornenie podielu financií pridelených na šport jednotlivými VÚC.

Graf 11 – Percentuálne znázornenie podielu financií pridelených na šport jednotlivými VÚC

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Hypoteticky je transparentnosť jednotlivých programov VÚC možné merať aj pomocou počtu dotácií. Hlavnou myšlienkou tejto hypotézy je to, že pokiaľ poskytne VÚC viac dotácií medzi väčšiu skupinu športových subjektov, napomáha športovej oblasti transparentnejšie a efektívnejšie, ako keď pomáha iba určitým športovým subjektom, a to aj napriek väčšej individuálnej finančnej pomoci. Z tohto pohľadu bol podobne ako v prípade bakalárskej práce vytvorený zoznam počtu dotácií, ktorý je možné kompletne vidieť v rámci *Graf 13 – Počet schválených dotácií, asociovaných so športom, jednotlivých VÚC*.

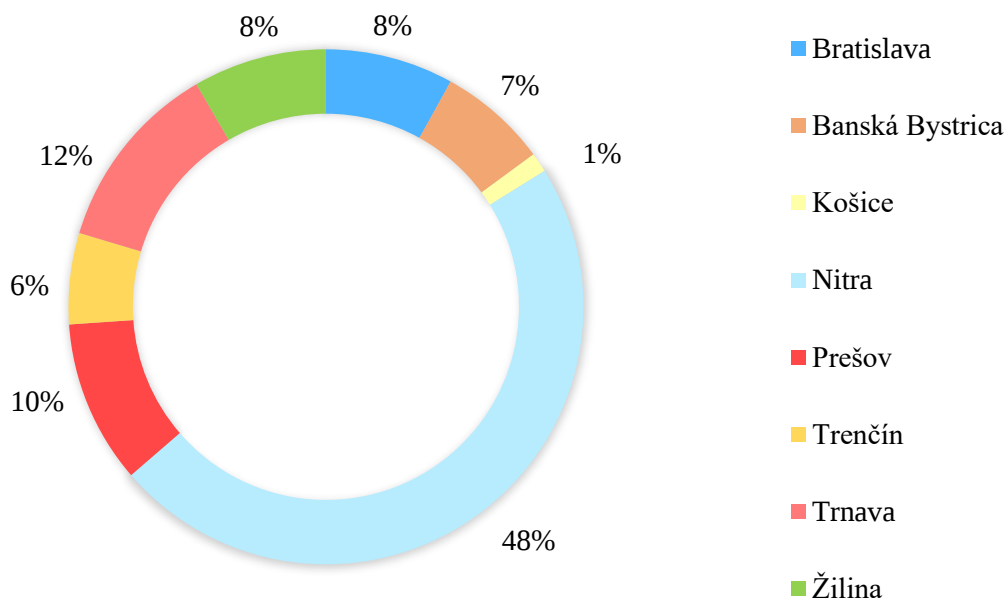

Graf 12 – Počet schválených dotácií, asociovaných so športom, jednotlivých VÚC

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

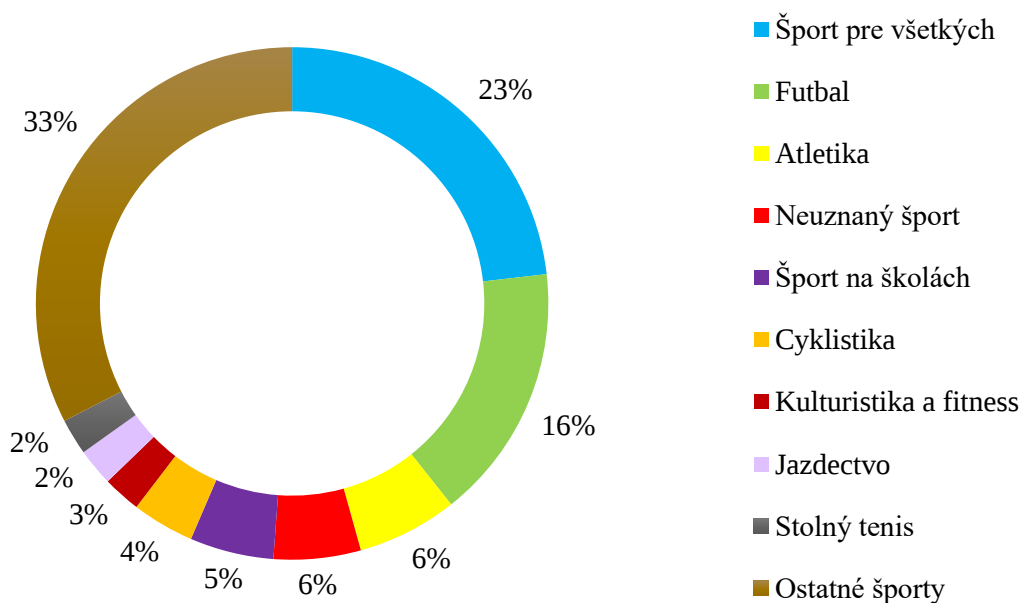
Najväčším počtom schválených dotácií na šport, sa pravidelne môže pýšiť VÚC **Nitra**. S počtom dotácií **3459** tvorí až 48% všetkých dotácií plynúcich na šport, z radov VÚC. Ďaleko za Nitrou, a predsa na druhom mieste možno pomyselne klasifikovať VÚC Trnava s podielom 12% a počtom 872 dotácií. Postupne sa za týmito VÚC umiestňujú, VÚC Prešov s podielom 10% a počtom 746 dotácií, VÚC Žilina s podielom 8% a počtom 611 dotácií, VÚC Bratislava s podielom 8% a počtom 586 dotácií, VÚC Banská Bystrica s podielom 7% a počtom 500 dotácií, VÚC Trenčín s podielom 6% a počtom 417 dotácií a VÚC **Košice** s podielom 1% a počtom **90** dotácií. (MF SR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku*, 2021) Kompletný zoznam je možné vidieť v rámci *Graf 14 – Percentuálne znázornenie podielu dotácií schválených na šport jednotlivými VÚC*.

Vyhodnotením tohto pomeru a počtu schválených dotácií je znova možné vidieť, že VÚC **nemajú nastavenú jednotnú koncepciu** ani v prípade schvaľovania/neschvaľovania dotácií. Napríklad v prípade VÚC Košice je možné pozorovať pravidelne ich malý počet schválených dotácií alebo aj prípady, kedy sú úplne nedostupné databázy dotácií ako napríklad v prípade roku 2020, či z bakalárskej práce rok 2015. Taktiež je treba povedať aj to, že **počet dotácií sa radikálne nezvyšuje, ale práve naopak klesol** v roku 2021 (1300 dotácií) na približne hodnotu z roku 2017 (1398 dotácií). Čo tiež môže teoreticky ukazovať to, že športová oblasť nezažíva potrebnú podporu v časoch krízy. (MF SR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku*, 2021) Ako potom možno v takýchto procesoch dotačných systémov hľadať deklarovanú transparentnosť alebo aspoň pomernú podielovú vyrovnanosť medzi krajinami? Touto otázkou sa zaoberá práca v rámci návrhovej časti, kde odpovedá na tieto zistené nedostatky plynúce z analytickej časti.

Graf 13 – Percentuálne znázornenie podielu dotácií schválených na šport jednotlivými VÚC
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Posledným sledovaným faktorom všetkých VÚC, bola ich podpora jednotlivých uznaných športov. V tomto smere sa dá deklarovať, že medzi najpodporovanejší šport, mimo **športu pre všetkých** (dotácie v sume **2,18 mil.€**), predstavuje **futbal**. Celkové dotácie alokované na tento šport predstavovali hodnotu **1,52 mil.€**, čo zároveň prezentuje jediný šport, ktorý presiahol hranicu nad jeden milión. Za zmienku určite stojí aj to, že stále sa teší veľkej obľube kategória tzv. neuznaného športu, ktorá tvorí 6% podiel so sumou 0,52 mil.€. (MF SR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely, ktoré vyplynuli z financovania športu prostredníctvom dotácií všetkých VÚC je možné vidieť v rámci Graf 15 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií.

Graf 14 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Banská Bystrica

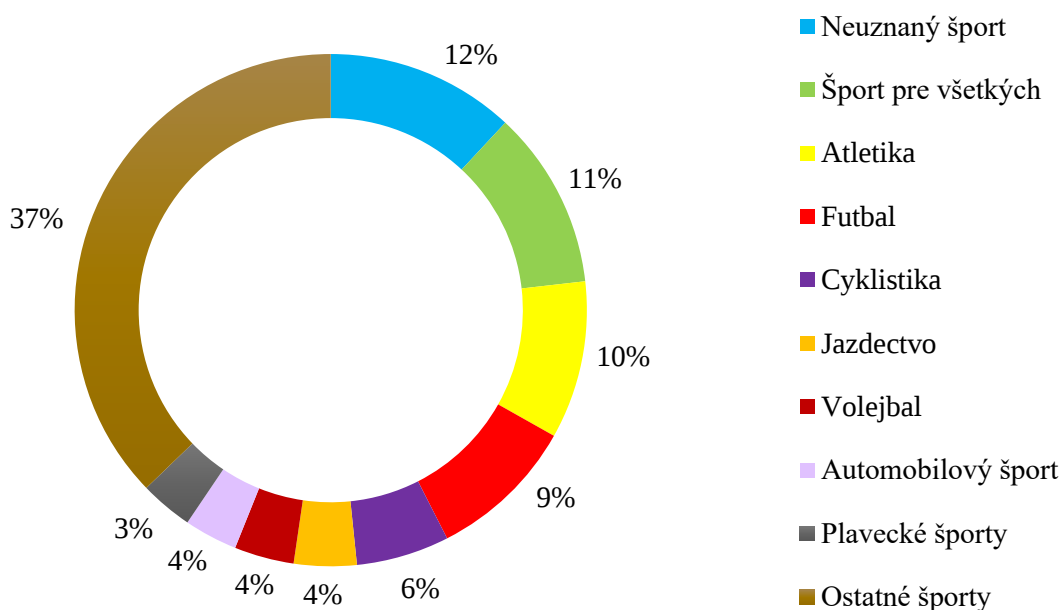
Prvým subjektom analýzy financovania športu, z pohľadu samostatných VÚC, bol VÚC Banská Bystrica. Dotačné schémy na šport v tomto kraji boli riadené v minulosti **VZN č. 25/2014** resp. **VZN č. 36/2019**. Od roku 2021 sa táto schéma športu riadi novým **VZN č. 44/2021**. Štatisticky sa ukazuje, že za sledované obdobie BBSK alokoval na šport celkovo sumu **0,58 mil.€**, pri počte **dotácií 500**. Medzi najslabší rok podpory možno radiť rok 2019, kedy bolo podporených len 46 projektov, v celkovej sume 45,64 tis.€. Dobrým signálom sú však roky 2020 a 2021, kedy sa počas pandémie držala podpora na relatívne dobrej úrovni. (BBSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 13 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Banská Bystrica*.

Tabuľka 13 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Banská Bystrica

Rok	Počet dotácií	Celkové dotácie
2017	122	150 286,00 €
2018	134	125 188,00 €
2019	46	45 636,00 €
2020	113	123 375,00 €
2021	85	139 468,00 €
Celkovo	500	583 953,00 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Samosprávny kraj najviac podporuje kategóriu **neuznaných športov**, a to konkrétne sumou **69,68 tis.€**, čo je **12%** z celkového podielu. Medzi výrazne viac podporované športy možno zaradiť aj atletiku s podielom 10% a sumou 58,17 tis.€, futbal s podielom 9% a sumou 54,51 tis.€ a cyklistiku s podielom 6% a sumou 34,29 tis.€. Dokopy bolo podporených 44 kategórií športu. (BBSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 18 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Banská Bystrica*.

Graf 15 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Banská Bystrica

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Bratislava

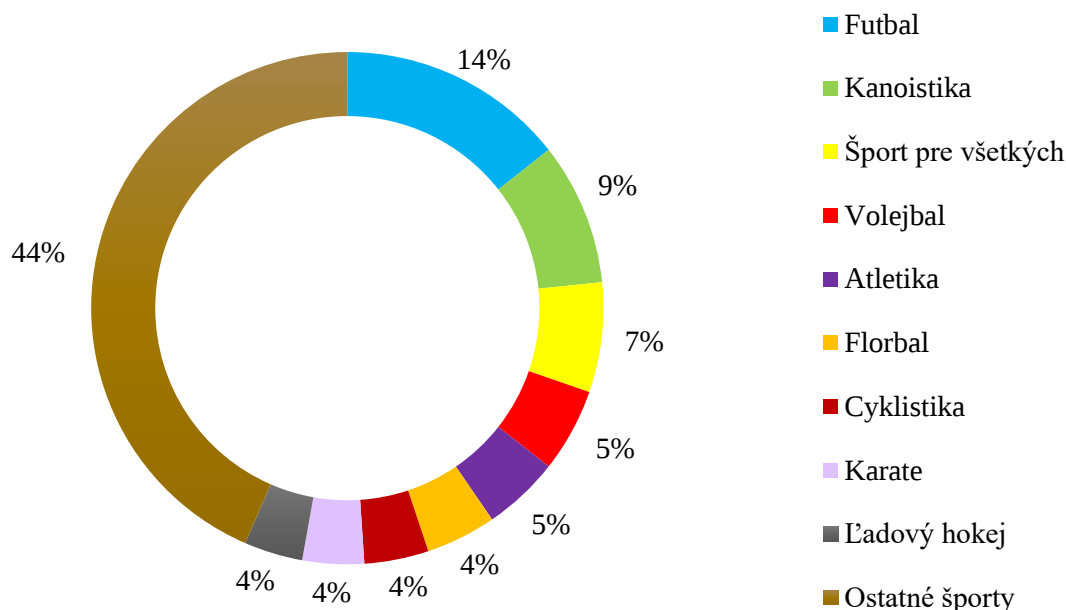
Druhý subjekt analýzy predstavuje VÚC Bratislava. Športové dotácie VÚC Bratislava boli v minulých obdobiach riadené **VZN č. 5/2018**. Od roku 2021 sa riadia **VZN č. 4/2021**. Výsledky analýzy ukazujú, že podobne ako Banská Bystrica aj BSK vyčleňoval vyššie finančné obnosy na šport v období 2017-2018. Obdobie rokov 20-21 je pomerne nižšie dotované ako v predchádzajúcich rokoch. Hlavne teda rok 2020, kedy financie dosiahli hodnotu "len" 0,50 tis.€. Celkovo však VÚC vyčlenila na šport **1,56 mil.€** pri podpore **586 projektov**. Je dôležité spomenúť, že VÚC Bratislava v posledných dvoch rokoch pracuje s novým konceptom pridelenia dotácií, kde zohľadňuje kategóriu športovcov pod 23 rokov. S týmto konceptom prerozdelenia dotácií sa pracuje neskôr aj v návrhovej časti práce. (BSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 14 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Bratislava*.

Tabuľka 14 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Bratislava

Rok	Počet dotácií	Celkové dotácie
2017	103	409 140,00 €
2018	180	429 300,00 €
2019	128	369 746,00 €
2020	41	50 100,00 €
2021	134	303 250,00 €
Celkovo	586	1 561 536,00 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Medzi najviac podporované športy v kraji možno zaradiť **futbal** so **14%** podielom a sumou **224,78 tis.€** a kanoistiku s podielom 9% a sumou 140,31 tis.€. Ostatné športy možno evidovať na úrovni 5% resp. pod 5%-ami. Dokopy bolo podporených 46 kategórií športu. (BSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 17 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Bratislava*.

Graf 16 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Bratislava

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Košice

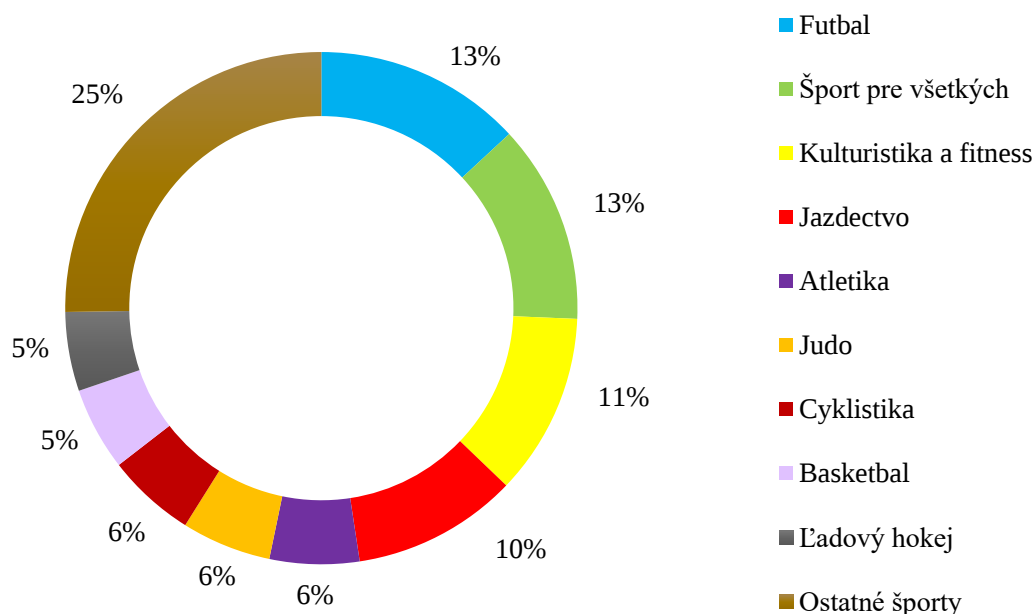
Tretím subjektom analýzy bol VÚC Košice. Košický samosprávny kraj alokoval dotácie do športu na základe **VZN č. 3/2016** resp. neskôr na základe **VZN č. 10/2020**. Štatistiky dlhodobo ukazujú, že VÚC Košice predstavujú najhorší subjekt, z pohľadu dlhodobej podpory športu, prostredníctvom poskytovania dotácií na šport. Sumárne za sledované obdobie VÚC Košice poskytlo celkové dotácie v hodnote **330,50 tis.€** a **podporilo 90 projektov**. Dotačná schéma VÚC sa zdá byť dlhodobo netransparentná a odpovedá tomu aj rok 2020, ktorý nie je vôbec štatisticky dostupný. Niečo podobné v kraji možno evidovať aj pri bakalárskej práci, kedy nebol dostupný rok 2015. Na druhej strane treba však povedať, že rok 2021 priniesol určité zlepšenie v podobe výšky financií alokovaných na šport, ale stále je toto číslo v nesúlade s počtom podporených projektov. (KSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 15 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Košice*.

Tabuľka 15 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Košice

Rok	Počet dotácií	Celkové dotácie
2017	10	23 200,00 €
2018	11	22 300,00 €
2019	27	57 694,00 €
2020	NAN	NAN
2021	42	227 306,64 €
Celkovo	90	330 500,64 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Najviac podporovaným športom je opäť **futbal**, ktorý tvorí **13%** podiel so sumou **43,30 tis.€**. Pomerovo vysoko sú financované aj kulturistika a fitness s podielom 11% a sumou 38 tis.€ či jazdectvo s podielom 10% a sumou 34,50 tis.€. (KSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 18 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Košice*.

Graf 17 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Košice

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Nitra

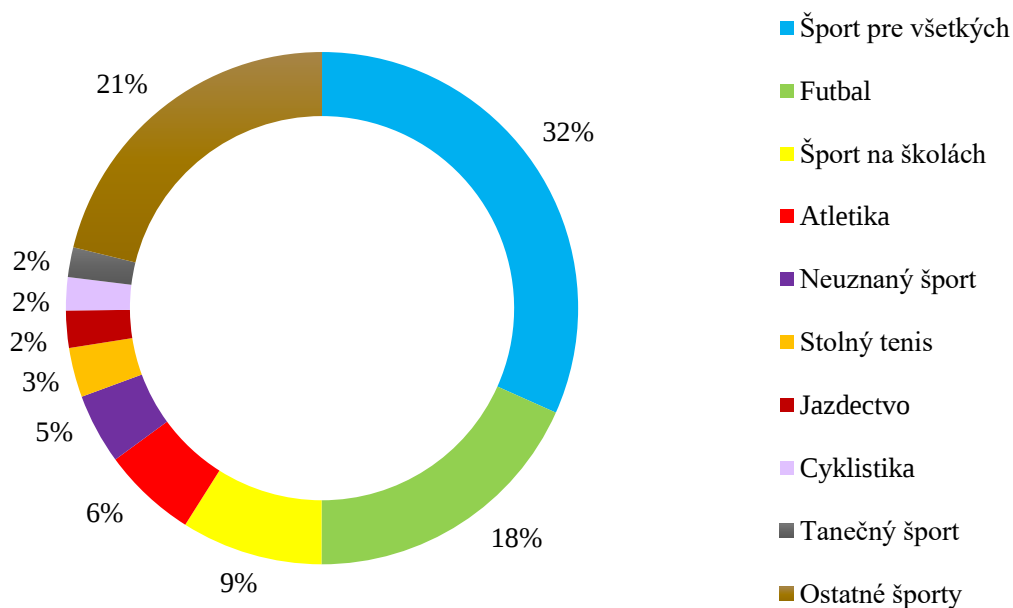
Ďalším subjektom analýzy bol VÚC Nitra. V Nitre tvorili svoje dotačné schémy v rámci VZN č. 2/2014 a neskôr na základe VZN č. 3/2020. Ide o kraj, ktorý má najväčšiu finančnú podporu športu s celkovou alokáciou v hodnote **3,70 mil.€** a **3459 podporenými projektmi**. Devízou kraja sú najmä roky 2018 a 2019, kedy finančná podpora športu bola na jeho vrchole. Naopak počas pandémie podpora postupne klesala a zaznamenala v roku 2021 najmenšiu podporu a aj logický prepad celkovo podporených projektov. Stále však možno Nitru považovať za premianta podpory, z pohľadu športových dotácií VÚC na Slovensku. (NSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 16 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Nitra*.

Tabuľka 16 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Nitra

Rok	Počet dotácií	Celkové dotácie
2017	638	777 219,00 €
2018	786	889 000,00 €
2019	798	889 998,00 €
2020	743	692 915,00 €
2021	494	450 000,00 €
Celkovo	3459	3 699 132,00 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Odvrátenou stránkou financovania športu, prostredníctvom dotačných schém VÚC, je najmä fakt, že v Nitre je najviac podporovaná kategória **športu pre všetkých**, a to konkrétne až v hodnote **1,17 mil.€**, čo predstavuje **32%** celkových financií. Za touto kategóriou je možné evidovať futbal s 18% podielom a sumou už “len“ 67,8,70 tis.€. Pozitívna je aj pomerne vysoká podpora športu na školách; 9% podiel so sumou 330,48 tis.€. (NSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 19 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Nitra*.

Graf 18 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Nitra

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Prešov

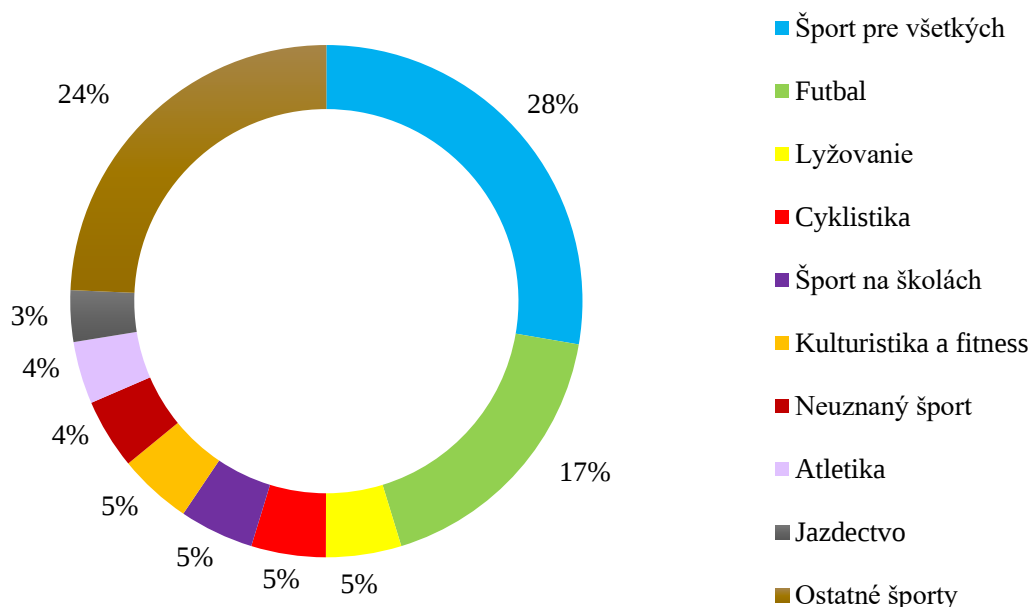
Z druhej polovice analyzovaných subjektov bol VÚC Prešov hneď po Nitre a Bratislave najväčším podporovateľom športových dotácií. Schémy jednotlivých športových dotácií sa riadili na základe VZN č. 57/2017, VZN č. 68/2018 a neskôr VZN č. 78/2019. Spolu bolo podporených **746 projektov**, ktorých suma dokopy dosiahla hodnotu **1,50 mil.€**. Ukážkovo možno hodnotiť najmä krízové roky 2020-2021, kedy kraj zaviedol ako jediný počas oboch rokov, ešte vyššiu finančnú podporu. (PSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 17 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Prešov*.

Tabuľka 17 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Prešov

Rok	Počet dotácií	Celkové dotácie
2017	102	173 650,00 €
2018	132	194 575,00 €
2019	150	250 885,00 €
2020	162	348 207,23 €
2021	200	535 145,50 €
Celkovo	746	1 502 462,73 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Podobne ako v Nitre aj v tomto prípade je kategória **športu pre všetkých** veľmi podporovanou. Spolu tieto dotácie tvoria až **28% podiel**, s celkovou sumou **416,23 tis.€**. Pomerovo vyššej podpore, oproti ostatným športom, sa teší opäť a znova raz futbal, ktorý tvorí 17% podiel so sumou 263,98 tis.€. Ostatné športy ako lyžovanie, cyklistika, šport na školách, atletika či kulturistika a fitness, sa nachádzajú pomerne hlboko pod týmito dvoma zmienenými kategóriami/športami. Dokopy bolo podporených, v kraji, 44 kategórií športu. (PSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 20 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Prešov*.

Graf 19 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Prešov

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Trenčín

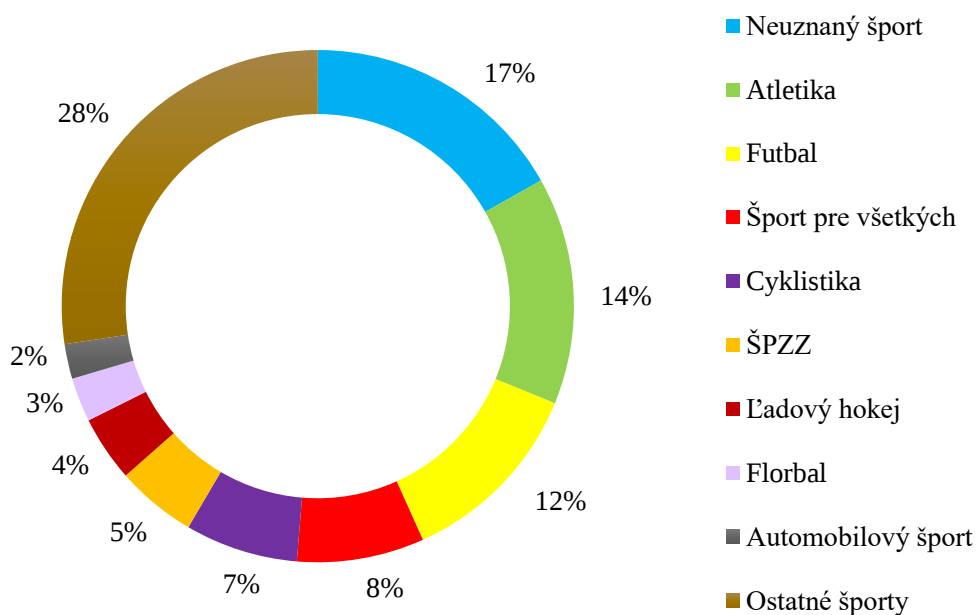
Jedným z posledných subjektov analýzy bol aj VÚC Trenčín. Tento samosprávny kraj sa pri udeľovaní dotácií riadili podľa **VZN č. 31/2016**, následne **VZN č. 12/2018** a aktuálne podľa **VZN č. 36/2020**. Trenčín celkovo **podporil 417** projektov so sumou **409,81 tis.€**, čo je jedno z najmenších čísel. Obdobie krízy sa podobne ako v prípade VÚC Nitra niesli v znamení znižovania podpory a tým aj zákonite počtu podporených projektov. (TSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 18 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Trenčín*.

Tabuľka 18 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Trenčín

Rok	Počet dotácií	Celkové dotácie
2017	103	91 500,00 €
2018	104	97 400,00 €
2019	131	117 900,00 €
2020	20	25 260,00 €
2021	59	77 749,00 €
Celkovo	417	409 809,00 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Športové dotácie v Trenčíne boli primárne smerované na kategóriu **neuznaných športov**, ktorá dosiahla podiel **17%** so **sumou 69 tis.€**. Druhou v poradí bola atletika, ktorá s podielom 14% bola podporená celkovou sumou v hodnote 58,82 tis.€. Za týmito dvoma kategóriami je možné vidieť ešte, pomerne vysoko, futbal s podielom 12% a sumou 49,50 tis.€, kategóriu športu pre všetkých s podielom 8% a sumou 32,95 tis.€, cyklistiku s podielom 7% a sumou 29,20 tis.€ a kategóriu športu pre zdravotne znevýhodnených s podielom 5% a sumou 20,76 tis.€. Ostatné športy boli v kraji podporené sumou menšou ako 20 tis.€. Dokopy bolo podporených, v kraji, 39 kategórií športu. (TSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 21 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Trenčín*.

Graf 20 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Trenčín

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Trnava

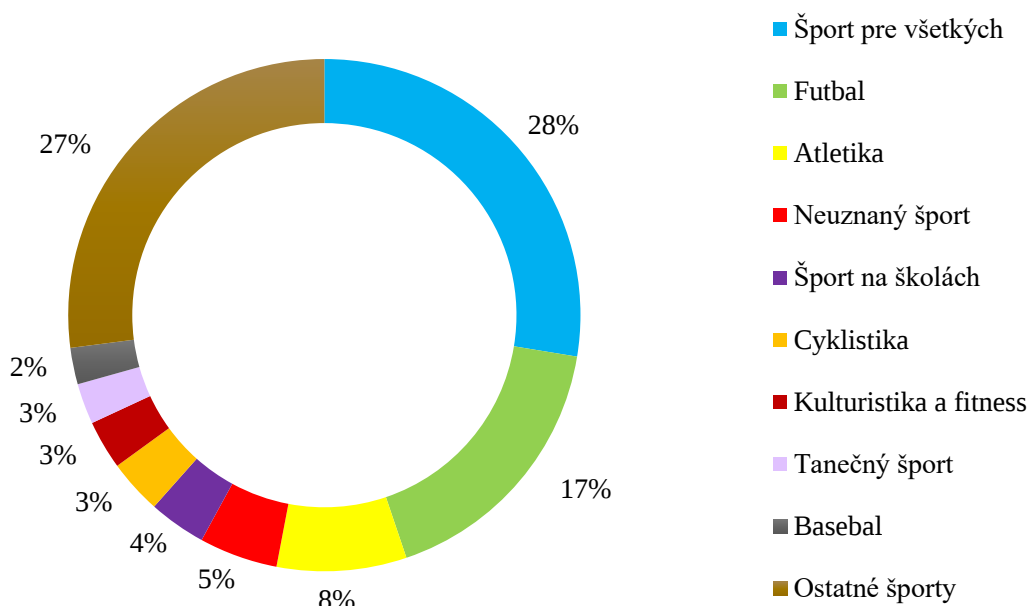
Predposledným subjektom analýzy bol aj VÚC Trnava, ktorý vydával dotačné schémy v zmysle VZN č. 7/2006 a neskôr VZN č. 44/2018. Dokopy kraj **podporil 872 projektov** so sumou **761,27 tis.€**. Zaujímavým faktom je, že ide už o niekoľký kraj, ktorý v roku 2021 navýšil finančnú podporu alokovanú na šport, no neznamenalo to zákonite aj viac podporených projektov. Ukazuje sa, že kraje zrejme navýšili poskytovanú finančnú čiastku jednotlivým športovým subjektom, no na druhej strane oklieštili prerozdelenie financií medzi ešte užší priestor. (TTSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 19 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Trnava*.

Tabuľka 19 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Trnava

Rok	Počet dotácií	Celkové dotácie
2017	133	54 400,36 €
2018	249	169 118,17 €
2019	281	220 616,04 €
2020	15	24 875,08 €
2021	194	292 258,43 €
Celkovo	872	761 268,08 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Alokovanie podpory do športu smerovalo, s najväčším **28%** podielom a sumou **210,02 tis.€**, na kategóriu športu pre všetkých. Pomerne vysoko podporovaným je aj futbal, ktorý so sumou 131,08 tis.€ predstavuje 17% podiel. Okrem futbalu sa podpore v kraji teší aj atletika, ktorá zastáva 8% podiel so sumou 62,35 tis.€. Všetky ostatné športy možno klasifikovať ako hlboko pod hranicou 100 tis.€. Dokopy bolo podporených, v kraji, 47 kategórií športu. (TTSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 22 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Trnava*.

Graf 21 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Trnava

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Žilina

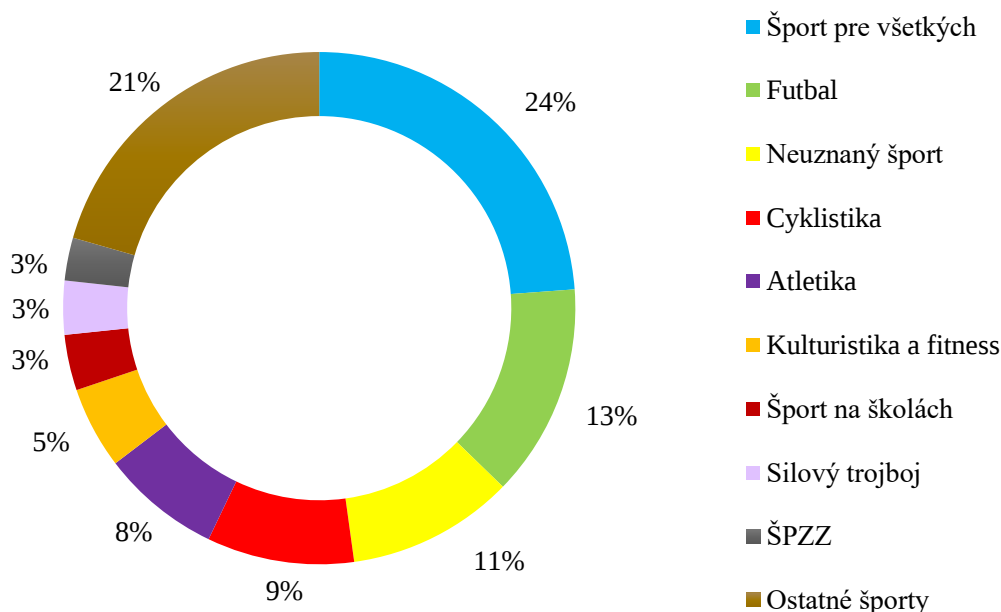
Posledným skúmaným subjektom analýzy je VÚC Žilina. Prerozdelenie financií v kraji prebiehalo na základe VZN č. 46/2016, následne VZN č. 55/2018 a aktuálne na základe VZN č. 63/2019. Kraj dovedna podporil **611 projektov** so sumou **543,47 tis.€**. Veľmi nespravodlivo sa kraj zachoval v roku 2020, kedy športovým subjektom nebola poskytnutá žiadna športová dotácia. Čiastočne tento fakt zmiernuje aspoň to, že v roku 2021 kraj alokoval zatiaľ najvyššiu sumu na podporu športu. Znova však treba poznamenať, že peniaze šli medzi menší počet subjektov ako v predchádzajúcich obdobiach. (ŽSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 20 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Žilina*.

Tabuľka 20 – Vývoj podpory športu cez dotačné schémy VÚC Žilina

Rok	Počet dotácií	Celkové dotácie
2017	187	124 364,00 €
2018	177	157 356,00 €
2019	155	103 640,00 €
2020	0	0 €
2021	92	158 110,00 €
Celkovo	611	543 470,00 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Medzi najviac podporovaný šport patrí v kraji kategória **športu pre všetkých** s podielom **24%** a sumou **129,51 tis.€**. Nasledovaná je táto kategória futbalom, ktorý tvorí 13% so sumou 73,07 tis.€, neuznaným športom s 11% podielom a sumou 57,31 tis.€, cyklistikou s podielom 9% a sumou 50,50 tis.€ a atletikou s podielom 8% a sumou 40,96 tis.€. Ostatné športy možno klasifikovať pod hranicu podpory 30 tis.€. Dokopy bolo podporených, v kraji, 43 kategórií športu. (ŽSK, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 23 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Žilina*.

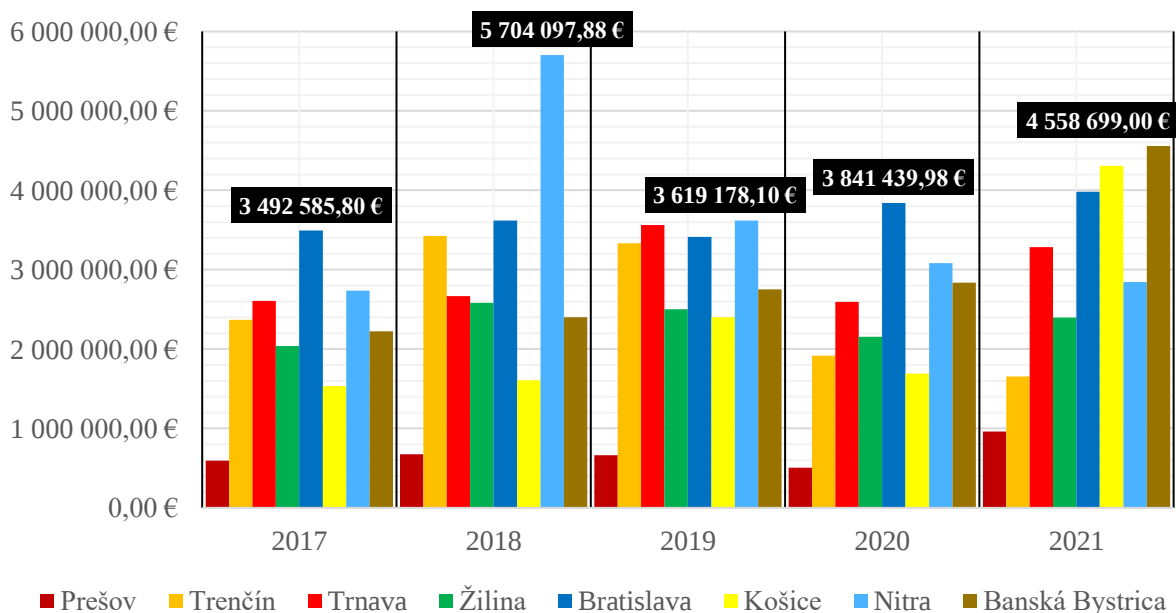
Graf 22 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií VÚC Žilina

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

3.2.6 Územné samosprávy

Obce na Slovensku tvoria veľmi významnú úlohu pri financovaní športu na **lokálnej úrovni**. Podobne ako v prípade vyšších územných celkov ani pri obciach sa práca nebude venovať bližšie presnej metodike financovania, a to z dôvodu spracovania v predloženej bakalárskej práci. V tejto časti sa práca preto sústreďuje najmä na doplnenie financovania v rokoch 2020 respektíve 2021.

Z hľadiska kompletného programového financovania športu všetkých krajských miest na Slovensku sa dá konštatovať, že krajské mestá vyčlenili, za obdobie rokov 2017-2021, celkovo **105,13 mil.€**. Najväčšie financie, plynúce na program športu, boli zaznamenané v roku 2021, kedy tvorili celkový balík v hodnote 23,99 mil.€. Naopak najmenšie financie plynuli na šport v roku 2017, a to konkrétne 17,60 mil.€. Veľký prepád financovania programov športu je možné evidovať aj v roku 2020, kedy financovanie športu dosiahlo hodnotu 18,62 mil.€, čím sa kvázi znížilo o takmer 4 mil.€ oproti roku 2019. (MFSR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Bližšie je možné vidieť finančné podiely jednotlivých krajských miest, alokovaných na šport, v rámci *Graf 23 – Pridelená výška financií na šport prostredníctvom jednotlivých krajských miest*.

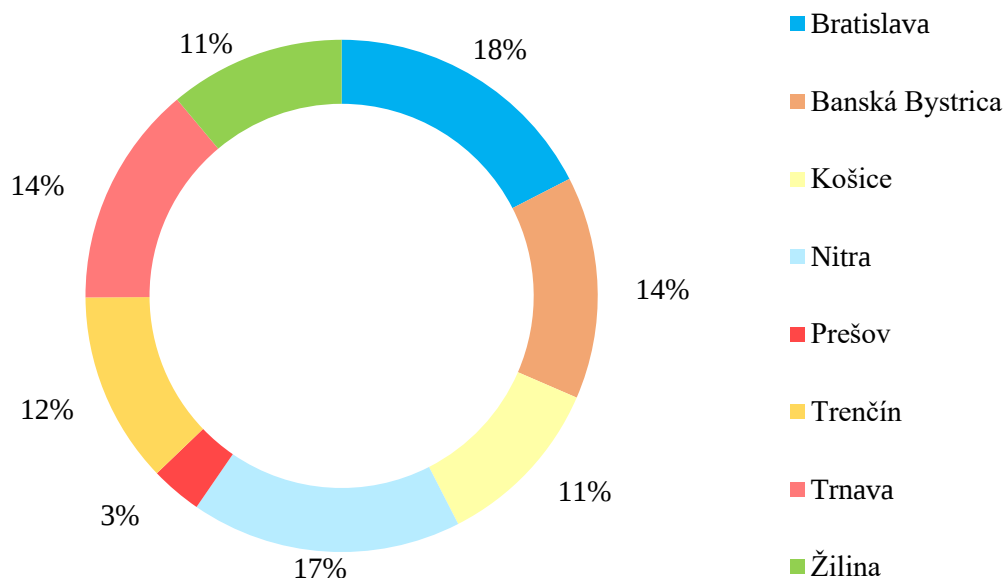

Graf 23 – Pridelená výška financií na šport prostredníctvom jednotlivých krajských miest

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Pohľadom na percentuálne podiely jednotlivých krajských miest možno povedať, že ide o veľmi vyrovnané finančné rozdelenie podielov všetkých miest až na mesto Prešov. Mesto Prešov je jediným krajským mestom na Slovensku, kde hodnota financovania programu športu nepresiahla v sledovaných rokoch obdobia ani raz hodnotu 1 mil.€. Tento problém bol spomenutý aj v rámci bakalárskej práce, kde sa spomínal aj úpadok mestského futbalového klubu, hádzanárskeho klubu a aj hokejového klubu, ktorý sa medzičasom čiastočne ako-tak zastabilizoval. Mestské zastupiteľstvo **mesta Prešov** za sledované obdobie alokovali do športovej oblasti “len“ **3,41 mil.€**, čo predstavuje zhruba **3% podiel** na celkovom financovaní krajských miest. Pre porovnanie najbližšie k Prešovu je priblížený rozpočet mesta Košice resp. Žilina, ktorí alokovali do športu 11,54 mil.€ resp. 11,67 mil.€, čo predstavuje 11% podiel vzájomne. Pokiaľ by sa spomenul najväčší podiel, a to **18% podiel** mesta Bratislava, tak rozdiel by už tvoril takmer 15 mil.€, keďže Bratislava alokovala na program športu **18,34 mil.€**. (MFSR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne

podieľ jednotlivých programov športu krajských miest zachytáva *Graf 24 – Percentuálne znázornenie podielu financií pridelených na šport jednotlivými krajskými mestami*.

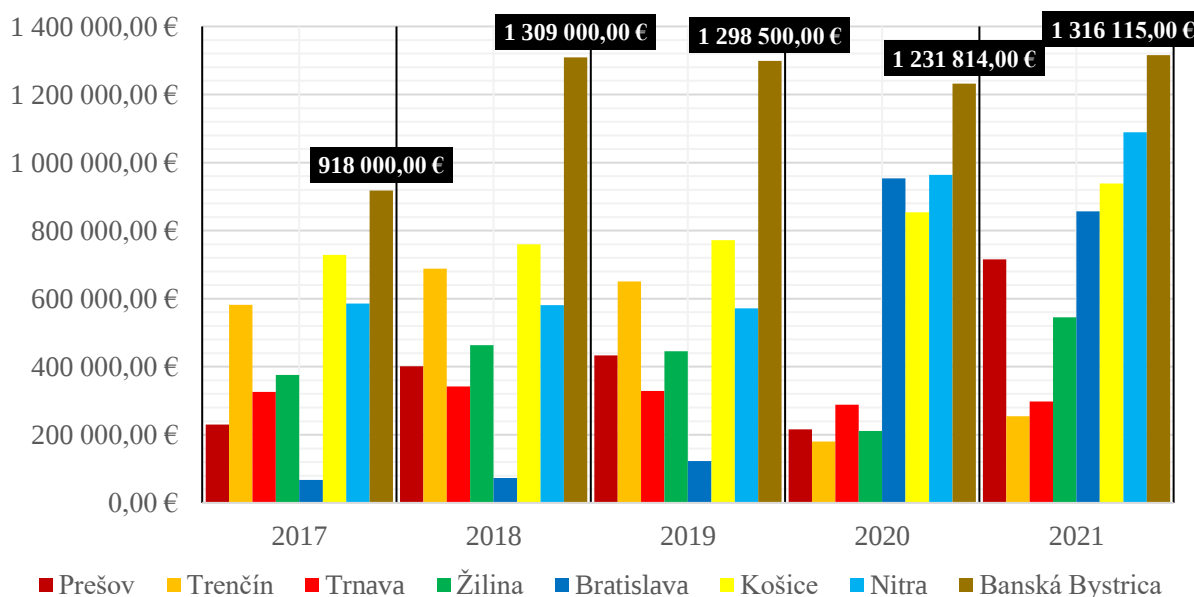
Graf 24 – Percentuálne znázornenie podielu financií pridelených na šport jednotlivými krajskými mestami

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Neodmysliteľnou súčasťou finančných programov športu krajských miest, je aj ich dotačná schéma. Túto dotačnú schému možno vyhodnotiť ako jeden z hlavných nástrojov alokovania financií medzi rôzne druhy športov. Teda aj také športy, ktoré nie sú vyslovene prioritné pre mesto. K tomuto pohľadu možno dodať aj to, že až **22,80% financií**, z programu športov krajských miest, tvorili práve športové dotácie. Tieto dotácie dokopy vytvorili čiastku **23,97 mil.€**. (MFSR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*)

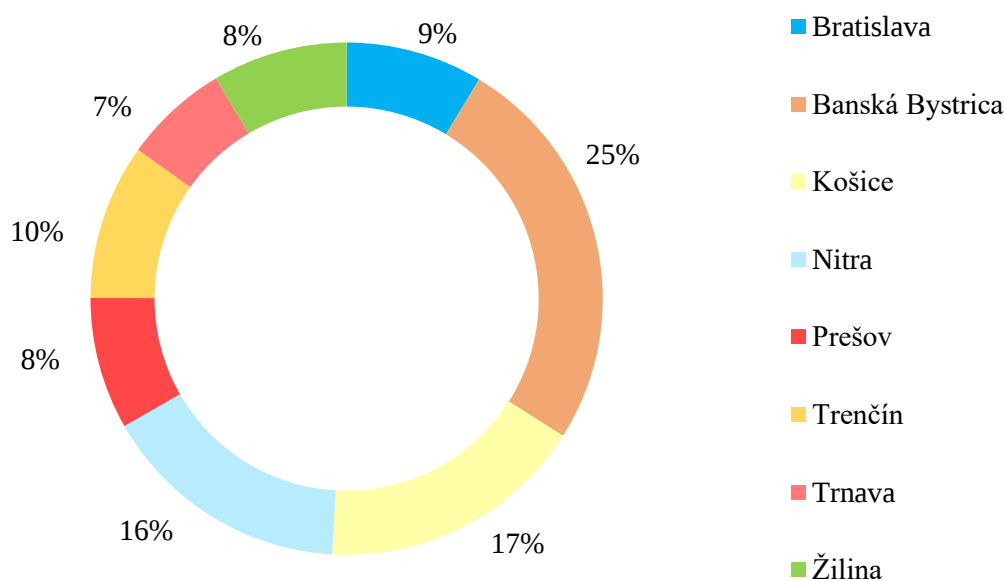
Istou zaujímavosťou týchto dotácií, ktorú možno pozorovať v rokoch 2020 a 2021, je to, že tieto roky nepriniesli, poväčšine, citelné ochladenie poskytovania dotácií, ale práve naopak naštartovali nové dotačné schémy, ktoré boli vysoko navýšené. Možno v tomto smere menovať najmä mesto Bratislava, ktoré navýšilo dotácie z hodnoty 122,96 tis.€ (2019) na 953,99 tis.€ (2020). Ďalším takýmto prípadom je aj mesto Nitra, ktoré šlo z hodnoty 572,03 tis.€ (2019) na hodnotu 964,15 tis.€ (2020). Ojedinelým prípadom z druhej strany je mesto Trenčín, ktoré kleslo z hodnoty 650,78 tis.€ (2019) na 180,15 tis.€ (2020). Ak by sa však mal hľadať unikátny príklad najlepšieho a najkonzistentnejšieho krajského mesta, z pohľadu výšky prideľovania financií na šport, plynúcich z dotácií, celkom jednoznačne by takéto mesto predstavovala Banská Bystrica. Mesto Banská Bystrica síce prišlo s určitým znižovaním financií v rokoch 2019-2021, ale na druhú stranu predstavovalo jediné mesto, ktoré malo 4-krát po sebe hodnotu dotačných schém viac ako 1 mil.€. V podstate jediná Nitra dosiahla ešte okrem Banskej Bystrice hodnotu dotácií viac ako 1 mil.€ a aj to len raz, a síce v roku 2021. Samozrejme hodnotu jedného milióna netreba brať ako univerzálnu sumu, ktorá predstavuje určitú “zázračnú” hranicu, ide skôr o použitie tejto hodnoty, ako obrazného ukazovateľa vývoja financií v celom rozsahu spektra krajských miest. (MFSR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*)

Celkové finančné podiely jednotlivých dotačných schém krajských miest, alokovaných na šport, zachytáva *Graf 25 – Pridelená výška financií na šport prostredníctvom dotácií jednotlivých krajských miest*.

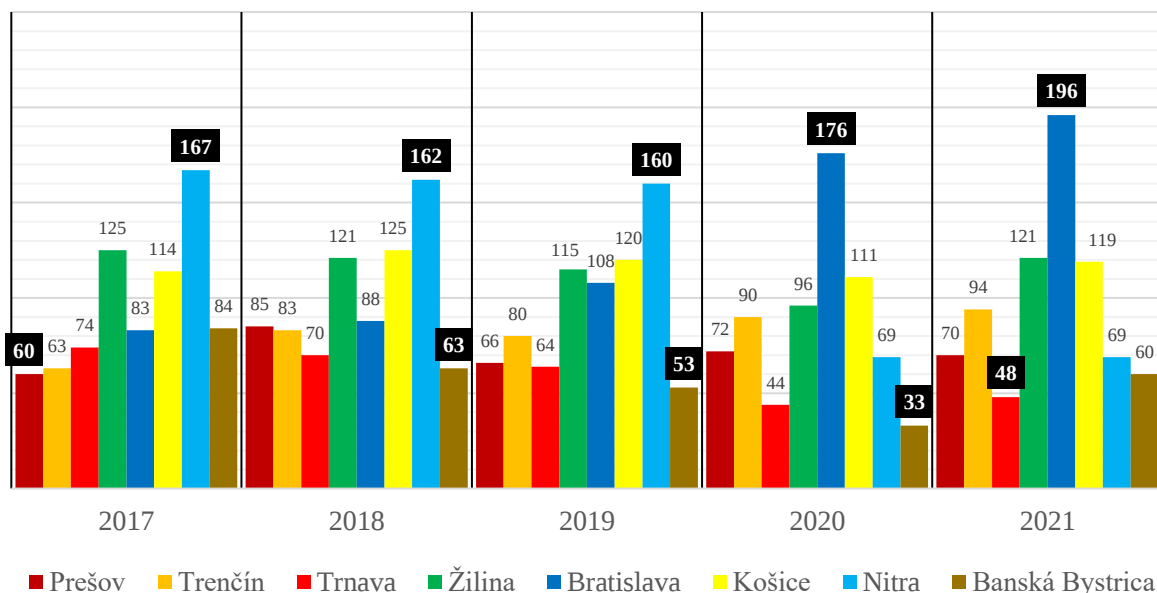
Graf 25 – Pridelená výška financií na šport prostredníctvom dotácií jednotlivých krajských miest
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Z percentuálnej perspektívy je najväčším poskytovateľom športových dotácií mesto **Banská Bystrica**, ktoré tvorí až **25%** podiel na celkových dotačných schémach krajských miest. Ďalšími väčšími alokátormi financií sú mestá Nitra a Košice. Konkrétne tvoria 16% resp. 17% podiel. Ostatné mestá v tomto smere možno hodnotiť ako pomerne vyrovnané čomu zodpovedá aj percentuálne ohodnotenie na hranici 7-10%, pričom 7% zodpovedá celkovo najmenším dotačným schémam, a teda mestu **Trnava**. (MFSR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých dotačných schém krajských miest, alokovaných na šport, zachytáva Graf 26 – Percentuálne znázornenie podielu financií pridelených na šport, z dotácií, jednotlivými krajskými mestami.

Graf 26 – Percentuálny podiel finančnej podpory pre šport v krajských mestách
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Faktor počtu dotácií na šport bol z hľadiska konzistentnosti analýzy vytvorený aj pre krajské mestá. V tomto smere možno iba konštatovať, že podiel schválených dotácií sa drží takmer každý rok na rovnakých číslach, teda číslach pohybujúcich sa v celkovom počte 770 a viac schválených dotácií, mimo rok 2020, kedy bol počet schválených dotácií 691. Celkovo bolo schválených 3801 dotácií. (MFSR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Bližší pohľad na zoznam počtu dotácií je možné kompletne vidieť v rámci Graf 27 – Počet schválených dotácií, asociovaných so športom, jednotlivých krajských miest.

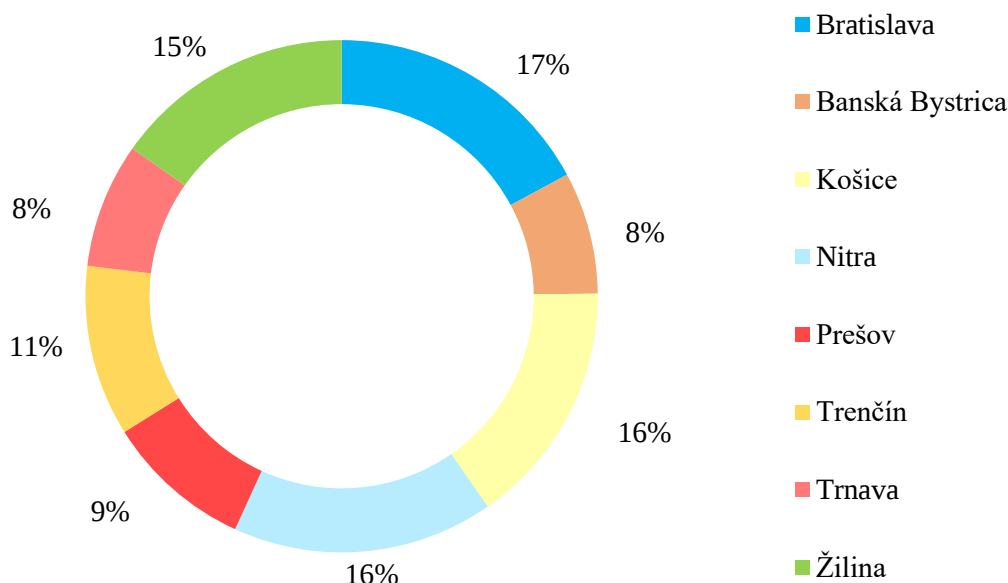

Graf 27 – Počet schválených dotácií, asociovaných so športom, jednotlivých krajských miest
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Podielová štatistika ukazuje, že najviac dotácií poskytuje mesto Bratislava. Mesto navýšilo tento podiel najmä vďaka rokom 2020 a 2021, kedy počet dotácií dosiahol hodnotu 176 resp. 196. Tesne za mestom Bratislava možno evidovať mesto Nitra, ktoré od roku 2016 až do roku 2019 pravidelne poskytovalo najväčší počet schválených dotácií. Tento fakt sa zmenil v spomínanom období 20/21 resp. 21/22, kedy mesto Nitra okresalo svoje dotačné schémy na presne 69 schválených projektov. (MFSR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*)

Medzi opačné prípady počtu schválených dotácií možno radiť mesto Banská Bystrica a mesto Trnava, ktoré schválili dokopy 293 resp. 300 dotácií na šport. V prípade mesta Trnava ide o kontinuálne znižovanie počtu schválených dotácií, kedy možno evidovať pokles zo 74 (2017) schválených dotácií na 48 schválených dotácií (2021). Pre Banskú Bystricu možno ťažko hľadať jednotné nastavenie vývoja, pretože vývoj dotácií značne osciluje a dosahuje ako na jednej strane obdobie znižovania schválených dotácií, tak aj na strane druhej obdobie, kedy je vyšší počet schválených dotácií. (MFSR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Fakt, že ide však o mesto, ktoré poskytuje pravidelne najväčší balík financií na dotačné programy športu a na druhej strane má aj najmenší počet schválených dotácií, ukazuje na skutočnosť, že v meste dochádza pravdepodobne k nízkej diverzifikácii financií, smerom ku všetkým športom. Znova tu nastáva otázka či je možné takéto dotačné schémy brať ako dostatočne transparentné a efektívne.

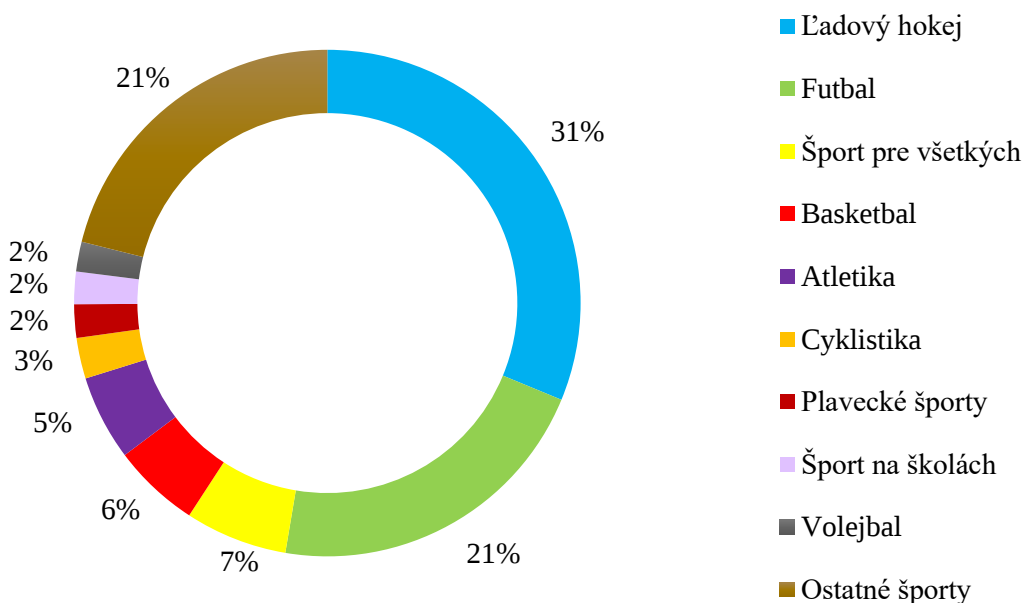
Celkové percentuálne podiely schválených dotácií krajských miest, alokovaných na šport, zachytáva Graf 28 – Percentuálne znázornenie podielu dotácií schválených na šport jednotlivými krajskými mestami.

Graf 28 – Percentuálne znázornenie podielu dotácií schválených na šport jednotlivými krajskými mestami

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Posledným faktorom analýzy krajských miest, bola podpora jednotlivých športov, z naviazaných športových dotácií. Z tohto hľadiska sú najviac podporovaným športom jednoznačne **ľadový hokej** a **futbal**, ktoré dosahujú podiel **31%** resp. **21%** so sumami **7,49 mil.€**, resp. **5,13 mil.€**. Medzi výraznejšie podporované patrí aj kategória športu pre všetkých s podielom 7% a sumou 1,57 mil.€, basketbal s podielom 6% a sumou 1,34 mil.€ a atletika s podielom 5% a sumou 1,30 mil.€. (MFSR, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku*, 2021) Celkové percentuálne podiely podporených športov z dotácií krajských miest zachytáva Graf 29 – *Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií krajských miest*.

Graf 29 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií krajských miest

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Banská Bystrica

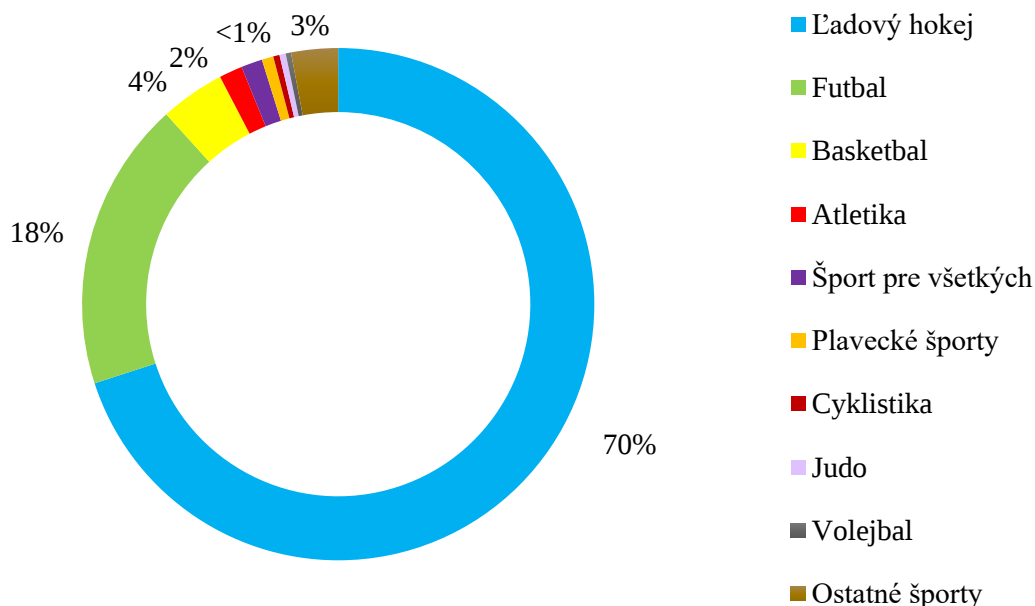
Územná samospráva mesta Banská Bystrica eviduje rozpočet športu v rámci **programu číslo 11**. Tento program tvoril dokopy hodnotu **14,77 mil.€** v sledovanom období. Najväčšia čiastka sumy plynula najmä z roku 2021, kedy rozpočet dosiahol hodnotu 4,56 mil.€. Vývojovo má tento rozpočet rastúcu tendenciu. Negatívom financovania mesta je veľká naviazanosť financií na dotačný systém, ktorý podporuje málo projektov. (Mesto Banská Bystrica, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 21 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Banská Bystrica*.

Tabuľka 21 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Banská Bystrica

Rok	Celkový rozpočet	Celkové dotácie	Počet dotácií
2017	2 223 492,00 €	918 000,00 €	84
2018	2 401 165,00 €	1 309 000,00 €	63
2019	2 751 993,00 €	1 298 500,00 €	53
2020	2 837 283,00 €	1 231 814,00 €	33
2021	4 558 699,00 €	1 316 115,00 €	60
Celkovo	14 772 632,00 €	6 073 429,00 €	293

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Suverénne najpodporovanejším športom z dotácií mesta bol **ľadový hokej**, ktorý tvoril až **70%** podiel so sumou **4,25 mil.€**. Medzi pomerne viac podporovaný šport patrí aj futbal, ktorý s podielom 18% dosiahol hodnotu 1,11 mil.€. Ostatné športy ako napríklad basketbal so 4% podielom či atletika s 2% podielom, nedosiahli finančné hodnoty blízke sa futbalu či ľadovému hokeju, a preto za nimi, z hľadiska podpory, priepastne zaostávajú. Dokopy bolo podporených, v meste, 35 kategórií športu. (Mesto Banská Bystrica, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 30 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Banská Bystrica*.

Graf 30 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Banská Bystrica

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Bratislava

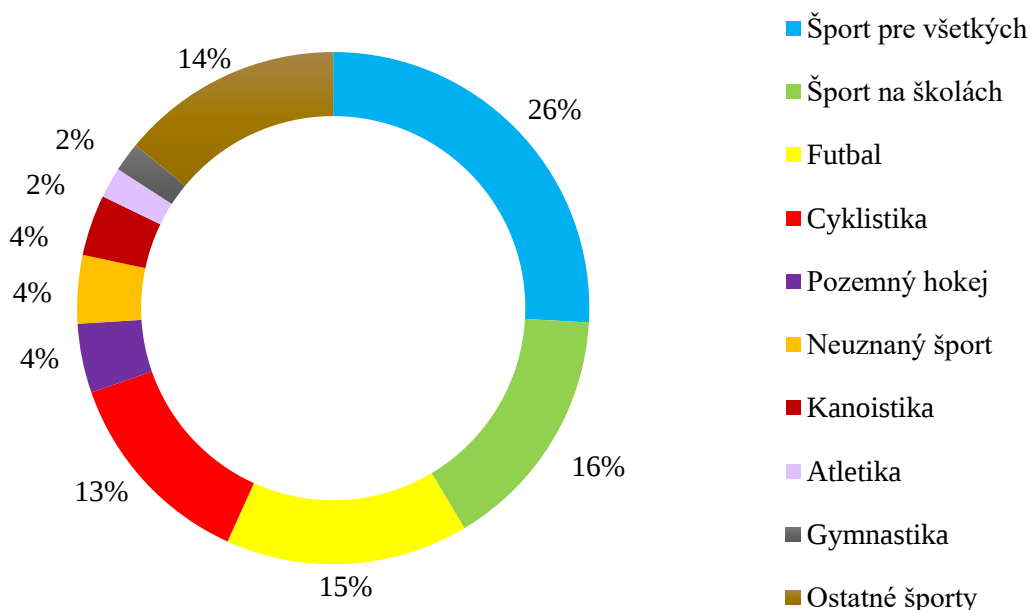
Program číslo 4. a 5., mesta Bratislava, predstavuje hlavný smerodajný bod, ktorý poukazuje na celkový športový rozpočet mesta. Ako bolo deklarované v úvode analýzy územných samospráv, mesto Bratislava má zo všetkých krajských miest najväčší rozpočet. Jeho celková hodnota dosiahla v sledovanom období **18,34 mil.€** a pravidelne sa pohybuje na ročnej hodnote v okolí 3,5 mil.€. Negatívom mesta boli v minulosti jeho malé dotačné programy, ktoré však posledné dva roky výrazne narástli. Treba taktiež spomenúť aj to, že tieto dotácie sa snaží mesto zaciľovať najmä na kategóriu športovcov do 23 rokov. (Mesto Bratislava, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 22 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Bratislava*.

Tabuľka 22 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Bratislava

Rok	Celkový rozpočet	Celkové dotácie	Počet dotácií
2017	3 492 585,80 €	67 294,00 €	83
2018	3 617 830,08 €	73 300,00 €	88
2019	3 413 052,00 €	122 962,00 €	108
2020	3 841 439,98 €	953 994,05 €	176
2021	3 979 983,93 €	856 829,60 €	196
Celkovo	18 344 891,79 €	2 074 379,65 €	651

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Medzi najčastejšie podporované projekty, z pohľadu športových dotácií, patria projekty **športu pre všetkých s 26%** podielom a sumou **537,04 tis.€**. Veľkej podpore sa tešia aj športy na školách so 16% podielom a sumou 322,60 tis.€, futbal s 15% podielom a sumou 317,96 tis.€ a cyklistika s 13% podielom a 267,39 tis.€. Ostatné športy boli financované pod hranicou 100 tis.€ Dokopy bolo podporených, v meste, 45 kategórií športu. (Mesto Bratislava, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 31 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Bratislava*.

Graf 31 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Bratislava

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Košice

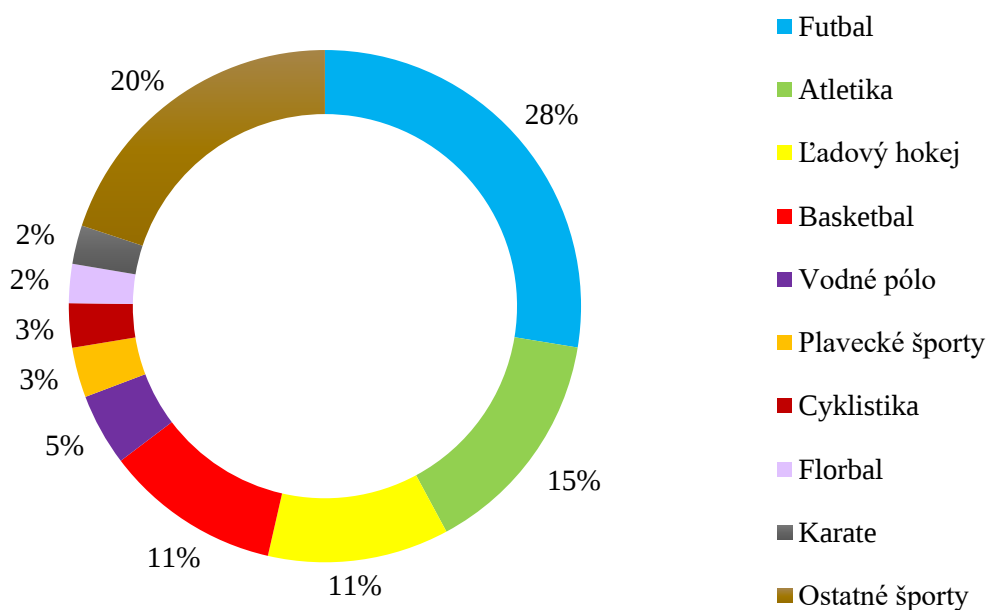
Metropola východného Slovenska zaradila šport, v rámci rozpočtu mesta, do **programov číslo 8. a 9.** Hoci možno povedať, že rozpočet bol v minulosti pomerne menším oproti mestám ako Nitra či Bratislava, v poslednom roku zaznamenal výraznejšiu podporu, ktorá sa pretavila aj do najväčšej alokovanej sumy na šport, za sledované obdobie v meste. Devízou mesta je aj pomerne dobre nastavený dotačný systém, ktorý spoločne s ostatnými podprogramami alokoval do celkového programu športu **11,54 mil.€**. Tento vývoj, ak by mal pokračovaciú tendenciu, by znamenal výraznejší nárast podpory športu v druhou najväčšom meste Slovenska. (Mesto Košice, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 23 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Košice*.

Tabuľka 23 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Košice

Rok	Celkový rozpočet	Celkové dotácie	Počet dotácií
2017	1 535 329,00 €	728 989,00 €	114
2018	1 607 456,00 €	760 000,00 €	125
2019	2 400 745,00 €	772 400,00 €	120
2020	1 690 623,00 €	853 715,00 €	111
2021	4 308 534,00 €	938 169,00 €	119
Celkovo	11 542 687,00 €	4 053 273,00 €	589

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Šport, ktorý mesto podporuje najviac predstavuje **futbal** s podielom **28%** a sumou **1,12 mil.€**. Medzi ďalšie podporované športy patrí atletika s podielom 15% a sumou 589,75 tis.€, ľadový hokej s podielom 11% a sumou 463,94 tis.€, basketbal s podielom 11% a sumou 450,25 tis.€ a vodné pólo s podielom 5% a hodnotou 184,50 tis.€. Dokopy bolo podporených, v meste, 48 kategórií športu. (Mesto Košice, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 32 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Košice*.

Graf 32 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Košice

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Nitra

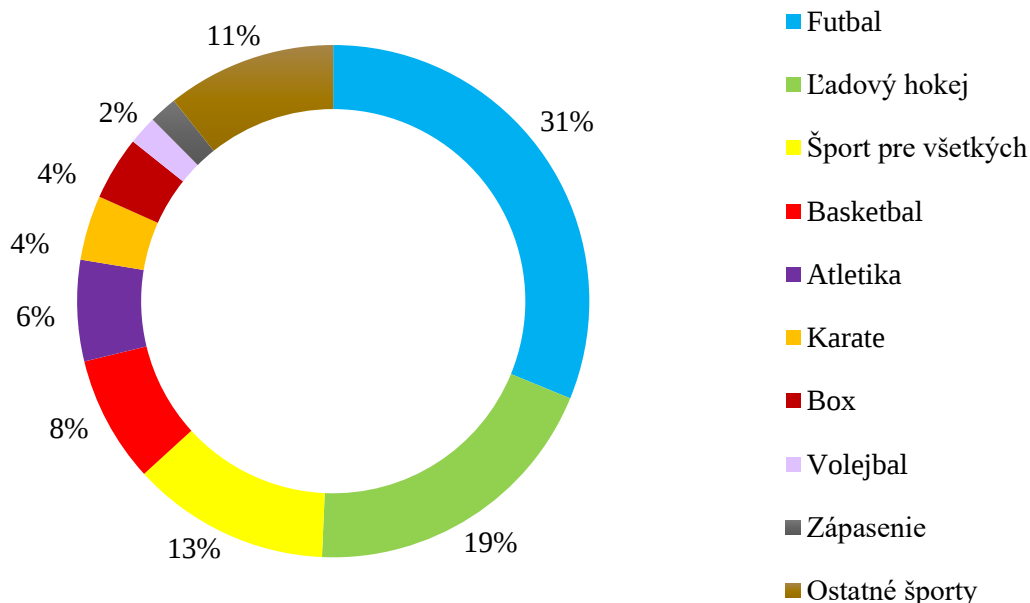
V pomyselnom strede analýzy územných samospráv možno evidovať mesto Nitra. Mesto Nitra vedie svoj rozpočet stanovený na šport v rámci **programu číslo 10**. Všeobecná suma podpory športu v meste tvorila sumu **17,98 mil.€**, čo je hneď po Bratislave najviac. Ukazuje sa však, že vývoj mesta vysoko zasiahla kríza v rokoch 2020 až 2021, kedy rozpočet oba roky po sebe kontinuálne klesal. Negatívom vývoja je aj nižšia podpora schválených dotácií, ktorá sa pri zvyšujúcom sa objeme stáva netransparentnou a nediverzifikovanou zložkou. (Mesto Nitra, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 24 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Nitra*.

Tabuľka 24 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Nitra

Rok	Celkový rozpočet	Celkové dotácie	Počet dotácií
2017	2 734 544,13 €	585 480,00 €	167
2018	5 704 097,88 €	580 740,00 €	162
2019	3 619 178,10 €	572 030,00 €	160
2020	3 081 730,09 €	964 148,09 €	69
2021	2 843 210,25 €	1 088 819,14 €	69
Celkovo	17 982 760,45 €	3 791 217,23 €	627

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Mesto Nitra najviac podporuje pomocou športových dotačných schém **futbal**, ktorý tvorí **31%** podiel so sumou **1,18 mil.€**. Za futbalom sa nachádzajú športy ako ľadový hokej s 19% podielom a sumou 739,66 tis.€, kategória športu pre všetkých s podielom 13% a sumou 474,76 tis.€, basketbal s podielom 8% a sumou 303,07 tis.€ a atletika s podielom 6% a sumou 241,80 tis.€. Dokopy bolo podporených, v meste, 38 kategórií športu. (Mesto Nitra, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 33 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Nitra*.

Graf 33 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Nitra

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Prešov

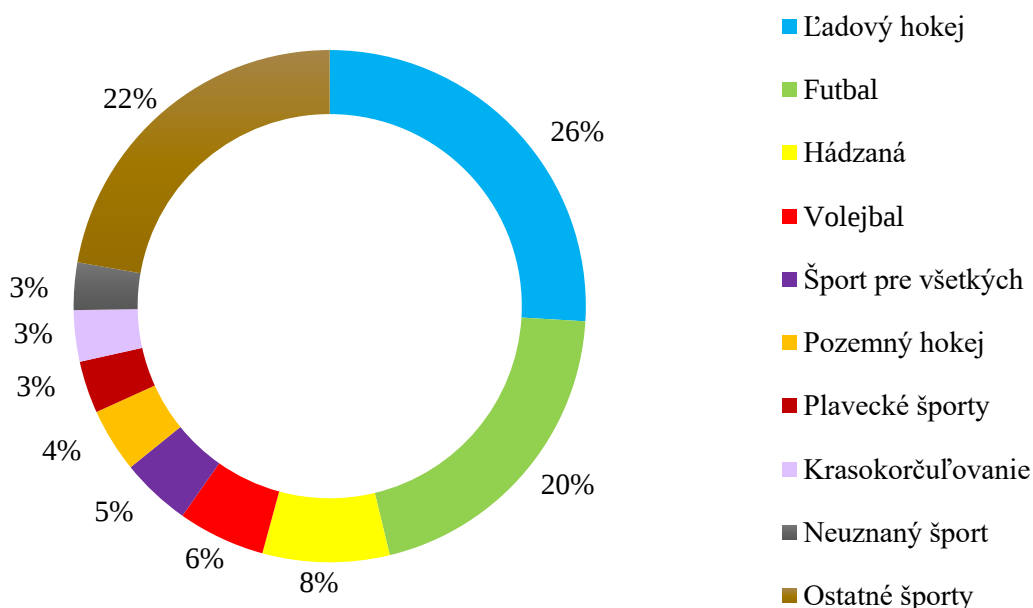
Ďalším subjektom analýzy bolo mesto Prešov. Prešov uvádza svoj rozpočet alokovaný na šport v rozpočtovom **programe číslo 10**. Kompletné finančné krytie športu predstavuje **3,41 mil.€**, čo je z pomedzi miest jednoznačne najmenšia podpora. Vývoj rozpočtu dlhodobo naznačuje, že financovanie športu v meste je na veľmi nízkej úrovni, čomu odpovedá nie len výška celkového programu športu, ale logicky aj dotačná schéma mesta. Dobrým signálom pre šport v meste je posledný rok, kedy bol rozpočet navýšený o viac ako 450 tis.€. Je však otázkou času či takýto trend bude mať kontinuálnu podporu. (Mesto Prešov, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 25 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Prešov*.

Tabuľka 25 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Prešov

Rok	Celkový rozpočet	Celkové dotácie	Počet dotácií
2017	594 980,06 €	230 254,00 €	60
2018	676 904,26 €	401 359,93 €	85
2019	663 212,09 €	433 604,94 €	66
2020	507 665,38 €	215 684,83 €	72
2021	962 765,03 €	715 538,26 €	70
Celkovo	3 405 526,82 €	1 996 441,96 €	353

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Faktoru podporovaných športov, z dotácií mesta, dominuje nielen **ľadový hokej** s podielom **26%** a sumou **517,92 tis.€**, ale aj futbal s podielom 20% a sumou 405,04 tis.€. Medzi významnejšie podporované športy patrí aj hádzaná s podielom 8% a sumou 159,88 tis.€ a volejbal s podielom 6% a sumou 110,16 tis.€. Ostatné športy boli podporované pod hranicou 100 tis.€. Dokopy bolo podporených, v meste, 37 kategórií športu. (Mesto Prešov, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 34 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Prešov*.

Graf 34 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Prešov

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Trenčín

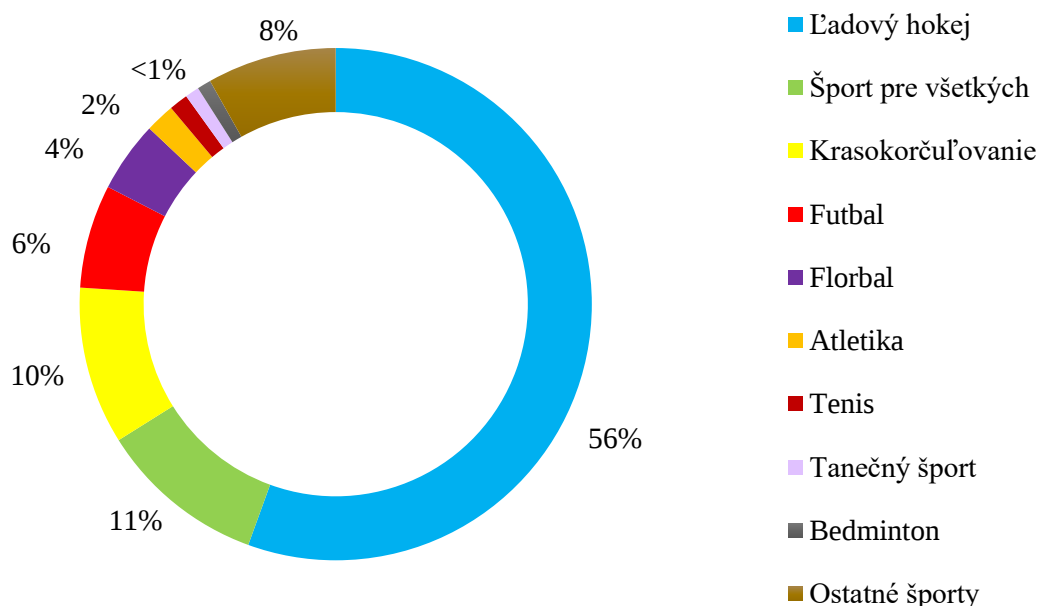
Medzi jeden z posledných subjektov analýzy možno zaradiť mesto Trenčín, ktoré vedie rozpočet športu v rámci **programu číslo 8**. Finančné zabezpečenie športu mestom, predstavovalo v sledovanom období sumu **12,70 mil.€**. Dá sa povedať, že podobne ako mesto Nitra aj Trenčín zaznamenal v tomto smere prepád financovania športu pre roky 2020 resp. 2021. Logicky sa tento prepád podpísal aj v podobe okresania dotačnej schémy, ktorá za posledné dva roky klesla pod polovicu z pred krízového obdobia. (Mesto Trenčín, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 26 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Trenčín*.

Tabuľka 26 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Trenčín

Rok	Celkový rozpočet	Celkové dotácie	Počet dotácií
2017	2 369 680,00 €	582 091,00 €	63
2018	3 423 950,00 €	687 951,00 €	83
2019	3 333 659,00 €	650 781,00 €	80
2020	1 915 637,00 €	180 152,00 €	90
2021	1 655 139,00 €	254 401,01 €	94
Celkovo	12 698 065,00 €	2 355 376,01 €	410

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Dotačná podpora mesta je smerovaná výrazne na **ľadový hokej**, ktorý tvorí až **56%** podiel so sumou **1,31 mil.€**. Ďaleko pod ním možno evidovať kategóriu športu pre všetkých s podielom 11% a sumou 248,40 tis.€. Ďalšími výraznejšie podporovanými športami sú krasokorčuľovanie s podielom 10% a sumou 234,10 tis.€ a futbal s podielom 6% a sumou 153,88 tis.€. Mimo florbal boli ostatné športy výrazne menej financované tzn. pod hranicou 100 tis.€. Dokopy bolo podporených, v meste, 38 kategórií športu. (Mesto Trenčín, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 35 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Trenčín*.

Graf 35 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Trnava

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Trnava

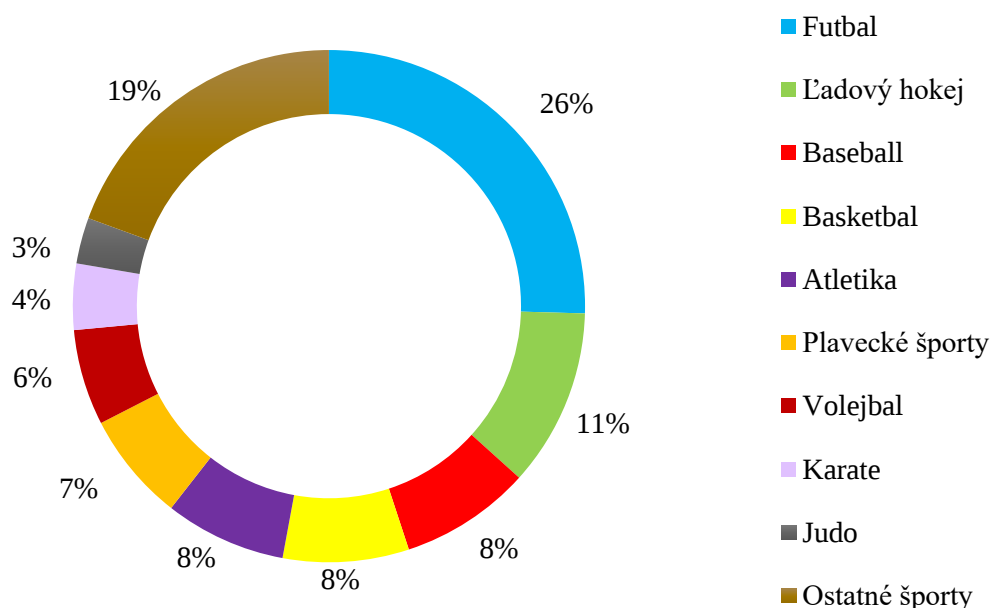
Predposledným subjektom analýzy bolo mesto Trnava. Trnava vykazuje svoje financie alokované do športu v rozpočtovom **programe číslo 10**. V rámci programu možno evidovať výšku podpory na úrovni **14,71 mil.€**. Vývoj z celkového hľadiska strieda obdobie nárastu a pádu finančných prostriedkov. Negatívom je však celková dotačná schéma, ktorá okrem objemovej malosti je typická aj malým počtom podporených projektov. (Mesto Trnava, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 27 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Trnava*.

Tabuľka 27 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Trnava

Rok	Celkový rozpočet	Celkové dotácie	Počet dotácií
2017	2 606 427,00 €	326 500,00 €	74
2018	2 665 683,00 €	342 353,00 €	70
2019	3 560 793,00 €	328 800,00 €	64
2020	2 594 850,00 €	288 199,35 €	44
2021	3 285 267,00 €	298 092,12 €	48
Celkovo	14 713 020,00 €	1 583 944,47 €	300

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Trnava tvorí spoločne so Žilinou mestá, ktoré výraznejšie diverzifikujú svoje finančné prostriedky plynúce na šport z dotácií. Okrem **futbalu**, ktorý zastáva **26%** podiel so sumou **403,15 tis.€**, sú všetky ostatné športy pomerne vyrovnané financované. Za futbalom tak možno vidieť ľadový hokej s podielom 11% a sumou 177,80 tis.€, baseball s podielom 8% a sumou 131,00 tis.€, basketbal s podielom 8% a sumou 126,00 tis.€, atletiku s podielom 8% a sumou 121,30 tis.€, plavecké športy s podielom 7% a sumou 109,30 tis.€ a volejbal s podielom 6% a sumou 95,80 tis.€. Dokopy bolo podporených, v meste, 38 kategórií športu. (Mesto Trnava, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 36 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Trnava*.

Graf 36 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Trenčín

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Žilina

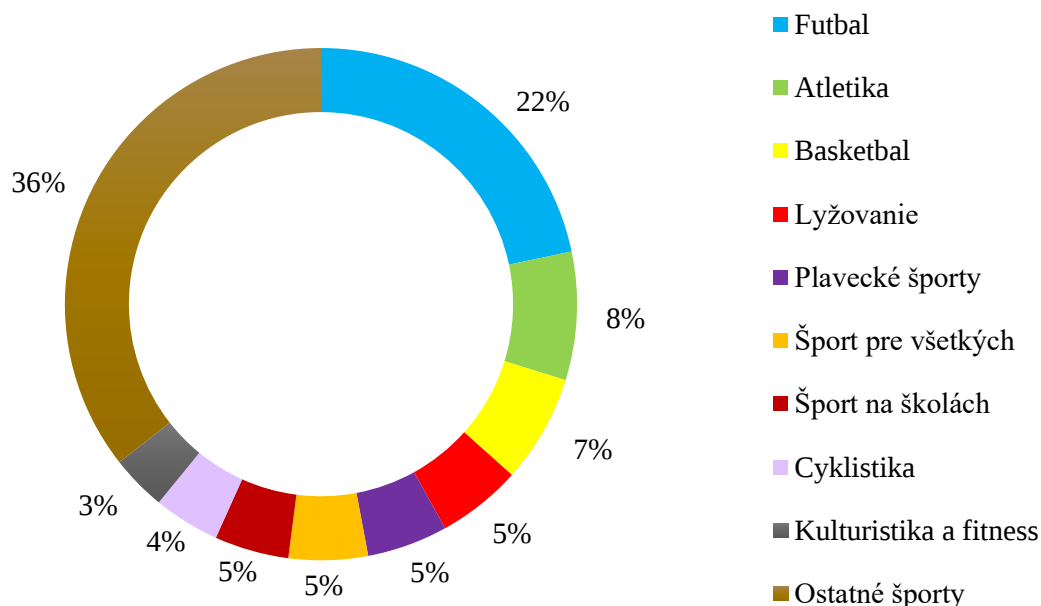
Posledným subjektom analýzy bolo mesto Žilina. Registrovaným programom, finančnej podpory krytia športu, je **program číslo 10**. Vývoj financií je stabilný v rozmedzí pohybu 2 – 2,5 mil.€, a aj preto vytvára celkový rozpočet v hodnote **11,67 mil.€**. Kladným prvkom financovania športu v meste je jeho diverzifikácia financií medzi rôzne športové subjekty čomu odpovedá aj počet dotácií pohybujúci sa na úrovni 100 a viac. Negatívom je naopak výška tejto dotačnej schémy, ktorá je tretia najmenšia z pomedzi všetkých krajských miest. (Mesto Žilina, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkovo je možné vidieť vyhodnotenie podpory v rámci *Tabuľka 28 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Žilina*.

Tabuľka 28 – Vývoj podpory športu cez rozpočet mesta Žilina

Rok	Celkový rozpočet	Celkové dotácie	Počet dotácií
2017	2 038 098,66 €	376 330,83 €	125
2018	2 580 779,23 €	464 381,75 €	121
2019	2 502 163,72 €	445 801,23 €	115
2020	2 153 619,52 €	211 155,58 €	96
2021	2 397 595,83 €	545 633,64 €	121
Celkovo	11 672 256,96 €	2 042 303,03 €	578

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Nadväzujúc na subjekt analýzy, mesto Trnava, možno konštatovať, že Žilina vysoko diverzifikuje financie plynúce z dotačnej podpory športu, medzi rôzne športy. Podobne ako pri Trnave tvorí jedinu výnimku **futbal** s podielom **22%** a sumou 443,38 tis.€. Medzi výraznejšie podporované športy v meste patrí atletika s podielom 8% a sumou 165,40 tis.€, basketbal s podielom 7% a hodnotou 139,30 tis.€, lyžovanie s podielom 5% a sumou 109,04 tis.€ a kategórie plaveckých športov, športov pre všetkých a športu na školách. Dokopy bolo podporených, v meste, 39 kategórií športu. (Mesto Žilina, 2023; *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku, 2021*) Celkové percentuálne podiely jednotlivých športov zachytáva *Graf 37 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Žilina*

Graf 37 – Percentuálne znázornenie podporených športov z dotácií mesta Žilina

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

3.3 SUMARIZÁCIA ZISTENÍ

Analýza financovania športu na Slovensku sa dá sumarizovať v dvoch smeroch. Prvý smer znamená vyhodnotenie analýzy z pohľadu aplikácie vzorca PUŠ. V tomto smere možno vidieť, že na adresu vzorca je znesená **veľká kritika**, ktorá odpovedá viacerým názorom odbornej verejnosti. Možno uviesť napríklad názor Dušana Ťažkého, bývalý športový riaditeľ a generálny sekretár Slovenského cyklistického zväzu, ktorý hovorí, že **vzorec malým športom nepridieľuje dostatok financií** ani na zaplatenie jedného ich zamestnanca. (Zeman, 2022) Tohto názoru sa drží aj Ivan Husár, štátny tajomník pre MŠVVaŠ pre šport, ktorý uvádza svoje myšlienky na zákon o športe nasledovne: „... *len aplikačná prax za štyri roky ukázala, že je najmä pre menšie zväzy trochu byrokratický, zaťažuje ich a nedal im na tieto povinnosti peniaze,*“ dodáva zároveň, že **zákon obsahuje aj mnohé veci, ktoré sa nedajú aplikovať v praxi**. (Kotian, 2020)

Medzi ďalšie názory sa dá zaradiť komentár Petra Onuščáka, prezident Slovenského zväzu kick-box, a Róberta Kajánka, viceprezident Slovenskej Muay Thai asociácie, ktorí odpovedali na otázku v čom vidia plusy a mínusy súčasného Zákona o športe nasledovne.

Peter Onuščák naznačuje, že zákon zvýhodňuje len niekoľko športov a neprináša teda rovnaký prospech všetkým. Ďalej odporúča **prehodnotiť v zákone koeficient členstva do 23 rokov**, keďže niektoré zväzy registrujú mladých členov, ktorí už niekoľko rokov nedosahujú solídne umiestnenia na majstrovstvách Európy alebo sveta mládeže. Okrem toho by sa podľa neho malo zrušiť medziročné znižovanie príspevkov, keďže niektoré federácie dostávajú finančné prostriedky aj bez toho, aby niekoľko rokov dosahovali výsledky. Onuščák uzatvára svoj komentár tým, že zákon o športe je podľa neho výhodný len pre niektoré športy. (SOŠV, 2020)

Róbert Kajánek naopak tvrdí, že **zákon o športe pripravovali predovšetkým právnici**, a nie zástupcovia športovej obce. Zdôrazňuje tiež, že koeficienty uznaných športov by sa mali upraviť tak, aby odrážali súčasnú popularitu niektorých športov vrátane bojových športov. Kajánek uvádza rastúcu sledovanosť a úspechy na majstrovstvách Európy a sveta, ako dôkaz rastu svojho športu a navrhuje, aby sa zákon zmenil a prispôbil meniacemu sa stavu spoločnosti a športu. Ďalej **kritizuje zväzy**, ktoré dostávajú dotácie napriek tomu, že dlhšie obdobie nevykazujú žiadny pokrok ani výsledky. Kajánek uvádza **príklad tenisového zväzu**, ktorý by nemal dostávať toľko dotácií, koľko dostáva, ak dlhodobo **nevykazuje výsledky**. (SOŠV, 2020)

Názor na fungovanie vzorca PUŠ asi najlepšie vystihuje Anton Siekel, prezident Slovenského olympijského a športového výboru, ktorý kvázi hovorí, že **vzorec môže byť len tak dobrý ako sú dobré dáta v ňom**. Autorsky sa dá s týmto názorom veľmi stotožniť a zdá sa, že sa s ním stotožňujú aj mnohí ďalší predstavitelia športu, čomu napríklad nasvedčuje snaha efektívnejšie merať popularitu športu aj inými spôsobmi či vedenie samotných debát na túto tematiku. (Jurica, 2023; Krško, 2020)

V nadväznosti na PUŠ sa dá hovoriť aj o zákone o športe. Profesor Právnickej fakulty univerzity Komenského Ján Svák, uvádza v rámci konferencie šport a právo 2022 – časť šport a legislatíva, že **veľmi veľa paragrafov v zákone o športe predstavuje riziko častých zmien a porušovanie zákona**. Vladimír Synek (2022), súhlasí a dodáva, že ak sa v športe **exponenciálne množia právne normy a zákony**, nevie či sa náhodou šport ako taký nerozpadá. Ďalej taktiež dodáva, že je na zamyslenie to, že v podstate **šport sa nevie zrejme dostatočne predať** (očakávaní vysoké a akceptácia veľmi malá). Peter Sepeši (2021, 2022), prokurátor GP SR, člen VV SFZ pre legislatívno-právne otázky, hovorí najmä o tom, že je potrebné sústreďovať sa na nové právne úpravy, ale aj na **zavedenie informačného systému**

pre šport, ktorý by pomohol k lepšiemu fungovaniu športu na Slovensku. Súhlasí však zároveň s tým, že je nutné dbať na **menej legislatívy a viac implementovania do praxe**. Kľúčové je však to, aby sa šport na Slovensku zameriaval na malé komunity a lokálne pôsobiská. (Svák, 2022; Synek, 2022; Sepeši, 2021 a 2022)

Práve v tomto bode možno vnímať analýzu z druhého hľadiska, a to z hľadiska financovania najmä VÚC a územných samospráv. Dá sa konštatovať, že financovanie v tomto smere nie je optimálne. Hoci tvorí majoritnú časť celkového financovania športu na Slovensku, nedá sa hovoriť o jednotnom modeli podľa ktorého by sa toto financovanie evidovalo a riadilo. Čo sa koniec-koncov preukazuje aj v samotných rozdieloch medzi spomínanými subjektami analýzy. Problémom však nie je len **jednotný model**, ale aj **absencia plánovacej zložky**, ktorá by jasne ukazovala akým smerom sa chce daný subjekt, z pohľadu športovej budúcnosti, uberať. Bez detailného plánovania je úplne zbytočné hovoriť o akýchkoľvek iných aktivitách subjektov. Netreba zabúdať, že okrem modelu a plánovania je problémom aj **transparentnosť a stabilita využitia a poskytovania finančného krytia športu** vo VÚC a územných samosprávach. Tieto všetky závery poukazujú na to, že absencia všetkých týchto zložiek môže v budúcnosti zapríčiniť výpadky a okresávanie alokovania financií na šport, ako to bolo v prípade krízových rokov 2020 a 2021.

Na základe **rozhovoru**, ktorý sa uskutočnil v hybridnej forme, teda čiastočne prezenčne a čiastočne online prostredníctvom Google formulára, sa podarilo získať zaujímavé poznatky. Do rozhovoru sa zapojilo celkovo 36 respondentov, z ktorých sedemnást boli športovci (47%), ôsmi tréneri (22%), šesť predstaviteľov mestských zastupiteľstiev (17%), traja predstavitelia VÚC (8%) a dvaja manažéri klubov (6%). Účasť športovcov a trénerov v rozhovore bola zameraná na to, ako vnímajú situáciu v oblasti športu v danom regióne, keďže sa s ňou stretávajú najčastejšie.

Z rozhovoru vyplynulo, že **väčšina trénerov a športovcov považuje financovanie športu na lokálnej a regionálnej úrovni za nedostatočné a neefektívne**. Tréneri zároveň poukazujú na to, že **VZN**, ktoré sa používajú na financovanie, **nie sú optimálne nastavené** a často to ovplyvňuje možnosť získania športových dotácií. Naopak, predstavitelia VÚC a mestských zastupiteľstiev tvrdia, že šport je aktuálne podporovaný rovnako ako iné odvetvia, a niekedy aj viac. Avšak všetci súhlasia s tým, že krízové obdobie, ktorým momentálne celá ekonomická sféra prechádza, má vplyv aj na financovanie športu. Niektorí z respondentov vyslovili názor, že financovanie športu je efektívne len vtedy, ak sú kluby efektívne vedené a hospodária s nimi správne. Dá sa teda konštatovať, že finančné zabezpečenie športu na lokálnej a regionálnej úrovni je aktuálne problematické a existujú názory na to, že je potrebné ho zlepšiť a optimalizovať.

Je tiež zaujímavé, že niektorí športovci a tréneri upozorňujú na fakt, že **financovanie športu by malo byť rozdelené viac podľa potrieb jednotlivých športov a klubov**. Väčšina z nich totiž tvrdí, že financovanie sa prerozdeľuje pomerne neefektívne a niekedy dochádza k situáciám, kedy sa peniaze dostávajú len k niektorým športovým odvetviám alebo klubom, ktoré sú v danom období politicky či inak "na vrchole". Tým sa zanedbávajú iné športy a kluby, ktoré by si taktiež zaslúžili podporu.

Celkovo možno povedať, že získané zistenia z rozhovoru ukazujú, že finančná podpora športu na lokálnej a regionálnej úrovni nie je úplne uspokojivá. Niektorí zástupcovia športových odvetví si myslia, že by mohla byť zlepšená **efektívnosť prerozdelenia** finančných prostriedkov, aby sa viac zohľadňovali potreby jednotlivých športov a klubov. Na druhej strane, niektorí predstavitelia miestnych samospráv a VÚC vidia podporu športu aj ako prostriedok na podporu zdravého životného štýlu a aktívneho trávenia voľného času. V každom prípade je potrebné nájsť vyvážený prístup, ktorý bude zohľadňovať všetky relevantné faktory a potreby.

4 NÁVRH NOVÉHO RIEŠENIA FINANCOVANIA ŠPORTU

Ako vyplynulo z analýzy, je veľmi dôležité, aby sa lokálna a miesta úroveň financovania športu sprchľadnila a stala efektívnejšou. Nato sa v práci využívajú dva konkrétne návrhy, a to **návrh na zavedenie PUŠ vzorca do štruktúr VÚC** namiesto aktuálneho dotačného systému a druhý návrh, ktorý odpovedá na zavedenie **jednotného postupu pridelenia dotácií v rámci miest**. Základným cieľom týchto návrhov je v konečnom dôsledku zabezpečiť transparentnosť a podporu športu medzi mladými ľuďmi.

4.1 ZAVEDENIE VZORCA PUŠ NA ÚROVNI VÚC

Vzorec PUŠ určite nie je dokonalým nástrojom podpory v aktuálnom nastavení. Ide však o vzorec, ktorý doplní do športu veľmi dôležitú plánovaciu zložku, ktorá aktuálne na regionálnej úrovni financovania športu chýba. Znenie vzorca by potenciálne malo byť upravené na nasledovné parametre, a to:

$$P = (A \cdot KKVD + A \cdot KVVM) \cdot (B \cdot ZD + C \cdot ZZ) + (1 - 2 \cdot A) \cdot M_{23};$$

kde M_{23} by malo predstavovať priemer počtu aktívnych športovcov do 23 rokov v danom regióne.

Momentálne sa nepodarilo pracovať s konkrétnym počtom parametru M_{23} v každom regióne, preto práca používa celoslovenské štatistiky ako východiskový bod. Taktiež treba zobrať do úvahy aj to, že nie každý región disponuje aktívnymi športovcami alebo klubmi vo vybraných športoch, o tom, ale bližšie hovorí už samotné nastavenie návrhu.

Nastavenie návrhu vychádza vo veľkom z **aktuálneho fungovania vzorca PUŠ**. V tomto nastavení je však prehodnotená spodná hranica dotácie na šport na úroveň **500€**. Suma vychádza z dvojnásobku aktuálne pridelených najmenších dotácií cez VÚC a nie je teda predmetom len náhodného generovania. Pokiaľ by nejaký šport nebol priamo zastúpený v kraji a logicky by jeho podpora nebola možná, peniaze z tohto športu by sa rozdelili medzi ostatné športy, ktoré majú menší podiel PUŠ ako **0,30425%**, čo predstavuje strednú hodnotu priemerov podielov PUŠ medzi športami za roky 2019-2021. Taktiež je však potrebné zadefinovať to, že by musela byť určená fixačná suma na kategóriu športu pre všetkých, ktorá predstavuje napríklad budovanie multifunkčných ihrísk alebo inej infraštruktúry či podporu športových aktivít vo všeobecnosti. Táto hranica fixácie by mala byť v maximálnej výške **20%**, čo takmer odpovedá priemeru aktuálneho nastavenia dotačných schém. Platí, že ak by sa tieto financie nevyčerпали v plnej výške na kategóriu športu pre všetkých, peniaze by sa rozdelili medzi všetky zastúpené a aktívne vykonávané športy v regióne. Príklad tejto štruktúry sa uvádza v rámci *Tabuľka 29 – Názorná vizualizácia návrhu implementácie PUŠ do finančných štruktúr VÚC*.

Tabuľka 29 – Názorná vizualizácia návrhu implementácie PUŠ do finančných štruktúr VÚC

Bratislava		Celková vyčlenená suma: 303 250,00 €		
Šport	%	Pridelená suma	Po zmene	Aktívny/Neaktívny
Šport pre všetkých	20,00000%	60 650,00 €	60 650,00 €	aktívne sa vykonáva
Futbal	21,79046%	52 863,65 €	52 863,65 €	aktívne sa vykonáva
Ľadový hokej	16,66329%	40 425,14 €	40 425,14 €	aktívne sa vykonáva
Tenis	7,77090%	18 852,20 €	18 852,20 €	aktívne sa vykonáva
Plavecké športy	5,70653%	13 844,05 €	13 844,05 €	aktívne sa vykonáva
Atletika	5,22212%	12 668,86 €	12 668,86 €	aktívne sa vykonáva
Hádzaná	4,20452%	10 200,17 €	10 200,17 €	aktívne sa vykonáva
Cyklistika	4,06204%	9 854,51 €	9 854,51 €	aktívne sa vykonáva
Kanoistika	3,80177%	9 223,10 €	9 223,10 €	aktívne sa vykonáva

Volejbal	3,65206%	8 859,90 €	8 859,90 €	aktívne sa vykonáva
Stolný tenis	3,17255%	7 696,61 €	7 696,61 €	aktívne sa vykonáva
Basketbal	2,54123%	6 165,01 €	6 165,01 €	aktívne sa vykonáva
Gymnastika	2,43354%	5 903,77 €	5 903,77 €	aktívne sa vykonáva
Strelba	2,11973%	5 142,46 €	5 142,46 €	aktívne sa vykonáva
Karate	1,37763%	3 342,12 €	3 342,12 €	aktívne sa vykonáva
Florbal	1,25252%	3 038,61 €	3 038,61 €	aktívne sa vykonáva
Fitnes a kulturistika	1,14396%	2 775,25 €	2 775,25 €	aktívne sa vykonáva
Biatlon	0,99685%	2 418,36 €	2 418,36 €	aktívne sa vykonáva
Tanečný šport	0,80373%	1 949,86 €	1 949,86 €	aktívne sa vykonáva
Zápasenie	0,77228%	1 873,54 €	1 873,54 €	aktívne sa vykonáva
Triatlon	0,61824%	1 499,85 €	1 499,85 €	aktívne sa vykonáva
Golf	0,59695%	1 448,19 €	1 448,19 €	aktívne sa vykonáva
Judo	0,51927%	1 259,75 €	1 259,75 €	aktívne sa vykonáva
Bedminton	0,49760%	1 207,17 €	1 207,17 €	aktívne sa vykonáva
Automobilový šport	0,47993%	1 164,30 €	1 164,30 €	aktívne sa vykonáva
Krasokorčuľovanie	0,47149%	1 143,82 €	1 143,82 €	aktívne sa vykonáva
Šach	0,39677%	962,57 €	962,57 €	aktívne sa vykonáva
Vzpieranie	0,37903%	919,53 €	919,53 €	aktívne sa vykonáva
Kickbox	0,34590%	839,16 €	839,16 €	aktívne sa vykonáva
Pozemný hokej	0,34050%	826,05 €	826,05 €	aktívne sa vykonáva
Letecké športy	0,32928%	798,84 €	798,84 €	aktívne sa vykonáva
Šerm	0,32715%	793,67 €	793,67 €	aktívne sa vykonáva
Baseball	0,30481%	739,47 €	739,47 €	aktívne sa vykonáva
Hranica minimálnej podpory				
Sánkovanie	0,29422%	713,78 €	780,78 €	aktívne sa vykonáva
Veslovanie	0,29217%	708,80 €	775,80 €	aktívne sa vykonáva
Motocyklový šport	0,28423%	689,54 €	756,54 €	aktívne sa vykonáva
Box	0,26541%	643,88 €	710,88 €	aktívne sa vykonáva
Moderný päťboj	0,24732%	599,99 €	666,99 €	aktívne sa vykonáva
Jazdectvo	0,24305%	589,65 €	656,65 €	aktívne sa vykonáva
Potápačské športy	0,21540%	522,57 €	589,57 €	aktívne sa vykonáva
Jachting	0,20468%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Boby a skeleton	0,19899%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Taekwondo	0,16867%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Lukostrelba	0,15564%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Rýchlokorčuľovanie	0,15422%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Vodné lyžovanie	0,13562%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Rybolovná technika	0,12868%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Orientačné športy	0,12124%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Kolieskové korčuľovanie	0,10736%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Horolezectvo	0,10108%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Softbal	0,09618%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Curling	0,09001%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva

Silový trojboj	0,08785%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Psie záprahy	0,08715%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Športové lezenie	0,08190%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Šípky	0,07896%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Dráhový golf	0,07676%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Športy s lietajúcim diskom	0,06537%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Boccia	0,05922%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Biliard	0,05922%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Americký futbal	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Boule lyonnaise	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Wushu	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Korfbal	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Pretláčanie rukou	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Petanque	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Lakros	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Thajský box	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Rugby	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Skialpinizmus	0,05365%	500,00 €	567,00 €	aktívne sa vykonáva
Squash	0,05365%	500,00 €	0,00 €	aktívne sa nevykonáva
Bowling	0,05365%	500,00 €	0,00 €	aktívne sa nevykonáva
Bridž	0,05365%	500,00 €	0,00 €	aktívne sa nevykonáva
Športové rybárstvo	0,05365%	500,00 €	0,00 €	aktívne sa nevykonáva
Vodný motorizmus	0,05365%	500,00 €	0,00 €	aktívne sa nevykonáva

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

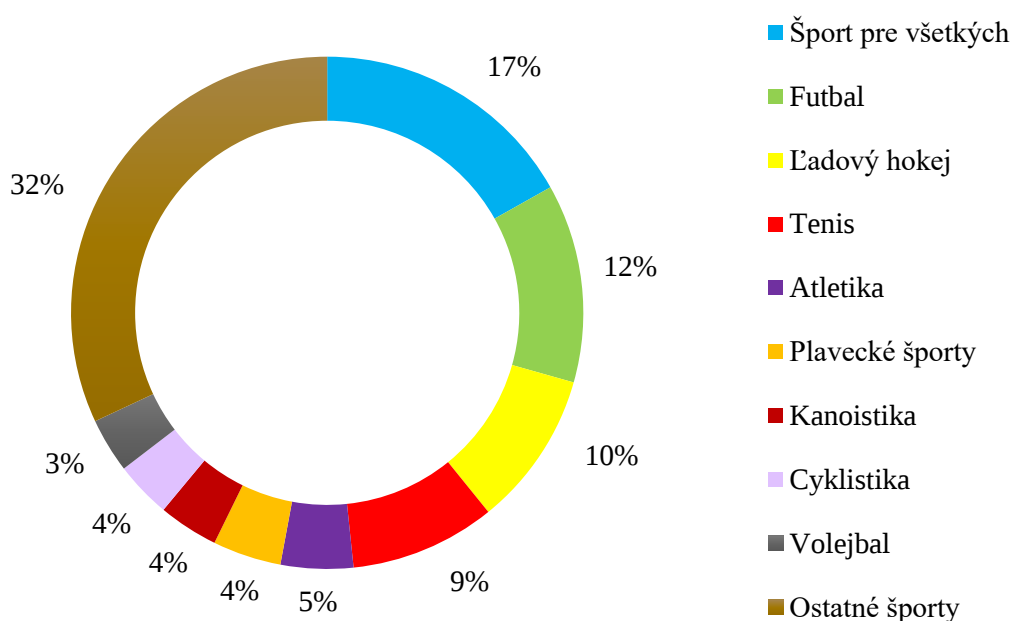
V rámci tohto návrhu bolo vypracované aj spracovanie celkových finančných nákladov, ktoré **nezohľadňuje neaktívne športy vo vybraných regiónoch a ani počet aktívnych športovcov do 23 rokov pripadajúcich na daný región**. Táto vizualizácia vychádza skôr z celkového výsledku PÚŠ-u na dané roky 2017 – 2021, aplikovaná na rozpočty VÚC pripadajúce na dané roky. Výsledkom takéhoto spracovania bolo zistenie, že **celkový rozpočet by sa navýšil o 1,76 mil.€**. Finančné krytie takéhoto návrhu predstavovalo zvýšenie financií VÚC alokovaných na šport na úroveň **11,15 mil.€**, čo predstavuje zvýšenie financií v celkovom objeme o **16%**. Pokiaľ by sa tento výsledok prepočítal medzi osem subjektov analýzy VÚC zistilo by sa, že rozdiel nepredstavuje žiadne markantné sumy a z autorského pohľadu sa zdá byť celkovo akceptovateľný. V prepočte na jeden subjekt to činí zhruba 220 tis.€. Bližšie sa dá celkovo táto vizualizácia návrhu vidieť v rámci *Tabuľka 30 – Zmena výšky financovania športu po zavedení návrhu*.

Tabuľka 30 – Zmena výšky financovania športu po zavedení návrhu

Rok	Pôvodný rozpočet VÚC	Rozpočet VÚC po PÚŠ	Rozdiel
2017	1 803 759,36 €	1 898 689,06 €	94 929,70 €
2018	2 084 237,17 €	2 671 112,87 €	586 875,70 €
2019	2 056 115,04 €	2 639 354,25 €	583 239,21 €
2020	1 264 732,31 €	1 663 455,56 €	398 723,25 €
2021	2 183 287,57 €	2 281 350,13 €	98 062,56 €
Celkovo	9 392 131,45 €	11 153 961,88 €	1 761 830,43 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Návrh rozdelenia finančných prostriedkov VÚC cez vzorec PUŠ-u sa ukázal ako výhodný z niekoľkých dôvodov. Predovšetkým **zohľadňuje obľúbenosť a aktivitu jednotlivých športov na Slovensku**, čo umožňuje spravodlivejšie a účinnejšie využívanie verejných zdrojov na podporu športovania v krajine. Táto výhoda, ktorá sa ukazuje v rozložení financií medzi športy, ktoré sú populárne a aktívne zastúpené na Slovensku, sa dá dokázať aj percentuálne, pomocou vyhodnotenia návrhu podporených športov prostredníctvom VÚC. V tomto smere možno evidovať, že kategória **športu pre všetkých by sa znížila z 23% na 17%** a hodnotu 1,88 mil.€. Futbal by sa znížil o 4% na hodnotu 1,40 mil.€. Výrazne by si polepšil ľadový hokej, ktorý by narástol o 8% na hodnotu 1,09 mil.€. Podobne by sa dal vyhodnotiť aj tenis, ktorý vzrástol o 7% na hodnotu 1,02 mil.€. Mierne by si naopak pohoršila atletika, ktorá by klesla o jedno percento na hodnotu 510,12 tis.€. Celkovo je možné vidieť percentá jednotlivých športov pri návrhu v rámci *Graf 38 – Percentuálne vyhodnotenie podporených športov prostredníctvom VÚC po zavedení návrhu*.

Graf 38 – Percentuálne vyhodnotenie podporených športov prostredníctvom VÚC po zavedení návrhu
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

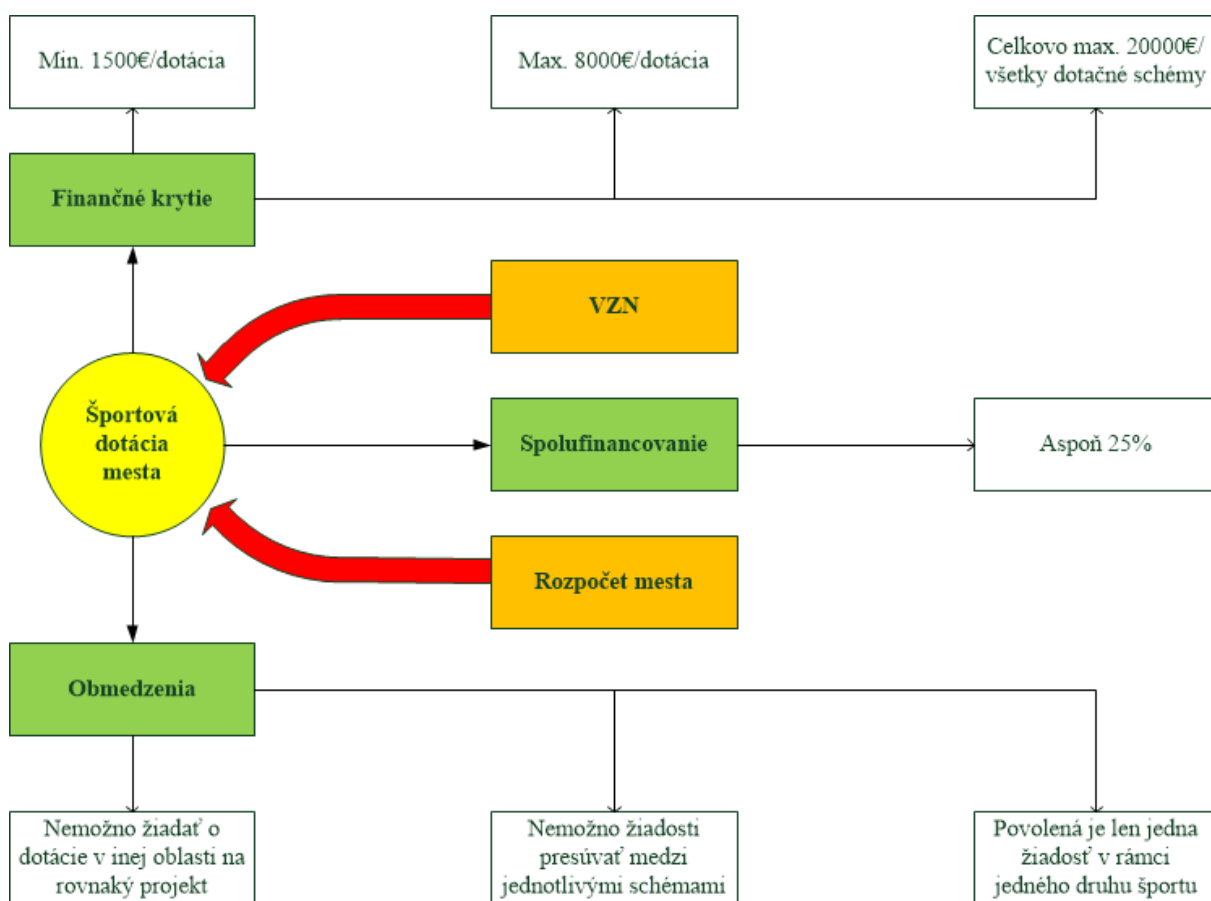
Sumárne sa dá tvrdiť, že tento návrh by pomohol zvýšiť celkovú **účinnosť** a efektívnosť podpory športu na regionálnej úrovni. Finančné prostriedky by boli rozložené spravodlivejšie a podporovali by športy, ktoré majú väčší vplyv na verejné zdravie a fyzickú kondíciu obyvateľstva. Navyše, rozpočet by bol lepšie využitý na **podporu talentov** a výchovu mladých športovcov, čo by mohlo v konečnom dôsledku pomôcť zlepšiť **výkonnosť Slovenska** na medzinárodných súťažiach. Tieto finančné prostriedky by taktiež mohli byť použité napríklad na zlepšenie tréningových zariadení, podporu súťaží a športových podujatí a poskytnutie finančnej pomoci talentovaným športovcom na pokrytie nákladov na tréning či cestovanie.

Na druhej strane je dosť pravdepodobné, že tento návrh prinesie aj množstvo negatív. Samotný vzorec PUŠ nie je zatiaľ najefektívnejší, no predstavuje taký model nastavenia financovania, s ktorým sa dá flexibilne pracovať a vylepšovať. Teoreticky viacero z nevýhod môže koreniť práve v **zvýšenej administratívnej záťaž**i. Čo by mohlo znamenať, že viac času a peňazí sa bude musieť venovať na sledovanie a hodnotenie účinkov takéhoto návrhu. Ďalším problémom je aj **potencionálne preplácanie populárnejších športov**, ktoré nemusia byť úspešnými, ale sú aktuálne populárne. Komplexnejšie sa rizikám a podmienkam návrhu práca venuje v piatej kapitole.

4.2 ZAVEDENIE JEDNOTNÉHO MODELU ŠPORTOVÝCH DOTÁCIÍ MIEST

Druhým návrhom je zavedenie jednotného modelu fungovania a alokovania športových dotácií v rámci miest. Dôvodom prečo nemožno zaviesť PUS vzorec aj na úrovni lokálneho financovania športu je to, že v menších mestách je rozdielna nie len popularita športu, ale aj športová participácia na jednotlivých športoch. Tieto faktory by výrazne ovplyvnili celkové naviazanie financií a spôsobili by iba zbytočný vznik zaťažujúcej byrokracie. Podobne na tento návrh reagovali aj respondenti z uvedeného rozhovoru, v rámci záveru analýzy.

Návrh jednotného konceptu financovania športu prostredníctvom miest je veľmi náročne nastaviť. Dôvodom je to, že mestá pri alokovaní a vytváraní športových dotácií vychádzajú z rôzne nastavených VZN. **Autorsky sa zdá byť nemožné dosiahnuť jednotné VZN**, ktoré by určovalo presne ako by malo fungovať financovanie športu podľa dotácií. Napriek tomu sa, ale tento koncept jednotného modelu snaží aspoň o zachytenie efektívnejšieho modelu, ktorý vychádza najmä z nastavenia financovania športu VÚC Bratislava. Táto dotačná schéma prerobená na mestskú verziu dotačného programu je uvedená v rámci *Obrázok 20 – Vizualizácia návrhu modelu jednotnej športovej dotačnej schémy miest*.

Obrázok 21 – Vizualizácia návrhu modelu jednotnej športovej dotačnej schémy miest

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

V skratke možno tento model popísať tak, že oblasti športovej podpory **VÚC Bratislava** existuje program, ktorý poskytuje dotácie pre projekty v rôznych športových druhoch. Výška dotácie sa líši v závislosti od špecifik oblasti podpory, ale **minimálne je 1 500 €** a **maximálne 8 000 €**. Každý žiadateľ môže podať iba jednu žiadosť pre jeden druh športu a presun žiadosti medzi oblasťami nie je povolený. Žiadatelia musia preukázať **minimálne 25% spolufinancovania** z celkového rozpočtu projektu, pričom výška spolufinancovania sa tiež líši

v závislosti od oblasti podpory. Maximálna výška dotácie pre jeden rozpočtový rok nesmie prekročiť **20 000€ pre jedného žiadateľa** zo všetkých dotačných schém kraja. Dotácie môžu byť použité na refundáciu nákladov spojených s prípravou a realizáciou aktivít a podujatí. Neoprávnené náklady musia byť jasne definované v príslušnom dokumente (cháp ako VZN). Projekty **nemožno spolufinancovať z iných zdrojov rozpočtu alebo iných dotačných schém mesta.** (BSK, 2023)

Špecifickou oblasťou, ktorá by bola pre každé mesto iná, je podporený šport. Nie v každom meste je prioritou podporovať futbal alebo ľadový hokej, preto by sa dotácie mali riadiť určitým **hodnotiacim formulárom**. Takýto systém možno evidovať opäť v prípade VÚC Bratislava. Pre potreby práce bol tento model jemne upravený tak, aby odpovedal potrebám zmieňovaného návrhu. Bodová škála bola pozmenená na 100 bodovú a výsledné hodnoty bodov boli jasne vizualizované tak, aby jasne ukazovali prioritizáciu projektov, ktoré budú podporené mestom cez športovú dotáciu. Jeho vizualizáciu je možné vidieť v rámci *Tabuľka 31 – Kritéria hodnotenia žiadosti*.

Tabuľka 31 – Kritéria hodnotenia žiadosti o športové dotácie mesta

Kritéria hodnotenia žiadosti	Max. počet bodov	Čiastkové kritéria hodnotenia	Bodový rozsah
Súlad projektu s cieľmi koncepcie rozvoja športu a mládeže v podmienkach vybraného mesta	20	Jasne a primerane stanovený zámer a ciele projektu, plánovaných činností a výstupov, ktoré sú v súlade s cieľmi koncepcie rozvoja športu a mládeže, a ktoré prispievajú k ich naplneniu.	0-20
Prínos projektu pre rozvoj športu a mládeže na lokálnej úrovni	30	Vhodne zvolené činnosti a výstupy projektu na dosiahnutie stanovených cieľov.	0-5
		Vhodne stanovená cieľová skupina s potenciálom rozvoja; prioritou sú deti a mládež do 23 rokov, vrátane zdravotne znevýhodnených športovcov.	0-8
		Vhodne stanovený záber a rozsah plánovaných činností a výstupov vzhľadom na zvolenú cieľovú skupinu.	0-5
		Zapojenie zdravotne znevýhodnených športovcov.	0-2
		Prínos plánovaných aktivít a činností pre rozvoj športu v meste, rozvoj detí a mládeže a zdravého životného štýlu.	0-5
		Plánovaný počet zapojených účastníkov do projektu vzhľadom na typ a obľúbenosť športového odvetvia.	0-5
Finančná stránka projektu	8	Primeranosť, oprávnenosť a efektívnosť žiadaných finančných prostriedkov vzhľadom k plánovaným činnostiam, cieľovej skupine, počtu zapojených účastníkov a náročnosti športového odvetvia.	0-2

		Spolufinancovanie zo strany žiadateľa a z iných zdrojov: 1. viac ako 50 %: 6 body 2. 21% - 50%: 4 body 3. 20 %: 2 body	1-6
Udržateľnosť projektu, plánovaných činností a výstupov	14	Plán rozvoja projektových aktivít do budúcnosti.	0-6
		Plán zapojenia ďalších subjektov do činností žiadateľa a získanie ďalších zdrojov na predmetné činnosti ako dotácie mesta.	0-4
		Spolupráca so školami.	0-4
Schopnosť realizovať projekt	20	Odborná, technická, materiálna a personálna spôsobilosť žiadateľa realizovať plánovaný projekt a aktivity.	0-10
		Doterajšie výsledky žiadateľa v realizovaní plánovaných činností a ich úspešnosť.	0-10
SPOLU	100	Prioritne podporené projekty.	81-100
		Projekty so strednou prioritou.	61-80
		Projekty s najnižšou prioritou.	<60

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa BSK (2023)

Neodmysliteľnou súčasťou návrhu je aj pridelenie konkrétnych oblastí, ktoré by boli podporované týmito dotáciami. Nadväzujúc na predchádzajúci text a vizualizáciu fungovania systému prideľovania dotácií v rámci BSK, je možné vyhradiť dve samostatné oblasti, a to:

1) Podpora zameraná na organizovanie pravidelných pohybových aktivít detí a mládeže do 23 rokov, vrátane zdravotne postihnutých športovcov

Táto podpora je určená pre športové kluby, zväzy a organizácie, ktoré sa zameriavajú na organizovanie pohybových aktivít pre obyvateľov, deti a mládež do 23 rokov a dospelých. Cieľom podpory je poskytnúť materiálne a technické vybavenie pre tréningové a súťažné aktivity, ako aj zabezpečiť celoročnú činnosť športových subjektov. Oblasť tejto podpory je tiež zameraná na asistenciu pre rozšírenie základne jednotlivcov a na podporu vrcholového športu a reprezentácie. Percentuálne by táto podpora činila 75% zo všetkých športových dotácií. (BSK, 2023)

2) Podpora organizovania športových akcií a podujatí pre organizovanú i neorganizovanú verejnosť v meste, vrátane akcií a podujatí pre zdravotne postihnutých športovcov

Druhá oblasť dotácií sa sústreďuje na podporu projektov organizácie akcií a podujatí pre organizovanú aj neorganizovanú verejnosť, vrátane organizácie významných športových podujatí na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni v meste. V prípade hodnotiaceho formuláru, uvedeného vyššie, vypadáva bodové hodnotenie zacielenia takýchto akcií. Percentuálne by táto podpora činila 25% zo všetkých športových dotácií. (BSK, 2023)

Dôvodom prioritizácie oblasti číslo jedna je to, že oblasť podpory sa vzťahuje na celoročnú činnosť vybraných športových subjektov a nie len na vybrané obdobie, ako to je v prípade športových akcií.

5 PODMIENKY A RIZIKÁ NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Predpoklady a prípadne riziká možno spojiť do jedného celku, ktorý by sa dal vyhodnotiť z autorského **subjektívneho pohľadu** a pohľadu odborných inštitúcií. Subjektívny pohľad zachytáva matica možných rizík zlyhania stratégie a pohľad odborných inštitúcií štúdia **asociácie FERMA** (The Federation of European Risk Management Associations).

5.1 MATICA MOŽNÝCH RIZÍK ZLYHANIA NÁVRHOV

Subjektívny pohľad na manažment možných rizík zastupuje práve táto matica. V jej hlavnom jadre je zastúpených päť kategórií rizík, ktoré sa zo subjektívneho pohľadu autora, zdajú byť ako najviac ovplyvňujúce činitele výsledku návrhov. Medzi tieto kategórie možno zahrnúť finančné riziká, politické riziká, riziká zlyhania interných procesov, technicko-technologické riziká a riziká spojené so zásahom vyššej moci.

5.1.1 Finančné riziká

Riziká spojené s financiami predstavujú pre celý návrh azda **jedny z najväčších možných problémov**. Medzi takéto riziká aktuálne možno uviesť krízovú situáciu na globálnom trhu, ktorá neprospieva žiadnemu zúčastnenému subjektu. Mestá a VÚC sú touto krízou taktiež zasiahnuté. Často sa tieto dva subjekty snažia hľadať zdroje finančného krytia dôležitejších rozpočtových kapitol v rozpočtoch s nižšou prioritou. Takýmito rozpočtami sú pomerne často označované práve rozpočty pridelované na šport. Dôkazom sú napríklad aj roky 2020 či 2021, kedy sa rozpočty niektorých vybraných subjektov v práci výrazne zoštíhľeli. V súvislosti s týmto možno uviesť aj problém dostupnosti zdrojov financovania športových subjektov, schopnosť subjektov splácať faktúry, zmeny úrokových sadzieb, zmeny cien surovín a energií či možné prekročenia plánovaných nákladov. Na všetky tieto problémy sa treba však dívať z celkového pohľadu, čo znamená, že treba v nich evidovať nie len športové subjekty, ale aj s nimi spojené športové infraštruktúry, športové podujatia a mnoho ďalších oblastí.

Logickým predpokladom fungovania návrhov je to, aby k takýmto problémom a rizikám vôbec nedochádzalo, to sa však nedá tak ľahko ovplyvniť, preto aj **dopady týchto rizík sú veľmi veľké**. Dá sa taktiež tvrdiť, že **pravdepodobnosť týchto rizík je aktuálne pomerne veľká**, časom by sa však mohla zmenšiť, keďže ekonomika funguje na báze určitých striedavých cyklov a predpokladom budúcich období je to, že ekonomika by sa mala znova po období krízy naštartovať k lepším číslam.

5.1.2 Politické riziká

V podmienkach miest a VÚC existuje niekoľko rizík spojených so zahraničnou, sociálnou, daňovou politikou, zmenami zákonov a stabilitou politického systému.

Zahraničnopolitické riziká môžu vyplývať zo zmien v obchodnej politike alebo geopolitického napätia s inými krajinami. Na mestá a VÚC tieto riziká vplývajú hlavne v sektore podpory miestnych podnikateľov, a taktiež v oblasti daňovej politiky. Príkladom môže byť nielen pandemická kríza, ale aj obdobie aktuálneho geo-politického napätia, ktoré sa neustále eskaluje.

Riziká v oblasti sociálnej politiky môžu vyplývať zo zmien vládnych politík týkajúcich sa sociálnych programov, vzdelávania alebo zdravotnej starostlivosti. Zmeny týchto politík môžu mať významný vplyv na kvalitu života a blahobyt obyvateľov miest a VÚC. Napríklad zníženie financovania vzdelávania by mohlo mať za následok nižšiu kvalitu vzdelávania študentov, čo by mohlo mať negatívny vplyv na ich budúce pracovné vyhliadky a ekonomický úspech. Pri pohľade na oblasť športu možno uviesť reálny príklad mesta Prešov, ktoré zmenšilo financovanie športu na minimum a postupne tak začal v meste šport upadávať.

Z pohľadu **daňovej politiky** môžu riziká vyplývať aj zo zmien vládnych politík týkajúcich sa zdaňovania. Ak sa napríklad mesto alebo VÚC vo veľkej miere spolieha na daňové príjmy z určitého odvetvia a toto odvetvie zaznamená pokles, mohlo by to mať za následok výrazný rozpočtový výpadok. Okrem toho by zmeny v daňových zákonoch mohli viesť k poklesu podnikateľských investícií alebo k presunu do daňovo výhodnejších jurisdikcií. Živým príkladom je opäť geo-politická eskalácia, ktorá priniesla viacero zmien v daňových politikách štátov a mestá spoločne s VÚC nato často reagovali zavedením vyšších, prípadne nových, daní

Zmeny zákonov môžu taktiež predstavovať významné riziko aj pre mestá a VÚC. Napríklad zmeny v environmentálnych predpisoch by mohli viesť k vyšším nákladom na dodržiavanie predpisov pre podniky a k poklesu hospodárskej aktivity. Podobne zmeny v pracovnoprávných predpisoch by mohli viesť k vyšším nákladom pre zamestnávateľov a sťaženiu činnosti podnikov. V oblasti športu to môže mať za následok napríklad zvýšenie nákladov na určitý typ športovej infraštruktúry.

Posledným dôležitým faktorom, ktorý je potrebné zohľadniť, z pohľadu politických rizík, je aj **stabilita politického systému**. Politická nestabilita môže viesť k neistote a volatilitě v hospodárstve, čo podnikom sťažuje plánovanie a investovanie. Okrem toho môže politická nestabilita viesť k sociálnym nepokojom, ktoré môžu mať výrazný vplyv na kvalitu života a blahobyt obyvateľov miest a VÚC.

Celkovo sú zahraničná, sociálna a daňová politika, zmeny zákonov a stabilita politického systému dôležitými faktormi, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní rizík spojených s mestami a VÚC. Je dôležité, aby miestne samosprávy a tvorcovia politík boli o týchto rizikách informovaní a vypracovali stratégie na ich zmiernenie s cieľom podporiť hospodársku, sociálnu a politickú stabilitu. Nie vždy sa však na tieto dopady dá pripraviť. Navyše v prostredí slovenskej ekonomiky je zdá sa zvykom neplánovať príliš detailne budúcnosť, ale skôr zameriavať sa na aktuálnu situáciu. V takýchto prípadoch potom mestá a VÚC sú odkázané na pomoc štátu, čo je presne príkladom dnešnej situácie. Dá sa preto konštatovať, že tieto **riziká treba brať ako mimoriadne závažné, s najvyššími možnými dopadmi a s veľkou pravdepodobnosťou ich výskytu**, v najbližšom období.

5.1.3 Riziká zlyhania interných procesov

V súvislosti so športom v obciach a VÚC existuje niekoľko rizík spojených s riadením a kontrolou, personálnym zlyhaním a finančnou silou.

Z pohľadu riadenia a kontroly možno hovoriť o rizikách spojených s riadením a dohľadom najmä nad športovými programami. Tieto riziká môžu vzniknúť v prípade **nedostatočnej komunikácie medzi manažérmi športových programov a zamestnancami**, nedostatočnej odbornej prípravy zamestnancov alebo nedostatku jasných usmernení a politík pre športové programy. To môže mať za následok nedostatočnú zodpovednosť, slabú výkonnosť a neefektívne využívanie zdrojov, čo môže mať v konečnom dôsledku vplyv na kvalitu športových programov. Príklad predstavuje aktuálna situácia v rôznych analyzovaných mestách a VÚC uvedených vyššie.

Riziká spojené so zlyhaním personálu sa týkajú najmä rizík spojených s náborom, odbornou prípravou a udržiavaním personálu pre športové programy. Tieto riziká môžu vzniknúť v prípade nedostatku kvalifikovaného personálu, nedostatočných investícií do odbornej prípravy personálu alebo zlých nastavení udržiavania personálu. To môže mať za následok pokles kvality športových programov, ako aj nedostatočnú kontinuitu v ich realizácii. Práve kontinuita predstavuje v podmienkach miest a VÚC na Slovensku azda najväčší problém z pohľadu týchto rizík.

Oblasť rizík finančnej sily sa dotýka rizík spojených s financovaním športových programov. Tieto riziká môžu vzniknúť v prípade **nedostatku finančných prostriedkov** alebo zdrojov na podporu športových programov, alebo v prípade závislosti od nestabilných alebo neudržateľných zdrojov financovania. To môže mať za následok nedostatok investícií do športových zariadení a vybavenia, ako aj pokles kvality športových programov v dôsledku nedostatku zdrojov.

Celkovo môžu mať riziká spojené s riadením a kontrolou, personálnym zlyhaním a finančnou silou **významný vplyv na efektívnosť športových programov** v obciach a VÚC. Podobne ako zatiaľ pri všetkých rizikách aj tu možno konštatovať, že je dôležité, aby si samosprávy a tvorcovia politík uvedomovali tieto riziká a vypracovali stratégie na ich zmiernenie, ako napríklad investície do odbornej prípravy a udržiavania personálu, stanovenie jasných politík a usmernení pre športové programy a zabezpečenie stabilných a udržateľných zdrojov financovania športových zariadení a programov. Riešením týchto rizík môžu obce a VÚC poskytovať kvalitné športové programy, ktoré prispievajú k blahobytu a kvalite života ich obyvateľov. **Dopady týchto rizík možno brať ako menšie voči dopadom finančným či politickým, stále však predstavujú veľkú hrozbu, ktorá je podobne pravdepodobná ako práve výskyt finančných rizík.**

5.1.4 Technicko-technologické riziká

V súvislosti s otázkami pridelovania finančných prostriedkov na miestnej a regionálnej úrovni existuje niekoľko rizík spojených s **vývojom nových technológií** a systémov v oblasti športu.

Riziko nerovnomerného financovania športových programov môže nastať pri preferovaní niektorých programov, pri zavádzaní nových technológií. To môže viesť k nedostatku investícií a poklesu kvality iných programov. **Nové technológie môžu byť efektívnejšie, ale aj nákladnejšie a vyžadovať špecializované znalosti**, čo môže spôsobiť nedostatok zručností u personálu a trénerov, čo znižuje kvalitu a kontinuitu športových programov. Tieto riziká sú svojou povahou mimoriadne prepojené s ostatnými rizikami uvedenými vyššie v texte.

Celkovo môžu mať riziká spojené s otázkami pridelovania finančných prostriedkov a vývojom nových technológií a systémov, v oblasti športu, významný vplyv na účinnosť a efektívnosť športových programov na miestnej a regionálnej úrovni. **Dopady týchto rizík sú menšie ako dopady všetkých predošlých. Pravdepodobnosť výskytu takéhoto typu rizika je však veľmi veľká**, čo je zapríčinené najmä rýchlosťou vývoja novej technológie a systémov v oblasti športu.

5.1.5 Riziká spojené so zásahom vyššej moci

Poslednou skupinou rizík, ktoré môžu hypoteticky ovplyvniť návrhy, predstavujú riziká spojené s **prírodnými katastrofami a teroristickými útokmi**.

Prírodné katastrofy, ako sú najmä záplavy, môžu mať **priamy vplyv na športové zariadenia a infraštruktúru**, pretože spôsobujú škody a vyžadujú si nákladné opravy. Podobne aj teroristické útoky a nehody rôznych druhov môžu mať významný vplyv na miestne ekonomiky a financovanie športových programov a zariadení. Takéto udalosti môžu viesť k **poklesu cestovného ruchu a zníženiu dôvery spotrebiteľov**, čo môže mať vplyv na miestne príjmy. **Náklady na bezpečnostné opatrenia a úsilie o reakciu na núdzové situácie** môžu tiež odkloniť zdroje od športových programov a zariadení. Okrem priameho vplyvu na financovanie môžu tieto udalosti ovplyvniť aj dopyt po športových programoch a zariadeniach. Napríklad pokles cestovného ruchu alebo pokles dôvery spotrebiteľov môže mať za následok

zníženie účasti na športových programoch a zníženie príjmov z poplatkov od používateľov a iných zdrojov príjmov. Dopady takýchto rizík môžu byť rôzne. Z dlhodobého hľadiska ide väčšinou o veľmi malé dopady. Pravdepodobnosť takýchto rizík je extrémne malá, no nedá sa vylúčiť.

5.1.6 Záverečné hodnotenie možných rizík

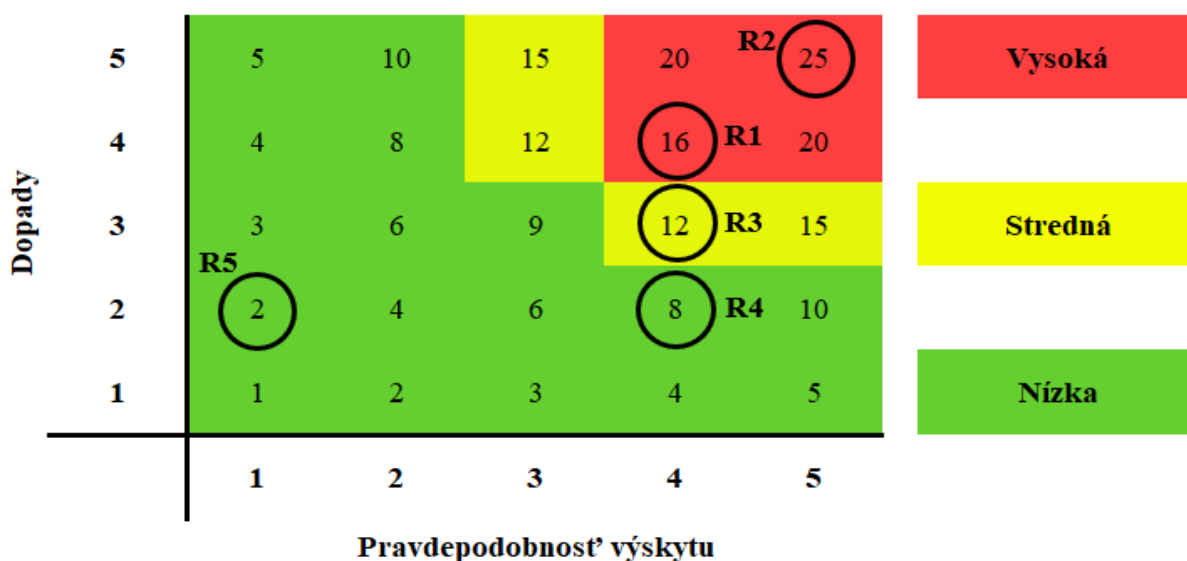
Subjektívne hodnotenie vyššie uvedených rizík jasne ukazuje, že aktuálne sú **najväčšími rizikami politické riziká**, ktoré majú výrazne dopady na celkovú situáciu návrhov a sú taktiež veľmi pravdepodobné. Podobne sa dajú hodnotiť aj **riziká finančné**, ktorých dopad a pravdepodobnosť možno brať ako o niečo menšiu voči politickým rizikám. V obdobnom duchu možno pristupovať aj k **rizikám zlyhania interných procesov**, ktoré sú rovnako pravdepodobné ako riziká finančné, ich dopady sú však dnes už značne regulované. Takto treba chápať aj **riziká technicko-technologické**. Ostatné kategórie rizík treba brať ako veľmi nepravdepodobné s malými dlhodobými dopadmi. Hodnotenie dopadov a pravdepodobnosti rizík je možné vidieť v rámci *Tabuľka 32 – Hodnotenie dopadov a pravdepodobnosti rizík*.

Tabuľka 32 – Hodnotenie dopadov a pravdepodobnosti rizík

Riziko	Označenie rizika	Dopady rizika	Pravdepodobnosť výskytu	Hodnota
Finančné	R1	4	4	16
Politické	R2	5	5	25
Zlyhania interných procesov	R3	3	4	12
Technicko-technologické	R4	2	4	8
Zásahu vyššej moci	R5	2	1	2

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Z vyššie uvedeného hodnotenia vyplynulo, že aktuálne, sú podľa subjektívneho názoru autora, možné **dve riziká s vysokou mierou ovplyvnenia návrhu**, a to finančné a politické; **jedno riziko so strednou mierou ovplyvnenia**, a to riziko zlyhania interných procesov; **dve riziká s nízkou mierou ovplyvnenia návrhu**, a to technicko-technologické riziká a zásahy vyššej moci. Vizualne je možné vidieť toto vyhodnotenie v rámci *Obrázok 21 – Vizualizácia matice možných rizík zlyhania stratégie*.

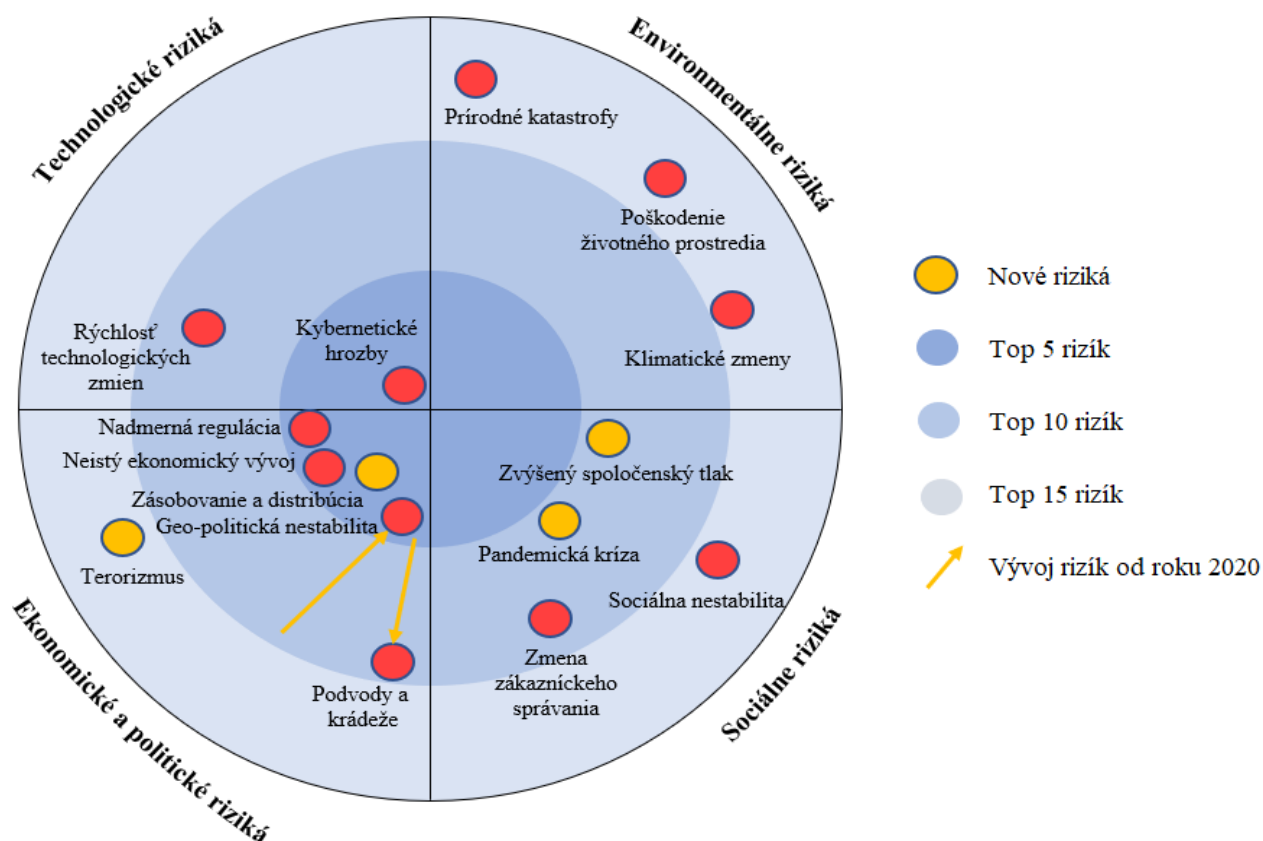

Obrázok 22 – Vizualizácia matice možných rizík zlyhania stratégie
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

5.2 REPORT EURÓPSKEHO MANAŽMENTU RIZÍK

Odborný pohľad na najväčšie riziká aktuálneho obdobia ponúka **asociácia FERMA**. Z reportu s názvom *Top 5 critical threats to the organisation's growth prospects within the next 12 months* (2022), vyplynulo, že **kybernetické hrozby** aktuálne predstavujú najväčšie nebezpečenstvo. Podľa tohto reportu **zlyhanie dodávateľského reťazca alebo distribúcie** vstupuje do top 5 rizík v roku 2022 na druhom mieste ako priamy vplyv pandemickej krízy. Toto riziko sa dá považovať ako hlavná hrozba v mnohých odvetviach. Ďalšími rizikami, ktoré možno pozorovať v top 5, sú **riziká vyplývajúce z geopolitickej neistoty**, ktoré sa tento rok vrátili do prvej päťky na tretiu pozíciu, a to z dôvodu ukrajinskej vojny a geopolitického napätia, ktoré vyvolala na medzinárodnej úrovni, najmä teda pre európske spoločnosti. Geopolitická neistota je na vysokej úrovni, keďže vojna na Ukrajine ovplyvňuje nielen európsky, ale aj globálny trh. Okrem toho sankcie, ktoré vlády uvalili na Rusko, ovplyvňujú politickú scénu a hospodárstvo. **Neistý ekonomický vývoj** je stále výrazným rizikom vzhľadom na mnohé krízy, ktorými si aktuálne spoločnosť prešla, a súčasné obavy z inflácie a rastúcich nákladov. V neposlednom rade treba zmieniť aj **nadmernú reguláciu**, ktorá zohľadňuje nové predpisy, ktoré sa očakávajú najmä v oblasti ESG (environmental, social and corporate governance) s tzv. európskou Zelenou dohodou a v oblasti digitálnej transformácie. Všetky tieto riziká logicky neovplyvňujú len spoločnosti, ale aj mestá a VÚC na Slovensku. (FERMA, 2022)

Asociácia FERMA ráta v najbližšom **období troch rokov** najmä s **problémami zmeny zákazníckeho správania**, pretrvávajúcej **kybernetickej hrozby** a **neistého ekonomického vývoja**. Do desiatich rokov majú tieto riziká vystriedať najmä klimatické zmeny a prírodné katastrofy. (FERMA, 2022) Bližšie je možné vidieť vizualizáciu najväčších rizík v rámci **Obrázok 22 – Top 15 kritických rizík pre organizácie na najbližších 12 mesiacov**.

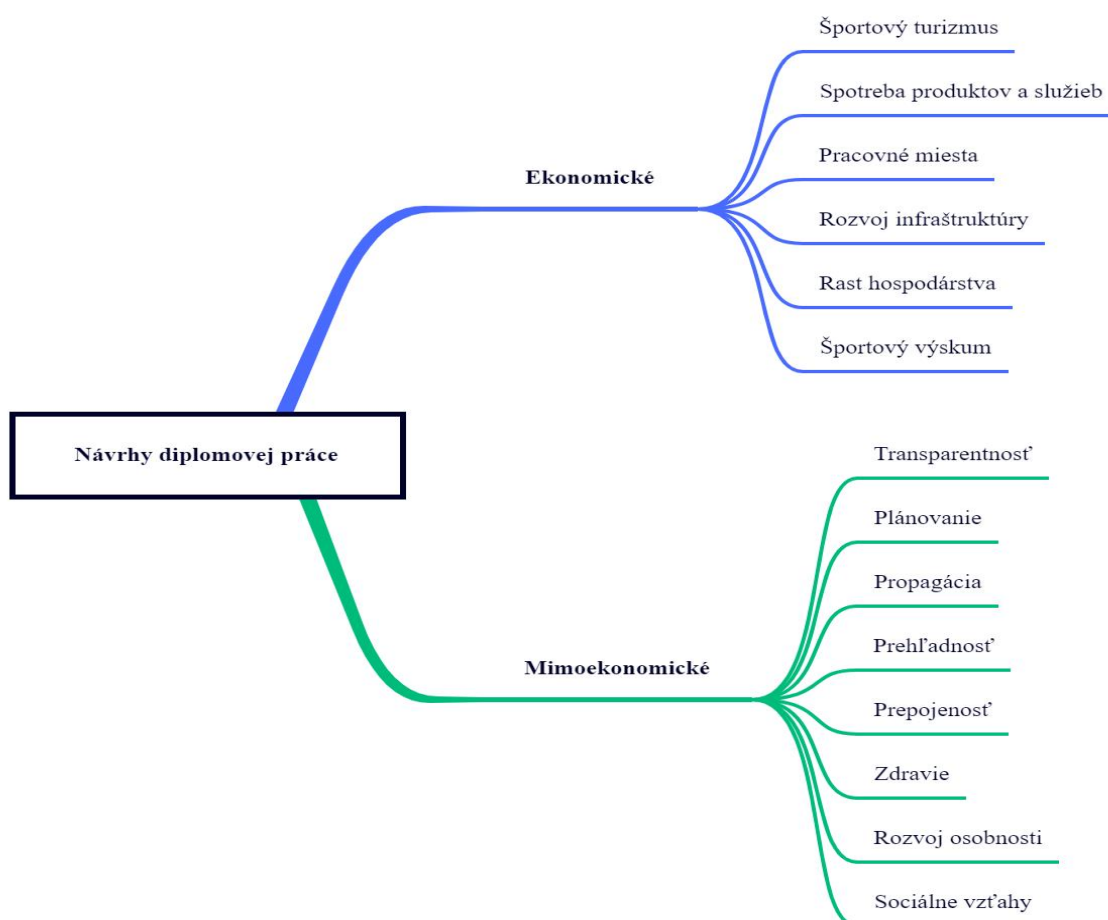

Obrázok 23 – Top 15 kritických rizík pre organizácie na najbližších 12 mesiacov
Zdroj: FERMA, European Risk Manager Survey Report (2022)

6 PRÍNOSY A VYHODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Šport a jeho prínosy pre spoločnosť sú nepopierateľné. Aby však mohol byť šport v regiónoch a mestách úspešne podporovaný, je dôležité **zabezpečiť adekvátne financovanie**. Zavedenie vzorca uznaného športu do štruktúr regionálneho financovania športu a vytvorenie jednotného modelu financovania športu na úrovni miest môže byť jedným z nástrojov, ktoré by mohli pomôcť **zlepšiť financovanie športu a zvýšiť jeho prínosy pre spoločnosť**. V poslednej kapitole práce sú tieto prínosy presne popísané z ekonomického a mimoekonomického hľadiska.

Ekonomické prínosy sa v práci definujú ako tie, ktoré sa týkajú pozitívnych efektov, ktoré súvisia s hospodárskymi aktivitami a rozhodnutiami, a ktoré vedú k zvýšeniu prosperity a zlepšeniu hospodárskej situácie jednotlivcov, podnikov a celej krajiny. Tieto prínosy môžu mať pozitívny vplyv nielen na hospodársky rast a prosperitu, ale aj na kvalitu života obyvateľov. Na druhej strane **mimoekonomické prínosy** sa z pohľadu autora dajú definovať ako tie, ktoré sa týkajú pozitívnych efektov, ktoré nemožno vyjadriť finančne a nevystihujú iba hospodársky aspekt danej činnosti alebo rozhodnutia. Ide o prínosy, ktoré majú zväčša sociálne, environmentálne, kultúrne alebo psychologické aspekty. Medzi mimoekonomické prínosy môžu patriť napríklad zlepšené zdravie a pohoda obyvateľov, zlepšenie kvality života, zvýšené spoločenské väzby a vzťahy, posilnenie kultúrnych hodnôt, ochrana životného prostredia a podobne. Z hľadiska vizualizácie týchto prínosov je možná vizuálna prezentácia v rámci *Obrázok 23 – Prínosy navrhovaného riešenia*.

Obrázok 24 – Prínosy navrhovaného riešenia
Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

6.1 EKONOMICKÉ PRÍNOSY

Z hľadiska práce možno pozorovať ekonomické prínosy v rovine zvyšovania športového turizmu, zvyšovania spotreby, vytvárania nových pracovných miest, podpory rozvoja infraštruktúry, podnecovania rastu hospodárstva, zvyšovania kvality života a podpory vzdelávania a výskumu.

Zvyšovanie športového turizmu – Jednotný model financovania by umožnil lepšie koordinovať a spravovať rozpočty v oblasti športu a zabezpečil by vyššiu stabilitu financovania. To by umožnilo viac investovať do športových zariadení a infraštruktúry, ktoré by mohli byť využité nielen pre športové aktivity, ale aj pre iné verejné podujatia, ako sú napríklad koncerty alebo kultúrne akcie. To by mohlo teoreticky zvýšiť turistický ruch a zlepšiť hospodársky rast regiónu. Príkladom je rekonštrukcia štadióna Tehelné pole, ktorý minulý rok hostil festival Lovestream a prilákal spolu takmer 60 tis. fanúšikov z rôznych kútov sveta (Brazília, Švédsko, Grécko, Nemecko, Fínsko, atď.). (*Najväčší festival v Bratislave prilákal takmer 60 TISÍC ľudí!*, 2022)

Zvyšovanie spotreby – Logickým dôsledkom športových podujatí a aktivít môže byť zvýšená miera spotreby produktov a služieb, ako sú potraviny, nápoje, hotely či doprava. Príkladom takéhoto zvyšovania spotreby môžu byť nedávne Majstrovstvá sveta vo futbale v Katare, kde sa zvýšila medzироčná naplnenosť hotelov, z pôvodných 64% na 92%. (Mohammed, 2023)

Podnecovanie rastu hospodárstva – Stabilne financované športové podujatia a športové kluby môžu pritiahnuť sponzorov a investície, ktoré môžu viesť k rastu hospodárstva a vytvoreniu nových podnikateľských príležitostí. V tomto smere možno uviesť Model sociálnej návratnosti investícií od UEFA. Model skúmal prínosy futbalu v 25 národných asociáciách. Výskumníci zistili celkové dopady v hodnote 39,5 mil. EUR, v pozitívnych ekonomických, sociálnych a zdravotných dopadoch. To zahŕňalo napríklad tvorbu pracovných miest, vzdelávanie, zníženie kriminality a zlepšenie celkového blahobytu. (Cristea, 2022)

Vytváranie nových pracovných miest – Lepšie nastavené modely financovania podnecujú k vytváraniu nových pracovných príležitostí v oblasti športu. Túto hypotézu z veľkej časti popisuje kapitola 1.2.4 *Vývoj športového trhu*.

Podpora rozvoja infraštruktúry – Lepšie nastavené financovanie podporuje nie len oblasť športovej infraštruktúry, ale aj ostatné oblasti spoločnosti vo všeobecnosti. Štúdia KPMG (2018) v Austrálii jasne preukazuje, že výstavba, prevádzka a údržba komunitných športových zariadení podporuje hospodársku činnosť a zamestnanosť. Výstavba nových zariadení alebo rekonštrukcia existujúcich zariadení často vedie k zlepšeniu kvality prostredia, v ktorom sa nachádzajú, k premene nedostatočne využívaných lokalít, k zvýšeniu bezpečnosti v susedstve infraštruktúry a k rozšíreniu zelených plôch v krajine. Táto infraštruktúra má navyše aj množstvo spoločenských využití mimo športu, ako sú podujatia, školiace programy, zdravotné kliniky a krízové miesta počas prírodných katastrof.

Zvyšovanie kvality života – Zlepšovanie modelov financovania športu pomáha k jeho kontinuálnemu zvyšovaniu, čo v konečnom dôsledku zvyšuje aj kvalitu života. Podľa najnovšej štúdie OECD (2023) každé naviazané euro do športu sa vracia v ekonomike 1,7-krát. V podmienkach SR dokonca štvornásobne. (KPMG, 2018) Navyše sa ukazuje aj to, že ak krajiny riešia aktívne účasť občanov na športe, na zdravotných výdavkoch dokáže krajina v priemere ušetriť až 0,6%. (OECD, 2023)

Podpora vzdelávania a výskumu – Financovanie športu podporuje priamo športový výskum a vzdelávanie, ktoré môže viesť k inováciám a rozvoju nových technológií, ktoré potencionálne majú širší vplyv na spoločnosť a hospodárstvo. Príkladom sú športové databázy.

6.2 MIMO EKONOMICKÉ PRÍNOSY

Z hľadiska práce možno pozorovať mimoekonomické prínosy v rovine zabezpečovania transparentnosti systému financovania športu, pridávania plánovacej zložky do financovania športu, zväčšovania propagácie športu, sprehľadňovania systému financovania športu, kontinuity prepájania národnej, regionálnej a lokálnej úrovne športu, zlepšovania zdravia, rozvíjania osobnosti, zvyšovania konkurencieschopnosti regiónov a zabezpečovanie sociálnej inklúzie.

Zabezpečovanie transparentnosti – Zavedenie vzorca uznaného športu do stanov regionálneho financovania športu a zavedenie jednotného modelu financovania športu v mestách, by zabezpečilo, že finančné prostriedky by boli alokované podľa jasne definovaných kritérií, čím by sa zvýšila ich efektivita a transparentnosť. Tento faktor dokazujú aj návrhové vyhodnotenia.

Pridávanie plánovacej zložky – Športové subjekty by vedeli lepšie pracovať a pripravovať sa na finančné krytie ich činnosti. Mestá a VÚC by zavedením návrhov vytvorili plánovacie obdobia, ktoré by ukazovali aké športy budú v najbližších obdobiach financované viac, a ktoré naopak menej. Ide o veľmi dôležitý prínos najmä pokiaľ sa jedná o odbúranie zistení Najvyššieho kontrolného úradu SR (2021), že až 70% kontrolovaných samospráv nemalo vypracovanú alebo aktualizovanú koncepciu rozvoja športu.

Zväčšovanie propagácie športu – Jedným z najefektívnejších prínosov návrhov je stabilné a stále navyšovanie propagácie športu. Tento faktor bol spomínaný v prvej časti práce.

Sprehľadňovanie systému a kontinuita prepojenosti národnej, regionálnej a lokálnej úrovne športu – Návrhy majú zabezpečiť kontinuitu podpory mládežníckeho športu ako aj podporu jednotného cieľu športu na Slovensku, čo dokazuje aj samotné vyhodnotenie návrhov.

Zlepšovanie zdravia – Športové aktivity môžu pomôcť zlepšiť fyzické a duševné zdravie, ako aj prevenciu mnohých chorôb a zdravotných problémov. Podľa štúdie OECD (2023) zvýšenie fyzickej aktivity na minimálnu odporúčanú úroveň, teda 150 minút v priemere týždenne, v EÚ, by do roku 2050 zabránilo 11,5 mil. nových prípadov neinfekčných ochorení, vrátane 3,8 mil. prípadov kardiovaskulárnych ochorení, 3,5 mil. prípadov depresie, takmer 1 mil. prípadov cukrovky 2. typu a viac ako 400 tis. prípadov rôznych druhov rakoviny. Dosiahnutie všeobecného cieľa, teda priemerne 300 minút fyzickej aktivity týždenne by zabránilo ďalším 16 miliónom prípadov neinfekčných ochorení.

Rozvíjanie osobnosti – športové aktivity môžu pomôcť rozvíjať charakterové vlastnosti, ako sú trpezlivosť, vytrvalosť, sebadisciplína, tímová spolupráca, vodcovstvo a zodpovednosť. Na túto tému robili výskumníci z Anglicka rôzne štúdie a v roku 2020 verejne publikovali, že šport skutočne dokáže signifikantným spôsobom ovplyvňovať charakterové vlastnosti jedinca, ale aj kolektívu. (*Why investing in physical activity is great for our health – and our nation, 2020*)

Zabezpečovanie sociálnej inklúzie – Športové aktivity môžu pomôcť vytvárať priateľstvá, posilňovať tímovú spoluprácu a zlepšovať komunikačné zručnosti. Taktiež môžu pomôcť posilniť sebavedomie a seba prijatie jednotlivcov. (*Why investing in physical activity is great for our health – and our nation, 2020*)

Konkurencieschopnosť regiónov – Posledný prínos je možné brať ako z určitej časti aj ekonomického charakteru. Podpora športu by mohla výraznejšie zvýšiť túto konkurencieschopnosť regiónu, keďže teraz je aktuálne Slovensko hodnotené v rámci EÚ na posledných priečkach. (Zmušková, 2023)

ZÁVER

Analýza financovania športu na Slovensku môže byť sumarizovaná v dvoch smeroch. Prvým smerom je vyhodnotenie situačnej analýzy z pohľadu aplikácie vzorca PUŠ, ktorý funguje na národnej úrovni. Na tento vzorec existuje veľká kritika z viacerých názorov odbornej verejnosti. Títo odborníci tvrdia, že tento vzorec nedáva dostatok financií ani pre malé športy na zaplatenie jedného zamestnanca, a že zákon o športe obsahuje veci, ktoré sa nedajú aplikovať v praxi. Druhým smerom sú názory zástupcov rôznych športových zväzov na súčasný zákon o športe. Niektorí zástupcovia tvrdia, že zákon zvýhodňuje len niekoľko športov a neprináša teda rovnaký prospech všetkým. Navrhujú prehodnotenie koeficienta členstva do 23 rokov a zrušenie medziročného znižovania príspevkov. Ďalší zástupcovia tvrdia, že zákon o športe bol pripravený právnikmi a nie zástupcami športovej obce a navrhujú upraviť koeficienty uznaných športov tak, aby odrážali súčasnú popularitu niektorých športov, a aby sa zákon prispôbil meniacemu sa stavu spoločnosti a športu. Všeobecne sa zdá, že existuje veľa nezhôd a kritiky, ktoré naznačujú, že súčasný systém financovania športu na Slovensku nie je dostatočne efektívny ani spravodlivý pre všetky športy. Avšak predstavuje asi najobjektívnejší a najtransparentnejší nástroj prerozdelenia financií na šport.

V závere možno konštatovať, že financovanie športu samospráv a vyšších územných celkov na Slovensku, trpí ne-transparentnosťou a rôznymi nesúmernosťami. Veľkosť a zloženie podporovaných športov sa líšia v každom meste a vyššom územnom celku, čo vytvára nerovnosti a nejednotnosť v celom systéme. Je potrebné zvýšiť transparentnosť financovania a zabezpečiť rovnomerné a spravodlivé prerozdelenie finančných prostriedkov medzi rôzne oblasti a disciplíny športu, aby sa vytvorili rovnaké podmienky pre všetkých a podporili sa nielen populárne, ale aj menej známe športy.

Počas tejto analýzy boli kľúčovým zdrojom informácií rôzne odborné články a štúdie z oblasti financovania športu, ako aj relevantné štatistiky z EÚ. Okrem toho sa vykonával aj rozhovor s ľuďmi z praxe v oblasti financií a športu, čím sa získali cenné informácie z prvej ruky. Všetky tieto zdroje informácií umožnili vypracovať komplexnú analýzu a predložiť konkrétne návrhy na zlepšenie súčasného stavu financovania športu na Slovensku.

Ako je možné vidieť financovanie či už na národnej alebo aj na regionálnej a lokálnej úrovni nie je ideálne. Stále sa dá však tvrdiť, že na národnej úrovni sú zavedené určité všeobecné pravidlá, ktoré nemožno jednoduchým spôsobom obchádzať alebo ich meniť radikálnym smerom. Je zrejmé, že pre zlepšenie financovania športu na lokálnej a miestnej úrovni je nevyhnutné zaviesť efektívnejší a transparentnejší systém. V práci sa preto navrhujú dva konkrétne opatrenia, a to zavedenie PUŠ vzorca v rámci VÚC namiesto súčasného dotačného systému a jednotný postup pri pridelení dotácií na miestnej úrovni. Tieto návrhy majú zabezpečiť transparentnosť a podporu športu, najmä v rovine športovania mladých ľudí.

Z hľadiska rizík možno povedať, že politické riziká a riziká finančné sú momentálne najväčšími a najpravdepodobnejšími rizikami, ktoré môžu mať výrazný vplyv na celkovú situáciu návrhov. Riziká zlyhania interných procesov a technicko-technologické riziká majú tiež určitú pravdepodobnosť, ale ich dopady sú už regulované. Ostatné kategórie rizík sú veľmi nepravdepodobné s malými dlhodobými dopadmi.

Výzvy do budúcnosti tvoria najmä oblasť revízie vzorca PUŠ, úpravu zákona o športe a zabezpečenie transparentného financovania. Tieto všetky oblasti by mali byť predmetom výskumu a aj pozornosti jednotlivých predstaviteľov, ktorí ich môžu priamo ovplyvňovať.

"Šport má moc zmeniť svet. Má moc inšpirovať, má moc spojiť ľudí ako málokto iný."
Nelson Mandela

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- [1] **ADÁMIK, R. – KUBINA, M. – VARMUS, M.** 2021. *Strategic Sport Management Sustainability of Sports Clubs*. 46s. ISBN 978-3-030-66733-7
- [2] **ADÁMIK, R. – VARMUS, M.** 2019. *Success as a Strategic Goal of Sports Clubs*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://www.sciemcee.org/library/proceedings/cer/cer2019_proceedings02.pdf
- [3] **AŠPV SR.** 2023. *Program*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <http://aspv.sk/aspv-sr/program/>
- [4] **AYYAGARI, M. – MAKSIMOVIĆ, V.** 2008. *Industry growth, firm size and the business environment*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PNADM862.pdf
- [5] **BADENHAUSEN, K.** 2012. *Soccer Legend Mia Hamm On Women's Sports, Her Heroes And Raising Kids*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.forbes.com/sites/kurtbadenhausen/2012/12/07/soccer-legend-mia-hamm-on-womens-sports-her-heroes-and-raising-kids/?sh=68f89b9d4350>
- [6] **BAZZANELLA, F. – PETERS, M. – SCHNITZER, M.** 2019. *The perceptions of stakeholders in small-scale sporting events*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000489989600001>
- [7] **BBSK.** 2023. *Zoznam podporených projektov*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://old.bbsk.sk/eSlu%C5%BEby/Financieamajetok/Zoznamposkytnut%C3%BDchdot%C3%A1ci%C3%AD/Zoznampodporen%C3%BDchprojektov.aspx>
- [8] **BILLIET, S. – CLAES, E. – SCEERDER, J. – WILLEM, A.** 2017. *Belgium: Flanders — Sport Federations and Governmental Sport Bodies*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://link.springer.com/chapter/10.1057/978-1-137-60222-0_3
- [9] **BLAŠKO, R.** 2021. *Štiavničky budú môcť hostiť aj medzinárodný futbal, Nosko spomenul plánovaný projekt prestrešenia*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://bbonline.sk/stiavnicky-budu-moct-hostit-aj-medzinarodny-futbal-nosko-spomenul-planovany-projekt-prestresenia/>
- [10] **BLAŠKO, R.** 2022. *Nádeje európskeho futbalu privíta aj Banská Bystrica, štartujú ME U19 na Slovensku*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://bbonline.sk/nadeje-europskeho-futbalu-privita-aj-banska-bystrica-startuju-me-u19-na-slovensku/>
- [11] **BLAŽO, M. – DEDÍK, P. – GREGUŠKA, I. – HRBEK, P. – KRIŽAN, L. – SEPEŠI, P. – ZAJÍČKOVÁ, Z.** 2018. *VZOREC na výpočet príspevku uznanému športu ... alebo nech odborná diskusia o vzorci obohatí celú športovú verejnosť*. [on-line]. [2023-03-24]. Dostupné na internete: http://www.ucps.sk/VZOREC_na_vypocet_prispevku_uznanemu_sportu
- [12] **BLAŽO, M. – GREGUŠKA, I.** 2021. *Počet aktívnych športovcov. Jeden z parametrov vzorca na výpočet príspevku uznanému športu alebo prvok kreativity?*. [on-line]. [2023-03-24]. Dostupné na internete: <https://beta.ucps.sk/pocet-aktivnych-sportovcov-jeden-z-parametrov-vzorca-na-vypocet-prispevku-uznanemu-sportu-alebo-prvok-kreativity>

- [13] **BOOTH, R.** 2009. *Sports Economics*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://www.researchgate.net/publication/227371372_Sports_Economics
- [14] **BRADBURY, T. – O'BOYLE, I.** 2017. *Understanding Sport Management*. International perspectives, 1st edn. Routledge, London. 294 s. ISBN: 978-1138100633.
- [15] **BREUER, CH. – FEILER, S. – HALLMANN, K. – WICKER, P.** 2010. *Financing of Sport Facilities in Germany*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: https://www.academia.edu/27063103/Financing_of_sport_facilities_in_Germany
- [16] **BREUER, CH. – NOWY, T.** 2017. *Germany: Autonomy, Partnership and Subsidiarity*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://link.springer.com/chapter/10.1057/978-1-137-60222-0_8
- [17] **BREUER, CH. – WICKER, P.** 2015. *How the Economic and Financial Situation of the Community Affects Sport Clubs' Resources: Evidence from Multi-Level Models*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/182439/1/978-3-03842-872-5.pdf>
- [18] **BSK.** 2023. *Archív dotácií*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://bratislavskykraj.sk/urad-bsk/dotacie/archiv/>
- [19] **BSK.** 2023. *VÝZVA na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácií z Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu športu na rok 2023*. [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete: <https://bratislavskykraj.sk/wp-content/uploads/2023/04/brds-vyzva-sport-2023-final-pdf.pdf>
- [20] **CLAES, E. – SCHEERDER, J. – WILLEM, A.** 2017. *Does It Take Two to Tango? The Position and Power of National Sport bodies Compared to Their Public Authorities*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://link.springer.com/chapter/10.1057/978-1-137-60222-0_1
- [21] **CRISTEA, M.** 2022. *The Economic Impact of Sports Events*. [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete: <https://business-review.eu/business/sports/the-economic-impact-of-sports-events-236529>
- [22] **CYBRUT, A. – DROZD, S. – KOIBICHUK, V. – SOMOGYI, A.** 2023. *Effectiveness of the Sports Management System in Europe: High Achievements, Public Funding and a Healthy Lifestyle*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000909925100001>
- [23] **DAEDAL RESEARCH.** 2022. *European Health and Fitness Market: Size and Trends with Impact of COVID-19 and Forecast up to 2026*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.daedal-research.com/services/european-health-and-fitness-market-size-and-trends-with-impact-of-covid-19-and-forecast-up-to-2026>
- [24] **DE BOSSCHER, V. – SHIBLI, S. – WEBER, A.** 2019. *Is prioritisation of funding in elite sport effective? An analysis of the investment strategies in 16 countries*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000461173800005>
- [25] **DIXON, E.** 2021. *Why Copenhagen is an epicentre for sustainable sport*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: https://www.sportspromedia.com/analysis/copenhagen-euro-2020-denmark-sports-events-hosting-cycling-sustainability/?zeph_r_sso_ott=NqPHUB
- [26] **EUROBAROMETER.** 2022. *Sport and physical activity*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2668>

- [27] **EUROPEAN COMMISSION**. 2012. *ESSnet-Culture Final Report*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/341465/3199631/essnet-culture.pdf/a6518128-69b3-4d89-82b8-060a3ad0d1d5>
- [28] **EUROPEAN COMMISSION**. 2022. *7.3 Sport, youth fitness and physical activity*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/denmark/73-sport-youth-fitness-and-physical-activity>
- [29] **EUROPEAN COMMITTEE OF THE REGIONS**. 2023. *Division of Powers*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/All-countries.aspx>
- [30] **EURÓPSKA KOMISIA**. 2023. *Belgium - Youth and Sport*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/Belgium-Youth-and-sports.aspx>
- [31] **EURÓPSKA KOMISIA**. 2023. *Czechia - Youth and Sport*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/Czechia-Youth-and-Sports.aspx>
- [32] **EURÓPSKA KOMISIA**. 2023. *Denmark - Youth and Sport*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/Denmark-Youth-and-sports.aspx>
- [33] **EURÓPSKA KOMISIA**. 2023. *Finland - Youth and Sport*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/Finland-Youth-and-Sport.aspx>
- [34] **EURÓPSKA KOMISIA**. 2023. *Germany - Youth and Sport*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/Germany-Youth-and-Sport.aspx>
- [35] **EURÓPSKA KOMISIA**. 2023. *Slovakia - Youth and Sport*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/Slovakia.aspx>
- [36] **EUROSTAT**. 2018. *Satisfied with your city's sports facilities?*. [on-line]. [2022-01-23]. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20180614-1>
- [37] **EUROSTAT**. 2020. *Employment in sport*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/sport/data>
- [38] **EUROSTAT**. 2022. *Sport participation*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/sprt_pcs_esms.htm
- [39] **EUROSTAT**. 2023. *Business demography by size class (from 2004 onwards, NACE Rev. 2)*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/BD_9BD_SZ_CL_R2_custom_5067267/default/table?lang=en
- [40] **EUROSTAT**. 2023. *General government expenditure by function (COFOG)*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10A_EXP_custom_5084418/default/table?lang=en
- [41] **EYOF**. 2022. *Zopár zaujímavých čísel z EYOF 2022*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://eyof2022.com/news/zopar-zaujimavych-cisel-z-eyof-2022/>

- [42] **FERENC, P. – KOMAN, G. – KUBINA, M. – VARMUS, M.** 2018. *Ensuring the Long-Term Sustainability Cooperation with Stakeholders of Sports Organizations in SLOVAKIA*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.mdpi.com/2071-1050/10/6/1833>
- [43] **FERMA.** 2022. *European Risk Manager Survey Report*. . [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete: https://www.ferma.eu/app/uploads/2022/07/ERM-REPORT_FERMA_2022_FINAL.pdf
- [44] **FILEK, M.** 2016. *Mesto vyhovie Tipsportu, premenuje štadión a zvýši dotáciu na hokej*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: <https://www.zilinskyvecernik.sk/clanok/mesto-vyhovie-tipsportu-premenuje-stadion-a-zvysi-dotaciu-na-hokej/3963/>
- [45] **FINLEX.** 2023. *Liikuntalaki – zákon o športe*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150390>
- [46] **FOOTBALL BENCHMARK.** 2020. *The changing face of football sponsorship – key trends*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://www.footballbenchmark.com/library/the_changing_face_of_football_sponsorship_key_trends
- [47] **FORREST, D.** 2020. *Written evidence (GAM0123)*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://committees.parliament.uk/writtenevidence/853/pdf/>
- [48] **GOUGH, CH.** 2022. *Spending of sports sponsorship deals worldwide 2020, by industry*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.statista.com/statistics/269785/sports-sponsorship-deals-worldwide-by-industry-sector-in-2009/>
- [49] **GOUGH, CH.** *Value of the European health and fitness industry 2017-2021*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.statista.com/statistics/275044/market-size-of-the-european-health-club-industry/>
- [50] **GREGUŠKA, I. – ŠARLÁK, M.** 2022. *Analysis of Sport Support Through Self-governing Regions and Local Governments in Slovakia*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://www.sciencedirect.com/library/proceedings/cer/cer2022_proceedings01.pdf
- [51] **GREGUŠKA, I.** 2019. *VZOREC NA VÝPOČET PRÍSPEVKU UZNANÉMU ŠPORTU: Náhrada subjektívneho rozhodovania politikov a priestor na neustále zlepšovanie výpočtu*. [on-line]. [2023-03-24]. Dostupné na internete: http://www.ucps.sk/VZOREC_Nahrada_subjektivneho_rozhodovania_politikov_a_priestor_na_neustale_zlepsovanie_vypoctu
- [52] **GUAVERA, P. – MANRIQUE, D. – PUGA, G. – URBANEJA, S.** 2022. *Understanding the Predictors of Economic Politics on Elite Sport: A Case Study from Spain*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000866883500001>
- [53] **GUTTMANN, A.** 2022. *Spending on sponsorships worldwide by region 2009-2018*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.statista.com/statistics/196898/global-sponsorship-spending-by-region-since-2009/>
- [54] **HALÁSKOVÁ, M. – HALÁSKOVÁ, R.** 2020. *Public Expenditures on Sport, Recreation and Leisure Activities: Analytical Approach in Self-governing Regions in the*

- Czech Republic. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000585096700005>
- [55] **HODAK, Z – ŠKORIĆ, S.** 2011. *The system of sports financing and management in the Republic of Croatia*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2262305
- [56] **HUMS, A. – MACLEAN, J.** *Governance and Policy in Sport Organizations*. H. Hathaway, 2004. 382 s. ISBN: 978-189-087-1451
- [57] **HUSÁR, I. – SEPEŠI, P. – SVÁK, J. – SURMAJOVÁ, Ž.** 2022. *ŠPORT A PRÁVO 2022 | Šport a legislatíva I – panelová diskusia*. [on-line]. [2023-03-24]. Dostupné na internete: https://www.youtube.com/watch?v=v5LLBWlga4&t=903s&ab_channel=U%C4%8DP S-%C5%A0PORTaPR%C3%81VOprev%C5%A1etk%C3%BDch
- [58] **CHAPLIN, L. – GREEN, B. – TAKS, M. – MIESENER, L.** 2017. *Creating sport participation from sport events: Making it happen*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000403789700004>
- [59] **IBSEN, B.** 2017. *Denmark: The Dissenting Sport System in Europe*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://link.springer.com/chapter/10.1057/978-1-137-60222-0_5#ref-CR12
- [60] **ILMANEN, K. – VEHMAS, H.** 2017. *Finland: From Steering to the Evaluation of Effectiveness*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://link.springer.com/chapter/10.1057/978-1-137-60222-0_6
- [61] **INFRONT.** 2022. *What is sports sponsorship?*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.infront.sport/blog/sports-sponsorship/what-is-sports-sponsorship>
- [62] **ISAACSON, T.** 2010. *Sports public relations*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://www.researchgate.net/publication/355683364_Sports_public_relations
- [63] **JING, F. – SONG, S.** 2022. *Research on Parameter Estimation and Prediction of Sports Financial Market Volatility Model*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000823309200008>
- [64] **JURICA, T.** 2023. *Popularita slovenských športov na sociálnych sieťach*. [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete: <https://www.olympic.sk/clanok/popularita-slovenskych-sportov-na-socialnych-sietach>
- [65] **KAHANE, L. – SHMANSKE, S.** 2012. *Sports Economics*. Oxford University Press. 8s. ISBN: 978-0-19-538777-3
- [66] **KOTIAN, R.** 2020. *Štátny tajomník pre šport: Ak sa niekto rozhodne pre mimoriadne drahý šport, musí si ho sám financovať*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://sport.aktuality.sk/c/452243/statny-tajomnik-pre-sport-ivan-husar-ak-sa-nieko-rozhodne-pre-mimoriadne-drahy-sport-tak-si-ho-musi-sam-financovat/>
- [67] **KPMG.** 2018. *Koncepcia financovania športu v Slovenskej republike (2017)*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.olympic.sk/sites/default/files/2021-01/KPMG-koncepcia-financovania-sportu-SR-2018.pdf>
- [68] **KPMG.** 2018. *The Value of Community Sport Infrastructure*. [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete:

- https://www.sportaus.gov.au/_data/assets/pdf_file/0005/974948/KPMG_Value_of_Community_Sport_Infrastructure_final.pdf
- [69] **KRŠKO, S.** 2020. *Vzorec pre výpočet príspevku uznanému športu a parameter záujmu v ňom nie je najväčší problém dnešných dní.* [on-line]. [2023-04-09]. Dostupné na internete: <https://www.olympic.sk/clanok/vzorec-pre-vypocet-prispevku-uznanemu-sportu-parameter-zaujmu-v-nom-nie-je-najvacsi-problem>
- [70] **KSK.** 2023. *Archív žiadostí do roku 2020.* [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/povinne-informacie/dotacie/archiv-ziadosti-do-roku-2020.html>
- [71] **KSK.** 2023. *Schválené / neschválené dotácie rok 2021.* [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/povinne-informacie/dotacie/rok/schvalene-neschvalene-dotacie-rok-2021.html>
- [72] **KUBINA, M. – KLAMPÁR, P. – MIČIAK, M. – VARMUS, M. – ŠARLÁK, M. – ŠTRBA, P.** 2023. *Education and Knowledge in the Field of Sponsorship and General funding of Sports Infrastructure.* [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://www.esd-conference.com/upload/book_of_proceedings/Book_of_Proceedings_esdJanuary2023Online.pdf
- [73] **KUČERA, J. – NEMEC, J.** 2021. *Financovanie športu z verejných prostriedkov v Slovenskej republike.* [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://www.researchgate.net/publication/359353123_FINANCOVANIE_SPORTU_Z_VEREJNYCH_PROSTRIEDKOV_V_SLOVENSKEJ_REPUBLIKE
- [74] **KUCHARČÍKOVÁ, A. – HOLKOVÁ, B. – KOZUBÍKOVÁ, Z. STANÍKOVÁ, Z. TOKARČÍKOVÁ, E.** 2015. *Základy ekonomickej teórie - Cvičebnica.* Žilinská univerzita v Žiline: EDIS-vydavateľské centrum Žilinskej univerzity. 123 s. ISBN: 978-80-554-1036-4.
- [75] **KUPER, S. – SZYMANSKI, S.** 2014. *Soccernomics.* 49-50 s. ISBN 978-1-56858-480-5 <http://proz-x.com/onlinelibrary/files/original/c9113f97f591f9cacd0bdf4056a95b2b.pdf>
- [76] **LAPOSOVÁ, H.** 2022. *Metodika na výpočet podielu uznaného športu.* [on-line]. [2023-03-24]. Dostupné na internete: <https://www.isamosprava.sk/clanky/metodika-na-vypocet-podielu-uznaneho-sportu/>
- [77] **MANDELA, N.** 1994. *Long walk to freedom – The Autobiography of Nelson Mandela.* [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://zelalemkibret.files.wordpress.com/2012/01/the-autobiography-of-nelson-mandela.pdf>
- [78] **MESTO BANSKÁ BYSTRICA.** 2023. *Záverečné účty mesta.* [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.banskabystrica.sk/dokumenty-mesta/zaverecne-ucty-mesta-banska-bystrica/>
- [79] **MESTO BRATISLAVA.** 2023. *Záverečné účty mesta.* [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://bratislava.sk/mesto-bratislava/transparentne-mesto/rozpocet-a-hospodarenie/zaverecny-ucet>
- [80] **MESTO KOŠICE.** 2023. *Záverečný účet mesta za rok 2020.* [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.kosice.sk/clanok/zaverecny-ucet-mesta-kosice-za-rok-2020>

- [81] **MESTO KOŠICE.** 2023. *Záverečný účet mesta za rok 2021*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.kosice.sk/clanok/zaverecny-ucet-mesta-kosice-za-rok-2021>
- [82] **MESTO NITRA.** 2023. *Záverečné účty mesta*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://nitra.sk/zaverecny-ucet/>
- [83] **MESTO PREŠOV.** 2023. *Záverečné účty mesta*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.presov.sk/rozpocety-a-zaverecne-ucty.html>
- [84] **MESTO TRENČÍN.** 2023. *Záverečné účty mesta*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://trencin.sk/samosprava/transparentny-trencin/rozpocet-mesta/>
- [85] **MESTO TRNAVA.** 2023. *Záverečné účty mesta*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.trnava.sk/sk/clanok/zaverecny-ucet-mesta>
- [86] **MESTO ŽILINA.** 2023. *Záverečné účty mesta*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <http://www.zilina.sk.mam.speedweb.sk/mesto-zilina-uradna-tabula-mesta-rozpocet-mesta>
- [87] **MF SR.** 2023. *Vyhodnotenie výsledkov rozpočtového hospodárenia obcí a vyšších územných celkov za rok 2020-2021*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/uzemna-samosprava/>
- [88] **MO SR.** 2023. *Detailný rozpočet v rokoch 2020-2021*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.rozpocet.sk/web/#/rozpocet/VS/kapitoly/0/kapitola/11/detail/f/2021/DEBT/FNC>
- [89] **MOHAMMED, A.** 2023. *Qatar receive huge economic boost after hosting 2022 FIFA World Cup*. [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete: <https://www.insidethegames.biz/articles/1134087/qatar-economy-fifa-world-cup>
- [90] **MŠMT.** 2023. *Zákon č. 115/2001 Sb., o podpore športu*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.msmt.cz/sport-1/zakon-o-podpore-sportu>
- [91] **MŠVVaŠ SR.** 2021. *Prieskum športu*. [on-line]. [2023-03-24]. Dostupné na internete: https://www.minedu.sk/data/files/11275_ipsos_sekcia_sportu_prieskum_sportov_2022_na_minedu.pdf
- [92] **MŠVVaŠ SR.** 2023. *Financovanie športu*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.minedu.sk/financovanie-sportu/>
- [93] **MŠVVaŠ SR.** 2023. *Národné športové projekty*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.minedu.sk/narodne-sportove-projekty/>
- [94] **MV SR.** 2023. *Dotácie podľa zákona č. 526/2010 Z. z.* [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/?dotacie-1>
- [95] **NKÚ.** 2021. *Kontrola v športe v rokoch 2019-2021*. [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete: <https://www.nku.gov.sk/documents/10157/911cd83c-bb9c-4bc1-83da-4b9d5f9fc15c>
- [96] **NOVÝ ČAS.** 2022. *Najväčší festival v Bratislave prilákal takmer 60 TISÍC ľudí!*. [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete: <https://www.cas.sk/clanok/2689783/najvacsi-festival-v-bratislave-prilakal-takmer-60-tisic-ludi-internetom-sa-siria-taketo-komenty/>
- [97] **NSK.** 2023. *Dotácie na podporu kultúry a športu*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.unsk.sk/zobraz/sekciu/dotacie-na-podporu-kultury-a-sportu>

- [98] **OBADIĆ, E. – ŠKORIĆ, S.** 2022. *Connection between State Funding and International Sporting Success: The Case of Croatia*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000889334400007>
- [99] **OECD.** 2023. *New WHO/OECD report: increasing physical activity could save the EU billions annually*. [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete: <https://www.who.int/europe/news/item/17-02-2023-new-who-oecd-report--increasing-physical-activity-could-save-the-eu-billions-annually#:~:text=%E2%80%9CWHO%20recommends%20at%20least%20150,000%20premature%20deaths%20each%20year.%E2%80%9D>
- [100] **OZANIAN, M.** 2019. *The Forbes Fab 40: Puma Debuts On 2019 List Of The World's Most Valuable Sports Brands*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.forbes.com/sites/mikeozanian/2019/10/16/the-forbes-fab-40-puma-debuts-on-2019-list-of-the-worlds-most-valuable-sports-brands/?sh=5823019d356a>
- [101] **PALMEN, M.** 2021. *Digitaler Sportstättenatlas Deutschland – DSD*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: https://www.lsv-sh.de/fileadmin/Content/LSV-PDF_und_Word-Dokumente/2._Sportwelten_und_Projekte/Sport_und_Umwelt/Hintergrundinformationen_und_Downloads/Palmen_BISp_Fachtagung_Nordbau_S-H.pdf
- [102] **PESTUGIA, L.** 2019. *Sport sponsorships: a growing trend*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.yakagency.com/en/blog/sport-sponsorships-a-growing-trend-but-the-real-challenge-is-activation/>
- [103] **PLÁN OBNOVY SR.** 2023. *Plán Obnovy 2023 Dotácie a Stimuly*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.plan-obnovy-dotacie.sk/>
- [104] **PSK.** 2023. *Poskytovanie dotácií Prešovského samosprávneho kraja*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/udaje/uradna-tabula/poskytovanie-dotacii/>
- [105] **QAMBELA, G.** 2012. *Gcobani Qambela (South Africa) on Olympic Values in Today's World*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://berkeleycenter.georgetown.edu/posts/gcobani-qambela-south-africa-on-olympic-values-in-today-s-world>
- [106] **RISTVEJ, J. – KAMPOVÁ, K.** 2010. *Vedecké metódy*. [on-line]. [2022-11-04]. Dostupné na internete: <http://trilobit.fai.utb.cz/vedecke-metody>
- [107] **SAZ.** 2022. *V Banskej Bystrici sa uskutočnia majstrovstvá Európy v atletike do 18 rokov*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.bystricoviny.sk/atletika/v-banskej-bystrici-sa-uskutocnia-majstrovstva-europy-v-atletike-do-18-rokov/>
- [108] **SEPEŠI, P.** 2021. *Úvodné slovo Petra Sepešiho*. [on-line]. [2023-04-10]. Dostupné na internete: <https://beta.ucps.sk/uvodne-slovo-petra-sepesiho>
- [109] **SCHWAMBERG, M.** 2022. *Spotify sa stane sponzorom FC Barcelona, zmení sa aj názov štadióna Camp Nou*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: <https://www.mojandroid.sk/spotify-fc-barcelona-partnerstvo/>
- [110] **SITA.** 2021. *Štadión SNP zrekonštruovali za viac ako 14 mil. eur*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://mybystrica.sme.sk/c/22756546/stadion-snp-zrekonstruovali-za-viac-ako-14-mil-eur.html>

- [111] **SLOVLEX**. 2023. *Zákon č. 440/2015 o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. [on-line]. [2023-03-24]. Dostupné na internete: <https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/440/20210101>
- [112] **SOŠV**. 2020. *Menšie zväzy kritizujú kroky štátu, zákon i vzorec na výpočet príspevkov uznanému športu podľa nich vyhovuje len niektorým subjektom*. [on-line]. [2023-04-09]. Dostupné na internete: <https://www.olympic.sk/clanok/mensie-zvazy-kritizuju-kroky-statu-zakon-i-vzorec-na-vypocet-prispevkov-uznanemu-sportu>
- [113] **SOUKUPOVÁ, J.** 2016. *Corruption, competitiveness and public finance in European countries*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000389515100168>
- [114] **SPORT ENGLAND**. 2020. *Why investing in physical activity is great for our health – and our nation*. [on-line]. [2023-04-11]. Dostupné na internete: <https://www.sportengland.org/news/why-investing-physical-activity-great-our-health-and-our-nation>
- [115] **SPORT STATTEN ATLAS**. 2022. *Schätzverfahren zu Deutschen Sportstätten*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: <https://sportstaettenatlas.de/>
- [116] **SPORTSPRO**. 2022. *Annual revenue earned from shirt sponsorship deals by selected clubs in the Premier League in England in 2022/23, by club*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.statista.com/statistics/254513/value-of-jersey-kit-sponsorships-in-the-barclays-premier-league-by-club/>
- [117] **STATISTICS DENMARK**. 2022. *Sports facilities by region, facility type and time*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: <https://www.statbank.dk/3592>
- [118] **SYNEK, V.** 2022. *Šport a právo 2022 – Šport a život*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: https://www.youtube.com/watch?v=guHYSajGB3E&ab_channel=U%C4%8DPS-%C5%A0PORTaPR%C3%81VOprev%C5%A1etk%C3%BDch
- [119] **ŠARLÁK, M.** 2021. *Analýza podpory športu cez VÚC a samosprávy na Slovensku*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: <https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioFormChildCQMPE&sid=9F4BAE23A344452BBC8B46F49028&seo=CRZP-detail-kniha>
- [120] **TASR**. 2021. *Ivan Husár: Podľa prieskumu je najobľúbenejším športom Slovákov cyklistika*. [on-line]. [2023-03-24]. Dostupné na internete: <https://www.minedu.sk/ivan-husar-podla-prieskumu-je-najoblubenejsim-sportom-slovakov-cyklistika/>
- [121] **TASR**. 2021. *Nad' o zrekonštruovanom štadióne VŠC Dukla: Je hodný tohto storočia*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.teraz.sk/sport/zrekonstruovany-stadion-vsc-dukla-o/581396-clanok.html>
- [122] **TASR**. 2022. *Štadión Ondreja Nepelu mení názov. Premenujú ho podľa sponzora*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: <https://sportnet.sme.sk/spravy/hokej-bratislava-zimny-stadion-ondreja-nepelu-novy-nazov/>
- [123] **THE LOCAL**. 2021. *Copenhagen offered major investment in public sports facilities*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: <https://www.thelocal.dk/20210526/does-copenhagen-need-more-public-sports-facilities/>
- [124] **THIEME, L. – WALLRODT, S.** 2021. *Grundlagen für einen digitalen Sportstättenatlas*. [on-line]. [2022-11-06]. Dostupné na internete: https://www.bisp.de/SharedDocs/Downloads/Publikationen/Publikationssuche_Sonderpublikationen/GrundlagenDigitalerSportstaettenatlas.pdf?__blob=publicationFile&v=6

- [125] **TORRENS UNIVERSITY AUSTRALIA**. 2020. *Why the Sports Industry is Booming in 2020 (and which key players are driving growth)*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.torrens.edu.au/blog/why-sports-industry-is-booming-in-2020-which-key-players-driving-growth>
- [126] **TRANSPARENCY INTERNATIONAL**. 2023. *Corruption perceptions index*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>
- [127] **TSK**. 2023. *Pridelené dotácie*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: https://www.tsk.sk/financie/dotacie-a-prispevky-tsk/pridelene-dotacie.html?page_id=370369
- [128] **TTSK**. 2023. *Záverečný účet*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://trnava-vuc.sk/financie/zaverecny-ucet/>
- [129] **UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME**. 2021. *Global Report on Corruption in Sport*. [on-line]. [2023-02-15]. Dostupné na internete: https://www.unodc.org/documents/corruption/Publications/2022/Global_Report_on_Corruption_in_Sport_Full_report.pdf
- [130] **ÚV SR**. 2023. *Dotácie ÚV SR*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.vlada.gov.sk/dotacie/>
- [131] **VARMUS, M. – ŠARLÁK, M.** 2022. *Financovanie športu vyššími územnými celkami Slovenskej republiky; Prerozdeľovanie financií na šport v krajských mestách na Slovensku*. [on-line]. [2023-03-24]. Dostupné na internete: [https://7bb5368a2f.clvaw-cdnwnd.com/094afd888d97eafe6850446af4abfadf/200000099-e2a36e2a38/Magister%20Officiorum_01_02_2022_vnutro%20\(1\)%20\(1\).pdf](https://7bb5368a2f.clvaw-cdnwnd.com/094afd888d97eafe6850446af4abfadf/200000099-e2a36e2a38/Magister%20Officiorum_01_02_2022_vnutro%20(1)%20(1).pdf)
- [132] **VOLEKOVÁ, M.** 2023. *Športové stánky rezortu obrany čakajú rekonštrukcie, Atletický štadión Dukla obnovili*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.asb.sk/architektura/obcianske-stavby/sportoviska/sportove-stanky-rezortu-obrany-cakaju-rekonstrukcie-atleticky-stadion-dukla-obnovili>
- [133] **VŠC DUKLA**. 2023. *Vojenské športové centrum DUKLA Banská Bystrica zabezpečuje prípravu štátnej športovej reprezentácie Slovenskej republiky v podmienkach rezortu ministerstva obrany*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.dukla.sk/>
- [134] **ZEMAN, M.** 2022. *Šport má vylobovaný zákon. Peňazí je dosť, ale nie pre každého*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://sportweb.pravda.sk/ostatne-sporty/clanok/643011-sport-ma-vylobovany-zakon-penazi-je-dost-ale-nie-pre-kazdeho/>
- [135] **ZMUŠKOVÁ, B.** 2023. *Slovenské regióny sú piate najmenej konkurencieschopné v EÚ*. [on-line]. [2023-04-11]. Dostupné na internete: <https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/slovenske-regiony-su-piate-najmenej-konkurencieschopne-v-eu/>
- [136] **ŽSK**. 2023. *Archív dotácií*. [on-line]. [2023-03-30]. Dostupné na internete: <https://www.zilinskazupa.sk/granty/formulare/archiv.html>

PRÍLOHY

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha A: Prerozdelenie financií na šport prostredníctvom dotácií VÚC (2017-2021)	116
Príloha B: Prerozdelenie financií na šport prostredníctvom dotácií KM (2017-2021)	118
Príloha C: Prerozdelenie financií na šport prostredníctvom PUŠ VÚC – Návrh (2017-2021) ..	120

Príloha A: Prerozdelenie financií na šport prostredníctvom dotácií VÚC (2017-2021)

Poradové číslo	Šport	Výška celkovej dotácia
1	Šport pre všetkých	2 176 381,00 €
2	Futbal	1 518 906,09 €
3	Atletika	594 634,81 €
4	Neuznaný šport	515 847,85 €
5	Šport na školách	497 044,39 €
6	Cyklistika	369 754,00 €
7	Kulturstika a fitness	224 465,62 €
8	Jazdecko	221 132,00 €
9	Stolný tenis	214 413,96 €
10	Kanoistika	199 771,00 €
11	Volejbal	183 714,40 €
12	Ľadový hokej	172 027,14 €
13	Tenis	156 124,00 €
14	Basketbal	153 238,00 €
15	Karate	149 257,00 €
16	Tanečný šport	144 362,80 €
17	Florbal	140 457,16 €
18	Plavecké športy	137 026,00 €
19	Lyžovanie	131 818,00 €
20	Šport pre zdravotne znevýhodnených	131 711,00 €
21	Hádzaná	110 928,00 €
22	Šach	91 489,00 €
23	Orientačné športy	82 287,62 €
24	Športová strelba	81 604,00 €
25	Silový trojboj	76 979,50 €
26	Krasokorčuľovanie	75 699,16 €
27	Gymnastika	71 826,20 €
28	Vodné pólo	55 859,00 €
29	Motocyklový šport	55 531,60 €
30	Pozemný hokej	55 271,54 €
31	Judo	52 541,00 €
32	Automobilový šport	49 452,00 €
33	Zápasenie	48 631,00 €
34	Taekwondo	42 194,50 €
35	Lukostrelba	35 875,00 €
36	Kolieskové korčuľovanie	35 650,00 €
37	Baseball	33 850,00 €
38	Športové lezenie	28 889,00 €
39	Box	27 332,00 €
40	Letecké športy	26 867,11 €

41	Bowling	24 530,00 €
42	Športový rybolov	21 597,00 €
43	Biatlon	18 710,00 €
44	Skateboarding	16 100,00 €
45	Šerm	15 428,00 €
46	Kickbox	13 450,00 €
47	Potápačské športy	10 970,00 €
48	Veslovanie	10 392,00 €
49	Parkour	9 600,00 €
50	Bedminton	9 300,00 €
51	Športová kynológia	8 324,00 €
52	Thajský box	7 650,00 €
53	Psie záprahy	6 837,00 €
54	Raketbal	6 600,00 €
55	Biliard	6 100,00 €
56	Korfbal	6 000,00 €
57	Golf	5 120,00 €
58	Boccia	4 600,00 €
59	Softbal	3 000,00 €
60	Šípky	3 000,00 €
61	Curling	2 500,00 €
62	Snowboarding	2 500,00 €
63	Dračie lode	2 380,00 €
64	Lietajúci tanier	1 600,00 €
65	Vzpieranie	1 400,00 €
66	Petang	1 300,00 €
67	Americký futbal	1 200,00 €
68	Sánkované	700,00 €
69	Vodný motorizmus	400,00 €
VÚC 17-21	SPOLU :	9 392 131,45 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Príloha B: Prerozdelenie financií na šport prostredníctvom dotácií KM (2017-2021)

Poradové číslo	Šport	Výška celkovej dotácia
1	Ľadový hokej	7 487 433,28 €
2	Futbal	5 134 433,01 €
3	Šport pre všetkých	1 565 100,82 €
4	Basketbal	1 335 556,88 €
5	Atletika	1 302 904,51 €
6	Cyklistika	624 766,27 €
7	Plavecké športy	511 155,49 €
8	Šport na školách	495 489,17 €
9	Volejbal	455 244,00 €
10	Karate	445 824,00 €
11	Krasokorčuľovanie	420 037,00 €
12	Hádzaná	302 032,00 €
13	Pozemný hokej	291 842,00 €
14	Tenis	285 255,25 €
15	Neuznaný šport	270 147,78 €
16	Florbal	263 462,00 €
17	Tanečný šport	226 062,00 €
18	Vodné pólo	193 512,00 €
19	Kulturstika a fitness	188 851,63 €
20	Box	181 803,85 €
21	Zápásenie	149 217,00 €
22	Gymnastika	148 550,00 €
23	Kanoistika	144 858,16 €
24	Baseball	136 267,00 €
25	Lyžovanie	129 156,00 €
26	Judo	127 808,00 €
27	Stolný tenis	120 486,42 €
28	Taekwondo	102 015,00 €
29	Kolieskové korčuľovanie	94 371,00 €
30	Kickbox	83 181,00 €
31	Bedminton	70 564,00 €
32	Šport pre zdravotne znevýhodnených	64 696,03 €
33	Orientačné športy	56 080,00 €
34	Šach	54 005,00 €
35	Golf	50 369,00 €
36	Športové lezenie	42 567,42 €
37	Silový trojboj	41 211,00 €
38	Rugby	38 480,53 €
39	Bowling	29 405,00 €
40	Vodné lyžovanie	26 583,00 €

41	Vodný motorizmus	25 325,00 €
42	Lukostreľba	22 515,00 €
43	Korfbal	20 936,00 €
44	Americký futbal	20 268,67 €
45	Jazdeckvo	19 460,00 €
46	Športová streľba	18 768,00 €
47	Motocyklový šport	17 652,00 €
48	Automobilový šport	15 334,00 €
49	Letecké športy	15 205,00 €
50	Jachting	10 241,00 €
51	Curling	10 000,00 €
52	Skateboarding	9 404,00 €
53	Veslovanie	8 264,00 €
54	Šerm	7 437,00 €
55	Biliard	7 374,00 €
56	Športový rybolov	6 889,00 €
57	Thajský box	6 288,00 €
58	Biatlon	5 647,00 €
59	Parkour	5 277,29 €
60	Aikido	5 075,00 €
61	Psie záprahy	5 000,00 €
62	Petang	4 159,89 €
63	Šípky	2 996,00 €
64	Ju-Jitsu	2 400,00 €
65	Dračie lode	2 227,00 €
66	Lietajúci disk	2 112,00 €
67	Lakros	1 600,00 €
68	Snowboarding	1 600,00 €
69	Bridž	1 000,00 €
70	Športová kynológia	126,00 €
KM 17-21	SPOLU :	23 971 364,35 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)

Príloha C: Prerozdelenie financií na šport prostredníctvom PUŠ VÚC – Návrh (2017-2021)

Poradové číslo	Šport	Výška celkovej dotácia
1	Šport pre všetkých	1 878 426,29 €
2	Futbal	1 397 743,57 €
3	Ľadový hokej	1 091 813,68 €
4	Tenis	1 024 186,23 €
5	Atletika	510 115,24 €
6	Plavecké športy	482 447,01 €
7	Kanoistika	421 550,37 €
8	Cyklistika	396 936,39 €
9	Volejbal	384 739,31 €
10	Hádzaná	367 602,15 €
11	Stolný tenis	267 199,76 €
12	Basketbal	237 165,37 €
13	Strelba	229 096,84 €
14	Lyžovanie	192 416,05 €
15	Gymnastika	186 026,05 €
16	Biatlon	132 348,83 €
17	Karate	106 302,70 €
18	Kulturistika a fitness	101 744,09 €
19	Florbal	96 875,87 €
20	Zápaseň	84 903,32 €
21	Tanečný šport	78 640,79 €
22	Judo	58 482,51 €
23	Krasokorčuľovanie	53 571,84 €
24	Triatlon	53 482,98 €
25	Bedminton	50 164,64 €
26	Automobilový šport	49 147,48 €
27	Golf	48 638,35 €
28	Vzpieranie	44 242,99 €
29	Sánkované	43 257,66 €
30	Pozemný hokej	41 230,62 €
31	Motocyklový šport	40 870,92 €
32	Letecké športy	39 379,94 €
33	Šerm	39 176,77 €
34	Veslovanie	35 892,89 €
35	Šach	34 970,44 €
36	Jazdecko	33 580,94 €
37	Kickbox	32 583,24 €
38	Moderný päťboj	31 875,38 €
39	Baseball	31 136,81 €
40	Box	30 040,36 €

41	Potápačské športy	28 719,58 €
42	Lukostreľba	28 648,12 €
43	Jachting	28 217,51 €
44	Boby a skeleton	27 767,04 €
45	Športové rybárstvo	27 476,44 €
46	Taekwondo	25 878,69 €
47	Rýchlokorčuľovanie	24 437,92 €
48	Vodné lyžovanie	23 305,62 €
49	Orientačné športy	23 136,57 €
50	Kolieskové korčuľovanie	22 469,66 €
51	Softbal	21 182,70 €
52	Športy s lietajúcim diskom	20 812,79 €
53	Silové športy	20 372,31 €
54	Curling	20 086,05 €
55	Šípky	19 710,68 €
56	Biliard	19 548,73 €
57	Boccia	19 548,73 €
58	Bowling	19 304,94 €
59	Vodný motorizmus	19 239,60 €
60	Dráhový golf	19 165,20 €
61	Rugby	19 078,91 €
62	Boule lyonnaise	19 003,25 €
63	Bridž	19 003,25 €
64	Korfbal	19 003,25 €
65	Skialpinizmus	19 003,25 €
66	Squash	19 003,25 €
67	Wushu	19 003,25 €
68	Horolezectvo	15 883,19 €
69	Psie záprahy	15 503,66 €
70	Športové lezenie	15 424,86 €
71	Americký futbal	15 003,25 €
72	Thajský box	15 003,25 €
73	Petanque	11 003,25 €
74	Lakros	7 003,25 €
75	Silový trojboj	4 000,00 €
VÚC 17-21	SPOLU :	11 153 961,88 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (2023)